

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων 2014- 2019

Ενότητα 1 Στρατηγικός Σχεδιασμός

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εισαγωγή	4
Σκοπός των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων – Το Υφιστάμενο Μεταβατικό Πλαίσιο	4
Κύρια χαρακτηριστικά των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.....	6
Μεθοδολογική Προσέγγιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος.....	7
1. Στρατηγικός Σχεδιασμός	14
1.1 Περιγραφή και Αξιολόγηση της Υφιστάμενης Κατάστασης	14
1.1.1 Συνοπτική Περιγραφή και αξιολόγηση της κατάστασης της περιοχής της Περιφέρειας.....	14
1.1.1.1 Βασικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας	14
1.1.1.1.1 Θέση και Ρόλος της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων	14
1.1.1.1.2 Διοικητική Διάρθρωση ΠΙΝ – Έκταση – Στοιχεία Εδάφους	15
1.1.1.1.3 Δημογραφικά Στοιχεία	19
1.1.1.2 Περιβάλλον και Ποιότητας Ζωής	22
1.1.1.2.1 Χωροταξική Οργάνωση	22
1.1.1.2.2 Τεχνικές υποδομές – Υπηρεσίες Βελτίωσης περιβάλλοντος.....	23
1.1.1.2.3 Φυσικό Περιβάλλον	41
1.1.1.3 Κοινωνική Πολιτική – Παιδεία – Πολιτισμός – Αθλητισμός	49
1.1.1.3.1 Κοινωνική Μέριμνα – Υγεία.....	49
1.1.1.3.2 Εκπαίδευση.....	51
1.1.1.3.3 Πολιτισμός	55
1.1.1.3.4 Οικισμοί	56
1.1.1.3.5 Αθλητισμός	58
1.1.1.4 Τοπική οικονομία – Απασχόληση – Διάρθρωση παραγωγικών τομέων.....	59
1.1.1.4.1 Περιφερειακό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ).....	59
1.1.1.4.2 Περιφερειακή Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) και Τομεακή Διάρθρωση της Οικονομίας της Περιφέρειας	65
1.1.1.4.3 Ακαθάριστες Επενδύσεις παγίου κεφαλαίου.....	69
1.1.1.4.4 Στοιχεία Μητρώου Επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια	70
1.1.1.4.5 Αγορά Εργασίας	72
1.1.1.4.6 Τομείς Οικονομικής Δραστηριότητας	75
1.1.2 Η οργάνωση και λειτουργία της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.....	89
1.1.2.1 Περιγραφή των υπηρεσιών της Περιφέρειας.....	89
1.1.2.1.1 Καταγραφή των υπηρεσιών της Περιφέρειας.....	91
1.1.2.2 Ανθρώπινο Δυναμικό Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.....	112
1.1.2.3 Ανάλυση και Αξιολόγηση των Οικονομικών της Περιφέρειας	116
1.1.2.3.1 Ο πρώτος προϋπολογισμός των Αιρετών Περιφερειών	116

1.1.2.3.2	Το λογιστικό σύστημα των Περιφερειών	117
1.1.2.3.3	Κρατικές επιχορηγήσεις	119
1.1.2.3.4	Ανάλυση Προϋπολογισμού Περιφέρειας.....	121
1.1.2.4	Ανάγκες – ελλείψεις υφιστάμενης κατάστασης.....	123
(1)	Στρατηγική της Περιφέρειας και Αναπτυξιακές Προτεραιότητες.....	125
	Εισαγωγή 125	
(1.1)	Το όραμα, η αποστολή, οι αξίες και οι πολιτικές επιλογές της Περιφέρειας.....	126
(1.1.1)	Όραμα και Αποστολή της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων	126
(1.2)	Αναπτυξιακές προτεραιότητες της Περιφέρειας.....	133

Εισαγωγή

Σκοπός των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων – Το Υφιστάμενο Μεταβατικό Πλαίσιο

Η σύνταξη Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους Ο.Τ.Α. β' βαθμού, προβλέπεται στο Νόμο 3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α/7.6.2010) και συγκεκριμένα στο άρθρο 268 «Προγραμματισμός, προϋπολογισμός – λογιστικό σύστημα Περιφερειών». Στο ίδιο άρθρο προσδιορίζεται η πενταετής χρονική διάρκεια των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, με εξαίρεση την πρώτη περίοδο εφαρμογής τους που είναι τριετής

Με την Υπουργική απόφαση 74754/2010 (ΦΕΚ 2043Β/2010) καθορίστηκε το περιεχόμενο, η δομή, ο τρόπος υποβολής, τα όργανα και η διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης β' βαθμού.

Ο σκοπός της σύνταξης επιχειρησιακών προγραμμάτων των Περιφερειών είναι η προώθηση της ανάπτυξης της περιφέρειας, μέσω ενός ολοκληρωμένου και στοχευμένου σχεδίου, το οποίο θα είναι εναρμονισμένο με τις αναπτυξιακές κατευθύνσεις σε εθνικό επίπεδο. Η καινοτομία των εν λόγω προγραμμάτων, σε σχέση με άλλα αναπτυξιακά προγράμματα συνίσταται στο ότι περιλαμβάνουν δράσεις τόσο για την προώθηση της ανάπτυξης της Περιφέρειας στους τομείς δραστηριοποίησής της όσο και για την εσωτερική ανάπτυξή της ως οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει επίσης ότι η εκπόνηση των Ε.Π. γίνεται με την εμπλοκή όλων των αρμοδίων πολιτικών και υπηρεσιακών στελεχών και οργάνων.

Πέραν αυτού του σκοπού, οι ειδικότερες προβλέψεις της Υπουργικής Απόφασης, σε σχέση με τα όργανα και τη διαδικασία σύνταξης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, αποσκοπούν στην εισαγωγή μονίμων διαδικασιών προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης των Ο.Τ.Α. Η αναγκαιότητα της εισαγωγής ενός τέτοιου συστήματος είναι προφανής σε φορείς που διαχειρίζονται δημόσιους πόρους και επιτελούν έργο προς όφελος των πολιτών, όπου θα πρέπει, σε όλες τις φάσεις, προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης, να λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της νομιμοποίησης.

Στο πλαίσιο αυτό, η Περιφέρεια, θέτοντας ως βασικούς στόχους:

- την παροχή σύγχρονων και υψηλού επιπέδου υπηρεσιών κοντά στον πολίτη
- τη βελτίωση της διοικητικής της ικανότητας
- την αξιοποίηση όλων των χρηματοδοτικών ευκαιριών, με συγκροτημένο αναπτυξιακό σχέδιο και συνεκτικό προγραμματισμό
- την ισόρροπη, κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της Περιφέρειας

- την περιβαλλοντική αναβάθμιση
- τη διαμόρφωση και εδραίωση κοινωνικής αλληλεγγύης και συνοχής
- την προώθηση εξωστρέφειας και σύνδεσης της με άλλες Περιφέρειες εντός και εκτός χώρας

Εκπονεί το Ε.Π. ως αναγκαίο εργαλείο:

- για να προγραμματίσει, παρακολουθήσει και αξιολογήσει τη δράση της
- για να ανταποκριθεί με ταχύτητα σε πιθανές ευκαιρίες χρηματοδότησης
- για να συντονίσει και παρακολουθήσει τη δράση των υπηρεσιών της,
- για να εντοπίζει συνέργειες με άλλους φορείς και να προσδιορίζει τις αναγκαίες ενέργειες συνεργασίας με τους φορείς αυτούς.

Θα πρέπει να επισημανθεί, ότι η διοικητική μεταρρύθμιση του προγράμματος «Καλλικράτης» (ν. 3852/2010) και η συγκρότηση των Περιφερειών ως Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης β' βαθμού, είναι πολύ πρόσφατη και οι συνεπαγόμενες μεταβολές στο εσωτερικό περιβάλλον της Περιφέρειας, δηλαδή νέες αρμοδιότητες, μεταβατικό στάδιο νέων αρμοδιοτήτων και υπηρεσιών (μετά την 1/7/2011), συγκρότηση και αναδιοργάνωση υπηρεσιών, μετατάξεις υπαλλήλων, διαδικαστικές και διαχειριστικές απαιτούμενες προσαρμογές, δημιουργούν ένα πλαίσιο που δυσχεραίνει τον προγραμματισμό. Είναι γενικότερα αποδεκτό ότι η παρούσα φάση είναι μια μεταβατική φάση για όλες τις Περιφέρειες της χώρας, οι οποίες καλούνται να οργανώσουν, να λειτουργήσουν και να εφαρμόσουν το νέο θεσμό της αιρετής Περιφέρειας.

Τέλος, την παρούσα περίοδο, όπου οι Περιφέρειες καλούνται να προγραμματίσουν τη δράση τους, βρίσκεται σε εξέλιξη σημαντικές μεταβολές εθνικού χαρακτήρα σε οικονομικό, λειτουργικό και διοικητικό επίπεδο, με αποτέλεσμα από την ημερομηνία έναρξης της διαδικασίας του προγραμματισμού μέχρι την ολοκλήρωση του Επιχειρησιακού Προγράμματος, τα χαρακτηριστικά της μετάβασης να γίνονται ακόμη πιο έντονα.

Κύρια χαρακτηριστικά των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων αποτελεί σχέδιο που αποτυπώνει τις στρατηγικές επιλογές, που οριοθετούνται απ' την υιοθέτηση των πολιτικών της ΠΙΝ και καθορίζουν τον αναπτυξιακό χαρακτήρα της Περιφέρειας. Συνοπτικά τα βασικά χαρακτηριστικά του σχεδίου είναι :

Α) Αποτελεί σχέδιο ολοκληρωμένης περιφερειακής ανάπτυξης και βελτίωσης της επιχειρησιακής ικανότητας της Περιφέρειας. Είναι πρόγραμμα υλοποίησης αναπτυξιακών υποδομών, σχεδιασμού δράσεων κοινωνικής ανασυγκρότησης και άμβλυσης των κοινωνικών ανισοτήτων, που έχουν ενταθεί λόγω της οικονομικής κρίσης και ταυτόχρονα αποτελεί πρόγραμμα βελτίωσης της λειτουργίας των Υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων, τα οποία εποπτεύονται ή και στα οποία μπορεί να συμμετέχει η Περιφέρεια , και τα οποία καλούνται να εφαρμόσουν το επιχειρησιακό σχέδιο. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αναφέρεται σε θεματικές – τομείς που καλύπτουν όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων της Περιφέρειας αλλά και την καθημερινή της λειτουργία.

Β) Αποτελεί το πενταετές (και μεταβατικά τριετές) πρόγραμμα δράσης της Περιφέρειας και των Νομικών προσώπων της. Το πρόγραμμα δράσης της Περιφέρειας αντανακλά το όραμα της Περιφέρειας, και εξειδικεύει την αποστολή της καθορίζοντας τις προτεραιότητες του αναπτυξιακού σχεδιασμού και ορίζει δράσεις που υλοποιούν με ισόρροπο τρόπο της Πολιτικές της Περιφέρειας. Το όραμα της περιφερειακής αρχής αποτυπώνεται στη στρατηγική και αναλύεται σε πενταετές (και μεταβατικά τριετές) πρόγραμμα δράσης της Περιφέρειας και των Νομικών Προσώπων της και σε ετήσιο πρόγραμμα δράσης της κάθε υπηρεσίας της Περιφέρειας και των Νομικών Προσώπων της.

Γ) Είναι οργανικό στοιχείο της καθημερινής λειτουργίας και διοίκησης της Περιφέρειας και μέρος του προγραμματικού της κύκλου: Η σύνταξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι η αρχική φάση της διαδικασίας προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης της Περιφέρειας. Η διαδικασία αυτή αποτελεί το διαρκές αντικείμενο ενασχόλησης της Εκτελεστικής Επιτροπής, των αιρετών οργάνων, της Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού και των προϊσταμένων των Γενικών Διευθύνσεων και Διευθύνσεων.

Δ) Υλοποιείται μέσω των ετησίων προγραμμάτων δράσης της Περιφέρειας και των Νομικών Προσώπων της: Σκοπός της σύνταξης των ετησίων προγραμμάτων δράσης είναι η εξειδίκευση του συνολικού Επιχειρησιακού Προγράμματος σε ετήσια προγράμματα των υπηρεσιών. Ο ετήσιος προγραμματισμός στοχεύει στον επιμερισμό των δράσεων του προγράμματος στις υπηρεσίες, οι οποίες υλοποιούν τμήματα του επιχειρησιακού προγράμματος

Ε) Εκπονείται με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων: Κατά τη διαδικασία σύνταξης του συμμετέχουν με σαφώς καθορισμένο τρόπο:

- Αιρετά όργανα (Περιφερειακό Συμβούλιο, Εκτελεστική Επιτροπή, ΔΣ Νομικών Προσώπων)
- Υπηρεσιακά στελέχη (Διευθυντές υπηρεσιών και Νομικών Προσώπων, στελέχη της Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού)
- Τοπικοί περιφερειακοί φορείς με σημαντικό βαθμό συμβολής στην περιφερειακή ανάπτυξη ή/και στη λειτουργία της Περιφέρειας

ΣΤ) Αξιοποιεί δείκτες επίδοσης: Το επιχειρησιακό πρόγραμμα διατυπώνει μετρήσιμους στόχους, η επίτευξη των οποίων παρακολουθείται μέσω της αξιοποίησης συστήματος δεικτών επίδοσης. Για την παρακολούθηση της εξέλιξης της τιμής των δεικτών αξιοποιούνται τα στοιχεία (εσόδων / δαπανών, πόρων, εκροών, αποτελεσμάτων στους αποδέκτες) που τηρούνται στις βάσεις δεδομένων του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος ενός ΟΤΑ.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα αποτελεί το βασικό πλαίσιο κατεύθυνσης, προσδιορισμού και συντονισμού των ενεργειών όλων των οργάνων διοίκησης και υπηρεσιών και είναι επιβεβλημένο να είναι ευρύτερα γνωστό στους εργαζόμενους της Περιφέρειας, προκειμένου να υλοποιηθούν οι στόχοι του.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα αποτελεί προϊόν συλλογικής εργασίας όλων των δομών της Περιφέρειας και οδηγεί στην ανάληψη δεσμεύσεων μεταξύ των διαδοχικών ιεραρχικών επιπέδων, σε ότι αφορά την υλοποίηση του τμήματος εκείνου στο οποίο αυτά εμπλέκονται.

Μεθοδολογική Προσέγγιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Η εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος περιλαμβάνει επιμέρους βήματα με σκοπό να προσεγγιστούν και να αναλυθούν συστηματικά όλες οι παράμετροι και όλοι οι συντελεστές που επηρεάζουν και καθορίζουν το πλαίσιο λειτουργίας και ανάπτυξης της Περιφέρειας. Τα βήματα που περιλαμβάνονται στο κάθε στάδιο περιγράφονται συνοπτικά στη συνέχεια.

Βήμα 1: Προετοιμασία και οργάνωση

Σκοπός του βήματος είναι η προετοιμασία και οργάνωση της όλης διαδικασίας κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Το βήμα ολοκληρώνεται με τις εξής ενέργειες :

- Οργάνωση του έργου από τη Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού σε συνεννόηση με τον έχοντα την ευθύνη αιρετό της Εκτελεστικής Επιτροπής. Προτείνεται η δημιουργία κεντρικής ομάδας έργου, στο πλαίσιο της Διεύθυνσης Προγραμματισμού και η δημιουργία επιμέρους θεματικών ομάδων εργασίας, μία ανά θεματική ενότητα .

- Διατύπωση των αρχικών κατευθύνσεων της Περιφερειακής Αρχής
- Προγραμματισμό του έργου
- Ενημέρωση του προσωπικού των υπηρεσιών και των ΝΠ της Περιφέρειας για τη διαδικασία κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Βήμα 2: Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης

Σκοπός του βήματος είναι η αποτύπωση και αξιολόγηση:

- της γενικής εικόνας της περιοχής της Περιφέρειας ως εξωτερικού περιβάλλοντος
- του εσωτερικού περιβάλλοντος της Περιφέρειας (υπηρεσίες και Νομικά Πρόσωπα)

Για το σκοπό αυτό, η Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού:

- περιγράφει συνοπτικά τη γενική, μακροσκοπική εικόνα της περιοχής της Περιφέρειας αλλά και την Περιφέρεια ως Οργανισμό
- σε συνεργασία με τις υπηρεσίες της Περιφέρειας και τα Νομικά της Πρόσωπα, όπου απαιτείται, παρουσιάζει τα γεωγραφικά, πληθυσμιακά, κοινωνικά, οικονομικά, πολεοδομικά, περιβαλλοντικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά.
- σε συνεργασία με τις υπηρεσίες της Περιφέρειας, τα Νομικά της Πρόσωπα, και φορείς μέσω συμπλήρωσης ερωτηματολογίων περιγραφής και αξιολόγησης της κατάστασης, εντοπίζει τα προβλήματα για την τοπική ανάπτυξη σε κάθε θεματικό τομέα
- σε συνεργασία με τις υπηρεσίες της Περιφέρειας, μέσω συμπλήρωσης ερωτηματολογίων, αποτυπώνει και παρουσιάζει συνοπτικά:
  - ✓ την οργανωτική δομή και τα συστήματα λειτουργίας
  - ✓ το ανθρώπινο δυναμικό
  - ✓ τις συνεργασίες
  - ✓ διαδικασίες, συστήματα και πρότυπα που υποστηρίζουν την ηλεκτρονική διακυβέρνηση
  - ✓ την κτιριακή υποδομή και τον τεχνικό εξοπλισμό
  - ✓ οικονομικά στοιχεία και περιουσία.
- σε συνεργασία με τις υπηρεσίες της Περιφέρειας και τα Νομικά της Πρόσωπα, μέσω συμπλήρωσης ερωτηματολογίων, για τους ανωτέρω αναφερόμενους, προβαίνει σε εντοπισμό προβλημάτων για την εσωτερική ανάπτυξη της Περιφέρειας. Σειρά πινάκων διευκολύνουν τη συνοπτική και περιεκτική παρουσίαση των στοιχείων που απαιτούνται.

Η αξιολόγηση της περιοχής της Περιφέρειας και της οργάνωσης και λειτουργίας της περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- Τα κρίσιμα ζητήματα ανάπτυξης (τοπικά και εσωτερικά), τα οποία είναι σκόπιμο να αντιμετωπιστούν από την Περιφέρεια μεσοπρόθεσμα.

- Τα προβλήματα και τις δυνατότητες της περιοχής της Περιφέρειας ως προς τα κρίσιμα ζητήματα και την αντιμετώπιση των αναγκών.
- Τις δυνατότητες και τις υφιστάμενες αδυναμίες των υπηρεσιών της Περιφέρειας και των Νομικών Προσώπων της, σε σχέση α) με τις λειτουργίες που επιτελούν, το ανθρώπινο δυναμικό, την υλικοτεχνική τους υποδομή, την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, και β) με την οικονομική κατάσταση της Περιφέρειας και των Νομικών Προσώπων της.
- Τις ευκαιρίες και τους περιορισμούς από εξωγενείς παράγοντες (όπως θεσμικό πλαίσιο, εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές και χρηματοδοτήσεις).

Βήμα 3: Καθορισμός του Οράματος και της Στρατηγικής της Περιφέρειας- Κατάρτιση Στρατηγικού Σχεδίου

Σκοποί του βήματος είναι:

- η διατύπωση του οράματος
- η διατύπωση των κατευθυντηρίων πολιτικών επιλογών της Περιφερειακής Αρχής για την επόμενη περίοδο
- η επιλογή της στρατηγικής που θα ακολουθήσει η Περιφέρεια
- ο προσδιορισμός των Μέτρων και των Στόχων, σύμφωνα με τις οποίες θα διαρθρωθεί το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές (τομεακές και περιφερειακές) αναπτυξιακές προτεραιότητες.

(Οι ενέργειες αυτές εκτελούνται από τη Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού και την ομάδα έργου σε συνεργασία με την Εκτελεστική Επιτροπή).

Βήμα 4: Συνεργασία με τους Δήμους της εδαφικής επικράτειας της Περιφέρειας

Σκοπός του βήματος είναι:

- η διασφάλιση του συντονισμού των δράσεων τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης και η προώθηση τυχόν διαβαθμιδικών συνεργασιών.

Το βήμα περιλαμβάνει τις εξής ενέργειες:

- Διαβούλευση των δράσεων του Στρατηγικού Σχεδίου που αφορούν σε δράσεις περιφερειακής ανάπτυξης, διαβαθμιδικές συνεργασίες, ή ενδοπεριφερειακές συνεργασίες.
- Σύνοψη των συμπερασμάτων των διαδικασιών διαβούλευσης και ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών και της Περιφερειακής Αρχής.

Βήμα 5: Έγκριση του Στρατηγικού Σχεδίου και Διαδικασίες Διαβούλευσης

Το βήμα περιλαμβάνει τις εξής ενέργειες:

- Έγκριση του Στρατηγικού Σχεδίου από το Περιφερειακό Συμβούλιο μετά από εισήγηση της Εκτελεστικής Επιτροπής
- Παρουσίαση του Στρατηγικού Σχεδίου στην Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης

- Παρουσίαση του Στρατηγικού Σχεδίου μέσω των διαθέσιμων συστημάτων και διαδικασιών επικοινωνίας
- Διαβούλευση
- Σύνοψη των συμπερασμάτων των διαδικασιών διαβούλευσης και ενημέρωση της Εκτελεστικής Επιτροπής και των αρμόδιων υπηρεσιών

Βήμα 6: Κατάρτιση Επιχειρησιακού Σχεδίου

Με σκοπό την εφαρμογή της στρατηγικής της Περιφέρειας, στο βήμα αυτό, καταρτίζεται το Επιχειρησιακό Σχέδιο για την επίτευξη κάθε Στόχου του Στρατηγικού Σχεδίου.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα περιλαμβάνει Άξονες, Μέτρα, Στόχους, όπως έχουν καταρτιστεί στη φάση κατάρτισης του Στρατηγικού Σχεδίου, και δράσεις που εξειδικεύουν τη στρατηγική της Περιφέρειας. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα καταρτίζεται από την Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού σε συνεργασία με την Υπηρεσία που είναι αρμόδια για το Μέτρο και το Στόχο. Για την επίτευξη των Στόχων του κάθε Μέρους σχεδιάζεται σειρά Δράσεων.

Για την κατάρτιση του Επιχειρησιακού Σχεδίου απαιτούνται οι εξής ενέργειες:

1. Εξειδίκευση των Μέτρων και των Στόχων σε Δράσεις
2. Συνοπτική περιγραφή του σχεδίου δράσης για κάθε αρμόδια υπηρεσία

Το Επιχειρησιακό Σχέδιο αναφέρεται τόσο σε δράσεις περιφερειακής ανάπτυξης όσο και σε δράσεις εσωτερικής ανάπτυξης.

Βήμα 7: Πενταετής Προγραμματισμός των Δράσεων. Οικονομικός Προγραμματισμός του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Σκοποί του βήματος είναι:

- Ιεράρχηση & προγραμματισμός των δράσεων: διάρκεια και χρονοδιάγραμμα, αρμόδια υπηρεσία, φορείς υλοποίησης και χωροθέτηση, προτεραιότητα, προσδιορισμός των αναγκαίων ανθρώπινων και υλικών πόρων για την υλοποίησή τους, εκροές, κλπ.
- Εκτίμηση του προϋπολογισμού των δράσεων
- Εκτίμηση των εσόδων και των πηγών χρηματοδότησης
- Κατανομή των εσόδων στα έτη για την κάλυψη των δαπανών των δράσεων

Ο πενταετής (μεταβατικά τριετής) και ο οικονομικός προγραμματισμός πραγματοποιούνται από την Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, σε συνεργασία με την υπηρεσία που είναι αρμόδια για το Μέτρο και το Στόχο.

Προκειμένου να αποκτηθεί η συγκεντρωτική εικόνα των δράσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος αλλά και η εικόνα για επιμέρους κατανομές, η Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού δημιουργεί και ομαδοποιεί συγκεντρωτικούς πίνακες.

Τέλος συντάσσονται οι Χρηματοδοτικοί Πίνακες του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Βήμα 8: Προσδιορισμός Δεικτών Παρακολούθησης και Αξιολόγησης

Στο βήμα αυτό προσδιορίζονται οι δείκτες με βάση τους οποίους θα πραγματοποιείται η παρακολούθηση και η αξιολόγηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Οι δείκτες παρακολούθησης κατηγοριοποιούνται σε δείκτες εισροών, εκροών και αποτελέσματος.

Βήμα 9: Έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος & Τελικές Ενέργειες

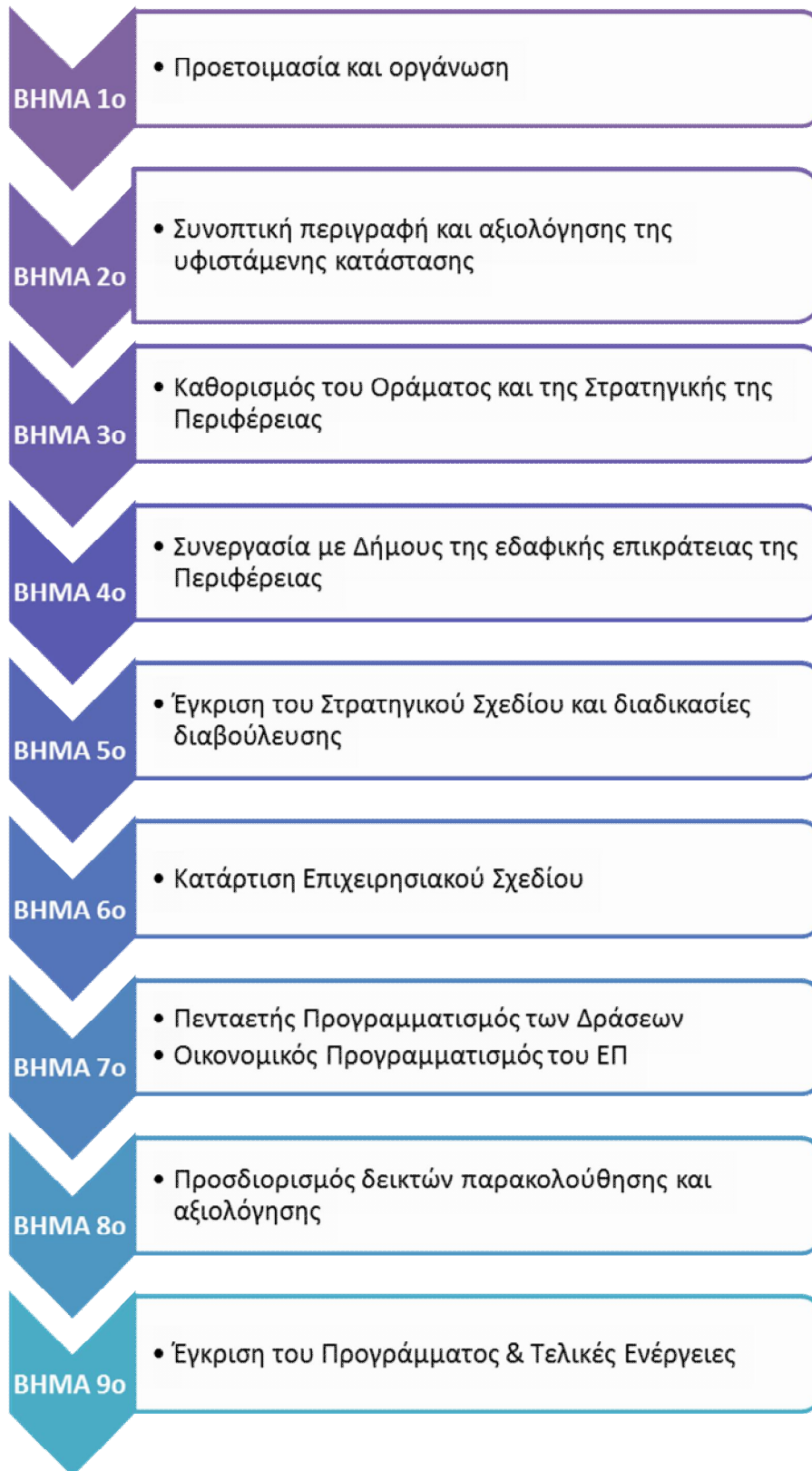
Το βήμα περιλαμβάνει τις εξής ενέργειες:

- έγκριση από το ΔΣ του κάθε Νομικού Προσώπου της Περιφέρειας, εντός μιας (1) εβδομάδας από την εισήγηση των υπηρεσιών του, των στόχων και των δράσεων του Επιχειρησιακού που το αφορούν.
- ολοκλήρωση του σχεδίου Επιχειρησιακού Προγράμματος από τη Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού
- υποβολή του σχεδίου Επιχειρησιακού Προγράμματος από την Εκτελεστική Επιτροπή στο Περιφερειακό Συμβούλιο, επισυνάπτοντας τις σχετικές αποφάσεις των Νομικών Προσώπων της Περιφέρειας για δράσεις/ σχέδια δράσης που τα αφορούν.
- έγκριση του σχεδίου από το Περιφερειακό Συμβούλιο
- έλεγχο για τη νομιμότητα της διαδικασίας κατάρτισης του προγράμματος από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση (Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ), με υποβολή σχετικής έκθεσης εγκεκριμένης από το περιφερειακό Συμβούλιο
- δημοσιοποίηση του προγράμματος από την Περιφέρεια.

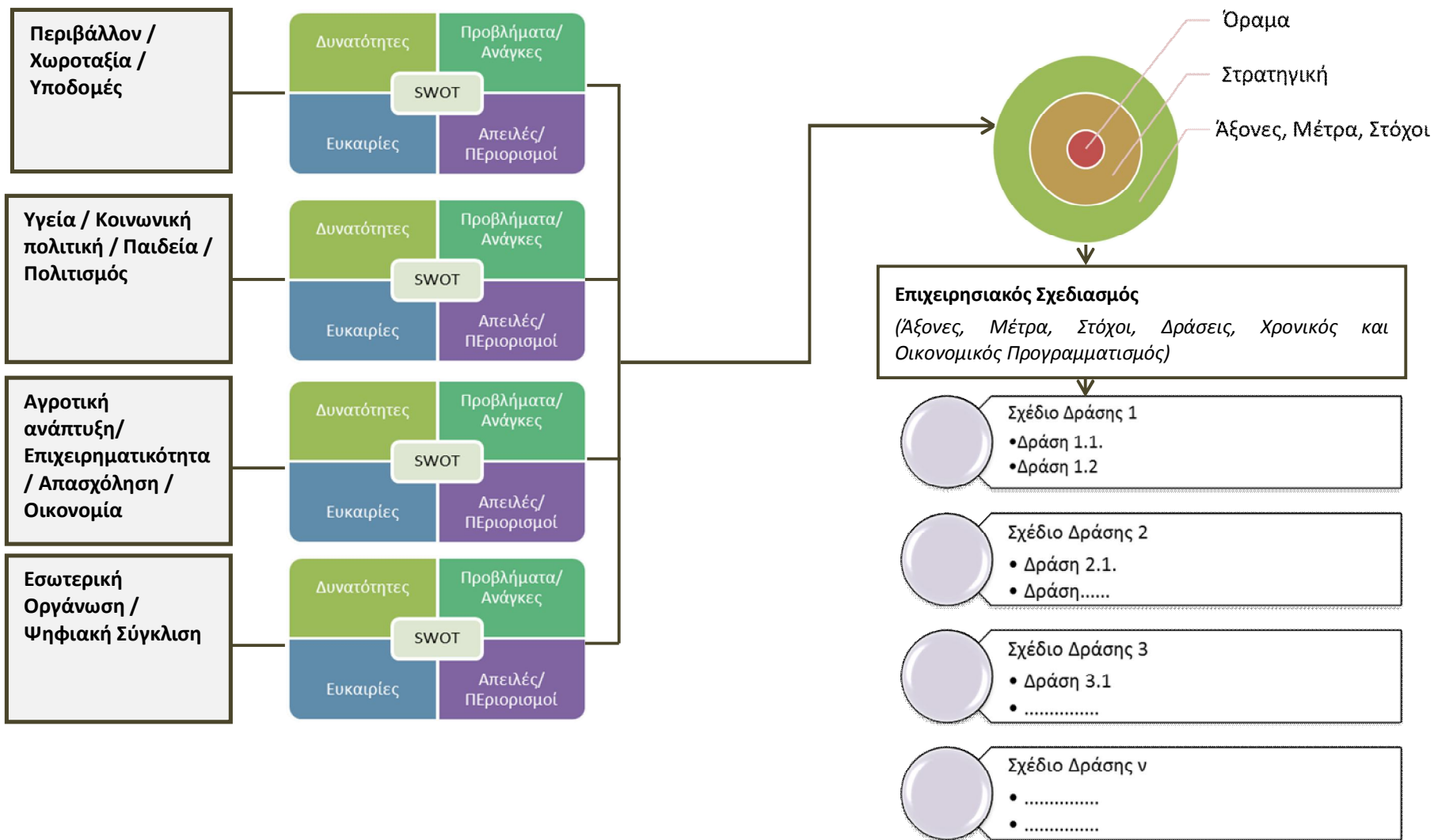
Στη συνέχεια περιγράφονται τα βήματα της διαδικασίας που ακολουθήθηκε στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων. Στα διαγράμματα που ακολουθούν απεικονίζεται:

1. η αλληλουχία των βημάτων για το σχεδιασμό, την εκπόνηση και την ολοκλήρωση του Επιχειρησιακού Προγράμματος
2. το μεθοδολογικό πλαίσιο για την κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας.

Σχήμα 1: Διαγραμματική απεικόνιση των σταδίων κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Σχήμα 2:Μεθοδολογικό πλαίσιο για την κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος

1. Στρατηγικός Σχεδιασμός

1.1 Περιγραφή και Αξιολόγηση της Υφιστάμενης Κατάστασης

1.1.1 Συνοπτική Περιγραφή και αξιολόγηση της κατάστασης της περιοχής της Περιφέρειας

1.1.1.1 Βασικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας

1.1.1.1.1 Θέση και Ρόλος της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (ΠΙΝ) είναι μία από τις δεκατρείς περιφέρειες της Ελλάδας και διαιρείται στις περιφερειακές ενότητες Κέρκυρας, Κεφαλληνίας & Ιθάκης, Λευκάδας και Ζακύνθου. Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (ΠΙΝ) βρίσκεται στο βορειοδυτικό μέρος της χώρας που συνορεύει με την Ιταλία και την Αλβανία και τα Ιόνια νησιά είναι τοποθετημένα κατά μήκος της δυτικής ηπειρωτικής ακτής της Ελλάδας. Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων είναι μία από τις πλέον «περιφερειακές» ενότητες της Ελλάδας, λόγω της γεωγραφικής της θέσης και του νησιωτικού χαρακτήρα της (αποτελείται από ένα σύμπλεγμα επτά κυρίων νησιών και αρκετών μικρότερων), με χαρακτηριστικά αναπτυσσόμενης δυναμικής οικονομίας, χάρις κυρίως στην ανάπτυξη του τουρισμού που παρουσιάζει τάσεις διάχυσης και εκτός των βασικών νησιών. Μέχρι τώρα η οικονομία της Περιφέρειας έχει αποφύγει την εικόνα της «μονοκαλλιέργειας» του τουρισμού, η εξέλιξη όμως του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα εμφανίζει τάσεις συρρίκνωσης και απαιτείται ιδιαίτερη προσπάθεια για τη δημιουργία συνθηκών «ισόρροπης» ανάπτυξης.

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων συγκροτήθηκε με βάση κυρίως το κοινό ιστορικό και πολιτισμικό παρελθόν της. Τα νησιά έχουν κοινά κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά, που απορρέουν από την δομή του νησιωτικού χώρου στον οποίο εντάσσονται. Το κοινό ιστορικό και πολιτιστικό παρελθόν με τους πλούσιους πολιτιστικούς πόρους έχει διαμορφώσει την ταυτότητά της Περιφέρειας. Επιπλέον, η Περιφέρεια διαθέτει αξιόλογο φυσικό περιβάλλον με διακεκριμένους οικότοπους που παρουσιάζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του νησιωτικού χώρου, ο οποίος αποτελεί σπάνια περίπτωση φυσικής, περιβαλλοντικής, μικροκλιματολογικής, οικιστικής, ιστορικής, πολιτιστικής ποικιλομορφίας, η οποία μπορεί να λειτουργήσει ως συγκριτικό πλεονέκτημα στην ανάπτυξη του χώρου και στην εσωτερική συνοχή του.

Ο ρόλος της Περιφέρειας σε Διεθνές και Ευρωπαϊκό επίπεδο προσδιορίζεται στα πλαίσια της λειτουργίας της ευρύτερης περιοχής της Ν.Α. Ευρώπης ως ενιαίου πόλου τουριστικής ανάπτυξης που θα ανταγωνιστεί άλλους εκτός Ευρώπης τουριστικούς προορισμούς με προσανατολισμό στον ποιοτικό περιηγητικό τουρισμό

του ευρύτερου πολιτιστικού χώρου της Μεσογείου -Αδριατικής. Η ανάδειξη αυτού

του ρόλου της περιφέρειας απαιτεί:

- Την τόνωση των παραδοσιακών σχέσεων Ιονίων -Β. Ιταλίας και την καλλιέργεια

νέων σχέσεων με τη Ν. Ιταλία (Απουλία, Λέτσε) για τουριστικούς σκοπούς.

- Την ενδυνάμωση των σχέσεων της Περιφέρειας (ιδιαίτερα δε της Κέρκυρας) με τις αλβανικές ακτές (και με τις δυτικές εν γένει ακτές της Βαλκανικής).
- Την ενδυνάμωση των σχέσεων της Περιφέρειας με περιφέρειες νησιωτικού χαρακτήρα της ευρύτερης λεκάνης της Μεσογείου.
- Την ενίσχυση του ρόλου της περιφέρειας ως προορισμού σημαντικών ροών

τουριστών από τις νέο - εισερχόμενες στην ΕΕ χώρες (Κεντρική και Ανατολική

Ευρώπη) οι οποίες αποτελούν σημαντική αγορά με δυναμική μεγέθυνσης κατά τα επόμενα 15 χρόνια.

- Την αξιοποίηση των διεθνών αεροδρομίων (κυρίως της Κέρκυρας) για την ενίσχυση της συμπληρωματικής λειτουργίας του λιμανιού της Κέρκυρας με το αναβαθμιζόμενο σε «Δυτική Πύλη» της ηπειρωτικής Ελλάδας λιμάνι της Ηγουμενίτσας.
- Σε Εθνικό επίπεδο η Περιφέρεια αποτελεί έναν ισχυρό πόλο τουριστικής ανάπτυξης ο οποίος αντισταθμίζει και εξισορροπεί τους άλλους δύο σημαντικούς νησιωτικούς πόλους, δηλ. το Ν. Αιγαίο και την Κρήτη και λειτουργεί παράλληλα και συμπληρωματικά με τη λιγότερο ανεπτυγμένη τουριστική ακτή της Ηπείρου και με τη δυτική ακτή της Πελοποννήσου.

1.1.1.1.2 Διοικητική Διάρθρωση ΠΙΝ – Έκταση – Στοιχεία Εδάφους

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων διαρθρώνεται σε πέντε (5) Περιφερειακές Ενότητες, σύμφωνα με το νόμο 3852/2010 (ΦΕΚ 87 / τ. Α΄) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης- Πρόγραμμα Καλλικράτης »:

1. Κέρκυρας
2. Κεφαλληνίας
3. Ζακύνθου
4. Λευκάδας
5. Ιθάκης¹

Τα κατοικημένα νησιά στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων είναι τα ακόλουθα:

1. Κέρκυρα
2. Κεφαλληνία
3. Ζάκυνθος
4. Λευκάδα

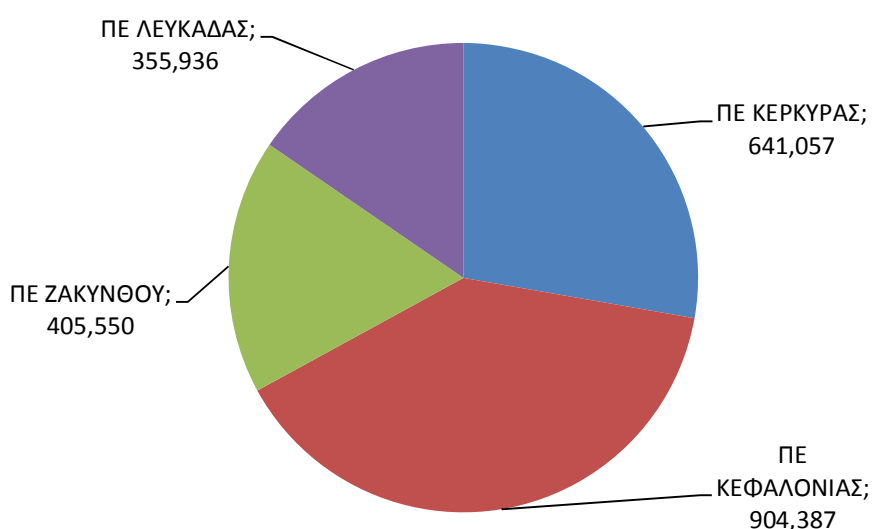
---

¹ Η ΠΕ Ιθάκης συμπεριλαμβάνεται στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, για λόγους στατιστικής απεικόνισης

5. Ιθάκη
6. Μεγανήσι
7. Παξοί
8. Αντίπαξοι
9. Ερείκουσσα
10. Μαθράκι
11. Οθωνοί
12. Κάλαμος
13. Καστός
14. Σπάρτη (ή Σπαρτί)

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων έχει συνολική έκταση 2.306,930 (τ. χλμ.). Στο ακόλουθο Διάγραμμα απεικονίζεται η κατανομή της (σε τ.χλμ.) ανά Περιφερειακή Ενότητα:

Διάγραμμα 1 Έκταση Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, Απογραφή 2001

Η μεγαλύτερη Περιφερειακή Ενότητα της Περιφέρειας σε έκταση είναι η ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης (904 τ. χλμ.). Τον μεγαλύτερο πληθυσμό έχει η ΠΕ Κέρκυρας με 104.371 κατοίκους. Την μεγαλύτερη πυκνότητα (Πληθυσμός / Έκταση) έχουν οι ΠΕ Κέρκυρας και Ζακύνθου. Οι δύο αυτές περιφερειακές ενότητες θεωρούνται πυκνοκατοικημένες καθώς ξεπερνούν την πυκνότητα της χώρας (162,81 και 88,28 αντίστοιχα έναντι 90,10 την Περιφέρεια και 81,97 για το σύνολο της χώρας).

Πίνακας 1 Έκταση, Μόνιμος πληθυσμός (2011) και Πυκνότητα πληθυσμού στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΕΚΤΑΣΗ (τ.χλμ.)	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (2011)	ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ
ΠΕ ΚΕΡΚΥΡΑ	641,057	104.371	162,81

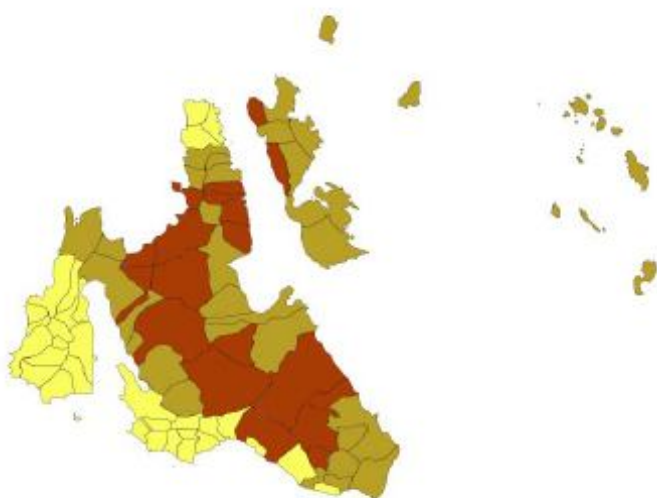
ΠΕ ΚΕΦΑΛΗΝΙΑΣ&ΙΘΑΚΗΣ	904,387	40.759	45,07
ΠΕ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	405,550	35.801	88,28
ΠΕ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	355,936	26.924	75,64
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	2.306,930	207.855	90,10
ΕΛΛΑΔΑ	131.957,413	10.816.286	81,97

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, Απογραφή 2011

Το ποσοστό των ορεινών εκτάσεων καλύπτει το 28,3% της συνολικής έκτασης ΠΕ της Περιφέρειας, των ημιορεινών το 35,8%, ενώ το 35,9% των εκτάσεων είναι πεδινές. Η ΠΕ Κεφαλονιάς και Ιθάκης και η ΠΕ Ζακύνθου έχουν εκτεταμένες ζώνες ημιορεινών εκτάσεων, 41,84% και 55,15% αντίστοιχα. Μεγάλο τμήμα ορεινών ζωνών έχει η ΠΕ Λευκάδας με 62,25%, ενώ μεγάλα τμήματα πεδινών εκτάσεων διαθέτει η ΠΕ Κέρκυρας, το 68,32% περίπου της έκτασής της. Όλες οι ΠΕ έχουν πλούσια βλάστηση και η κάθε μια έχει μια ιδιαίτερη φυσικογεωγραφική ταυτότητα. Αναλυτικότερα:

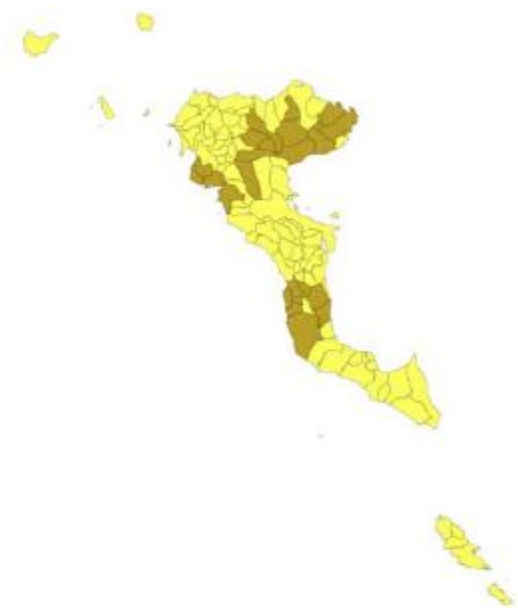
Η Κεφαλονιά είναι το ορεινότερο του συμπλέγματος των Ιονίων Νήσων. Ο μεγάλος ορεινός όγκος, το βουνό Αίνος στο νότιο τμήμα του νησιού, φθάνει στο ύψος των 1.628μ και καλύπτεται από ένα σπάνιο είδος ελάτης, την Κεφαλληνιακή. Η Κέρκυρα είναι σαφέστατα πιο πεδινό νησί από την Κεφαλονιά με ημιορεινούς όγκους και σημαντικότερο βουνό τον Παντοκράτορα με 906 μέτρα ύψος. Η Ζάκυνθος διακατέχεται από ημιορεινούς όγκους στο δυτικό μέρος του νησιού και πεδινούς στο νοτιοανατολικό. Περίπου στο κέντρο του νησιού βρίσκεται ο Βραχίωνας, το σημαντικότερο βουνό με ύψος 758 μέτρα. Τέλος, η Λευκάδα είναι το πιο ορεινό νησί. Τα κυριότερα βουνά του νησιού είναι το Μέγα Όρος με υψόμετρο 1012 μ., ο Άγιος Ηλίας με υψόμετρο 1014 μ., το όρος Σταυρωτά με υψόμετρο 1182 μ., η Ελάτη με ύψος 1126 μ.. Σε πολλά σημεία οι ορεινοί όγκοι πέφτουν απότομα στην θάλασσα σχηματίζοντας απόκρημνες ακτές. Στη δυτική πλευρά της που είναι απόκρημνη, βρίσκονται πολλές εκτεταμένες παραλίες με άμμο.

Εικόνα 1 Απεικόνιση Μορφολογίας Εδάφους στην ΠΕ Κεφαλονιάς& Ιθάκης

■ Ορεινός   ■ Ημιορεινός   ■ Πεδινός

Εικόνα 2 Απεικόνιση Μορφολογίας Εδάφους στην ΠΕ Κέρκυρας

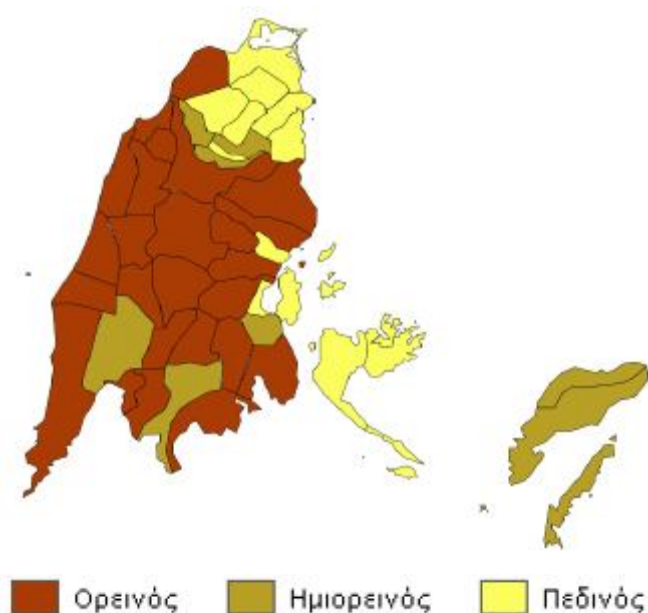
■ Ορεινός   ■ Ημιορεινός   ■ Πεδινός

Εικόνα 3 Απεικόνιση Μορφολογίας Εδάφους στην ΠΕ Ζακύνθου

■ Ορεινός   ■ Ημιορεινός   ■ Πεδινός

Εικόνα 4 Απεικόνιση Μορφολογίας Εδάφους στην ΠΕ Λευκάδας

1.1.1.1.3 Δημογραφικά Στοιχεία

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων κατά την απογραφή που πραγματοποιήθηκε το 2011 ανέρχεται σε 207.855 κατοίκους (Μόνιμος πληθυσμός, στοιχεία από ΕΛ.ΣΤΑΤ.-Απογραφή 2011). Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη του πληθυσμού από το 1971 έως και το 2011. Ο πραγματικός πληθυσμός της ΠΙΝ αυξήθηκε κατά το διάστημα 1981-2001. Ο πληθυσμός της Περιφέρειας αντιστοιχεί περίπου στο 2% του συνολικού πληθυσμού της χώρας.

Πίνακας 2 Εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων από το 1971 έως το 2011

Χωρική Ενότητα	Πραγματικός Πληθυσμός				Μόνιμος Πληθυσμός
	1971	1981	1991	2001	2011
Σύνολο Περιφέρειας Ιονίων Νήσων	186.419	184.314	193.734	212.984	207.855
ΕΛΛΑΔΑ	8.766.584	9.738.243	10.258.364	10.964.020	10.816.286
Ποσοστό	2,13%	1,89%	1,89%	1,94%	1,92%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. Απογραφές 1971-2011

Πίνακας 3 Εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων από το 1991 έως το 2011 ανά Περιφερειακή Ενότητα

Χωρική Ενότητα	1991		2001		2011		Μεταβολή Πληθυσμού 1991 - 2011
	Πραγματικός πληθυσμός	Διάρθρωση	Πραγματικός πληθυσμός	Διάρθρωση	Μόνιμος πληθυσμός	Διάρθρωση	
ΠΕ ΚΕΡΚΥΡΑ	107.592	55,5%	111.975	57,8%	104.371	53,9%	-2,99%
ΠΕ ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑΣ & ΙΘΑΚΗΣ	32.474	16,8%	39.488	20,4%	40.759	21,0%	25,51%
ΠΕ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	32.557	16,8%	39.015	20,1%	35.801	18,5%	9,96%

Χωρική Ενότητα	1991		2001		2011		Μεταβολή Πληθυσμού 1991 - 2011
	Πραγματικός πληθυσμός	Διάρθρωση	Πραγματικός πληθυσμός	Διάρθρωση	Μόνιμος πληθυσμός	Διάρθρωση	
ΠΕ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	21.111	10,9%	22.506	11,6%	26.924	13,9%	27,54%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	193.734	1,89%	212.984	1,94%	207.855	1,92%	7,29%
ΕΛΛΑΔΑ	10.258.364	100%	10.964.020	100%	10.816.286	100%	5,44%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. Απογραφές 1991-2011

Πίνακας 4 Μόνιμος πληθυσμός Περιφέρειας Ιονίων Νησιών και συνόλου Ελλάδας κατά αστικές και αγροτικές περιοχές και φύλο

Χωρική Ενότητα	Πληθυσμός Συνόλου Ελλάδας			Πληθυσμός Περιφέρειας Ιόνιων Νησιών		
	Αμφοτέρων των φύλων	Άνδρες	Γυναίκες	Αμφοτέρων των φύλων	Άνδρες	Γυναίκες
Αστικές περιοχές	8.211.646	4.017.999	4.193.647	76.452	36.900	39.552
Αγροτικές περιοχές	2.722.451	1.395.427	1.327.024	133.156	67.319	65.837
Σύνολο περιοχών	10.934.097	5.413.426	5.520.671	209.608	104.219	105.389

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. Απογραφή 2001

Από τον παραπάνω πίνακα προκύπτει ότι το 36,5% του πληθυσμού της Περιφέρειας ζει σε αστικές περιοχές και το 63,5% σε αγροτικές περιοχές, έναντι του 75,1% και 24,9% αντίστοιχα του πληθυσμού της χώρας. Αντίστοιχα, σε πεδινές περιοχές ζει το 77,64% του πληθυσμού της Περιφέρειας, σε ημιορεινές το 16,71% και σε ορεινές το 6,65%.

Πίνακας 5 Ηλικιακή Κατανομή Μόνιμου Πληθυσμού ανά ηλικιακή ομάδα για κάθε Περιφερειακή Ενότητα (Απογραφή 2011)

Χωρική Ενότητα	Ηλικιακή Κατανομή Μόνιμου Πληθυσμού (2011)								Σύνολο
	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	
ΠΕ ΚΕΡΚΥΡΑ	9.242	9.704	11.269	14.915	15.300	14.561	12.334	17.046	104.371
ΠΕ ΚΕΑΦΑΛΗΝΙΑΣ & ΙΘΑΛΗΣ	3.828	3.802	4.283	5.508	5.602	5.033	3.916	7.060	39.032
ΠΕ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	4.369	4.329	4.609	6.158	6.302	5.375	3.779	5.838	40.759
ΠΕ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	2.218	2.191	2.582	3.251	3.315	3.035	2.535	4.566	23.693
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	19.657	20.026	22.743	29.832	30.519	28.004	22.564	34.510	207.855
ΕΛΛΑΔΑ	1.049.839	1.072.705	1.350.868	1.635.304	1.581.095	1.391.854	1.134.045	1.600.576	10.816.286

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. Απογραφή 2011

Για να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα για τη διάρθρωση του πληθυσμού στις διάφορες ηλικιακές ομάδες χρησιμοποιούνται κάποιοι δημογραφικοί δείκτες. Συγκεκριμένα:

Δείκτης Γήρανσης

Ο δείκτης γήρανσης είναι ο λόγος των ατόμων ηλικίας 65 και άνω προς τα άτομα ηλικίας 0-14 ετών. Σκοπός του δείκτη αποτελεί ο προσδιορισμός της αναλογίας "γέροι" προς "νέοι", δηλαδή πόσα άτομα ηλικίας 65-άνω αντιστοιχούν σε άτομα ηλικίας 0-14 ετών. Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο πιο «γερασμένος» είναι ο πληθυσμός.

Δείκτης Εξάρτησης

Ο δείκτης εξάρτησης είναι ο λόγος του αθροίσματος ατόμων ηλικίας 0-14 ετών και 65 ετών και άνω (δηλαδή των μη παραγωγικών ηλικιών), προς τα άτομα ηλικίας 15-65 (παραγωγικές). Σκοπός του δείκτη είναι να βρεθεί η αναλογία μεταξύ εξαρτώμενων ατόμων, δηλαδή αυτών που δεν μπορούν να συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία προς τα άτομα που θεωρείται ότι συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία.

Δείκτης Αντικατάστασης

Ο δείκτης αντικατάστασης αποτελεί δομικό δείκτη. Δηλαδή εκφράζει την εναλλαγή μεταξύ των ηλικιών που μετέχουν στην παραγωγική διαδικασία. Υπολογίζεται ως ο λόγος των ατόμων ηλικίας 15-24 προς τα άτομα ηλικίας 55-64, δηλαδή των ατόμων που ετοιμάζονται να εισέλθουν στην παραγωγική διαδικασία και αυτών που αναμένονται να εξέλθουν από την παραγωγική διαδικασία.

Στον Πίνακα που ακολουθεί, φαίνεται ο δείκτης γήρανσης, εξάρτησης και αντικατάστασης για το 2001 και το 2011 για κάθε περιφερειακή ενότητα. Με βάση τον δείκτη γήρανσης ο πληθυσμός της Περιφέρειας είναι πιο «γερασμένος» σε σχέση με το σύνολο της χώρας (154,34 έναντι 136,65) αφού αυξήθηκε κατακόρυφα την δεκαετία 2001-2011. Η ΠΕ Λευκάδας εμφανίζει τον μεγαλύτερο δείκτη γήρανσης. Όσον αφορά τον δείκτη εξάρτησης η Περιφέρεια εμφανίζει υψηλότερο δείκτη σε σχέση με το σύνολο της χώρας (57,00 έναντι 53,15). Δηλαδή έχει χειρότερη αναλογία μεταξύ εξαρτώμενων ατόμων (δηλαδή αυτούς που δεν συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία) και ατόμων που συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία. Τον μεγαλύτερο δείκτη εξάρτησης εμφανίζουν οι ΠΕ Λευκάδας και Κεφαλληνίας & Ιθάκης. Τέλος ο δείκτης αντικατάστασης είναι μικρότερος στην Περιφέρεια σε σχέση με το σύνολο της χώρας (84,58 έναντι 95,95). Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο υπερέρχονται τα άτομα που ετοιμάζονται να εισέλθουν στην παραγωγική διαδικασία σε σχέση με τα άτομα που ετοιμάζονται να εξέλθουν από αυτή. Τον μεγαλύτερο συντελεστή αντικατάστασης έχει η ΠΕ Ζακύνθου (97,64).

Πίνακας 6 Δείκτης γήρανσης, δείκτης εξάρτησης και δείκτης αντικατάστασης πληθυσμού Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (2001, 2011)

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΓΗΡΑΝΣΗΣ		ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ		ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	
	2001	2011	2001	2011	2001	2011
ΠΕ ΚΕΡΚΥΡΑ	151,68	164,70	51,60	55,63	92,59	77,98
ΠΕ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ & ΙΘΑΚΗΣ	169,84	157,41	60,36	60,72	87,99	90,35
ΠΕ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	116,75	118,28	52,57	53,82	118,26	97,64
ΠΕ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	196,78	176,05	63,74	62,88	86,10	85,69
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	152,24	154,34	54,51	57,00	95,13	84,58

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΓΗΡΑΝΣΗΣ		ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ		ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	
	2001	2011	2001	2011	2001	2011
ΕΛΛΑΔΑ	126,72	136,65	47,03	53,15	92,46	95,95

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. Απογραφές 2001-2011

1.1.1.2 Περιβάλλον και Ποιότητας Ζωής

1.1.1.2.1 Χωροταξική Οργάνωση

Για την ανάπτυξη που θα πραγματοποιηθεί σε επίπεδο Περιφέρειας, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΥΑ 48976/04/ΦΕΚ 56B/19-1- 04). Με την από 2015 απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου για αναθεώρηση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού, απ' το Περιφερειακό Συμβούλιο, που οδεύει προς θεσμοθέτηση. Στην απόφαση αυτή περιλαμβάνονται στρατηγικές και πολιτικές που θα εναρμονίσουν το Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο με τα επιμέρους ειδικά στρατηγικά που θεσμοθετήθηκαν μετά το 2004 και επιπλέον αποτελεί βάση για την καταγραφή των φίλτρων που θέτει η Περιφερειακή Αρχή για το ζήτημα της εναρμόνισης με την Εθνική και Ενωσιακή Νομοθεσία, αλλά και τα ζητήματα του μετασχηματισμού του χώρου για την εξυπηρέτηση της παραγωγικής διαδικασίας στα πλαίσια των πολιτικών της αρχών και κατευθύνσεων.

Στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων υπάρχουν 5 θεσμοθετημένες ζώνες οικιστικού ελέγχου, εκ των οποίων οι δύο βρίσκονται στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης. Στην Κέρκυρα βρίσκεται μια εγκεκριμένη ΖΟΕ της Τοπικής Κοινότητας Αργυράδων (η οποία είναι ενταγμένη στη Δημοτική Ενότητα Κορισσίων), όπου σε 5 διαφορετικές περιοχές ορίζεται κατώτατο όριο κατάτμησης, χρήσεις γης, όροι και περιορισμοί δόμησης. Στην Κεφαλονιά υπάρχουν 2 ΖΟΕ, μία στην περιοχή του Ληξουρίου και μία στο Αργοστόλι. Στην Ζάκυνθο υπάρχει μία ΖΟΕ στον κόλπο του Λαγανά που καθορίζει ειδικές χρήσεις γης, κατώτατο όριο κατάτμησης, όρους και περιορισμούς δόμησης καθώς και ειδικούς όρους προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος ανάλογα με τις 8 περιοχές στις οποίες διαιρείται όλη η έκταση της. Τέλος στην Λευκάδα υπάρχει μία ΖΟΕ που εμπεριέχει 2 περιοχές. Ένα τμήμα στην περιοχή «Γύρας» δυτικά της πόλης της Λευκάδας και την περιοχή «Δημοσάρι». Οι περιοχές αυτές χαρακτηρίζονται ως περιοχές προστασίας και απαγορεύεται η δόμηση και η αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντος. Επίσης ορίζεται κατώτατο όριο κατάτμησης και λοιποί όροι και περιορισμοί δόμησης.

Στην Περιφέρεια 47 περιοχές διαθέτουν ρυμοτομικό σχέδιο. Οι περισσότερες εντοπίζονται στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης (29). Συμπερασματικά είναι ξεκάθαρο όσον αφορά την χωροταξική οργάνωση ότι η ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης φαίνεται να υπερέχει καθώς διαθέτει τις περισσότερες περιοχές με ΓΠΣ, με ΖΟΕ και ρυμοτομικό σχέδιο.

Σε ότι αφορά την Χωροταξική Οργάνωση όπως αποτυπώνεται στον κάτωθι Πίνακα, Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο έχουν όλοι οι οικισμοί 3ου και άνω επιπέδου (σύμφωνα με ΥΧΟΠ '84).

Πίνακας 7 Οικισμοί που διαθέτουν Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο ανά Περιφερειακή Ενότητα

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΟΙΚΙΣΜΟΣ	ΦΕΚ
ΠΕ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	ΚΕΡΚΥΡΑ	ΦΕΚ 1173Δ/87
	ΛΕΥΚΙΜΜΗ-Α.ΛΕΥΚΙΜΜΗ	ΦΕΚ 55Δ/87
ΠΕ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ & ΙΘΑΚΗΣ	ΣΚΑΛΑ	ΦΕΚ 384Δ/88
	ΚΑΡΑΒΟΜΥΛΟΣ	ΦΕΚ 520Δ/88
	ΑΓΙΑ ΕΥΦΗΜΙΑ	ΦΕΚ 520Δ/88
	ΣΑΜΗ	ΦΕΚ 520Δ/88
	ΙΘΑΚΗ	ΦΕΚ 67Δ/86
	ΠΟΡΟΣ	ΦΕΚ 520Δ/88
	ΛΗΞΟΥΡΙ	ΦΕΚ 273Δ/85
	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ	ΦΕΚ 274Δ/85
ΠΕ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	ΖΑΚΥΝΘΟΣ	ΦΕΚ 677Δ/86
ΠΕ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΑ	ΦΕΚ 405Δ/89

Πηγή: ΠΕΣΔΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

Σε ότι αφορά τα Σχέδια Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ) της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 8 Σχέδια Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης στην Περιφέρεια

ΕΤΟΣ	ΤΕΥΧΟΣ ΕΔ	ΦΟΡΕΑΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ	ΠΕ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ
2005	2353/25-07-05	Δήμος Παλαιοκαστριτών	Κέρκυρας	Εκπόνηση Σχεδίου Χωροταξικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλεως(ΣΧΟΟΑΠ)
2004	2307/23-08-04	Δήμος Εσπερίων	Κέρκυρας	ΣΧΟΟΑΠ Δήμου Εσπερίων
2003	2276/22-12-03	Δήμος Ερισού	Κεφαλληνίας& Ιθάκης	ΣΧΟΟΑΠ Δήμου Ερισού
2000	2117/18-9-00	Δήμος Λειβαθούς	Κεφαλληνίας& Ιθάκης	ΣΧΟΟΑΠ Δήμου Λειβαθούς
		Δήμος Πυλάρων	Κεφαλληνίας& Ιθάκης	ΣΧΟΟΑΠ Δήμου Πυλάρων
		Δήμος Μεγανησιού	Λευκάδας	ΣΧΟΟΑΠ Δήμου Μεγανησιού

Πηγή: Παρατηρητήριο Χωροταξίας (Θεματικός Τομέας Χωρικού Σχεδιασμού και Αυτοδιοίκησης)

Πρέπει να επισημανθεί ότι έχει ολοκληρωθεί και κατατεθεί στις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες το ΣΧΟΟΑΠ του τέως Δήμου Απολλωνίων που ενσωματώθηκε στο Δήμο Λευκάδας και βρίσκεται στο στάδιο της έγκρισης.

1.1.1.2.2 Τεχνικές υποδομές – Υπηρεσίες Βελτίωσης περιβάλλοντος

1.1.1.2.2.1 Αεροδρόμια, Ελικοδρόμια και Υδατοδρόμια

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων έχει τα κάτωθι αεροδρόμια:

1. Αερολιμένας Κέρκυρας "Ι. Καποδίστριας" (Διεθνής)
2. Αερολιμένας Κεφαλονιάς (Διεθνής)
3. Αερολιμένας Ζακύνθου "Δ. Σολωμός" (Διεθνής)

Η εξυπηρέτηση για το νησί της Λευκάδας πραγματοποιείται από το πρώην Στρατιωτικό Αεροδρόμιο Άκτιου (18 χλμ. από την πόλη της Λευκάδας).

Παράλληλα, πέραν των αεροδρομίων λειτουργούν και τέσσερα ελικοδρόμια στα κάτωθι απομονωμένα, λόγω γεωγραφικής θέσης νησιά:

1. Ιθάκη
2. Παξοί
3. Οθωνοί
4. Ερείκουσσα

Τα ελικοδρόμια είναι ελεύθερα για χρήση από κάθε ενδιαφερόμενο, χρησιμοποιούνται κυρίως, όμως, για την κάλυψη αεροδιακομιδών, για μεταφορά ασθενών, για έκτακτες περιπτώσεις επικοινωνίας, για στρατιωτικές και παραστρατιωτικές ανάγκες αλλά και για την ανάπτυξη του τουρισμού.

Οι Αεροπορικές συνδέσεις (προγραμματισμένες πτήσεις εσωτερικού) που εξυπηρετούν την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, με την ενδοχώρα είναι:

- Αθήνα – Κέρκυρα (καθημερινά με τουλάχιστον δύο δρομολόγια)
- Αθήνα – Κεφαλονιά (1 πτήση κάθε μέρα)
- Αθήνα- Ζάκυνθος (6 φορές την εβδομάδα)
- Θεσσαλονίκη – Κέρκυρα (4 φορές την εβδομάδα)
- Κέρκυρα – Πρέβεζα (Άκτιο) – Κεφαλονιά – Ζάκυνθος (4 φορές την εβδομάδα)

Η ενδοπεριφερειακή αεροπορική γραμμή που συνδέει τα αεροδρόμια της Κέρκυρας, του Ακτίου (εξυπηρετεί τη Λευκάδα), της Κεφαλληνίας και της Ζακύνθου, ανήκει στις άγονες γραμμές και διεξάγεται τέσσερις φορές την εβδομάδα (απλή διαδρομή – μετάβαση χωρίς μετ' επιστροφή).

Οι αφίξεις των τουριστών αεροπορικώς στα νησιά της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων πραγματοποιείται τόσο με έκτακτες διεθνείς πτήσεις (Charter), όσο και με πτήσεις εταιρειών χαμηλού κόστους (π.χ. από την Ιταλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ολλανδία, Αυστρία, Σουηδία, Νορβηγία, Δανία, Πολωνία, Τσεχία, Ουγγαρία, Σλοβενία κ.α.). Επιπλέον, τα τελευταία χρόνια πραγματοποιείται εκατέρωθεν προσπάθεια της Περιφέρειας με τις ελληνικές αεροπορικές εταιρείες για την ενίσχυση των μετακινήσεων από και προς τα Ιόνια Νησιά με την προσθήκη νέων γραμμών / προορισμών την ενίσχυση των ήδη υφιστάμενων.

Στους ακόλουθους πίνακες αποτυπώνεται ο αριθμός των αφίξεων από το εσωτερικό και το εξωτερικό στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων για τη χρονική περίοδο 2011 έως 2014, καθώς και η ποσοστιαία μεταβολή τους.

Πίνακας 9: Αφίξειςεπιβατώνεσωτερικού2011 - 2014

ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ	2011	2012	2013	2014	% μεταβολή		
					2012/11	2013/12	2014/13
Άκτιο	2453	2358	2995	2643	-3,87%	27,01%	-11,75%
Ζάκυνθος	11886	11516	14138	19252	-3,11%	22,77%	36,17%
Κέρκυρα	128746	113755	106993	115701	-11,64%	-5,94%	8,14%
Κεφαλονιά	22753	19496	16231	28172	-14,31%	-16,75%	73,57%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΝ	165838	147125	140357	165768	-11,28%	-4,60%	18,10%

Πηγή: Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας

Πίνακας 10: Αφίξεις πτήσεων εσωτερικού 2011 - 2014

ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ	2011	2012	2013	2014	% μεταβολή		
					2012/11	2013/12	2014/13
Άκτιο	871	948	1118	1107	8,84%	17,93%	-0,98%
Ζάκυνθος	1219	1215	1299	1460	-0,33%	6,91%	12,39%
Κέρκυρα	4280	3598	3649	3873	-15,93%	1,42%	6,14%
Κεφαλονιά	1767	1620	1342	1488	-8,32%	-17,16%	10,88%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΝ	8137	7381	7408	7928	-9,29%	0,37%	7,02%

Πηγή: Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας

Πίνακας 11: Αφίξεις επιβατών εξωτερικού 2011 - 2014

ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ	2011	2012	2013	2014	% μεταβολή		
					2012/11	2013/12	2014/13
Άκτιο	144058	142027	154489	175986	-1,41%	8,77%	13,91%
Ζάκυνθος	447885	423698	488161	575009	-5,40%	15,21%	17,79%
Κέρκυρα	789546	839759	943917	1074289	6,36%	12,40%	13,81%
Κεφαλονιά	148858	168496	198033	209725	13,19%	17,53%	5,90%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΝ	1530347	1573980	1784600	2035009	2,85%	13,38%	14,03%

Πηγή: Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας

Πίνακας 12: Αφίξεις πτήσεων εξωτερικού 2011 - 2014

ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ	2011	2012	2013	2014	% μεταβολή		
					2012/11	2013/12	2014/13
Άκτιο	1857	1910	2048	2483	2,85%	7,23%	21,24%
Ζάκυνθος	5703	5505	6205	7558	-3,47%	12,72%	21,80%
Κέρκυρα	11022	11694	13007	15145	6,10%	11,23%	16,44%
Κεφαλονιά	2025	2396	2826	2884	18,32%	17,95%	2,05%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΝ	20607	21505	24086	28070	4,36%	12,00%	16,54%

Πηγή: Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας

Σύμφωνα με τα στοιχεία που αποτυπώνονται στους άνωθεν πίνακες της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας για τη χρονική περίοδο 2011 – 2014 παρατηρείται σταδιακή αύξηση του αριθμού των πτήσεων και των επιβατών (ιδιαίτερα τη χρονική περίοδο 2013 – 2014). Ειδικότερα,:

- στις αφίξεις εσωτερικού:
  - σ' ότι αφορά τον αριθμό των επιβατών η ποσοστιαία μεταβολή για το σύνολο της ΠΙΝ από το -11,28% για το 2012 σε σχέση με το 2011 εκτινάχθηκε στο 18,10% για το 2014 σε σχέση με το 2013. Με το αεροδρόμιο της Κεφαλονιάς (73,57%) και κατόπιν της Ζακύνθου (36,17%) να παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση το

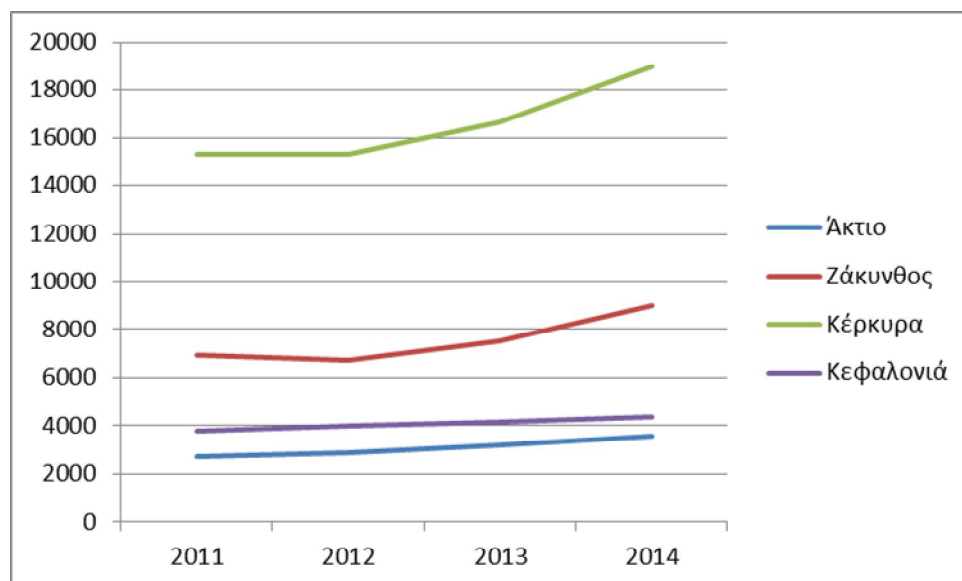
2014 σε σχέση με το 2013. Όμως, σ' απόλυτους αριθμούς τη μεγαλύτερη αύξηση κατέγραψε το αεροδρόμιο της Κέρκυρας, όπου για το 2014 το επισκέφθηκαν 115.701 επιβάτες (περίπου το 70% επί του συνόλου των επισκεπτών της ΠΙΝ).

- σ' ότι αφορά τον αριθμό των πτήσεων η ποσοστιαία μεταβολή για το σύνολο της ΠΙΝ από το -9,29% για το 2012 σε σχέση με το 2011 εκτινάχθηκε στο 7,02% για το 2014 σε σχέση με το 2013. Με το αεροδρόμιο της Ζακύνθου (12,39%) και κατόπιν της Κεφαλονιάς (10,88%) να παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση το 2014 σε σχέση με το 2013.
- στις αφίξεις εξωτερικού:
  - σ' ότι αφορά τον αριθμό των επιβατών η ποσοστιαία μεταβολή για το σύνολο της ΠΙΝ από το 2,85% για το 2012 σε σχέση με το 2011 αυξήθηκε στο 14,03% για το 2014 σε σχέση με το 2013. Με το αεροδρόμιο της Ζακύνθου (17,79%) και κατόπιν του Άκτιου (13,91%) να παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση το 2014 σε σχέση με το 2013. Όμως, σ' απόλυτους αριθμούς τη μεγαλύτερη αύξηση κατέγραψε το αεροδρόμιο της Κέρκυρας, όπου για το 2014 το επισκέφθηκαν 1.074.289 επιβάτες (περίπου το 53% επί του συνόλου των επισκεπτών της ΠΙΝ).
  - σ' ότι αφορά τον αριθμό των πτήσεων η ποσοστιαία μεταβολή για το σύνολο της ΠΙΝ από το 4,36% για το 2012 σε σχέση με το 2011 αυξήθηκε στο 16,54% για το 2014 σε σχέση με το 2013. Με το αεροδρόμιο της Ζακύνθου (21,80%) και κατόπιν του Άκτιου (21,24%) να παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση το 2014 σε σχέση με το 2013.

Σε κάθε περίπτωση γενικό συμπέρασμα είναι ότι το μεγαλύτερο μέρος της εμπορικής κίνησης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων τόσο από άποψη αριθμού πτήσεων, όσο και από άποψη αριθμού επιβατών αφορά τις αφίξεις του εξωτερικού. Το γεγονός αυτό υποδηλώνει ότι η ΠΙΝ καρπώνεται τους θετικούς ρυθμούς που καταγράφει ο ελληνικός τουρισμός τα τελευταία χρόνια και εξακολουθεί να αποτελεί προσηφιλή τουριστικό προορισμό.

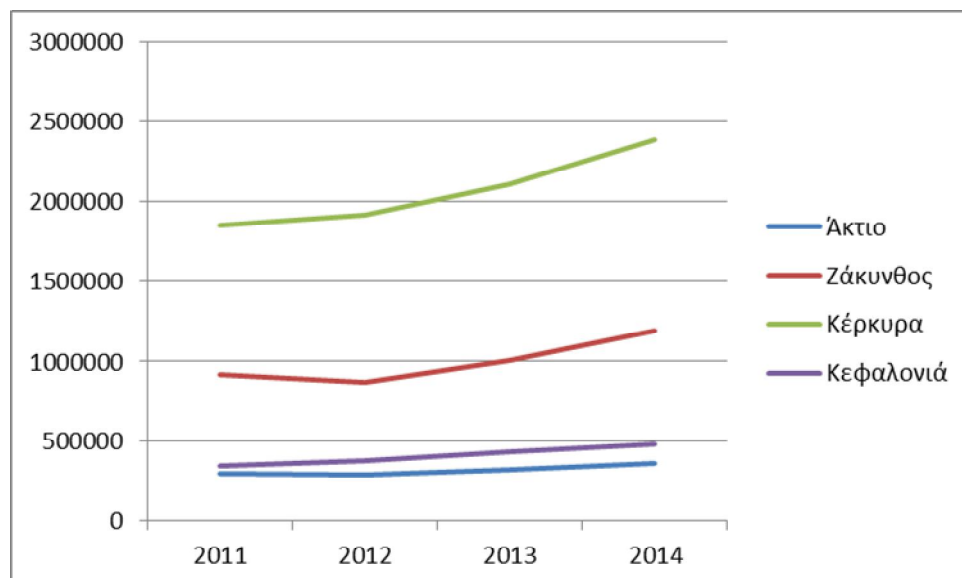
Στα ακόλουθα διαγράμματα αποτυπώνεται ο συνολικός αριθμός των επιβατών και των πτήσεων τόσο του εσωτερικού, όσο και του εξωτερικού από και προς την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων για τη χρονική περίοδο 2011 – 2014

[Διάγραμμα 2: Συνολικός αριθμός πτήσεων στην ΠΙΝ 2011 - 2014](#)

Πηγή: Υπηρεσία Πολιτικής Προστασίας

Διάγραμμα 3: Συνολικός αριθμός επιβατών στην ΠΙΝ για την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουνίου 2015

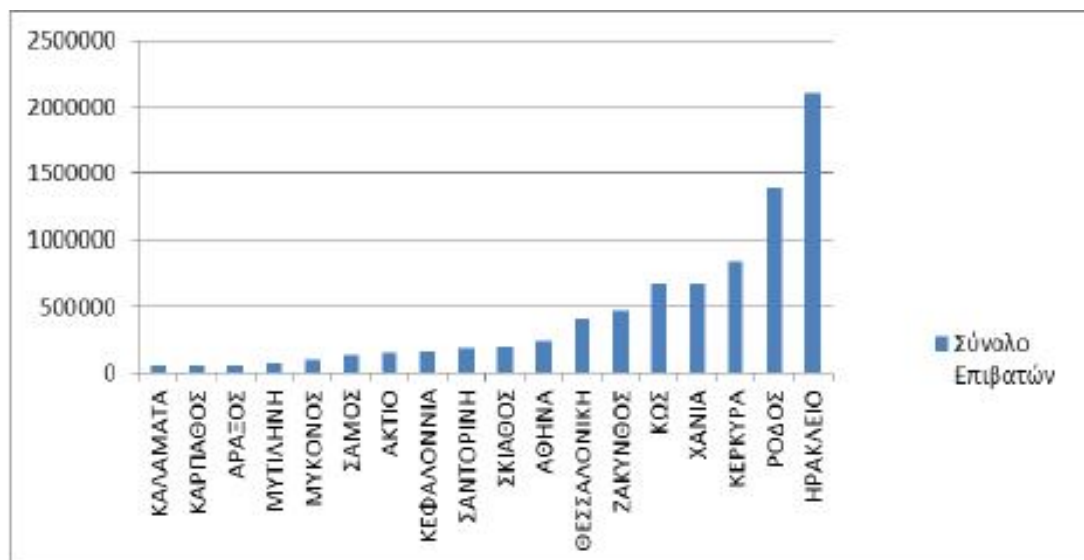

Πηγή: Υπηρεσία Πολιτικής Προστασίας

Σύμφωνα με τα στοιχεία που αποτυπώνεται στα άνωθεν διαγράμματα το αεροδρόμιο της Κέρκυρας είναι το αεροδρόμιο με τη μεγαλύτερη επιβατική κίνηση, ενώ το αεροδρόμιο του Ακτίου παρουσιάζει σημαντική αύξηση στην επιβατική κίνηση ως αποτέλεσμα της τουριστικής ανάπτυξης της Λευκάδας

Ακολουθεί Διάγραμμα που αποτυπώνει την κίνηση των επιβατών που επισκέφθηκαν την Ελλάδα με χρήση Εκτάκτων Διεθνών Πτήσεων (CHARTER) για το 2007.

Διάγραμμα 4 Σύνολο Επιβατών που κινήθηκαν με CHARTER σε όλη την Ελλάδα για το έτος 2007

Πηγή: MBATourism.gr «Στατιστικά Στοιχεία για τον Τουρισμό στην Ελλάδα 2007-2008»

Από το Διάγραμμα προκύπτει πως, ποσοστό 18% των επιβατών που κινήθηκαν με CHARTER το 2007, προτίμησε την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (σύνολο επιβατών 1.472.382 σε σύνολο 8.046.449).

Για την εξυπηρέτηση της αποτελεσματικής και λειτουργικής σύνδεσης των νησιών αλλά τη σύνδεση των νησιών μεταξύ τους αλλά και τη σύνδεση της Κέρκυρας και της Ζακύνθου με την Ιταλία, αλλά και τη σύνδεση των νησιών με χώρες της μακροφέρειας Αδριατικής Ιονίου προγραμματίζεται η υποδοχή υποδομών υδατοδρομίων στις λιμενικές υποδομές της Κέρκυρας (η αδειοδότηση βρίσκεται σε εξέλιξη), του Αργοστολίου, της Ζακύνθου και της Λευκάδας, μετά την ολοκλήρωσή του. Στο πλαίσιο αυτό και σε συνέργεια με την απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου για την αναθεώρηση του Χωρικού Πλαισίου Ανάπτυξης της ΠΙΝ η χωροθέτηση επιπλέον υδατοδρομίων στα Διαπόντια Νησιά, Μαθράκι, Οθωνοί και Ερρείκουσα, στο Γάιο, στους λιμένες Βασιλικής, Καλάμου, Καστού, Σπαρτοχωρίου, Σάμης και στο Βαθύ θα εξασφαλίσουν τον θαλάσσιο διάπλου και τον κατακόρυφο άξονα σύνδεσης – ανάπτυξης της ΠΙΝ.

1.1.1.2.2.2 Λιμάνια

Στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων υπάρχουν 89 λιμάνια. Στον Πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνεται το πλήθος των λιμανιών της Περιφέρειας ανά νησί, καθώς και τις χρήσεις που εξυπηρετούν.

Πίνακας 13 Λιμάνια, Αλιευτικά και Τουριστικά Καταφύγια

Περιφερειακές Ενότητες	Νησιά	Λιμάνια	Αμιγώς για Αλιευτικά σκάφη	Αμιγώς για Τουριστικά σκάφη	Επιβατικά
ΠΕ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	Οθωνοί	2			
	Ερεικούσσα	2	1		
	Μαθράκι	2	1		

	Κέρκυρα	30	7	7	2
	Παξοί	4		2	
	Αντίπαξοι	1			
ΠΕ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ & ΙΘΑΚΗΣ	Ιθάκη	6	1	1	1
	Κεφαλονιά	15	4	1	5
ΠΕ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	Ζάκυνθος	9	5	1	2
ΠΕ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	Λευκάδα	10	1	2	
	Μεγανήσι	4		2	
	Κάλαμος	2		1	
	Καστός	2		1	
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΝ		89	20	18	10

Στην Περιφερειακή Ενότητα Κέρκυρας, υπάρχει το κεντρικό λιμάνι της πόλης της Κέρκυρας, (φορέας διαχείρισης είναι ο ΟΛΚΕ) που εξυπηρετεί τη κύρια μεταφορική ζήτηση από και προς Ηγουμενίτσα, και έχει δυνατότητα διασύνδεσης με δρομολόγια της γραμμής από και προς Ιταλία. Επιπλέον εξυπηρετεί δρομολόγια από και προς Παξούς και προς τα Διαπόντια Νησιά. Επιπλέον η σύνδεση των Διαποντίων Νήσων με την Κέρκυρα πραγματοποιείται και μέσω των Λιμένων του Αγίου Στεφάνου Αυλιωτών και της ΑΛΥΠΑ Παλαιοκαστρίτσας. Επιπλέον η μελέτη να παρουσιάζει τα διαθέσιμα στοιχεία για τις μεταφορικές κινήσεις (ως προς τα αγαθά και το επιβατικό κοινό) των λιμένων. Ακόμα υπάρχει το λιμάνι της Λευκίμης που παρέχει τη σύνδεση της Νότιας Κέρκυρας με την ηπειρωτική Ελλάδα μέσω Ηγουμενίτσας, το λιμάνι της Κασσιόπης, μικρά λιμάνια στα Διαπόντια νησιά που διασφαλίζουν την τοπική συγκοινωνία, όπως και τα λιμάνια των Παξών. Τέλος στο κέντρο της ανατολικής ακτογραμμής της Κέρκυρας, στη θέση Γουβιά, λειτουργεί μαρίνα (1235 θέσεων) η οποία διαθέτει όλες τις εξυπηρετήσεις.

Η Περιφερειακή Ενότητα Ζακύνθου διαθέτει ένα σημαντικό λιμάνι, το οποίο εξυπηρετεί όλη την επιβατική και εμπορευματική κίνηση με την Κυλλήνη σημειώνοντας σημαντικούς φόρτους.

Κύρια λιμάνια της Περιφερειακής Ενότητας Κεφαλληνίας είναι το Αργοστόλι, ο Πόρος, η Σάμη και το Ληξούρι. Ο Πόρος και η Σάμη είναι τα σημαντικότερα λιμάνια του νησιού που διασφαλίζουν τη σύνδεσή του με την Ηπειρωτική χώρα μέσω Πάτρας και Κυλλήνης, ενώ το λιμάνι του Αργοστολίου εξακολουθεί να είναι ένα εμπορευματικό και επιβατικό λιμάνι. Στην Ιθάκη, κύριο λιμάνι είναι το Βαθύ στην ανατολική πλευρά του νησιού.

Τέλος, στην Περιφερειακή Ενότητα Λευκάδας υπάρχει το ομώνυμο λιμάνι (Λευκάδας), που λόγω της ιδιομορφίας του Νομού (συνδέεται με πλωτή γέφυρα με τις απέναντι ηπειρωτικές ακτές) λειτουργεί κυρίως ως σταθμός ανεφοδιασμού σκαφών αναψυχής. Το λιμάνι του Νυδρίου εξυπηρετεί κυρίως, τακτικές τοπικές ακτοπλοϊκές γραμμές και κατά τη θερινή περίοδο διακινεί σημαντικό φορτίο με μικρά κυρίως πλοία, ενώ από το λιμάνι της Βασιλικής εκτελούνται εποχιακά δρομολόγια προς Κεφαλληνία και Ιθάκη.

Στον Πίνακα που ακολουθεί, γίνεται καταγραφή των χρήσεων και των υποδομών 67 λιμανιών της Περιφέρειας. Οι καλύτερες λιμενικές υποδομές φαίνονται να υπάρχουν στην ΠΕ Κέρκυρας. Ξεχωρίζει η μαρίνα Γουβιών τόσο για τη δυναμικότητα

της (1235 σκάφη) όσο και για τις αναπτυγμένες υποδομές. Η μαρίνα Γουβιών και η Μαρίνα Λευκάδας έχουν βραβευτεί με γαλάζια σημαία για το 2011.

Πίνακας 14 Υποδομές και Χρήσεις Λιμανιών της Περιφέρειας

Περιφερειακές Ενότητες	A/A	Όνομα	Νησί	Χαρακτήρας	Διαθέσιμες θέσεις	Παρατηρήσεις - Υποδομές
ΠΕ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	1	Μπενίτσες	Κέρκυρα	Λιμένας σκαφών αναψυχής	96	Καλές υποδομές (πλην Καυσίμων)
	2	Σπηλιά	Κέρκυρα	Λιμένας σκαφών αναψυχής		Καλό αγκυροβόλιο - Νέα μαρίνα υπό κατασκευή
	3	Μπούκαρη (Βασιλάτικα)	Κέρκυρα	Αλιευτικό καταφύγιο	40	Υποδομές ύδρευσης, parking, αποκομιδής απορριμμάτων - δεν προσφέρεται για τουριστικά σκάφη
	4	Πετριτής	Κέρκυρα	Αλιευτικό καταφύγιο	120	Υποδομές ύδρευσης, ηλεκτροδότησης, αποκομιδής απορριμμάτων - δεν προσφέρεται για τουριστικά σκάφη
	5	Λευκίμμη	Κέρκυρα		6	Υποδομές parking και αποκομιδής απορριμμάτων, ράμπα καθέλκυσης λέμβων-Καλό αγκυροβόλιο -σύνδεση με Ηγουμενίτσα & Παξούς
	6	Αγ. Γεώργιος Αργυράδων	Κέρκυρα	Αλιευτικό καταφύγιο	20	Δεν προσφέρεται για τουριστικά σκάφη
	7	Πεντάτι	Κέρκυρα	Μεικτός	40	
	8	Έρμονες	Κέρκυρα	Αλιευτικό καταφύγιο	70	Υποδομές ύδρευσης, αποκομιδής απορριμμάτων, ράμπα καθέλκυσης λέμβων - Πρόβλημα πρόσβασης από στεριά και θάλασσα
	9	Παλιοκαστρίτσα	Κέρκυρα	Μεικτός	40	Υποδομές ύδρευσης, αποκομιδής απορριμμάτων, parking, ράμπα καθέλκυσης λέμβων - Καλό αγκυροβόλιο
	10	Άγιος Στέφανος Αυλιωτών	Κέρκυρα	Αλιευτικό καταφύγιο	45	Σύνδεση με Οθωνούς11 Αστρακερή Κέρκυρα Αλιευτικό καταφύγιο 25 Υποδομές ύδρευσης, αποκομιδής
	11	Αστρακερή	Κέρκυρα	Αλιευτικό καταφύγιο	25	Υποδομές ύδρευσης, αποκομιδής απορριμμάτων ,parking, ράμπα καθέλκυσης λέμβων - Νέα υποδομή
	12	Ρόδα	Κέρκυρα	Όρμος	20	
	13	Κασσιώπη (Ημερολιά)	Κέρκυρα	Άλλο	75	Υποδομές αποκομιδής απορριμμάτων, ράμπα καθέλκυσης λέμβων - Καλό αγκυροβόλιο
	14	Κασσopέτο	Κέρκυρα	Μεικτός	60	Υποδομές αποκομιδής απορριμμάτων, parking, ράμπα καθέλκυσης

Περιφερειακές Ενότητες	A/A	Όνομα	Νησί	Χαρακτήρας	Διαθέσιμες θέσεις	Παρατηρήσεις - Υποδομές
						λέμβων – Καλό αγκυροβόλιο
	15	Άγιος Στέφανος Σινιών	Κέρκυρα	Αλιευτικό καταφύγιο	60	Υποδομές αποκομιδής απορριμμάτων
	16	Νησάκι	Κέρκυρα	Αλιευτικό καταφύγιο	50	Υποδομές αποκομιδής απορριμμάτων, ράμπα καθέλκυσης λέμβων
	17	Γουβιά	Κέρκυρα	Λιμένας σκαφών αναψυχής	1.235	Πολύ καλές υποδομές-Ιδιωτική μαρίνα - ελλειπής φωτισήμανση
	18	Ύψος	Κέρκυρα	Αλιευτικό καταφύγιο	300	Καλές υποδομές (πλην καυσίμων και διαχείμανσης)- Νέα υποδομή
	19	Λάκκα	Παξοί	Όρμος	20	
	20	Γάιος	Παξοί	Μεικτός	400	Καλό αγκυροβόλιο
	21	Λογγός	Παξοί	Όρμος	70	Ράμπα καθέλκυσης λέμβων
	22	Αγραπιδιά	Αντιπαξοί	Όρμος	15	Καλό αγκυροβόλιο
	23	Αυλάκια	Οθωνοί	Αλιευτικό καταφύγιο	70	Καλό αγκυροβόλιο - Νέο λιμάνι
	24	Άμμος	Οθωνοί	Όρμος	-	
	25	Φύκι	Οθωνοί	Όρμος	-	Καλό αγκυροβόλιο
	26	Ερείκουσσα	Ερείκουσα	Αλιευτικό καταφύγιο	15	
	27	Μαθράκι	Μαθράκι	Αλιευτικό καταφύγιο	15	Καλό αγκυροβόλιο
ΠΕΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ&ΙΘΑΚΗΣ	28	Φισκάρδο	Κεφαλλονιά	Μεικτός	150	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης σκαφών, αποκομιδής απορριμμάτων - Καλό αγκυροβόλιο
	29	Αγ. Ευφημία	Κεφαλλονιά	Λιμένας σκαφών αναψυχής	54	Πολύ καλές υποδομές (πλην καυσίμων) - Καλό αγκυροβόλιο -Ιδιωτική μαρίνα
	30	Άσος	Κεφαλλονιά	Μεικτός	25	Υποδομές ύδρευσης, αποκομιδής απορριμμάτων -Καλό αγκυροβόλιο
	31	Άγ. Γεώργιος Σκάλας	Κεφαλλονιά	Αλιευτικό καταφύγιο	10	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης σκαφών,αποκομιδής απορριμμάτων, ράμπα καθέλκυσης λεμβών - Καλό αγκυροβόλιο
	32	Αγία Κυριακή	Κεφαλλονιά	Αλιευτικό καταφύγιο	40	Υποδομές αποκομιδής απορριμμάτων, καυσίμων
	33	Σάμη	Κεφαλλονιά	Μεικτός	100	Υποδομές υδροδότησης σκαφών, αποκομιδής απορριμμάτων, καυσίμων
	34	Πόρος	Κεφαλλονιά	Μεικτός	60	Υποδομές υδροδότησης σκαφών,

Περιφερειακές Ενότητες	A/A	Όνομα	Νησί	Χαρακτήρας	Διαθέσιμες θέσεις	Παρατηρήσεις - Υποδομές
			ά			ηλεκτροδότησης, parking , αποκομιδής απορριμμάτων, καυσίμων -Καλό αγκυροβόλιο
	35	Αργοστόλι	Κεφαλλονιά	Μεικτός	72	Υποδομές αποκομιδής απορριμμάτων, καυσίμων,ράμπα καθέλκυσης λεμβών - Καλό αγκυροβόλιο
	36	Ληξούρι	Κεφαλλονιά	Μεικτός	38	
	37	Αγ. Πελαγία Σβορωνάτων	Κεφαλλονιά	Λιμένας σκαφών αναψυχής	36	Υποδομές ύδρευσης, αποκομιδής σκουπιδιών,ράμπα καθέλκυσης σκαφών - Καλό αγκυροβόλιο
	38	Πεσσάδα	Κεφαλλονιά	Λιμένας σκαφών αναψυχής	20	Υποδομές ύδρευσης, ράμπα καθέλκυσης σκαφών
	39	Βαθύ	Ιθάκη	Λιμένας σκαφών αναψυχής	120	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης, καύσιμα,ράμπα καθέλκυσης σκαφών - Καλό αγκυροβόλιο
	40	Κιόνι	Ιθάκη	Μεικτός	60	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης, αποκομιδής απορριμμάτων, καύσιμα, parking - Καλό αγκυροβόλιο
	41	Φρίκες	Ιθάκη	Μεικτός	80	Καλές υποδομές (πλην καυσίμων) - Καλό αγκυροβόλιο
	42	Πισσαετός	Ιθάκη	Μεικτός	18	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης σκαφών,ηλεκτροδότησης, parking - Καλό αγκυροβόλιο -Θα γίνει επέκταση μόλου για Ε/Γ - Ο/Γ
ΠΕ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	43	Ζάκυνθος	Ζάκυνθος	Μεικτός	370	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης σκαφών,αποκομιδής απορριμμάτων - Καλό αγκυροβόλιο
	44	Άγιος Νικόλαος	Ζάκυνθος	Μεικτός	75	Πολύ καλές υποδομές (πλην καυσίμων)
	45	Κερί	Ζάκυνθος	Αλιευτικό καταφύγιο	10	Υποδομές ύδρευσης, αποκομιδής απορριμμάτων
	46	Αλυκανάς	Ζάκυνθος	Αλιευτικό καταφύγιο	15	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης σκαφών,αποκομιδής απορριμμάτων, ράμπα καθέλκυσης σκαφών
	47	Αγ. Σώστης	Ζάκυνθος	Αλιευτικό καταφύγιο	15	Υποδομές αποκομιδής απορριμμάτων, καύσιμα
	48	Τραγάκι	Ζάκυνθος	Αλιευτικό	50	Υποδομές αποκομιδής

Περιφερειακές Ενότητες	A/A	Όνομα	Νησί	Χαρακτήρας	Διαθέσιμες θέσεις	Παρατηρήσεις - Υποδομές
				καταφύγιο		απορριμμάτων, parking
	49	Πλάνος	Ζάκυνθος	Αλιευτικό καταφύγιο	25	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης σκαφών, αποκομιδής απορριμμάτων, ράμπα καθέλκυσης σκαφών, parking
	50	Γερακάρι	Ζάκυνθος	Αλιευτικό καταφύγιο	60	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης σκαφών, ηλεκτροδότησης, αποκομιδής απορριμμάτων, ράμπα καθέλκυσης σκαφών
ΠΕ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	51	Λιμάνι Λευκάδας	Λευκάδα	Μεικτός	400	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης σκαφών, αποκομιδής απορριμμάτων - Καλό αγκυροβόλιο
	52	Μαρίνα Λευκάδας	Λευκάδα	Μεικτός	620	Πολύ καλές υποδομές (πλην καυσίμων) - Ιδιωτική - Καλό αγκυροβόλιο
	53	Λυγιάς	Λευκάδα	Μεικτός	100	Υποδομές ύδρευσης, αποκομιδής απορριμμάτων - Καλό αγκυροβόλιο
	54	Νικιάνας	Λευκάδα	Μεικτός	70	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης σκαφών, αποκομιδής απορριμμάτων - Καλό αγκυροβόλιο
	55	Περιγιάλι	Λευκάδα	Αλιευτικό καταφύγιο	10	Υποδομές αποκομιδής απορριμμάτων, καύσιμα
	56	Νυδρί	Λευκάδα	Μεικτός	100	Πολύ καλές υποδομές (πλην καυσίμων) - Καλό αγκυροβόλιο
	57	Βλυχό	Λευκάδα	Αλιευτικό καταφύγιο	30	Υποδομές ύδρευσης, αποκομιδής απορριμμάτων - Καλό αγκυροβόλιο
	58	Βασιλική	Λευκάδα	Μεικτός	120	Πολύ καλές υποδομές (πλην καυσίμων)
	59	Σύβοτα	Λευκάδα	Μεικτός	110	ηλεκτροδότησης, αποκομιδής απορριμμάτων, ράμπα καθέλκυσης λέμβων - Καλό αγκυροβόλιο
	60	Άγιος Νικήτας	Λευκάδα	Όρμος	-	Υποτυπώδεις υποδομές, χρειάζεται επανακαθορισμός αιγιαλού - παραλίας
	61	Σπαρτοχώρι	Μεγανήσι	Μεικτός	50	Χρειάζεται επανακαθορισμός αιγιαλού - παραλίας, χρειάζεται επανακαθορισμός αιγιαλού - παραλίας

Περιφερειακές Ενότητες	A/A	Όνομα	Νησί	Χαρακτήρας	Διαθέσιμες θέσεις	Παρατηρήσεις - Υποδομές
	62	Βαθύ	Μεγανήσι	Μεικτός	80	Πολύ καλές υποδομές (πλην καυσίμων) - Καλό αγκυροβόλιο
	63	Αθρινός	Μεγανήσι	Μεικτός	15	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης σκαφών, ηλεκτροδότησης, καύσιμα
	64	Κάλαμος	Κάλαμος	Μεικτός	120	Υποδομές ύδρευσης, αποκομιδής απορριμμάτων, ράμπα καθέλκυσης λέμβων
	65	Επισκοπή	Κάλαμος	Μεικτός	50	Υποδομές ύδρευσης, αποκομιδής απορριμμάτων, ράμπα καθέλκυσης σκαφών, parking
	66	Πόρτο Λεόνε	Κάλαμος	Αλιευτικό καταφύγιο	10	
	67	Καστός	Καστός	Αλιευτικό καταφύγιο	15	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης σκαφών, ηλεκτροδότησης

Πηγή: Μελέτη – καταγραφή για τις ανάγκες αγκυροβολίων όπου ελλειμνίζονται και τουριστικά σκάφη

1.1.1.2.2.3 Θαλάσσιες Συνδέσεις

Η ΠΙΝ συνδέεται με την Ιταλία και με την Ηπειρωτική Ελλάδα. Λόγω του νησιωτικού της χαρακτήρα στην ΠΙΝ υπάρχει πληθώρα θαλάσσιων ενδοπεριφερειακών συνδέσεων. Ειδικότερα:

Σύνδεση με το εξωτερικό:

Η ΠΙΝ συνδέεται καθημερινά με μεγάλα ιταλικά λιμάνια (Βενετία, Ανκόνα, Μπρίντζι), είτε με ferry boat απευθείας, είτε με πλοία που ξεκινάνε από την Ηγουμενίτσα ή από την Πάτρα.

Οι συνδέσεις με την Ηπειρωτική Ελλάδα και οι ενδοπεριφερειακές συνδέσεις είναι:

Κέρκυρα – Ηγουμενίτσα: 8-10 δρομολόγια ημερησίως

Ζάκυνθος – Κυλλήνη: 4 δρομολόγια ημερησίως

Κυλλήνη – Κεφαλονιά: 3 δρομολόγια ημερησίως

Ιθάκη – Σάμη – Πάτρα: 1 δρομολόγιο καθημερινά

Κέρκυρα – Οθωνοί – Ερείκουσα – Μαθράκι: 2 φορές την εβδομάδα.

Σιδάρι – Ερείκουσα: με καϊκι, 2 φορές την εβδομάδα.

Οθωνοί – Μαθράκι: με καϊκι, 2 φορές την εβδομάδα.

Κέρκυρα – Παξοί: 4 φορές την εβδομάδα με ferry-boat μέσω Ηγουμενίτσας, ενώ το καλοκαίρι επιπλέον κάθε μέρα με ταχύπλοο μόνο για επιβάτες.

Νυδρί – Ιθάκη – Κεφαλονιά: εκτελούνται καθημερινά δρομολόγια (ο αριθμός τους διαφοροποιείται ανά ημέρα και εποχή π.χ. χειμώνα - καλοκαίρι).

Νυδρί – Μεγανήσι: 3 δρομολόγια καθημερινά τον χειμώνα και τουλάχιστον 6 το καλοκαίρι.

Βασιλική – Φισκάρδο: 1 δρομολόγιο καθημερινά τον Ιούνιο και τον Σεπτέμβριο. Ενώ τους υπόλοιπους καλοκαιρινούς μήνες 2 δρομολόγια.

Αστακός – Ιθάκη – Σάμη: 1 δρομολόγιο καθημερινά.

Πεσάδα – Αγ. Νικόλαος: 2 δρομολόγια καθημερινά από τον μήνα Μάιο μέχρι τον Οκτώβριο.

Οι γραμμές που συνδέουν τα μικρά νησιά του Ιονίου με τα μεγάλα, όπως π.χ. τα Διαπόντια με την Κέρκυρα ή τον Κάλαμο και την Καστό με την Λευκάδα δεν είναι τόσο τακτικές και τα δρομολόγια αυτών εξαρτώνται από τις επικρατούσες καιρικές συνθήκες (χρησιμοποιούνται μικρά σκάφη).

1.1.1.2.2.4 Οδικό Δίκτυο

Το βασικό οδικό δίκτυο που συνδέει τους οικισμούς και τις πόλεις της Περιφέρειας, έχει περίπου τα ίδια χαρακτηριστικά σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες.

Το συνολικό μήκος του οδικού δικτύου, που είναι ένα από τα πυκνότερα της χώρας, υπολογίζεται περί τα 5.233 χιλιόμετρα, και κατανέμεται κατά 41% στην Κέρκυρα, 28% στην Κεφαλληνία, 18% στη Ζάκυνθο και 12% στη Λευκάδα.

Το οδικό δίκτυο ανάλογα με την κατάταξή του, σε εθνικό, επαρχιακό και δημοτικό το παραλαμβάνουμε με διαφορετικά ποιοτικά χαρακτηριστικά αλλά και ελλείψεις ανάλογα με την κατηγορία στην οποία κατατάσσεται και ανάλογα με τους φόρτους που εξυπηρετεί.

Κύριο μειονέκτημα του κεντρικού οδικού δικτύου (εθνικό και επαρχιακό) είναι ότι δεν το παραλαμβάνουμε ολοκληρωμένο με την έννοια της ύπαρξης αξόνων βορά-νότου σε όλα τα νησιά ή όπου σημειώνεται κάτι τέτοιο παραλαμβάνεται αποσπασματικά. Αποτέλεσμα αυτού είναι να πραγματοποιείται διέλευση κύριων οδικών αξόνων από το εσωτερικό οικισμών. Επιπλέον υπολείπεται η κατασκευή νέων οδικών αξόνων που θα παρακάμπτουν τους οικισμούς. Ακόμα σημαντικό τμήμα του επαρχιακού οδικού δικτύου παρουσιάζεται με ελλείπει γεωμετρικά χαρακτηριστικά εξ αίτιας του ότι είναι αποτέλεσμα σχεδιασμού παλαιότερων δεκαετιών. Παρά τα διάφορα έργα βελτιώσεων γεωμετρικών χαρακτηριστικών, κυρίως σε κόμβους ή σε σημεία που έχριζαν βελτιώσεων (διαπλατύνσεις κλπ) το πρόβλημα παραμένει εξ αιτίας της υπερβολικής αύξησης των κυκλοφοριακών φορτίων. Τα προβλήματα αυτά φαντάζουν αντιμετώπισιμα στα πλαίσια του σχεδιασμού της ολοκλήρωσης νέων αξόνων σε όλες τις περιφερειακές ενότητες.

Τα έργα συντήρησης των οδικών αξόνων, που έχουν εκτελεστεί και εκτελούνται σε όλες τις περιφερειακές ενότητες αντιμετωπίζουν στο μέτρο που οι διαθέσιμοι πόροι επιτρέπουν, τα συνήθη προβλήματα του οδοστρώματος και της οδικής ασφάλειας που χρίζουν αναβάθμισης. Η αποκατάσταση της στρώσης οδοστρωσίας, των προβλημάτων ηλεκτροφωτισμού των οδών και της σήμανσης είναι επιτακτικό καθήκον της κάθε Περιφερειακής Ενότητας. Η εξασφάλιση επαρκών οικονομικών πόρων θα πρέπει να είναι βασικός στόχος για την αναβάθμιση του επιπέδου εξυπηρέτησης των οδικών αξόνων.

Τέλος σημαντικός παράγοντας για την αντιμετώπιση των προβλημάτων του οδικού δικτύου είναι η ολοκλήρωση του χωρικού σχεδιασμού που θα επιτρέψει το σχεδιασμό νέων έργων αλλά και θα οργανώσει τις οικιστικές περιοχές με τρόπο που θα αντιμετωπίζει το πρόβλημα της διάσπαρτης και κατακερματισμένης χρήσης του χώρου που γεννά μετακινήσεις.

1.1.1.2.2.5 Στοιχεία Μεταφορών

Κρίσιμος παράγοντας ανάπτυξης για το σύνολο της Περιφέρειας, όσο και για την κάθε Περιφερειακή Ενότητα ξεχωριστά, είναι ο τομέας των μεταφορών, καθώς εκτός από την εξυπηρέτηση «εσωτερικών», ενδότερων αναγκών επικοινωνίας, προσδιορίζει ή υποστηρίζει την εξωστρέφειά και την ελκυστικότητά των Ιόνιων νησιών. Από την άποψη αυτή, ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την περιοχή του Ιονίου αποκτούν:

- Ο θαλάσσιος άξονας Αδριατικής-Ιονίου-Ανατολικής Μεσογείου που προωθείται στο πλαίσιο των Διευρωπαϊκών Δικτύων. Η αξιοποίησή του, παρότι αφορά κυρίως τις βασικές δυτικές πύλες της χώρας δηλαδή τους λιμένες Ηγουμενίτσας και Πάτρας, υπό προϋποθέσεις μπορεί να δημιουργήσει θετική επίδραση και ευκαιρίες για βασικούς λιμένες των Ιόνιων Νησιών, ιδιαίτερα δε στη μαζική διακίνηση επιβατών.
- Για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχουν οι υλοποιούμενοι χερσαίοι άξονες, όπως η Εγνατία οδός που καταλήγει στο λιμάνι της Ηγουμενίτσας και συντομεύει σημαντικά το χρόνο επικοινωνίας με το βόρειο-Ελλαδικό χώρο και ο Δυτικός Άξονας (Ιόνια οδός), που ουσιαστικά και υπό την προϋπόθεση της δημιουργίας των απαιτούμενων συνδέσεων, θα λειτουργήσει και ως χερσαίος άξονας ενδο-επικοινωνίας της Περιφέρειας σε συνδυασμό βέβαια με τις λειτουργούσες «οριζόντιες» θαλάσσιες συνδέσεις.

Σημαντικός παράγοντας για τη βελτίωση των ενδο-περιφερειακής εμβέλειας μεταφορών, είναι η ενίσχυση της λειτουργικότητας του περιφερειακού άξονα Βορρά-Νότου, που μέσω ενός συστήματος συντονισμένων χερσαίων, θαλάσσιων και εναέριων μεταφορών, θα διευκολύνει την επικοινωνία από το βορειότερο μέρος της Κέρκυρας έως το νοτιότερο της Ζακύνθου. Στο σύστημα αυτό εντάσσονται τόσο οι χερσαίοι οδικοί άξονες Β-Ν των τεσσάρων μεγαλύτερων νησιών, όσο και οι λιμένες περιφερειακής εμβέλειας, καθώς και τα αεροδρόμια της Περιφέρειας, συμπεριλαμβανομένου και του Ακτίου. Η δια-περιφερειακή σύνδεση με τις απέναντι Ηπειρωτικές Περιφέρειες και κέντρα πάλι μέσω ενός συστήματος συνδυασμένων θαλάσσιων και χερσαίων συνδέσεων, πέραν αυτού του στόχου, στην ουσία προσφέρει μια παράλληλη δυνατότητα ενδο-περιφερειακής επικοινωνίας, μέσω «οριζόντιων» θαλάσσιων συνδέσεων και «κάθετων» χερσαίων ηπειρωτικών.

Επιπρόσθετα, με την αναβίωση των γραμμών υδροπλάνων που επιδιώκει η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, για την ενίσχυση της σύνδεσης των νησιών της ΠΙΝ μεταξύ τους, με την ηπειρωτική Ελλάδα, αλλά και με χώρες της Αδριατικής, δημιουργείται ένας νέος πόλος σύνδεσης των Ιονίων Νήσων με την ηπειρωτική Ελλάδα και το εξωτερικό. Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων είναι η πρώτη περιοχή στη χώρα για την οποία με Υπουργική Απόφαση δίνεται στον Οργανισμό Λιμένος Κέρκυρας άδεια λειτουργίας αεροδρομίου επί υδάτινης επιφάνειας (υδατοδρόμιο) στη θαλάσσια περιοχή λιμένα Κέρκυρας για τη χρήση της από υδροπλάνο. Η αδειοδότηση του πρώτου υδατοδρομίου στην Ελλάδα αποτελεί μια σημαντική εξέλιξη, καθώς αναβαθμίζει τη μέχρι σήμερα συγκοινωνιακή διασύνδεση της χώρας. Επιπλέον, με τον ερχομό των υδροπλάνων δημιουργείται μία νέα προοπτική για τον τουρισμό, τις μεταφορές και τη νησιωτική πολιτική, διότι η χρήση των υδροπλάνων

μπορεί να δώσει ώθηση στα νησιά, να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας και να κάνει πιο εύκολη τη σύνδεση της ηπειρωτικής και νησιωτικής χώρας με δύσκολα προσβάσιμους συγκοινωνιακούς προορισμούς. Σημαντικό ρόλο για την επιστροφή των υδροπλάνων στην ενεργό δράση θεωρείται το πρόγραμμα για τη σύνδεση των χωρών της Αδριατικής με τίτλο «Δημιουργία δικτύου υδροπλάνων στη λεκάνη της Αδριατικής», το οποίο χρηματοδοτήθηκε από κεφάλαια της διασυνοριακής συνεργασίας (IPA Adriatic).

Τέλος, με την εφαρμογή του «Μεταφορικού Ισοδύναμου» στο ακτοπλοϊκό εισιτήριο σύμφωνα με τις μελέτες που έχουν γίνει σε σύγκριση με χώρες της Ε.Ε., όπου έχει ήδη εφαρμοστεί το μέτρο, υπολογίζεται πως το κόστος μεταφορών μπορεί να φτάσει ακόμα και στο 1/10 του σημερινού. Το «Μεταφορικό Ισοδύναμο» συνίσταται στην εναρμόνιση των τιμών των εισιτηρίων των θαλάσσιων μεταφορών με αυτές των χερσαίων με κριτήριο τη χιλιομετρική απόσταση, καθώς και η παροχή ανάλογου επιπέδου υπηρεσιών. Ουσιαστικά, με το «Μεταφορικό Ισοδύναμο» δίνεται η δυνατότητα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όπως έγινε στην Κορσική, στη Γαλλία και στην Πορτογαλία να χρησιμοποιηθούν κοινοτικοί πόροι για να επιδοτηθεί το κόστος μεταφοράς στα νησιά, διότι θεωρείται ως δικαίωμα του νησιώτη να απολαμβάνει μεταφορικές υπηρεσίες με το ίδιο κόστος που το απολαμβάνει ο κάτοικος της Αθήνας και οπουδήποτε αλλού. Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων έχει ήδη υλοποιήσει Μελέτη για την εφαρμογή της αρχής του χερσαίου Μεταφορικού Ισοδύναμου στις θαλάσσιες συνδέσεις των Ιονίων Νήσων, στο πλαίσιο του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων 2007-2013.

1.1.1.2.2.6 Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας

Όσον αφορά την ενεργειακή υποδομή, τα Ιόνια Νησιά εξαρτώνται πλήρως από την Ηπειρωτική Ελλάδα και δεν αντιμετωπίζουν βασικά προβλήματα επάρκειας, εκτός από μεμονωμένα προβλήματα ενίσχυσης γραμμών και υποσταθμών ειδικά για τους θερινούς μήνες. Όμως, παρουσιάζονται σοβαρές καθυστερήσεις στην αποκατάσταση των βλαβών του δικτύου στα μικρά νησιά, ιδιαίτερα κατά τους χειμερινούς μήνες. Παρ' όλα αυτά όλοι οι οικισμοί έχουν παροχή ρεύματος. Σε ότι αφορά τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, εκτός από το Αιολικό Πάρκο Κεφαλονιάς (6 μονάδες με συνολική ισχύ 135MW, σε λειτουργία οι 5 με 93 MW) έχουν αδειοδοτηθεί 4 μονάδες παραγωγής αιολικής ενέργειας (83,7MW), ενώ υπάρχουν τρεις ακόμη οριστικές προσφορές σύνδεσης δυναμικότητας 69,7MW. Επιπλέον, έχουν εγκατασταθεί αρκετά φωτοβολταϊκά συστήματα (εγκατεστημένη ισχύς 27 MW). Το ατμοσφαιρικό περιβάλλον χαρακτηρίζεται από σχετικά καλή ποιότητα, όμως ο δομημένος χώρος αποτελεί βασικό παράγοντα ενεργειακής επιβάρυνσης. Το πρόβλημα επικεντρώνεται στις αστικές περιοχές, με το μεγαλύτερο κτιριακό απόθεμα και τα υψηλότερα επίπεδα ενεργειακής κατανάλωσης.

1.1.1.2.2.7 Τηλεπικοινωνιακές Υποδομές

Από άποψη τηλεπικοινωνιακής υποδομής, στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων έχει ολοκληρωθεί και στις 4 Περιφερειακές Ενότητες, η προβλεπόμενη από το Βασικό Σχέδιο Τηλεφωνίας του ΟΤΕ εγκατάσταση ψηφιακών κέντρων. Υπάρχουν επίσης Τηλεπικοινωνιακά Κυκλώματα με ταχύτητες μετάδοσης ικανές να εξυπηρετήσουν κάθε ευθεία σύνδεση, ενώ υπάρχουν εγκατεστημένοι φορείς (οπτικά καλώδια τόσο

χερσαία όσο και υποβρύχια, καθώς επίσης και μικροκυματικά δίκτυα) για τη διασύνδεση με όλο το Εθνικό και το Διεθνές Δίκτυο². Ωστόσο, στην Περιφέρεια δεν υπάρχει εγκατεστημένο δίκτυο υπερτοπικής εμβέλειας, δηλαδή κάποιο δίκτυο συνδεδασμένο με τηλεπικοινωνιακό κόμβο μεγάλων δυνατοτήτων που θα συνδεόταν με άλλες χώρες και θα αποτελούσε μια «πύλη» με τα διεθνή δίκτυα. Μια ισχυρότατη παρέμβαση περιφερειακής ανάπτυξης για τα Ιόνια Νησιά θα ήταν η δημιουργία ενός κόμβου τηλεπικοινωνιακής σύνδεσης της Ελλάδας με την Δυτική Ευρώπη μέσω Ιταλίας.

Ο εκσυγχρονισμός της τηλεπικοινωνιακής υποδομής θεωρείται απαραίτητος και αποτελεί βασική επιλογή επειδή σε αυτόν στηρίζεται η ηλεκτρονική διοικητική διαδικτύωση της Περιφέρειας και όλες οι εξειδικευμένες διαδικτυώσεις που θα εξυπηρετούν τους παραγωγικούς τομείς, αλλά και την βελτίωση της ποιότητας ζωής, όπως η τηλεϊατρική, η τηλεεκπαίδευση, κ.λπ. που συμβάλλουν στην μείωση της περιφερειακότητας.

1.1.1.2.2.8 Υδρευση – Αποχέτευση

Η υδροδότηση των περισσότερων περιοχών της ΠΙΝ καλύπτεται με πηγές ή γεωτρήσεις. Πρόβλημα στην υδροδότηση παρατηρείται κυρίως τους θερινούς μήνες που υπάρχει αυξημένη ζήτηση (λόγω τουρισμού). Στη μόνη περίπτωση που η ποιότητα των υπόγειων υδάτων κρίνεται απολύτως ικανοποιητική είναι στην Π.Ε. Λευκάδας. Από τα υπόγεια αποθέματα μικρό ποσοστό είναι αξιοποιήσιμο, λόγω δυναμικής σχέσης μεταξύ αλμυρού και γλυκού νερού. Πρέπει να σημειωθεί ότι σε πολλές περιπτώσεις δεν έχουν ακόμα αξιοποιηθεί οι δυνατότητες που δίνονται από τις αυξημένες βροχοπτώσεις.

ΠΕ Κέρκυρας

Η υδροληψία γίνεται μέσω γεωτρήσεων, ενώ συμπληρωματικά γίνεται και επιφανειακή υδροληψία από πηγάδια. Οι ανάγκες των Παξών και των Διαποντίων καλύπτονται από ομβροδεξαμενές και πηγάδια. Στους Παξούς λειτουργεί επίσης εργοστάσιο αφαλάτωσης. Πρέπει να σημειωθεί ότι στα νησιά αυτά δεν έχουν ακόμα αξιοποιηθεί οι δυνατότητες που δίνονται από τις αυξημένες βροχοπτώσεις. Για παράδειγμα δεν έχουν κατασκευαστεί λιμνοδεξαμενές ή φράγματα με εξαίρεση μία λιμνοδεξαμενή (Μοσχόπουλου στην περιοχή Λευκίμμης), η οποία όμως δε χρησιμοποιείται ακόμη. Στους Παξούς υπάρχουν δύο λιμνοδεξαμενές.

ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης

Η ύδρευση στη ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης γίνεται κυρίως από πηγές και γεωτρήσεις. Αρκετοί οικισμοί υδρεύονται με επιφανειακή υδροληψία, ενώ κάποιες περιοχές εξυπηρετούνται και με τη συγκέντρωση του βρόχινου νερού σε ομβροδεξαμενές. Στην Ιθάκη λειτουργεί εργοστάσιο αφαλάτωσης, που εξυπηρετεί όλο το νησί.

ΠΕ Ζακύνθου

---

² Τα Ιόνια Νησιά συνδέονται με την υπόλοιπη Ελλάδα με κομβικό κέντρο την Πάτρα και με υποβρύχια οπτικά καλώδια (Λεχαινά, Ζάκυνθος, Σάμη, Λευκάδα, Πρέβεζα, Κοκκίνοι) και με Ρ/Η (Ασυρματικά).

Η ΠΕ Ζακύνθου υδρεύεται αποκλειστικά με γεωτρήσεις (κυρίως στο Κερί) και παρουσιάζει το σοβαρότερο πρόβλημα επάρκειας και ποιότητας νερού (υφάλμυρο) στην Περιφέρεια.

ΠΕ Λευκάδας

Στην ΠΕ Λευκάδας η ύδρευση στηρίζεται κυρίως σε γεωτρήσεις ή πηγές. Η πόλη της Λευκάδας υδρεύεται με μεταφορά νερού από την ηπειρωτική Ελλάδα (Λούρος-Πρέβεζα), από την οποία εξυπηρετούνται και αρκετοί οικισμοί της Δυτικής Λευκάδας. Η ΠΕ Λευκάδας έχει σε γενικές γραμμές το μικρότερο πρόβλημα στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.

Η Περιφέρεια κατανέμεται σε 3 Υδατικά Διαμερίσματα:

- Ηπείρου (στο οποίο ανήκει η Κέρκυρα),
- Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (Λευκάδα), και
- Βόρειας Πελοποννήσου (Κεφαλληνία, Ιθάκη και Ζάκυνθος).

Το υδρολογικό ισοζύγιο των νησιών παρουσιάζεται στον Πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 15 Υδρολογικό Ισοζύγιο Περιφέρειας

	Κεφαλλονιά	Ιθάκη	Ζάκυνθος	Κέρκυρα	Λευκάδα	Κάλαμος & Μεγανήσι
Επιφάνεια(km ²)	808	96	405	641	294	45
Όγκος βροχής(hm ³)	768	91	385	1.090	323	44
Εξάτμιση (hm ³)	368	45	192	436	122	18
Επίγεια ροή (hm ³)	70	3	85	266	156	25
Υπόγεια απορροή (hm ³)	330	43	930	388	45	1

Παρά το γεγονός ότι σε όλα τα νησιά εμφανίζεται πλεονασματικό ισοζύγιο, η κατάσταση υδροδότησής τους είναι δυσχερής αφενός μεν λόγω της δυσκολίας στη συγκράτηση των νερών λόγω του νησιωτικού χαρακτήρα και αφετέρου λόγω προβλημάτων χημισμού του υπόγειου νερού (παρουσία θεικών, γύψου κλπ).

Η μελέτη «Σχέδιο Προγράμματος Διαχείρισης των Υδατικών Πόρων της Χώρας» προσεγγίζει τις απαιτήσεις σε νερό των Ιονίων Νήσων. Στον επόμενο πίνακα παρουσιάζεται η ετήσια σημερινή ζήτηση για κάθε νησί.

Πίνακας 16 Απαιτήσεις Περιφέρειας σε νερό

	Κεφαλονιά	Ιθάκη	Ζάκυνθος	Λευκάδα	Κέρκυρα	Σύνολο
Άρδευση	2,9	0,3	3,0	4,3	<1	11,5
Κτηνοτροφία	1,0		0,3	0,3	0,4	2,0
Υδρευση	2,2	0,3	2,5	1,58	8,85	15,43
Σύνολο	6,1	0,6	5,8	6,18	10,25	28,93

Στα νησιά λειτουργεί ο Σύνδεσμος Ύδρευσης Ν. Κέρκυρας, με τη συμμετοχή των 9 από τους 13 Δήμους (παρέμειναν εκτός Συνδέσμου οι Δήμοι Κερκυραίων, Αχιλλείων, Μελλιτειέων και Παξών).

Σε ετήσια βάση η φυσική διαθεσιμότητα υπερκαλύπτει τη ζήτηση. Την καλοκαιρινή περίοδο υπάρχει πρόβλημα επάρκειας για την ύδρευση λόγω της αυξημένης τουριστικής κίνησης, ιδιαίτερα στην Κέρκυρα.

Τα προβλήματα στην αποχέτευση αντιμετωπίζονται με τη λειτουργία των 13 Μονάδων Βιολογικού Καθαρισμού (ΒΙΟΚΑ).

1.1.1.2.3 Φυσικό Περιβάλλον

Με βάση την Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων Ιονίων Νήσων (ΣΜΠΕ-ΙΝ), τα Ιόνια νησιά θεωρούνται, με βάση πληθώρα αναφορών, ως μια εκ των 13 περιοχών της Μεσογείου Θάλασσας που χρήζουν επείγουσας προστασίας.

Η περιοχή της Περιφέρειας Ιονίων νήσων χαρακτηρίζεται από υψηλά επίπεδα βιοποικιλότητας, τόσο στα επίπεδα ειδών και οικοσυστημάτων, όσο στη χωρική συνέχεια που αυτά παρουσιάζουν, από την ύπαρξη εξαιρετικά σημαντικών ειδών και ενδιαιτημάτων που αποτελούν "σήματα κατατεθέντα" της περιοχής (flagship species and habitats), όπως ο βιότοπος της θαλάσσιας χελώνας, *Careta careta* στη Ζάκυνθο, και ο βιότοπος της κεφαλληνιακής ελάτης, *Abies cephalonica* στο όρος Αίνος της Κεφαλονιάς. Σημαντικό γνώρισμα των φυσικών χερσαίων και θαλάσσιων οικοσυστημάτων των Ιονίων νήσων είναι η διατήρηση της φυσικότητας τους χωρίς εξαιρετικά έντονες μεταβολές, κατά το διάστημα μετά την τελευταία παγετώδη περίοδο, πριν από περίπου 11.000 χρόνια.

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων διαθέτει αξιόλογο φυσικό περιβάλλον με διακεκριμένους οικότοπους, που παρουσιάζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του νησιωτικού χώρου, διαμορφώνοντας τοπία υψηλής αισθητικής αξίας. Τα αξιόλογα τοπία της Περιφέρειας οφείλονται αφενός στις σημαντικές βροχοπτώσεις, οι οποίες συμβάλλουν στην ανάπτυξη της πλούσιας χλωρίδας, αφετέρου στα χαρακτηριστικά πολλών ακτών όλων των νησιών, που σε συνδυασμό με το έντονο ανάγλυφό τους, σχηματίζουν πολύ γραφικούς κολπίσκους και όρμους.

Στην Περιφέρεια υπάρχει πλήθος περιοχών σπάνιας φυσικής ομορφιάς και τεράστιας οικολογικής σημασίας και αρκετές προστατευόμενες περιοχές. Ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του φυσικού περιβάλλοντος της ΠΙΝ, που δεν συναντάει κανείς εύκολα, είναι οι πολλές λιμνοθάλασσες, που αποτελούν ιδιοκτησία των Δήμων.

Οι λιμνοθάλασσες ανά Περιφερειακή Ενότητα είναι:

ΠΕ Κέρκυρας

- 1) ΒΑΡΒΑΡΑ ή ΑΥΛΑΚΙ & ΑΓ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ
- 2) ΑΝΤΗΝΙΩΤΗ ή ΑΧΑΡΑΒΗΣ
- 3) ΧΑΛΚΙΟΠΟΥΛΟΥ
- 4) ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ
- 5) ΑΛΥΚΗΣ ΛΕΥΚΙΜΗΣ

ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης

- 6) ΚΟΥΤΑΒΟΣ

ΠΕ Ζακύνθου

- 7) ΚΕΡΙΟΥ ή ΒΑΛΤΟΣ

ΠΕ Λευκάδας

- 8) ΣΤΕΝΟΥ ΛΕΥΚΑΔΑΣ ή ΓΥΡΑΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ
- 9) ΑΛΥΚΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ
- 10) ΒΛΥΧΟΥ

Στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων επίσης υπάρχουν τέσσερις Λίμνες, δύο στη ΠΕ Κέρκυρας (Σκοτεινή ή Δανίλια, μια στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης (Μελισάνη) και μια στην ΠΕ Λευκάδας (Μαραντοχωριού).

Τέλος, στην Κέρκυρα υπάρχουν τα εξής ποτάμια:

- Μελισσουδίου
- Δασιά
- Ποταμού Κέρκυρας
- Μεσσογγής
- Τυφλός
- Λευκίμης

Στις Περιοχές Νερών Κολύμβησης (ΠΝΚ) της Περιφέρειας λαμβάνονται συστηματικά δείγματα τα οποία αναλύονται με βάση την κείμενη νομοθεσία. Από τα αποτελέσματα εξάγεται το συμπέρασμα ότι το 99% και πλέον των ακτών είναι κατάλληλες για κολύμβηση. Εκτός από τις μετρήσεις ποιότητας, για τη βράβευση των ακτών με "ΓΑΛΑΖΙΕΣ ΣΗΜΑΙΕΣ" λαμβάνεται και η διαθέσιμη υποδομή που παρέχει ασφάλεια και ανέσεις στους λουόμενους. Στην περιοχή των Ιονίων Νήσων από τις 190 ακτές οι 58 έχουν βραβευθεί με γαλάζιες σημαίες.

Τα αναλυτικά αποτελέσματα ανά Νομό έχουν ως εξής:

- Στην Π.Ε. Ζακύνθου 39 από τις 40 ΠΝΚ πληρούν τις απαιτήσεις ποιότητας ενώ μόνο μία δεν πληροί περιστασιακά τις επιθυμητές και τις υποχρεωτικές τιμές της Οδηγίας 76/160/ΕΟΚ. Επίσης, 9 από τις παραπάνω ΠΝΚ έχουν βραβευθεί με ΓΑΛΑΖΙΑ ΣΗΜΑΙΑ.
- Στην Π.Ε. Κέρκυρας οι ποιότητα των υδάτων πληροί τις απαιτήσεις της Οδηγίας στο σύνολο των 62 ακτών στις οποίες έχουν γίνει μετρήσεις. Επίσης, 30 από τις παραπάνω ακτές έχουν βραβευθεί με ΓΑΛΑΖΙΑ ΣΗΜΑΙΑ.
- Στην Π.Ε. Κεφαλληνίας & Ιθάκης οι μετρήσεις που έγιναν σε 57 ακτές αποδεικνύουν ότι όλες πληρούν τις απαιτήσεις ποιότητας για τα κολυμβητικά ύδατα, ενώ σε 12 από αυτές έχουν απονεμηθεί ΓΑΛΑΖΙΕΣ ΣΗΜΑΙΕΣ.

- Στην Π.Ε. Λευκάδας έχουν γίνει μετρήσεις σε 31 ακτές, οι οποίες πληρούν τις απαιτήσεις ποιότητας, ενώ μόνο 7 έχουν βραβευθεί με ΓΑΛΑΖΙΑ ΣΗΜΑΙΑ.

Συνολικά σε επίπεδο χώρας σύμφωνα με στοιχεία του 2014 υπάρχουν 404 ελληνικές ακτές και 10 μαρίνες βραβευμένες με γαλάζια σημαία. Ειδικότερα για την ΠΙΝ οι ακτές και οι μαρίνες με γαλάζια σημαία αποτυπώνονται στον κάτωθι Πίνακα. Η Περιφέρεια διαθέτει 2 από τις 10 βραβευμένες μαρίνες (Μαρίνα Γουβιών, Μαρίνα Λευκάδας) σε επίπεδο χώρας. Οι δύο αυτές μαρίνες είναι ιδιωτικές και μπορούν να φιλοξενήσουν συνολικά 1.855 σκάφη.

Πίνακας 17 Βραβευμένες ακτές και μαρίνες με γαλάζια σημαία, 2014

Περιφερειακές Ενότητες	Ακτές	Μαρίνες
Κέρκυρας	30	1
Κεφαλληνίας & Ιθάκης	12	-
Ζακύνθου	9	-
Λευκάδας	7	1
Σύνολο ΠΙΝ	58	2

Πηγή: Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης

Τα Ιόνια Νησιά περιλαμβάνουν σημαντικά και ενδιαφέροντα φυσικά οικοσυστήματα, καθώς έχουν υψηλό δείκτη βροχοπτώσεων και ήπιο κλίμα. Επίσης, εμφανίζουν μεγάλη βιοποικιλότητα, καθώς τα οικοσυστήματα περιλαμβάνουν πλούσια χλωρίδα και πανίδα, ενώ η εποχιακή μετανάστευση πουλιών εμπλουτίζει τα οικοσυστήματα της Περιφέρειας με σπάνια και απειλούμενα διεθνώς είδη πουλιών. Οι θεσμοθετημένες περιοχές προστασίας στην Περιφέρεια είναι οι εξής:

- Ο Εθνικός Δρυμός Αίνου έκτασης 2.862 εκταρίων (ΦΕΚ 199/Α/1962).
- Το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου (ΦΕΚ 906/Δ/1999).
- Τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους. Από τα 24 θεσμοθετημένα (από τα 39 καταγεγραμμένα) τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους στην Περιφέρεια, 17 (24) ανήκουν στην Κέρκυρα, 3 (8) στην Κεφαλληνία και 4 (7) στη Λευκάδα.
- Καταφύγια θηραμάτων τα οποία προστατεύονται σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και υπάρχουν στη λιμνοθάλασσα Κορισίων (Κέρκυρα), στην περιοχή Χορτάτων (Λευκάδα) και στο όρος Βραχίωνα (Ζάκυνθος).

Οι Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών είναι δύο:

1) Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Αίνου: Ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Αίνου έχει αναλάβει τη διαχείριση του Εθνικού Δρυμού Αίνου, που βρίσκεται στην Κεφαλονιά. Η προστατευόμενη περιοχή ανακηρύχθηκε ως Εθνικός Δρυμός το 1962 και έχει έκταση 28.620 στρ., τα 23.160 στρ. εκ των οποίων βρίσκονται στο όρος Αίνος και τα 5.460 στρ. στο γειτονικό όρος Ρούδι. Το όρος Αίνος, το υψηλότερο της περιοχής του Ιονίου (1.628 μ.), είναι γνωστό για το δάσος Κεφαλληνιακής Ελάτης *Abies cephalonica*. Αποτελεί το μοναδικό δάσος Κεφαλληνιακής ελάτης των Ιονίων Νήσων και καθώς είναι γεωγραφικά απομονωμένο από παρόμοια δάση της ηπειρωτικής Ελλάδας, θεωρείται γενετικά αμιγές και συνεπώς αποτελεί σημαντικό γενετικό πόρο. Την ιδιαίτερη χλωρίδα του Δρυμού συμπληρώνουν επίσης ένας αξιοσημείωτος αριθμός από σπάνια και ενδημικά είδη φυτών, ενώ σημαντική είναι και η βιοποικιλότητα της πανίδας.

2) Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου: Το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου (Ε.Θ.Π.Ζ.) ιδρύθηκε με Προεδρικό Διάταγμα, τον Δεκέμβριο του 1999 (ΦΕΚ 906Δ, 22 Δεκεμβρίου 1999). Στα όρια του βρίσκονται οι σημαντικότερες παραλίες ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*. Σκοπός της ίδρυσης του Ε.Θ.Π.Ζ. είναι η διαφύλαξη της σημαντικότητας φυσικής κληρονομιάς και η διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας της θαλάσσιας και παράκτιας έκτασης, καθώς των νησίδων του κόλπου του Λαγανά και των νησίδων Στροφάδων, της ΠΕ Ζακύνθου, με παράλληλη ανάπτυξη δραστηριοτήτων που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης και του τοπίου στην ευρύτερη περιοχή τους.

Η ΠΙΝ έχει 19 περιοχές χαρακτηρισμένες ως περιοχές Natura 2000, οι οποίες απεικονίζονται από την Βάση Δεδομένων για την Ελληνική φύση «ΦΙΛΟΤΗΣ» του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου στις εικόνες που ακολουθούν ανά Περιφερειακή Ενότητα.

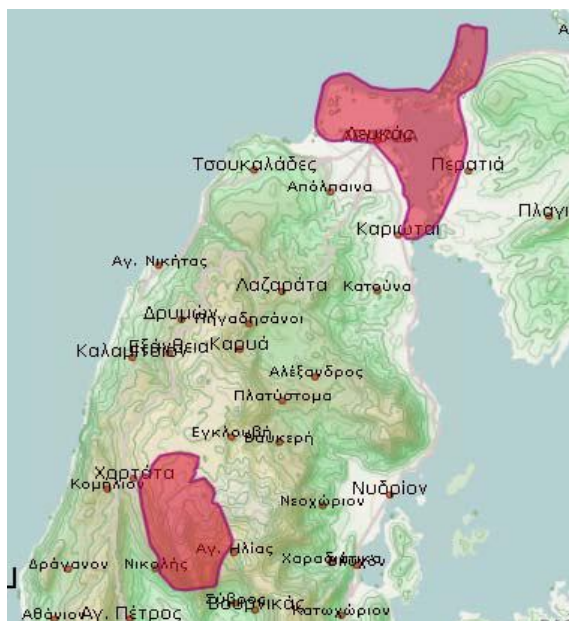
Εικόνα 5 Περιοχές NATURA στην Κέρκυρα

Όνομασία	Κωδικός	Έκταση (στρ.)
ΔΙΑΠΟΝΤΙΑ ΝΗΣΙΑ(ΟΘΩΝΟΙ, ΕΡΕΙΚΟΥΣΣΑ,ΜΑΘΡΑΚΙ ΚΑΙΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΕΣ)	GR2230008	101.462,6
ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑΑΝΤΙΝΙΩΤΗ	GR2230001	1.879,5
ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑΖΩΝΗ ΑΠΟ ΚΑΝΟΝΙ ΕΩΣΜΕΣΟΝΓΚΙ	GR2230005	8.880
ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑΚΟΡΙΣΣΙΩΝ	GR2230002	22.923,8
ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑΚΟΡΡΙΣΙΩΝ ΚΑΙ ΝΗΣΟΣΛΑΓΟΥΔΙΑ	GR2230007	10.509,8
ΑΛΥΚΗ ΛΕΥΚΙΜΜΗΣ	GR2230003	2.429,7
ΝΗΣΟΙ ΠΑΞΟΙ ΚΑΙΑΝΤΙΠΑΞΟΙ	GR2230004	56.496,6

Εικόνα 6 Περιοχές NATURA στην Λευκάδα

Όνομασία	Κωδικός	Έκταση (στρ.)
ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣΣΤΕΝΩΝ ΛΕΥΚΑΔΑΣ(ΠΑΛΙΩΝΗΣ - ΑΒΛΙΜΩΝ)ΚΑΙ ΑΛΥΚΕΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	GR2240001	21.434
ΠΕΡΙΟΧΗ ΧΟΡΤΑΤΩΝ(ΛΕΥΚΑΔΑ)	GR2240002	12.555,9

Εικόνα 7 Περιοχές NATURA στην Κεφαλονιά

Όνομασία	Κωδικός	Έκταση (στρ.)
ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	GR2220001	25.661,9
ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΑΙΝΟΥ	GR2220002	27.794,3
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣΙΟΝΙΟΥ (ΜΕΓΑΝΗΣΙ, ΑΡΚΟΥΔΙ, ΑΤΟΚΟΣ, ΒΡΟΜΩΝΑΣ)	GR2220003	883.332,7
ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΕΩΣ ΒΛΑΧΑΤΑ (ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ) ΚΑΙ ΟΡΜΟΣ ΜΟΥΝΤΑ	GR2220004	37.361,6
ΔΥΤΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ - ΣΤΕΝΟ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ ΙΘΑΚΗΣ - ΒΟΡΕΙΑ ΙΘΑΚΗ (ΑΚΡΩΤΗΡΙΑ ΓΕΡΟ ΓΚΟΜΠΟΣ - ΔΡΑΚΟΥ ΠΗΔΗΜΑ - ΚΕΝΤΡΙ - ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ	GR2220005	187.425,5
ΑΙΝΟΣ, ΑΓΙΑ ΔΥΝΑΤΗ ΚΑΙ ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ	GR2220006	207.151,5

Εικόνα 8 Περιοχές NATURA στην Ζάκυνθο

Όνομασία	Κωδικός	Έκταση (στρ.)
ΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣΖΑΚΥΝΘΟΥ	GR2210001	214.192,4
ΚΟΛΠΟΣ ΛΑΓΑΝΑΖΑΚΥΝΘΟΥ (ΑΚΡ. ΓΕΡΑΚΙ -ΚΕΡΙ) ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣΜΑΡΑΘΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΠΕΛΟΥΖΟ	GR2210002	5.231,3
ΝΗΣΙΔΕΣ ΣΤΑΜΦΑΝΗ ΚΑΙ ΑΡΠΥΓΙΑ (ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ)	GR2210004	1.360,1

1.1.1.2.3.1 Υποδομές Περιβάλλοντος

Οι λειτουργούντες σήμερα ΧΥΤΑ είτε δεν καλύπτουν ολόκληρο το γεωγραφικό χώρο ενός νησιού (π.χ. Κέρκυρα), είτε μεσοπρόθεσμα δεν θα καλύπτουν τις ανάγκες (π.χ. Κεφαλληνία, Ζάκυνθος). Πέραν από αυτούς, στις Περιφερειακές Ενότητες έως πρόσφατα λειτουργούσαν Χώροι Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων. Πρόβλημα διάθεσης αντιμετωπίζουν επίσης τα Μικρά Νησιά, ενώ όσον αφορά την ανακύκλωση αυτή πραγματοποιείται σε περιορισμένο βαθμό και κυρίως με ιδιωτική πρωτοβουλία.

Στην ΠΙΝ υπάρχουν σήμερα εγκαταστάσεις ΧΥΤΑ στις εξής περιοχές:

- 1) Κέρκυρα, θέση Ακροκέφαλο Τεμπλονίου
- 2) Κέρκυρα, θέση Μεσοραχιά, Δ. Λευκιμμάτων (έτοιμο προς χρήση)
- 3) Κεφαλληνία, θέση Παλλοστή
- 4) Ζάκυνθο, στη θέση Βαθύλακας του Δ.Δ. Βασιλικού
- 5) Μεγανήσι, Λευκάδα

Επιπλέον, στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων υπάρχει μια μονάδα Μηχανικής Ανακύκλωσης στην Κεφαλονιά και ένα Κέντρο Διαλογής και Ανακύκλωσης Υλικών (ΚΔΑΥ) που βρίσκεται εντός του χώρου του ΧΥΤΑ της Κεντρικής Κέρκυρας (θέση Ακροκέφαλος Τεμπλονίου). Επιπρόσθετα, λειτουργεί στη Ζάκυνθο έργο μπλε κάδου, με ευθύνη του Συνδέσμου Καθαριότητας. Μετά από σχετική συμφωνία των δύο μερών (Σύνδεσμος Καθαριότητας και ΕΕΑΑ), το χαρτί/χαρτόνι συσκευασίας το διαχειρίζεται ο Σύνδεσμος και η ΕΕΑΑ στηρίζει οικονομικά το Σύνδεσμο ανά τόνο που αξιοποιείται. Το ρεύμα των υπόλοιπων αποβλήτων συσκευασίας (εκτός χαρτιού/χαρτονιού), μεταφέρεται με δαπάνη της ΕΕΑΑ στο ΚΔΑΥ της Πάτρας. Επίσης, υπάρχει μόνο ένας υπό λειτουργία Σταθμός Μεταμόρφωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ) στην Ιθάκη και είναι υπό κατασκευή ένας ακόμα ΣΜΑ στην Ιθάκη και ένας ΣΜΑ στην Λευκάδα. Τέλος, στην ΠΙΝ λειτουργούν 13 μονάδες βιολογικού καθαρισμού (στις περιοχές που φαίνονται στον ακόλουθο Πίνακα). Στην τρίτη στήλη του πίνακα εμφανίζονται οι ΒΙΟΚΑ που είναι υπό κατασκευή. Η διαχείριση των υγρών αποβλήτων αποτελεί σημαντικό πρόβλημα (π.χ. Ιθάκη, Παξοί) για αρκετές περιοχές της ΠΙΝ και κρίνεται απαραίτητη η ανάπτυξη περισσότερων μονάδων βιολογικού καθαρισμού.

Πίνακας 18 Μονάδες Βιολογικού Καθαρισμού (ΒΙΟΚΑ) στην Περιφέρεια

A/A	ΒΙΟΚΑ εν λειτουργία	ΒΙΟΚΑ υπό κατασκευή
1	Κέρκυρας	Σίδαριου
2	Λευκίμμης	Κασσιόπης
3	Μπενίτσες	Συναράδων – Πέλεκα
4	Κυνοπιάστες	Λιαπάδες
5	Μωραΐτικα	Θιναλίων
6	Αγ.Στέφανος Σινιών	Παξών
7	ΑΓ.Μάρκου	
8	Αργοστολίου	Σάμης

A/A	ΒΙΟΚΑ εν λειτουργία	ΒΙΟΚΑ υπό κατασκευή
9	Ληξουρίου	Πόρου
10	Ζακύνθου	
11	Λευκάδας	
12	Βασιλικής	
13	Αγ.Νικήτα	

Πηγή: Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Η ΠΙΝ προκειμένου να ανταποκριθεί στις ολοένα αυξανόμενες ανάγκες της, στο πλαίσιο της επικαιροποίησης του ΠΕΣΔΑ Ιονίων Νήσων, ενέκρινε με την υπ αρ 59108/23450/29-10-12 τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) για την εφαρμογή του ΠΕΣΔΑ.

Ο ΠΕΣΔΑ την παρούσα χρονική στιγμή βρίσκεται σε διαδικασία αναθεώρησης και συγκεκριμένα σε φάση οριστικοποίησης των μέτρων και των έργων. Επί της ουσίας τα προτεινόμενα στο συγκεκριμένο εδάφιο πρέπει να περιοριστούν στην οριοθέτηση του στόχου της ολοκλήρωσης της αναθεώρησης του ΠΕΣΔΑ και την εναρμόνιση της πολιτικής της Περιφέρειας με τους Εθνικούς Στόχους. Στα μέτρα των αξόνων υλοποίησης των στόχων θα πρέπει να προβλεφτούν δράσεις και έργα για την ολοκληρωμένη διαχείριση των απορριμμάτων αλλά και πρόβλεψη μεταβατικών έργων που θα συναινούν στην εξυπηρέτηση των Εθνικών Στόχων και θα προσβλέπουν στη διαχείριση της περιόδου που αφορά τη μετάβαση απ' την υφιστάμενη κατάσταση στην εφαρμογή του νέου Περιφερειακού Σχεδίου.

1.1.1.2.3.2 Πηγές ρύπανσης του φυσικού περιβάλλοντος

Από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης αλλά και από την αξιοποίηση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Ιονίων Νήσων προκύπτει πως οι κυριότερες πηγές ρύπανσης του φυσικού περιβάλλοντος της Περιφέρειας των Ιονίων Νήσων είναι:

- Οι τουριστικές εγκαταστάσεις
- Τα ελαιουργεία (η ελαιοκαλλιέργεια αποτελεί την κύρια αγροτική δραστηριότητα)
- Τα λιπάσματα και τα φυτοφάρμακα που χρησιμοποιούνται στις καλλιέργειες
- Η κτηνοτροφική δραστηριότητα (σφαγεία, μεταποίηση τροφίμων κ.α.)
- Η διάθεση μη επεξεργασμένων οικιστικών αποβλήτων στις θαλάσσιες ζώνες
- Η αυξημένη κίνηση λιμανιών και αεροδρομίων κατά την τουριστική περίοδο
- Η αισθητική ρύπανση που προκαλούν κατασκευές, ασύμβατες με τον παραδοσιακό χαρακτήρα κάποιων περιοχών καθώς και το αεροδρόμιο της Κέρκυρας που βρίσκεται στην πιο ειδυλλιακή και φημισμένη περιοχή του νησιού (λίμνη Χαλκιόπουλου, Ποντικονήσι, Ν. Βλαχέρνα, Κανόνι)

1.1.1.3 Κοινωνική Πολιτική – Παιδεία – Πολιτισμός – Αθλητισμός

1.1.1.3.1 Κοινωνική Μέριμνα – Υγεία

Γενικά, τα Ιόνια Νησιά κατέχουν μια από τις χαμηλές θέσεις πανελλαδικά όσον αφορά την αναλογία κλινών ανά κάτοικο. Παρά το γεγονός της ανεπάρκειας κλινών σε σχέση με τον πληθυσμό, η πληρότητα παραμένει χαμηλή. Στην Περιφέρεια λειτουργούν πέντε (5) Γενικά Νοσοκομεία ένα σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα, οκτώ (8) Κέντρα Υγείας (Κ.Υ.) και ένας σημαντικός αριθμός Περιφερειακών Ιατρείων (Π.Ι.), λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Περιφέρειας (νησιωτική περιοχή με 12 κατοικούμενα νησιά), φαίνεται ότι το σύνολο των υποδομών υγείας είναι ικανοποιητικά χωροθετημένα (Τα Νοσοκομεία, τα Κέντρα Υγείας και τα Περιφερειακά Ιατρεία φαίνονται στον ακόλουθο πίνακα). Παρ' όλα αυτά παρουσιάζονται αρκετές ελλείψεις στο προσωπικό τόσο των Νοσοκομείων, όσο και των Κέντρων Υγείας και των Περιφερειακών Ιατρείων, ενώ αρκετά νοσοκομεία δεν είναι αρκετά εξοπλισμένα (π.χ. υποδομές εργαστηρίων, προμήθεια ιατρικού εξοπλισμού) και ειδικευμένα για να καλύψουν όλες τις ανάγκες των ασθενών, με αποτέλεσμα να είναι απαραίτητες οι διακομιδές προς μεγαλύτερα θεραπευτήρια. Τις τελευταίες περιόδους, μέσω του ΠΕΠ ολοκληρώνεται ο ριζικός εκσυγχρονισμός βασικών νοσοκομειακών μονάδων (Κέρκυρας, Ζακύνθου, ενώ εξελίσσεται της Λευκάδας). Ορισμένα από τα Κ.Υ. (π.χ. Ιθάκης, Παξών, Βασιλικής, Σάμης) παρουσιάζουν ελλείψεις ως προς τον αριθμό και το είδος των εργαστηρίων τους, με αποτέλεσμα να υπάρχει ανάγκη διακομιδής των ασθενών σε άλλες περιοχές ή ακόμα και άλλα νησιά για τη διεξαγωγή εξετάσεων. Πρέπει να επισημανθεί ότι λειτουργούσε ένα Ειδικό Νοσοκομείο (Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Κέρκυρας – ΨΝΚ) με έδρα την Κέρκυρα το οποίο όμως πλέον δεν βρίσκεται σε λειτουργία.

Όσον αφορά τις υπόλοιπες δομές υγείας στην Περιφέρεια, οι υπηρεσίες ψυχικής υγείας επικεντρωνόταν στην Κέρκυρα, μεταρρυθμίστηκαν πρόσφατα με βάση το σχέδιο από-ασυλοποίησης του Εθνικού Προγράμματος «ΨΥΧΑΡΓΩΣ» και ενσωματώθηκαν στο γενικό σύστημα υγείας (ψυχιατρικά τμήματα και ψυχιατρικά εξωτερικά ιατρεία στα Γενικά Νοσοκομεία, καθώς και σε δομές στην κοινότητα).

Τέλος, σχετικά με τις υπόλοιπες προνοιακές δομές, αξιοσημείωτη είναι η λειτουργία σημαντικού αριθμού κοινωνικών προγραμμάτων για τα παιδιά και τους ηλικιωμένους, προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση των γυναικών στην αγορά εργασίας, καθώς και άλλων κοινωνικών δομών, η διευκόλυνση και διασφάλιση της λειτουργίας των οποίων και στο μέλλον αποτελεί σημαντική αναγκαιότητα.

Πίνακας 19 Υποδομές Υγείας στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ	ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ	ΠΟΛΥΔΥΝΑΜΑ Π.Ι.	ΕΙΔΙΚΑ Π.Ι.
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	ΓΕΝΙΚΟΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΚΕΡΚΥΡΑΣ	ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ-ΑΓΡΟΥ	Οθωνών, Βελονάδων, Γιαννάδων,Ερεικούσας, Αυλιωτών, Δουκάδων,Καρουσάδων, Μαθρακίου, Καστελλάνων,Μακράδων, Αγ. Δούλων, Μαγουλάδων		
		ΚΑΣΣΙΟΠΗΣ(λειτουργεί ωςπεριφερειακόιατρείο του ΚΥ Αγ.Μάρκου)			
		ΑΓ. ΜΑΡΚΟΥ	Ζυγού, Γιμαρίου, Άνω Κορακιάνας,Επίσκεψης, (Κασσιόπης).	Θιναλίων (Αχαράβα)	
		ΑΝΩ ΛΕΥΚΙΜΜΗΣ	Αγ. Ματθαίου, Περιβολίου, Πετριτή,Αργυράδων, Γαστουρίου, Στρογγυλής,Λευκίμμης, Κάτω Γαρούνας		
		ΠΑΞΩΝ			
					Φυλακών Κέρκυρας
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ & ΙΘΑΚΗΣ	ΓΕΝΙΚΟΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	ΙΘΑΚΗΣ	Σταυρού		
	ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ «ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΑΤΕΙΟ»	ΣΑΜΗΣ	Τζανάτων, Χαβδάτων, Πετρικάτων,Χιονάτων, Μακριωτίκων, Κεραμειών,Καραβάδου, Πυργίου, Βασιλικιάδων,Σκάλας, Ομαλών (Βαλσαμάτων), Αγ.Θέκλας		
ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΓΕΝΙΚΟΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ	Κατωμερίου, Αγ. Πέτρου, Βλαχού, Καρυάς,Λαζαράτων, Νικιάνας, Εξάνθειας, Σύβρου		
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	ΓΕΝΙΚΟΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΖΑΚΥΝΘΟΥ «ΑΓΙΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ»	ΚΑΤΑΣΤΑΡΙΟΥ	Άνω Βολίμου, Καλλιπάδου, Παντοκράτορα,Μαχαϊράδου, Αγίου Λέοντα		

Πηγή: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ, 2011

Στην ΠΙΝ σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ (2011) υπάρχουν διαθέσιμες 742 κλίνες θεραπευτηρίων και οι περισσότερες βρίσκονται στην ΠΕ Κέρκυρας. Επιπλέον, η ΠΕ Κέρκυρας είναι η μόνη που διαθέτει κλίνες ιδιωτικών κλινικών (50). Σ' ότι αφορά το ιατρικό προσωπικό η Περιφέρεια σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ(2013), όπως αποτυπώνεται στον κάτωθι Πίνακα, διαθέτει 939 ιατρούς, όπου παραπάνω από τους μισούς βρίσκονται στην ΠΕ Κέρκυρας.

Πίνακας 20   **Αριθμός Ιατρών για την ΠΙΝ 2011, 2012 & 2013**

Περιφερειακές Ενότητες	2011	2012	2013
Ζακύνθου	154	168	175
Κέρκυρας	446	442	497
Κεφαλληνίας & Ιθάκης	164	162	169
Λευκάδας	90	79	98
Σύνολο	854	851	939

Πηγή: ΕΛ. ΣΤΑΤ

1.1.1.3.2 Εκπαίδευση

Στον τομέα της εκπαίδευσης, η ΠΙΝ αριθμεί 12.442 μαθητές πρωτοβάθμιας, 7.083 μαθητές, δευτεροβάθμιας και 7.543 φοιτητές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Γενικά εμφανίζει ένα σχετικά χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο, που αποτυπώνεται στην πρόωρη εγκατάλειψη εκπαίδευσης και κατάρτισης (5,4% των ηλικιών 18-24 ετών το 2013, σημαντικά υψηλότερο της χώρας), στο χαμηλό επίπεδο φοιτητών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ποσοστό υπο-διπλάσιο της χώρας το 2012) ή στην περιορισμένη συμμετοχή σε προγράμματα Δια Βίου Μάθησης³.

Οι υλικο-τεχνικές υποδομές της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, κρίνονται σχετικά ικανοποιητικές και η ΠΙΝ έχει ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά συστεγαζόμενων σχολείων, σχετικά χαμηλό δείκτη αναλογίας «μαθητών ανά εκπαιδευτικό» και ικανοποιητικό επίπεδο υποδομών πληροφορικής. Εντούτοις, παραμένουν προβλήματα οφειλόμενα στην παλαιότητα των κτιρίων, στη σεισμικότητα και στις μετακινήσεις του ανθρώπινου δυναμικού.

Στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, λειτουργούν το Ιόνιο Πανεπιστήμιο και το ΤΕΙ Ιονίων Νήσων, με αρκετές ακόμη ανάγκες στέγασης και εξοπλισμού. Έως σήμερα έχει βελτιωθεί σημαντικά η κτιριακή υποδομή και ο ειδικός εξοπλισμός των εκπαιδευτηρίων όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης. Ειδικότερα την περίοδο 2007-2013 υλοποιούνται 4 νέα σχολικά συγκροτήματα (πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας) και επεκτάθηκαν άλλα 3, ενισχύθηκε η ειδική αγωγή με τον αναγκαίο εξοπλισμό και συμπληρώθηκαν κτιριακές υποδομές και εξοπλισμός ΑΕΙ και ΤΕΙ. Επίσης, δημιουργήθηκε σύγχρονο ερευνητικό εργαστήριο στον τομέα Βιοπληροφορικής του Ιονίου Πανεπιστημίου⁴, ενώ μέσω του αντίστοιχων Τομεακών πολιτικών ενισχύθηκαν δράσεις για την προώθηση της δια βίου μάθησης, την αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών, τη μείωση της σχολικής διαρροής κλπ.

³ Πηγή: ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2014 - 2020

⁴ Πηγή: ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2014 - 2020

Τα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων κατανέμονται ως εξής:

Πίνακας 21 Κατανομή Σχολείων Ανά Περιφερειακή Ενότητα

Περιφερειακές Ενότητες	Δημοτικά	Γυμνάσια - Λύκεια
Κέρκυρας	53	39
Κεφαλληνίας & Ιθάκης	22	22
Ζακύνθου	20	17
Λευκάδας	12	13
Σύνολο	107	91

Πηγή: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ & Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

Όσον αφορά την τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Περιφέρεια η διάρθρωση του Ιόνιου Πανεπιστημίου και του ΤΕΙ Ιονίων Νήσων είναι η ακόλουθη:

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ (3 Σχολές - 6 Τμήματα)

ΠΕ Κέρκυρας

Σχολή Ιστορίας & Μετάφρασης – Διερμηνείας:

- Τμήμα Ιστορίας
- Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας

Σχολή Επιστήμης της Πληροφορίας & Πληροφορικής:

- Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας
- Τμήμα Πληροφορικής

Σχολή Μουσικής & Οπτικοακουστικών Τεχνών

- Τμήμα Τεχνών Ήχου και Εικόνας
- Τμήμα Μουσικών Σπουδών

Όλα τα τμήματα του Ιόνιου Πανεπιστημίου έχουν έδρα στην Κέρκυρα.

ΤΕΙ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ (5 Σχολές - 5 Τμήματα)

ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης

Σχολή Τεχνολογικών Εφαρμογών

- Τμήμα Ψηφιακών Μέσων & Επικοινωνίας

Σχολή Μουσικής Τεχνολογίας

- Τμήμα Τεχνολογίας Ήχου και Μουσικών Οργάνων

Σχολή Τεχνολογίας Γεωπονίας και Τεχνολογίας Τροφίμων & Διατροφής

- Τμήμα Τεχνολογίας Τροφίμων

ΠΕ Ζακύνθου

Σχολή Τεχνολογικών Εφαρμογών

- Τμήμα Τεχνολογών Περιβάλλοντος Τ.Ε.
  - Κατεύθυνση Τεχνολογιών Φυσικού Περιβάλλοντος
  - Κατεύθυνση Συντήρησης Πολιτισμικής Κληρονομιάς

ΠΕ Λευκάδας

Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας

- Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων
  - Εισαγωγική Κατεύθυνση Διοίκησης Επιχειρήσεων
  - Εισαγωγική Κατεύθυνση Διοίκησης Τουριστικών Επιχειρήσεων & Επιχειρήσεων Φιλοξενίας

Εκτός όμως από το πανεπιστήμιο και το ΤΕΙ στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων λειτουργούν μερικά δημόσια ΙΕΚ καθώς και κάποια Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων το πλήθος των οποίων φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 22 Πλήθος Δημοσίων ΙΕΚ και ΚΕΕ ανά Περιφερειακή Ενότητα

	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΕ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	ΠΕ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ & ΙΘΑΚΗΣ	ΠΕ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	ΠΕ ΛΕΥΚΑΔΑΣ
Μεταδευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Δημόσια ΙΕΚ)	3	1	1	1	-
Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων	8	1	2	3	2

Πηγή: Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης / ΕΟΠΠΕΠ

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ως προς το εκπαιδευτικό επίπεδο των κατοίκων της και τις συνολικές επενδύσεις σε Έρευνα και Ανάπτυξη, σύμφωνα με δημοσιευμένα στοιχεία της Eurostat, παρουσιάζει την ακόλουθη εικόνα:

- καταλαμβάνει το 2008 τη δεύτερη χειρότερη επίδοση, μετά την Πελοπόννησο, μεταξύ των Περιφερειών της χώρας, ως προς τον δείκτη “ποσοστό μαθητών και σπουδαστών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης προς το συνολικό πληθυσμό” (15,8%, έναντι 19,2% της χώρας).
- το μέσο ποσοστό των ετών 2008-2010 του πληθυσμού ηλικίας 18-24 ετών της Περιφέρειας που έχουν ολοκληρώσει το επίπεδο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή κατώτερης βαθμίδας και δεν συμμετέχουν στην εκπαίδευση ή κατάρτιση (περιλαμβάνεται στους δείκτες στόχους της “Ευρώπης 2020”) ανήλθε στο 22,5%, έναντι 14,5% των μελών της ΕΕ-27 (τρίτη χειρότερη επίδοση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας και σημαντικά χαμηλότερη από το επίπεδο της χώρας ο αντίστοιχος δείκτης της οποίας το 2010 ανήλθε στο 13,7%, ενώ ο στόχος για το 2020 ανέρχεται στο 9,7%).
- το μέσο ποσοστό των ετών 2007-2010 του πληθυσμού ηλικίας 30-34 ετών της Περιφέρειας που είχαν αποφοιτήσει από την τριτοβάθμια εκπαίδευση (περιλαμβάνεται ομοίως στους δείκτες στόχους της “Ευρώπης 2020”) ανήλθε στο 14,7%, έναντι 31,8% των μελών της ΕΕ-27 (δεύτερη χειρότερη επίδοση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας και σημαντικά χαμηλότερη από το επίπεδο της χώρας ο αντίστοιχος δείκτης της οποίας το 2010 ανήλθε στο 28,4%, ενώ ο στόχος για το 2020 ανέρχεται στο 32,0%).
- οι συνολικές επενδύσεις σε Έρευνα και Ανάπτυξη ανέρχονταν το 2005 στο 0,13% του Περιφερειακού ΑΕΠ (τρίτη χειρότερη επίδοση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας και σημαντικά χαμηλότερη από το μέσο επίπεδο της χώρας - 0,6%, καθώς και του επιπέδου της ΕΕ-27 το 2008 – 1,92%).

Χαρακτηριστική επίσης είναι η κατάσταση στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, όπου ο σχολικός πληθυσμός της Περιφέρειας έχει το τρίτο μεγαλύτερο ποσοστό αποτυχίας

στις εξετάσεις μετά την Κρήτη και τη Θράκη. Στον Πίνακα 17 εμφανίζονται οι μαθητές που έλαβαν μέρος στις εξετάσεις όλων των τάξεων του Λυκείου για το σχολικό έτος 2008/2009. Η αποτυχία στις εξετάσεις αποτελεί ένα δείγμα για τη σχολική διαρροή που παρατηρείται στην ΠΙΝ. Στο σύνολο της ΠΙΝ το ποσοστό αποτυχίας στις εξετάσεις ανέρχεται στο 4,54% και είναι σαφώς μεγαλύτερο από το σύνολο της χώρας για την ίδια χρονιά. Το πρόβλημα είναι πιο έντονο στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης και στην ΠΕ Ζακύνθου. Στην ΠΕ Λευκάδας δεν παρουσιάζεται ιδιαίτερη σχολική διαρροή.

Στο φαινόμενο αυτό συντελεί, σε μεγάλο βαθμό, η μαζική αποχώρηση των μαθητών από το εκπαιδευτικό σύστημα με στόχο την πρόωρη ένταξη στην τοπική αγορά εργασίας, όπου απασχολούνται κυρίως στον τουριστικό τομέα, που παραδοσιακά αποτελεί σημαντική πηγή εισοδήματος για τους κατοίκους της Περιφέρειας. Η πλειοψηφία των μαθητών που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο απασχολείται, είτε στις οικογενειακές τουριστικές επιχειρήσεις, είτε με σχέση εξαρτημένης εργασίας στον τομέα των υπηρεσιών. Ιδιαίτερα ανησυχητική είναι η απαξίωση στη συνείδηση των μαθητών, αλλά των οικογενειών τους, της δυνατότητας που προσφέρει η εκπαίδευση για εξασφάλιση καλύτερης κοινωνικής και οικονομικής εξέλιξης.

Πίνακας 23 Μαθητές που έλαβαν μέρος στις τελικές εξετάσεις (Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση-Ενιαία Λύκεια) στην ΠΙΝ, σχολικό έτος 2008/2009

Περιφερειακές Ενότητες	Έλαβαν μέρος στις εξετάσεις	Προήχθησαν	Απερίφησαν	Ποσοστό αποτυχίας
Κέρκυρας	2.394	2.296	98	4,09%
Κεφαλληνίας & Ιθάκης	873	812	61	6,99%
Ζακύνθου	994	936	58	5,84%
Λευκάδας	586	583	3	0,51%
Σύνολο ΠΙΝ	4.847	4.627	220	4,54%
Σύνολο Ελλάδας	236.448	230.470	6.018	2,55%

Πηγή: Υπ. Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων

Τέλος, σύμφωνα με δημοσιευμένα στοιχεία της Eurostat για τα έτη 2011 – 2012 η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων μεταξύ των Περιφερειών της χώρας, ως προς τον δείκτη “ποσοστό μαθητών και σπουδαστών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης προς το συνολικό πληθυσμό” για το 2011 καταλαμβάνει την τελευταία θέση (16,6% έναντι 19,3% της χώρας), ενώ για το 2012 είναι και πάλι τελευταία μαζί με την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (16,7% έναντι 19,3% της χώρας).

Για τα έτη 2012 – 2014, σύμφωνα με τα δημοσιευμένα στοιχεία της Eurostat:

- το μέσο ποσοστό (%) του πληθυσμού ηλικίας 25 - 64 ετών της Περιφέρειας που έχουν ολοκληρώσει το επίπεδο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και δεν συμμετέχουν στην εκπαίδευση ή κατάρτιση (περιλαμβάνεται στους δείκτες στόχους της “Ευρώπης 2020”) ανήλθε στο 39,7%, έναντι 39,9% του συνόλου της χώρας και 46,6% των μελών της ΕΕ-28. Η ΠΙΝ με την επίδοση αυτή καταλαμβάνει την 5^η θέση στο σύνολο των 13 Περιφερειών της χώρας.
- το μέσο ποσοστό (%) του πληθυσμού ηλικίας 25 - 64 ετών της Περιφέρειας που έχουν ολοκληρώσει το επίπεδο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και δεν

συμμετέχουν στην εκπαίδευση ή κατάρτιση (περιλαμβάνεται στους δείκτες στόχους της “Ευρώπης 2020”) ανήλθε στο 16,47%, έναντι 27,2% του συνόλου της χώρας και 28,53% των μελών της ΕΕ-28. Η ΠΙΝ με την επίδοση αυτή καταλαμβάνει την τελευταία θέση στο σύνολο των 13 Περιφερειών της χώρας.

1.1.1.3.3 Πολιτισμός

Ο πολιτισμός των Ιονίων Νήσων, έχει επηρεασθεί έντονα από την δύση. Έντονη είναι η βενετσιάνικη επίδραση στα μνημεία, στα φρούρια και στα κάστρα, με κυριότερο το φρουριακό συγκρότημα της Κέρκυρας (που δεν καταστράφηκε από σεισμούς όπως στα υπόλοιπα νησιά), αλλά και τα κάστρα του Αγίου Γεωργίου και της Άσσου στην Κεφαλονιά, της Αγίας Μαύρας στη Λευκάδα, το Φρούριο της Ζακύνθου, καθώς και η αγγλική αρχιτεκτονική στα κτίρια.

Μουσεία, υπάρχουν σε όλα τα νησιά, όπως τα Αρχαιολογικά Μουσεία Κέρκυρας και Παλαιόπολης τα Μουσεία Καποδίστρια, Σολωμού και Ασιατικής Τέχνης στην Κέρκυρα, τα Μουσεία Ζακύνθου και Σολωμού και Επιφανών Ζακυνθίων στη Ζάκυνθο, τα Αρχαιολογικά Μουσεία Αργοστολίου και Βαθέος, η Αρχαιολογική Συλλογή Σταυρού και το Κοργιαλένιο Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο στην Κεφαλλονιά, το Αρχαιολογικό Μουσείο Λευκάδας κ.α.. Στην Κέρκυρα βρίσκεται η Αναγνωστική Εταιρεία, το αρχαίο ιερό πνευματικό κέντρο στην Ελλάδα, ενώ μοναδικούς θησαυρούς κρύβουν τα Ιστορικά Αρχεία όλων των νησιών. Στην Κέρκυρα υπάρχουν ακόμη δύο οργανωμένες πινακοθήκες, η Δημοτική στα Ανάκτορα στην πόλη και το παράρτημα της Εθνικής Πινακοθήκης στο Καστέλλο Μπιμπέλι στην Κάτω Κορακιάνα.

Πίνακας 24 Πλήθος Αρχαιολογικών Χώρων και Μουσείων ανά Περιφερειακή Ενότητα

	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΕ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	ΠΕ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ & ΙΘΑΚΗΣ	ΠΕ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	ΠΕ ΛΕΥΚΑΔΑΣ
Αρχαιολογικοί Χώροι	11	7	1	1	2
Μνημεία	45	21	15	5	4
Μουσεία	13	6	4	2	1

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού (<http://odysseus.culture.gr/>)

Οι περίφημες μπάντες του Ιονίου, πολυάριθμες και πολυπληθείς σε όλα τα νησιά, αποτελούν απομεινάρι της αγγλικής περιόδου. Η μουσική, λαϊκή και εκκλησιαστική, είναι επηρεασμένη από την Δύση. Χαρακτηριστική είναι η καντάδα και η Αρέκια στη Ζάκυνθο. Έντονη είναι και η αγάπη προς το λυρικό θέατρο και την όπερα. Χαρακτηριστική είναι ακόμα η Επτανησιακή ζωγραφική με σημαντικούς εκπροσώπους και κυρίαρχο είδος την ακουαρέλα. Εντυπωσιακό είναι, την περίοδο του Πάσχα, το τελετουργικό της Ορθόδοξης Εκκλησίας με πολλές λιτανείες και λαμπρές τελετές της Ανάστασης. Λιτανείες γίνονται για τους πολιούχους Αγίους, Σπυρίδωνα στην Κέρκυρα, Γεράσιμο στην Κεφαλονιά και Διονύσιο στην Ζάκυνθο. Στην Κέρκυρα επίσης, Μεγάλο Σάββατο πραγματοποιείται λιτανεία, συνοδεία της φιλαρμονικής και σπάσιμο κανατιών. Τέλος, πλήθος εκδηλώσεων που βασίζονται στα έθιμα της περιοχής, είναι φημισμένες και συγκεντρώνουν μεγάλο πλήθος επισκεπτών.

Σε όλα τα νησιά το καλοκαίρι γίνονται πολλές και αξιόλογες πολιτιστικές εκδηλώσεις, με κορύφωση τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο. Χαρακτηριστικές είναι οι Γιορτές Λόγου και Τέχνης και το Διεθνές Φολκλορικό Φεστιβάλ τον Αύγουστο στη Λευκάδα, τα πολλά Χορωδιακά Φεστιβάλ σε όλα τα νησιά, οι μουσικές και άλλες εκδηλώσεις του Ιονίου Πανεπιστημίου. Επίσης γίνονται υψηλού επιπέδου μουσικές συναντήσεις, στα δύο Φεστιβάλ των Παξών, τον Ιούλιο και τον Σεπτέμβριο.

1.1.1.3.4 Οικισμοί

Η περιφέρεια έχει 85 χαρακτηρισμένους οικισμούς ως παραδοσιακούς, εκ των οποίων 49 στην ΠΕ Κέρκυρας, 34 στη ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης και 2 στη ΠΕ Λευκάδας. Ιδιαίτερη μνεία θα πρέπει να γίνει στην παλιά πόλη της Κέρκυρας η οποία από το 2007, έχει ενταχθεί στον κατάλογο Μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς της Unesco. [Η Παλιά Πόλη της Κέρκυρας εντάσσεται στον Ενιαίο Αρχαιολογικό Χώρο της Πόλης της Κέρκυρας και της Παλαιόπολης \(ΦΕΚ 178/Α.Α.Π./15-5-2012 και ΦΕΚ 289/ΑΑΠ/13-09-2012\).](#)

Η παλιά πόλη της Κέρκυρας αποτελεί την μοναδική αυτού του μεγέθους Ελληνική ιστορική πόλη που διατηρείται βασικά αναλλοίωτη μέχρι σήμερα, διατυπώνοντας με αυθεντικότητα στον χώρο την ιδιαίτερη ιστορική συγκυρία που τη διαμόρφωσε. Οι πολιτιστικές αξίες του μνημειακού χώρου της Κέρκυρας έχουν αναγνωριστεί σε ελληνικό επίπεδο και προστατεύονται μετά την με αρ. Υ.Α.Β1/Φ33/29925/828/27-5-80/ΦΕΚ 512/Β/4-6-80 κήρυξη της παλιάς πόλης της Κέρκυρας από το Υπουργείο Πολιτισμού, ως «ιστορικό διατηρητέο Μνημείο», όπου εφαρμόζεται μια θεσμοθετημένη πολιτική προστασίας.

[Η Παλιά Πόλη όπως είναι σήμερα παρουσιάζει μία αμφιθεατρική διάταξη πυκνής μάζας σπιτιών, συσφιγμένη ανάμεσα στα δύο Φρούρια. Αυτή η αρχιτεκτονική μάζα είναι το βασικότερο στοιχείο της, με μια ποικιλία διαφορετικών στοιχείων, που είναι δύσκολο ωστόσο, να ξεχωρίσουν. Χαρακτηριστικό οπτικό στοιχείο της πόλης αποτελεί η δίκορφη βραχώδης απόληξη της ανατολικής πλευράς, που ως "νήσος εν τη νήσω", ελέγχει περισκοπικά το θαλάσσιο πέρασμα. Διακρίνονται ανέπαφες οι επιβλητικές βενετικές οχυρώσεις, που συγκρατούν σε τρία διαμορφωμένα επίπεδα τα μεταγενέστερα, λιτά και ογκώδη κτίρια της αγγλικής περιόδου. Οι επιβλητικές οχυρώσεις του Νέου Φρουρίου δεσπόζουν στην βορειοδυτική πλευρά της Παλιάς Πόλης, πάνω από το Παλιό Λιμάνι, κλείνοντας την εικόνα της πόλης προς τα δυτικά. \) Παρά το ότι είναι μικρότερο σε μέγεθος από το Παλιό Φρούριο καταφέρνει έναν ισότιμο διάλογο μαζί του. Παρέχεται η δυνατότητα ευχάριστης περιήγησης, μέσα από στοές και περάσματα, σε όλους τους χώρους του Φρουρίου \(εκτός των υπόγειων στοών\), ενώ συγχρόνως αποκαλύπτονται θαυμάσιες οπτικές της πέμπτης όψης της πόλης. Η οικιστική δομή της παλιάς πόλης σήμερα είναι αυτή που συγκροτήθηκε κατά το μακρινό υστερομεσαιωνικό παρελθόν της και με σημειακές μόνον αλλοιώσεις, μεταφέρεται έως σήμερα. Ο δομημένος χώρος χωρίζεται σε τρεις μεγάλους τομείς, που υποδιαιρούνται σε συνολικά δέκα επιμέρους ενότητες \(συνοικίες\), εκ των οποίων η καθεμία έχει διαφορετική πολεοδομική μορφολογία. Η κάθε συνοικία, οφείλει το όνομά της στην εκκλησία της περιοχής της και έχει τη δική της πλατεία που αποτελεί το κέντρο της τοπικής ζωής. Η διάταξη των πολεοδομικών](#)

ενοτήτων αποτυπώνεται στον χάρτη 12 του συνοδευτικού τεύχους. Το σύστημα των δρόμων έως σήμερα παραμένει αυτό που όρισε ο αμυντικός σχεδιασμός της άλλοτε περιτειχισμένης πόλης. Ακολουθώντας την μορφολογία του εδάφους, οι δρόμοι γίνονται συχνά ανηφορικοί, με σκάλες, ράμπες, θολωτά περάσματα, ποτέ σχεδόν ευθύγραμμοι, με επάλληλα μικρά πλατώματα. Το ένα τρίτο της επιφάνειας του ιστορικού κέντρου καταλαμβάνει ο ελεύθερος χώρος της Σπιανάδας, μεταξύ Παλαιού Φρουρίου και δομημένου χώρου, που πήρε το σημερινό της μέγεθος το 1628, για αμυντικούς λόγους. Χρησιμοποιήθηκε αρχικά σαν βασικός χώρος λειτουργιών της μεσαιωνικής πόλης (αγορά-el bazaro), πήρε την τελική της μορφή τον 19ο αιώνα. Στην κεντρική περιοχή της παλιάς πόλης σημαντικές πλατείες αποτελούν η πλατεία Δημαρχείου και η πλατεία Ηρώων, σε άμεση επαφή με το πλάτωμα μπροστά από την εκκλησία του Αγ. Σπυρίδωνα, πολιούχου της πόλης.

Η Επιτροπή Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς έχοντας εξετάσει τα έγγραφα WHC-07/31.COM/8B και WHC-07/31.COM/INF.8B.1, συμπεριέλαβε την Παλιά Πόλη της Κέρκυρας, Ελλάδα στον Κατάλογο Μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς, με βάση το Κριτήριο (iv) και υιοθέτησε την παρακάτω Δήλωση σχετικά με την «Εξέχουσα Παγκόσμια Πολιτιστική Αξία»:

«Το σύνολο των οχυρώσεων και η Παλιά Πόλη της Κέρκυρας βρίσκονται σε στρατηγικό σημείο, στην είσοδο της Αδριατικής Θάλασσας. Ιστορικά, οι ρίζες τους φτάνουν μέχρι τον 8ο αιώνα π.Χ. και τη Βυζαντινή περίοδο. Έχει λοιπόν, δεχτεί ποικίλες επιρροές και μείγμα διαφορετικών ανθρώπων. Από τον 15ο αιώνα και για τέσσερις περίπου αιώνες, η Κέρκυρα ήταν κάτω από την κυριαρχία των Βενετών, ενώ μετά ακολούθησαν Γαλλικές, Βρετανικές και Ελληνικές κυβερνήσεις. Σε πολλές περιπτώσεις, χρειάστηκε να προασπίσει την Ενετική θαλάσσια Αυτοκρατορία εναντίον του Οθωμανικού στρατού.

Η Κέρκυρα ήταν ένα καλά μελετημένο παράδειγμα της οχυρωματικής αρχιτεκτονικής, που σχεδιάστηκε από τους αρχιτέκτονες Sanmicheli, και απέδειξε την αξία του μέσα από την πρακτική πολέμου. Κέρκυρα έχει μια ιδιαίτερη ταυτότητα, η οποία αντανάκλαται στο σχεδιασμό του συστήματος της οχύρωσης και στο νεοκλασικό κτιριακό δυναμικό της. Ως τέτοια, μπορεί να τοποθετηθεί δίπλα σε άλλες σημαντικές Μεσογειακές οχυρωμένες πόλεις-λιμάνια».

Η ένταξη της Παλιάς Πόλης της Κέρκυρας στον Κατάλογο Μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς, τεκμηριώνεται με το:

Κριτήριο iv: να αποτελεί ένα εξέχον παράδειγμα κάποιου είδους κτηρίου, αρχιτεκτονικού ή τεχνολογικού συνόλου ή τοπίου, το οποίο καταδεικνύει (α) σημαντικό στάδιο (α) στην ανθρώπινη ιστορία.

Η συνολική μορφή των οχυρώσεων έχει διατηρηθεί και είναι εμφανή τα ίχνη της Βενετοκρατίας, συμπεριλαμβανομένου του Παλαιού και το Νέου Φρουρίου, αλλά κυρίως οι σημαντικές παρεμβάσεις από τη Βρετανική περίοδο. Η σημερινή μορφή του συνόλου προκύπτει από τις εργασίες που έγιναν τον 19ο και τον 20ο αιώνα. Η

αυθεντικότητα και η ακεραιότητα του αστικού ιστού είναι παρόμοιες με αυτές χαρακτηρίζουν μια νεοκλασική πόλη.

1.1.1.3.5 Αθλητισμός

Στην Περιφέρεια οι σύλλογοι στα περισσότερα αθλήματα αγωνίζονται σε περιφερειακό επίπεδο. Εξαιρεση αποτελούν οι ποδοσφαιρικές ομάδες της Κέρκυρας (ΠΑΕ ΑΟ Κασσιώπη / Κέρκυρα ιδρύθηκε το 1969) και της Ζακύνθου που αγωνίζονται στην Football League (Β' επαγγελματική κατηγορία). Εκτός από το ποδόσφαιρο η ΠΙΝ διαθέτει ομάδες πόλο (υδατοσφαίριση) σε επαγγελματικές κατηγορίες. Ειδικότερα, η ανδρική ομάδα του ΝΑΟ ΚΕΡΚΥΡΑΣ αγωνίζεται στην Α2 Επαγγελματική Κατηγορία. Στην ΠΙΝ είναι αναπτυγμένο το Χάντμπολ (χειροσφαίριση), καθώς η Κέρκυρα διαθέτει ομάδες (ανδρική και γυναικεία) στη δεύτερη επαγγελματική κατηγορία.

Επίσης, το Κρίκετ αποτελεί άλλο ένα άθλημα που η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων πρωτοπορεί, καθώς η έδρα της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Κρίκετ είναι η Κέρκυρα υπό την αιγίδα της οποίας λειτουργούν, πέρα από τους συλλόγους, έξι Εθνικές ομάδες: Ανδρών και Γυναικών, Εφήβων και Νεανίδων, Παιδών και Κοριτσιών, οι οποίες αγωνίζονται συστηματικά σε Πανευρωπαϊκά και Διεθνή πρωταθλήματα. Τα γήπεδα κρίκετ της Κέρκυρας είναι ο ιστορικός χώρος της Εσπιανάδας στην κεντρική πλατεία της Κέρκυρας, το γήπεδο της Μαρίνας Γουβιών και δύο νέες εγκαταστάσεις στο Λιβάδι Ρόπα. Το 2012, σύμφωνα με την Ελληνική Ομοσπονδία Κρίκετ, λειτουργούν στην Ελλάδα εικοσιένα σύλλογοι, εκ των οποίων δεκατρείς εδρεύουν στην Κέρκυρα, έξι στην Αθήνα και δύο στα Ιωάννινα. Την ίδια στιγμή γίνονται προσπάθειες δημιουργίας νέων σωματείων στην Κεφαλονιά, τη Ζάκυνθο, το Μέτσοβο και τη Χίο.

Στην Περιφέρεια υπάρχει μία εθνική αθλητική εγκατάσταση (Εθνικό Αθλητικό Κέντρο Κέρκυρας) που περιλαμβάνει γήπεδο ποδοσφαίρου, στίβο, κλειστό κολυμβητήριο, κλειστό γυμναστήριο, προπονητήριο και γήπεδο τένις. Στην ΠΙΝ υπάρχει πλήθος δημοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων όπως φαίνεται στον Πίνακα που ακολουθεί. Οι περισσότερες αθλητικές εγκαταστάσεις εντοπίζονται στην ΠΕ Κέρκυρας και στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης και σχετίζονται με το ποδόσφαιρο (γήπεδα ποδοσφαίρου, γήπεδα 5x5). Στην ΠΕ Κέρκυρας εκτός από το Εθνικό Αθλητικό Κέντρο υπάρχει πλήθος δημοτικών εγκαταστάσεων (ξεχωρίζει η ύπαρξη γηπέδου χάντμπολ). Στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης υπάρχουν 3 γήπεδα χάντμπολ, 3 κολυμβητήρια και 7 κλειστά γυμναστήρια.

Πίνακας 25 Δημοτικές αθλητικές υποδομές στην Περιφέρεια

Περιφερειακές Ενότητες	Αριθμός Αθλητικών Εγκαταστάσεων	Γήπεδα Βόλεϊ	Εγκαταστάσεις Στίβου	Γήπεδα Μπάσκετ	Γήπεδα Τένις
Κέρκυρας	62	7	4	22	3
Κεφαλληνίας & Ιθάκης	61	7	7	14	5
Ζακύνθου	19	1	3	3	3
Λευκάδας	15	-	1	4	-
Σύνολο	157	15	15	43	11

Πηγή: Γενική Γραμματεία Αθλητισμού

Ιδιαίτερα αναπτυγμένος στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων είναι ο θαλάσσιος αθλητισμός και σε αυτό συντελεί καθοριστικά ο νησιωτικός χαρακτήρας της περιοχής.

Στην ΠΙΝ διεξάγονται αγώνες ιστιοπλοΐας ανοικτής θάλασσας, wind surf και τα τελευταία χρόνια kite surf, jet ski, formula 3 κλπ. Στην ΠΙΝ υπάρχουν 8 ναυτικοί όμιλοι, οι οποίοι έχουν σημαντική αθλητική παράδοση, διατηρούν σημαντικό αριθμό αθλητικών τμημάτων (σε ερασιτεχνικό και επαγγελματικό επίπεδο) καιφέρουν πολλές διακρίσεις σε πανελλήνιους και διεθνείς αγώνες (σε αθλήματα όπως είναι η κολύμβηση, η ιστιοπλοΐα, η κωπηλασία κ.α.):

- Τέσσερις στην Κέρκυρα (ΠΟΙΑΘ, ΙΟΚ, ΝΑΟΚ& ΙΟΜΑΓ).
- Ένας στην Κεφαλλονιά (Ναυτικός Όμιλος Αργοστολίου και ο Ναυτικός Όμιλος Κεφαλονιάς).
- Ένας στην Ιθάκη (ο Αθλητικός Όμιλος Πρόοδος που δραστηριοποιείται και σε αθλήματα, όπως είναι το ποδόσφαιρο, το βόλεϊ, ο στίβος κ.α.).
- Ένας στη Ζάκυνθο (Αθλητικός Ναυτικός Όμιλος Ζακύνθου) και
- Ένας στη Λευκάδα (Ναυτικός Όμιλος Λευκάδας).

Αξίζει να σημειωθεί πως στις αρχές Ιουνίου κάθε χρόνο λαμβάνει χώρα ο διεθνής αγώνας Μπρίντζι –Κέρκυρα σε συνδιοργάνωση με τον Ναυτικό Όμιλο του Μπρίντζι. Ένας άλλος σημαντικός αγώνας είναι η Διεθνής Ιστιοπλοϊκή Εβδομάδα Ιονίου που γίνεται κάθε χρόνο την εβδομάδα του 15 Αύγουστου, και περιλαμβάνει ιστιοδρομίες κατά τις οποίες τα σκάφη περνούν από τα περισσότερα νησιά στα οποία γίνονται δεξιώσεις και απονομές επάθλων, με πολλά συμμετέχοντα σκάφη από την Αθήνα. Στη Λευκάδα διεξάγεται το πρωτάθλημα τζετ σκι που συνδυάζεται συνήθως τον Ιούνιο ή Ιούλιο με την διοργάνωση του Παγκόσμιου Πρωταθλήματος Ταχυπλοΐας Formula 3, που αποτελεί ένα etappe (μέρος) του Παγκόσμιου Πρωταθλήματος, με μεγάλη διεθνή δημοσιότητα και προβολή.

1.1.1.4 Τοπική οικονομία – Απασχόληση – Διάρθρωση παραγωγικών τομέων

1.1.1.4.1 Περιφερειακό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ)

Η οικονομία της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων παρουσίαζε τα τελευταία είκοσι χρόνια, σε γενικές γραμμές, μια σταθερή πορεία ανάπτυξης που στηριζόταν στην ανάκαμψη του τουρισμού παγκοσμίως και στη σταθερή εγχώρια ζήτηση, ενώ σημαντική ήταν η συμβολή πόρων από την Ε.Ε.

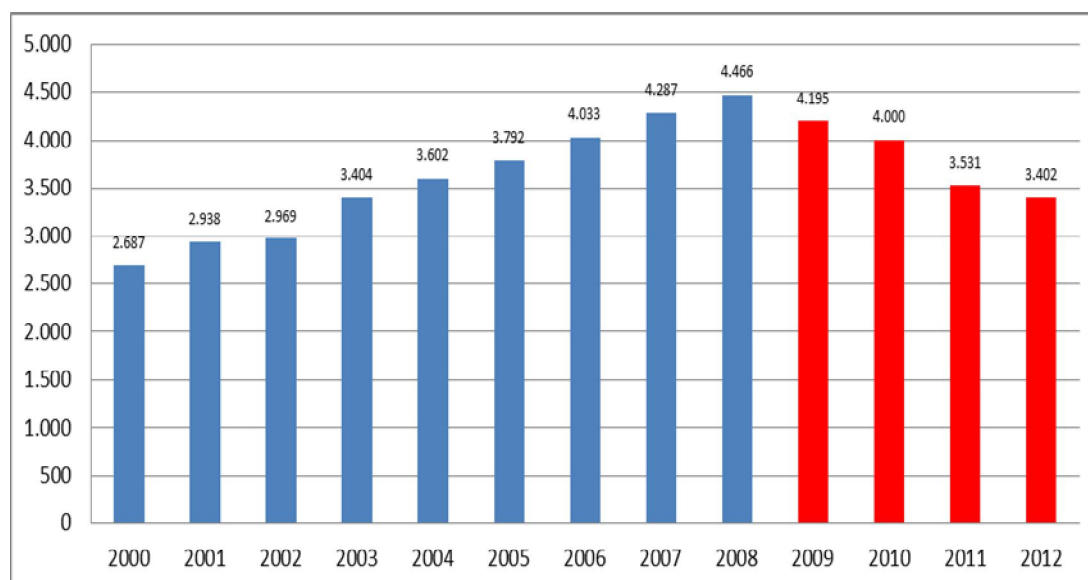
Όμως, η ΠΙΝ, αν και διατηρεί ορισμένες αντιστάσεις, ακολουθεί σε γενικές γραμμές τις τάσεις της παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης της χώρας και των υπολοίπων Περιφερειών. Έτσι, η διατηρούμενη για έκτο έτος οικονομική ύφεση έχει επηρεάσει δραστικά το σύνολο των οικονομικών και κατ' επέκταση κοινωνικών δεικτών.

Η κατάσταση αυτή αποτυπώνεται στην κατάταξη της ΠΙΝ στην 249η θέση ανάμεσα στις 262 ευρωπαϊκές Περιφέρειες και στην 6η θέση των 13 ελληνικών Περιφερειών, με βάση το δείκτη «περιφερειακής ανταγωνιστικότητας (EU Regional Competitiveness Index RCI 2013).

Σε σχέση με την περιφερειακή κατανομή του ΑΕΠ στην Ελλάδα, η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων παράγει το 1,8% του συνολικού ΑΕΠ της Ελλάδας (ΕΛ.ΣΤΑΤ. – 2012 Περιφερειακοί Λογαριασμοί 2011 και 2012).

Η διαχρονική εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων τη χρονική περίοδο 2000-2012 απεικονίζεται στο Διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 5 Εξέλιξη ΑΕΠ Περιφέρειας Ιονίων Νήσων 2000-2012 (σε εκ. €)

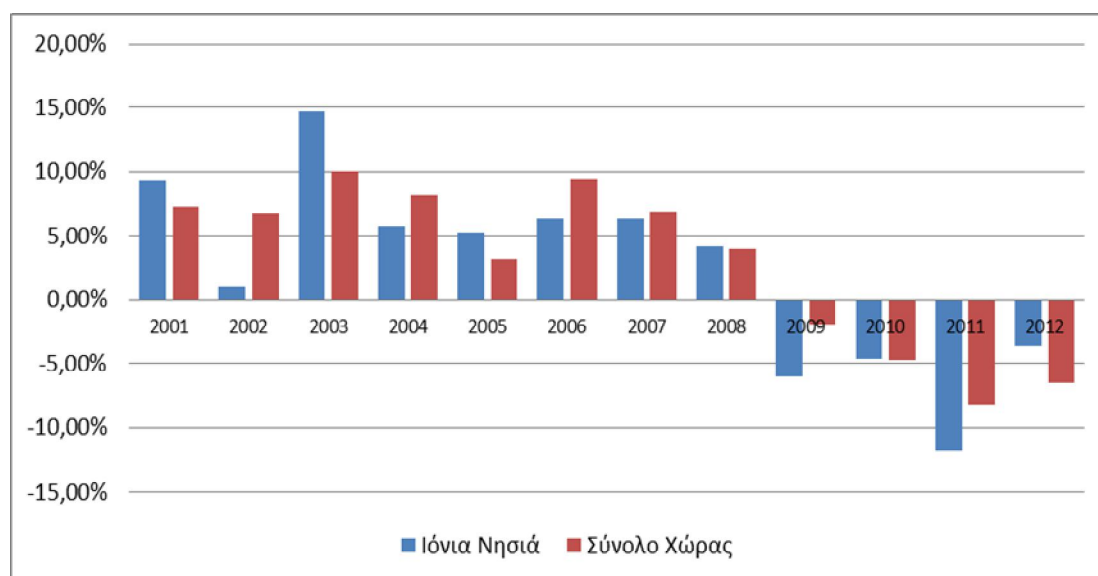

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - ΑΕΠ κατά Περιφέρεια και Νομό (2011 & 2012 Προσωρινά Στοιχεία).

Την περίοδο 2000-2008 παρουσιάστηκε σταθερή αύξηση του ύψους του Περιφερειακού ΑΕΠ, με μέσο ετήσιο ποσοστό μεταβολής της τάξης του 7,74%, υψηλότερο του αντίστοιχου ποσοστού της χώρας (7,01%) μέχρι το 2008. Όμως, την περίοδο 2009 - 2012 το ΑΕΠ της ΠΙΝ βγαίνει μειούμενο σε ετήσια βάση αποτέλεσμα της οικονομικής ύφεσης που επηρεάζει το σύνολο της χώρας. Ειδικότερα, το ΑΕΠ της ΠΙΝ το 2011 μειώθηκε κατά 11,7% έναντι του 2010, ενώ το ΑΕΠ της ΠΙΝ το 2012 σε σχέση με το 2008 μειώθηκε κατά 23,8%.

Η ποσοστιαία μεταβολή του ΑΕΠ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, σε σύγκριση με το αντίστοιχο της χώρας, παρουσιάζεται στο Διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 6 Ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ Περιφέρειας Ιονίων Νήσων & Χώρας 2000-2012

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - ΑΕΠ κατά Περιφέρεια και Νομό (2011 & 2012 Προσωρινά Στοιχεία).

Όπως αποτυπώνεται στο διάγραμμα για την περίοδο 2000-2008 το ΑΕΠ της ΠΙΝ παρουσιάζει αυξητική τάση κάθε χρόνο με το 2003 να είναι το έτος που λαμβάνει τη μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση της περιόδου (14,68%). Επιπλέον, τα έτη 2001, 2003 και 2005 οι επιδόσεις της ΠΙΝ υπερβαίνουν τις αντίστοιχες επιδόσεις για το σύνολο της χώρας. Παρ' όλα αυτά, ήδη από το 2006 οι ετήσιοι ρυθμοί αύξησης του ΑΕΠ της ΠΙΝ παρουσιάζουν κάμψη μέχρι που η χώρα εισέρχεται σε περίοδο οικονομικής ύφεσης (2009 – 2012). Το χρονικό διάστημα 2009 – 2012 το ΑΕΠ της ΠΙΝ μειώνεται συνεχώς με το 2011 να είναι το έτος που λαμβάνει τη μεγαλύτερη ποσοστιαία μείωση της περιόδου (-11,72%). Η ΠΙΝ με βάση τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ φαίνεται να έχει επηρεαστεί περισσότερο από την οικονομική ύφεση σε σχέση με το σύνολο της χώρας, παρ' ότι το 2012 η ΠΙΝ παρουσίασε μικρότερη ποσοστιαία μείωση στο ΑΕΠ της σε σχέση με το σύνολο της χώρας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., που παρατίθενται στον ακόλουθο Πίνακα, το 2012 συνεχίζει να είναι ένα έτος μείωσης του ΑΕΠ τόσο σε επίπεδο Περιφέρειας, όσο και σε επίπεδο χώρας, αποτέλεσμα της εκδηλούμενης κρίσης, που εξακολουθεί να επηρεάζει μέχρι σήμερα αρνητικά την οικονομία της χώρας και των Περιφερειών της. Όμως, η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων εμφανίζει το μικρότερο ποσοστό μείωσης του ΑΕΠ (-3,6%) σε σχέση με το σύνολο των Περιφερειών της χώρας. Η αμέσως καλύτερη επίδοση είναι της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου (-4,7%). Κοινό γνώρισμα των δύο Περιφερειών είναι η σημαντική συνεισφορά του εισερχόμενου-εξωτερικού τουρισμού στο ΑΕΠ τους.

Πίνακας 26 ΑΕΠ Περιφερειών της χώρας 2011-2012 (εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

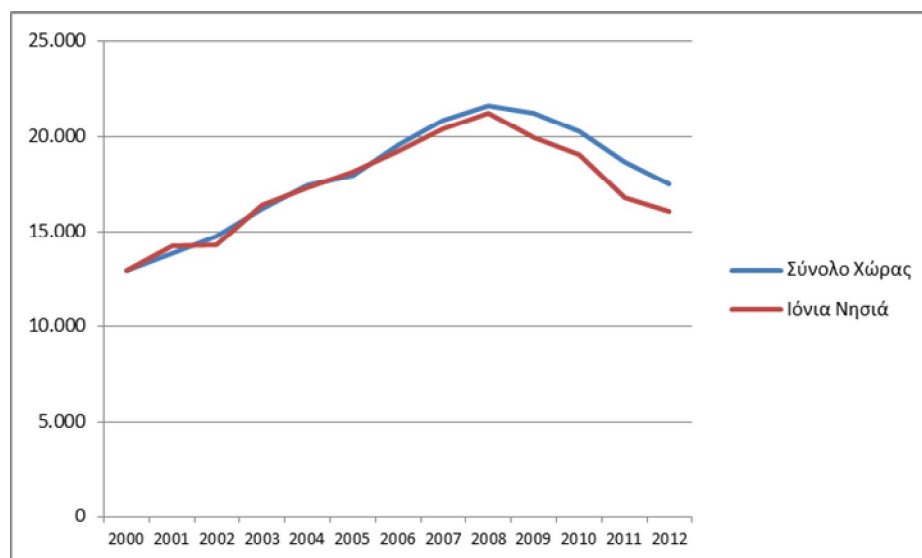
Περιφέρειες	2011*	2012*	Μεταβολή %
Αν. Μακεδονία & Θράκη	8.223	7.653	-6,9
Κεντρική Μακεδονία	28.401	26.109	-8,1
Δυτική Μακεδονία	4.583	4.304	-6,1
Θεσσαλία	10.042	9.505	-5,3
Ήπειρος	4.621	4.242	-8,2
Ιόνια Νησιά	3.531	3.402	-3,6

Δυτική Ελλάδα	9.749	9.163	-6,0
Στερεά Ελλάδα	9.099	8.543	-6,1
Πελοπόννησος	8.838	8.241	-6,8
Αττική	101.335	94.951	-6,3
Βόρειο Αιγαίο	2.954	2.784	-5,7
Νότιο Αιγαίο	6.549	6.240	-4,7
Κρήτη	9.827	9.067	-7,7
Σύνολο Χώρας	207.752	194.204	-6,5

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - ΑΕΠ κατά Περιφέρεια και Νομό (*Προσωρινά Στοιχεία)

Το κατά κεφαλή ΑΕΠ της Περιφέρειας, σε τρέχουσες τιμές, την περίοδο 2000-2012, όπως αποτυπώνεται στο ακόλουθο Διάγραμμα, παρουσίασε συνεχή αύξηση μέχρι και το 2008. Όμως, από το 2009 αρχίζει η φθίνουσα πορεία και η αύξηση της διεύρυνσης της απόστασης του κατά κεφαλή ΑΕΠ της Περιφέρειας, σε σχέση με το κατά κεφαλή ΑΕΠ της χώρας (μια τάση που υφίσταται ήδη από το 2006).

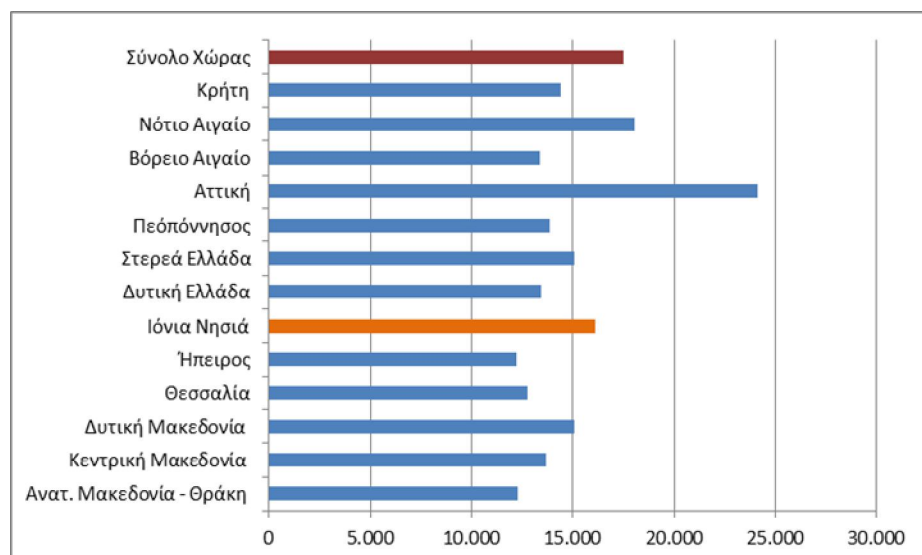
Διάγραμμα 7 Εξέλιξη κατά κεφαλή ΑΕΠ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων και της Χώρας 2000-2012 (σε €, τρέχουσες τιμές)

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. Κατά κεφαλή ακαθάριστο εγχώριο προϊόν κατά περιφέρεια και νομό

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων το 2012, ως προς το κατά κεφαλή ΑΕΠ, όπως φαίνεται και στο ακόλουθο Διάγραμμα, κατέχει την τρίτη καλύτερη επίδοση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας. Το υψηλότερο κατά κεφαλή ΑΕΠ καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής και κατόπιν στην Περιφέρεια του Νότιου Αιγαίου. Αντιθέτως το χαμηλότερο κατά κεφαλή ΑΕΠ καταγράφεται στις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Ηπείρου και Θεσσαλίας.

Διάγραμμα 8 Κατά κεφαλή ΑΕΠ των Περιφερειών της Χώρας 2012

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2015 - Περιφερειακοί Λογαριασμοί: 2012

Κατά το 2012, το κατά κεφαλή Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της χώρας ανήλθε σε 17.507€, σημειώνοντας μείωση 6,3%, ενώ το αντίστοιχο της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων σε 16.100 €, σημειώνοντας μείωση 4,1%. Η επίδοση αυτή της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ), αποτελεί την καλύτερη επίδοση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας στο σύνολο της χώρας, διότι οι υπόλοιπες Περιφέρειες παρουσιάζουν μείωση από 5% (Περιφέρεια Θεσσαλίας) έως 8,3% (Περιφέρεια Ανατ. Μακεδονίας & Θράκης).

Στο εσωτερικό της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, η ΠΕ Ζακύνθου κατά τη δεκαετία 2002 - 2012 διατηρεί σταθερά την πρώτη θέση στο κατά κεφαλή ΑΕΠ, αυξάνοντας τη διαφορά από το μέσο όρο της ΠΙΝ (91,96% το 2012). Η ΠΙΝ κατά το ίδιο χρονικό διάστημα διατηρεί σχεδόν σταθερή την αναλογία του κατά κεφαλή ΑΕΠ ως προς το σύνολο της Χώρας (περίπου 92% το 2012).

Πίνακας 27 Εξέλιξη Κατά Κεφαλή ΑΕΠ ΠΙΝ (2000-2008)

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	2002 (€, τρέχουσες τιμές)	%	2012* (€, τρέχουσες τιμές)	%
Ζάκυνθος	17.019	118,70%	18.501	114,91%
Κέρκυρα	14.075	98,17%	15.601	89,11%
Κεφαλληνία	14.859	103,64%	16.501	102,49%
Λευκάδα	10.051	70,10%	13.493	83,81%
Περιφέρειαιονίων Νήσων	14.337	97,05%	16.100	91,96%
Σύνολο Χώρας	14.774	100,00%	17.507	100,00%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Περιφερειακοί Λογαριασμοί: 2012 (*Προσωρινά Στοιχεία)

Πίνακας 28 Κατά κεφαλή ΑΕΠ Περιφερειών της χώρας 2011 - 2012 (€, τρέχουσες τιμές)

Περιφέρειες	2011*	2012*	Μεταβολή %
Αν. Μακεδονία & Θράκη	13.331	12.270	-8,00%
Κεντρική Μακεδονία	14.771	13.645	-7,60%

Δυτική Μακεδονία	16.006	15.050	-6,00%
Θεσσαλία	13.434	12.757	-5,00%
Ήπειρος	13.307	12.207	-8,30%
Ιόνια Νησιά	16.792	16.100	-4,10%
Δυτική Ελλάδα	14.170	13.451	-5,10%
Στερεά Ελλάδα	16.128	15.075	-6,50%
Πελοπόννησος	14.928	13.870	-7,10%
Αττική	25.480	24.095	-5,40%
Βόρειο Αιγαίο	14.494	13.394	-7,60%
Νότιο Αιγαίο	19.340	18.064	-6,60%
Κρήτη	15.636	14.398	-7,90%
Σύνολο Χώρας	18.677	17.507	-6,30%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. - Περιφερειακοί Λογαριασμοί: 2012 (*Προσωρινά Στοιχεία)

Ως προς το επίπεδο του κατά κεφαλή ΑΕΠ των Περιφερειακών Ενοτήτων της Περιφέρειας την περίοδο 2002-2012, όπως αποτυπώνονται στον Πίνακα 29 που ακολουθεί, η Π.Ε. Ζακύνθου διαθέτει δείκτη υψηλότερο του μέσου της χώρας (με εξαίρεση το 2011) και η Π.Ε. Κεφαλληνίας διαθέτει δείκτη υψηλότερο του μέσου της χώρας για τη χρονική περίοδο 2002 έως 2008, ενώ από το 2009 έως το 2012 παρουσιάζει οριακά μικρότερο δείκτη του μέσου της χώρας. Το 2012 η Π.Ε. Ζακύνθου παρουσίαζε την 4η καλύτερη επίδοση μεταξύ των Π.Ε. της χώρας, ενώ οι υπόλοιπες Π.Ε. της Περιφέρειας υπολείπονται του μέσου δείκτη της χώρας, καταλαμβάνοντας το 2012η Π.Ε. Κεφαλληνίας - Ιθάκης την 7η θέση, η Π.Ε. Κέρκυρας την 9η και η Π.Ε. Λευκάδας την 28η θέση μεταξύ των Π.Ε. της χώρας.

Πίνακας 29 Κατά κεφαλή Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν ανά ΠΕ της ΠΙΝ, ΠΙΝ και Χώρα 2002 – 2012 (€, τρέχουσες τιμές)

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012*
Ζάκυνθος	17.019	19.741	20.051	21.104	22.087	23.727	24.468	23.310	22.060	18.549	18.501
Κέρκυρα	14.075	16.137	16.942	17.723	18.679	19.614	20.730	19.254	18.005	16.427	15.601
Κεφαλληνία	14.859	16.866	18.670	19.310	20.843	22.565	23.087	21.160	20.254	16.978	16.501
Λευκάδα	10.051	11.049	11.970	13.010	14.091	14.509	14.666	15.198	16.699	15.072	13.493
Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	14.337	16.402	17.306	18.146	19.227	20.389	21.216	19.946	19.072	16.792	16.100
Σύνολο Χώρας	14.774	16.207	17.458	17.953	19.575	20.857	21.642	21.224	20.282	18.677	17.507

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. - Περιφερειακοί Λογαριασμοί: 2012 (*Προσωρινά Στοιχεία)

Πίνακας 30 Μεταβολή Κατά Κεφαλή ΑΕΠ ΠΕ ΠΙΝ

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	2002	2012*	Μεταβολή 2002-2012* %
Ζάκυνθος	17.019	18.501	8,70%
Κέρκυρα	14.075	15.601	10,84%

Κεφαλληνία	14.859	16.501	11,05%
Λευκάδα	10.051	13.493	34,25%
Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	14.337	16.100	12,29%
Σύνολο Χώρας	14.774	17.507	18,50%

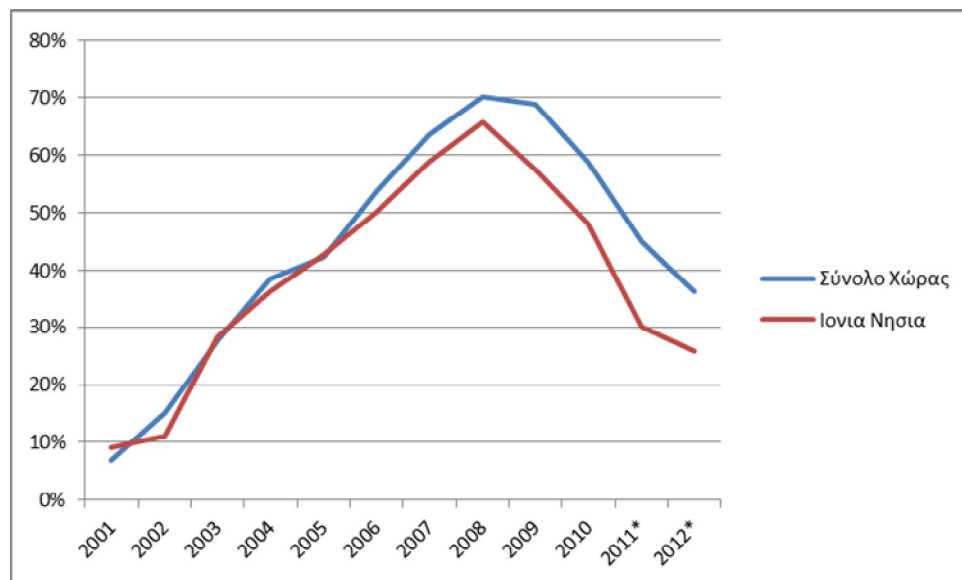
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ (*Προσωρινά Στοιχεία).

1.1.1.4.2 Περιφερειακή Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) και Τομεακή Διάρθρωση της Οικονομίας της Περιφέρειας

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, σύμφωνα με τους Περιφερειακούς Λογαριασμούς της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για το έτος 2012 παράγει το 1,8% της συνολικής Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) της χώρας. Μεγαλύτερη παρουσιάζεται η συνεισφορά της Περιφέρειας στον Τριτογενή Τομέα (ποσοστό συμμετοχής 1,9%), ενώ σημαντικά χαμηλότερη είναι η συμμετοχή του Πρωτογενούς Τομέα (ποσοστό συμμετοχής 1,8%) και ιδιαίτερα χαμηλή του Δευτερογενή Τομέα (ποσοστό συμμετοχής 0,95%).

Την περίοδο 2000- 2012 η ΑΠΑ της Περιφέρειας, όπως φαίνεται στο ακόλουθο Διάγραμμα, αυξήθηκε σε τρέχουσες τιμές μέχρι και το 2008 κατά 66%, ποσοστό χαμηλότερο κατά 4% από αυτό της χώρας (αύξηση 70%), ενώ τα έτη 2009 – 2012 είναι εμφανή τα σημάδια της οικονομικής ύφεσης που έχει εισέλθει η χώρα. Το 2012 (έτος βάσης το 2000) η ΑΠΑ της Περιφέρειας είναι αυξημένη σε τρέχουσες τιμές μόνο κατά 26% (-40% σε σχέση με το 2008), ενώ στο σύνολο της χώρας είναι κατά 36% (-34% σε σχέση με το 2008).

Διάγραμμα 9 Μεταβολή Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας 2000-2012 (σε εκ. € - έτος βάσης 2000)

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. - Περιφερειακοί Λογαριασμοί: 2012 (*Προσωρινά Στοιχεία)

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., που παρατίθενται στον Πίνακα 31, το 2012 η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων παρουσιάζει το χαμηλότερο ποσοστό μείωσης (-3,2%) της ΑΠΑ μεταξύ των Περιφερειών της χώρας με την αμέσως επόμενη να είναι η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (-4,3%).

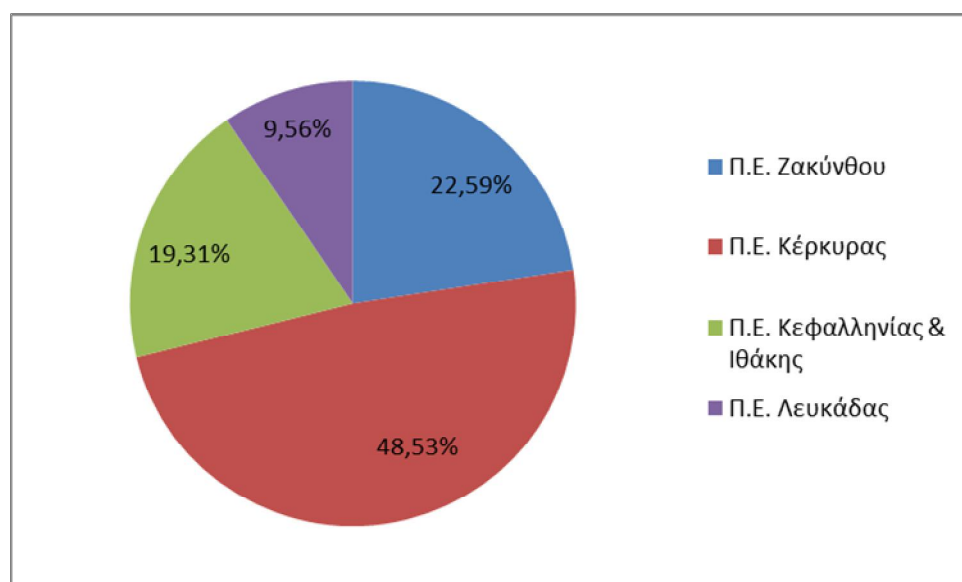
Πίνακας 31 Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία 2011-2012 (σε τρέχουσες τιμές, εκ. €)

Περιφέρειες	2011*	2012*	Μεταβολή %
Αν. Μακεδονία & Θράκη	7.216	6.747	-6,50%
Κεντρική Μακεδονία	24.922	23.018	-7,60%
Δυτική Μακεδονία	4.021	3.794	-5,60%
Θεσσαλία	8.812	8.380	-4,90%
Ήπειρος	4.055	3.740	-7,80%
Ιόνια Νησιά	3.098	2.999	-3,20%
Δυτική Ελλάδα	8.555	8.079	-5,60%
Στερεά Ελλάδα	7.984	7.531	-5,70%
Πελοπόννησος	7.755	7.265	-6,30%
Αττική	88.921	83.712	-5,90%
Βόρειο Αιγαίο	2.592	2.455	-5,30%
Νότιο Αιγαίο	5.747	5.501	-4,30%
Κρήτη	8.623	7.994	-7,30%
Σύνολο Χώρας	182.302	171.216	-6,10%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. - Περιφερειακοί Λογαριασμοί: 2012 (*Προσωρινά Στοιχεία)

Τη μεγαλύτερη συμμετοχή στη διαμόρφωση της ΑΠΑ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 10, κατέχει η Π.Ε. Κέρκυρας (48,53%), ακολουθούμενη από τις Περιφερειακές Ενότητες Ζακύνθου (22,59%), Κεφαλονιάς-Ιθάκης (19,31%) και Λευκάδας (9,56%). Η συμμετοχή των Περιφερειακών Ενοτήτων κατά την περίοδο 2000 - 2012 στη διαμόρφωση της ΑΠΑ της Περιφέρειας παρουσιάζει μικρές διακυμάνσεις, με την Περιφερειακή Ενότητα Κέρκυρας να κατέχει σταθερά την πρώτη θέση.

Διάγραμμα 10 Συμμετοχή Νομών της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (2012)

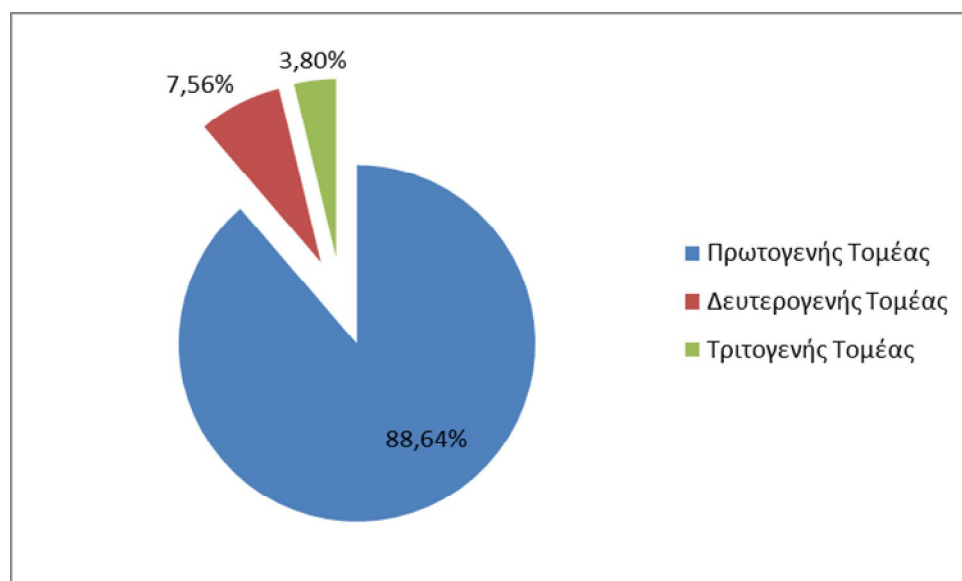

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ – Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία κατά κλάδο (Α10) 2000 – 2012 (Προσωρινά στοιχεία)

Από την ανάλυση της κατανομή της ΑΠΑ στους τρεις παραγωγικούς τομείς της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων φαίνεται η σημαντική συνεισφορά του τριτογενή τομέα στην συνολική ΑΠΑ (88,64%) σε σχέση με το μέσο όρο της χώρας (82,48%), ενώ ο

δευτερογενής τομέας συμμετέχει με ιδιαίτερα χαμηλό ποσοστό 7,56% (έναντι 13,83%της χώρας) και ο πρωτογενής τομέας με 3,80% (έναντι 3,69%της χώρας).

Διάγραμμα 11 Συμμετοχή των Τομέων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων στην ΑΠΑ (2012)

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ – Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία κατά κλάδο (Α10) 2000 – 2012 (Προσωρινά στοιχεία)

Από την ανάλυση της πορείας των μεγεθών της ΑΠΑ στο επίπεδο της Περιφέρειας, μεταξύ των ετών 2000-2012, παρατηρείται σαφής στροφή της οικονομίας της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων στον τριτογενή τομέα, σε βάρος του πρωτογενή τομέα.

Οι Πίνακες που ακολουθούν αποτυπώνουν αφενός την εξέλιξη για το διάστημα 2000-2012 του ποσοστού συμμετοχής της ΑΠΑ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων στο σύνολο της χώρας ανά τομέα, καθώς και τη διάρθρωση της.

Σε κάθε περίπτωση η συνεισφορά του Τριτογενούς Τομέα είναι καθοριστική στην συνολική παραγόμενη Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία της ΠΙΝ. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει τόσο τη δυναμική, όσο και τους περιορισμούς για την ανάπτυξη της Περιφέρειας.

Πίνακας 32 Ποσοστό συμμετοχής στο Σύνολο της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας στην ΠΙΝ σε σχέση με το σύνολο της χώρας 2000-2012

Χωρική Ενότητα	Πρωτογενής Τομέας			Δευτερογενής Τομέας			Τριτογενής Τομέας		
	Ποσοστό συμμετοχής στο Σύνολο της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας 2000	Ποσοστό συμμετοχής στο Σύνολο της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας 2012	Μεταβολή 2000 - 2012	Ποσοστό συμμετοχής στο Σύνολο της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας 2000	Ποσοστό συμμετοχής στο Σύνολο της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας 2012	Μεταβολή 2000 - 2012	Ποσοστό συμμετοχής στο Σύνολο της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας 2000	Ποσοστό συμμετοχής στο Σύνολο της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας 2012	Μεταβολή 2000 - 2012
Ζάκυνθος	7,75%	4,28%	-44,79%	16%	9,00%	-42,36%	76,48%	86,64%	13,29%
Κέρκυρα	3,54%	1,99%	-43,81%	8%	6,60%	-14,16%	88,51%	91,40%	3,26%
Κεφαλληνία & Ιθάκη	9,91%	5,01%	-49,45%	13%	8,13%	-35,01%	81,54%	83,20%	2,03%
Λευκάδα	23,89%	10,10%	-57,70%	12%	7,97%	-32,79%	84,09%	89,96%	6,98%
Ιονίων Νήσων	5,18%	3,82%	-26,33%	10,72%	7,57%	-29,43%	84,10%	88,63%	5,38%
Σύνολο Χώρας	6,09%	3,69%	-39,32%	20,96%	13,83%	-34,03%	72,95%	82,48%	13,06%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ – Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία κατά κλάδο (Α10) 2000 – 2012 (Προσωρινά στοιχεία)

Πίνακας 33 Διάρθρωση Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας στην ΠΙΝ σε σχέση με το σύνολο της χώρας (2000 -2012)

Χωρική Ενότητα	Πρωτογενής Τομέας			Δευτερογενής Τομέας			Τριτογενής Τομέας		
	Διάρθρωση Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας 2000	Διάρθρωση Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας 2012	Μεταβολή 2000 - 2012	Διάρθρωση Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας 2000	Διάρθρωση Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας 2012	Μεταβολή 2000 - 2012	Διάρθρωση Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας 2000	Διάρθρωση Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας 2012	Μεταβολή 2000 - 2012
Ζάκυνθος	35,23%	25,56%	-27,46%	34%	26,88%	-20,75%	21,19%	22,10%	4,31%
Κέρκυρα	37,64%	25,27%	-32,88%	36%	42,32%	15,97%	53,59%	50,07%	-6,58%
Κεφαλληνία & Ιθάκη	21,31%	44,11%	106,98%	21%	20,73%	-2,41%	17,66%	18,12%	2,59%
Λευκάδα	5,82%	5,07%	-12,89%	8%	10,07%	20,61%	7,56%	9,71%	28,56%
Ιονίων Νήσων	1,61%	1,81%	12,19%	0,97%	0,96%	-1,15%	2,19%	1,88%	-13,86%
Σύνολο Χώρας	100,00%	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	100,00%

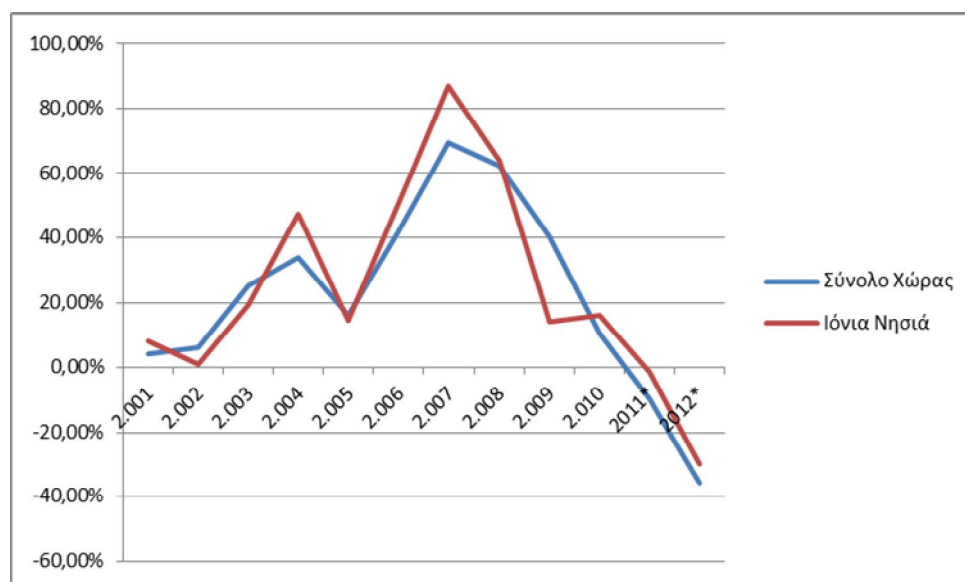
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ – Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία κατά κλάδο (Α10) 2000 – 2012 (Προσωρινά στοιχεία)

1.1.1.4.3 Ακαθάριστες Επενδύσεις παγίου κεφαλαίου

Το σύνολο των Ακαθάριστων Επενδύσεων παγίου κεφαλαίου στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων το 2012 αποτελούν το 1,91% των συνολικών Ακαθάριστων Επενδύσεων παγίου κεφαλαίου της χώρας. Το χρονικό διάστημα 2000 – 2012 οι Ακαθάριστες Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου στην Περιφέρεια σε σχέση με τις συνολικές Ακαθάριστες Επενδύσεις παγίου κεφαλαίου της χώρας κυμαινότουσαν από 1,43% (min) έως 1,91% (max).

Το ετήσιο ύψος των Ακαθάριστων Επενδύσεων παγίου κεφαλαίου τόσο στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, όσο και στο σύνολο της χώρας παρουσιάζει από έτος σε έτος έντονες διακυμάνσεις. Σε τρέχουσες τιμές το ετήσιο ύψος των Ακαθάριστων Επενδύσεων παγίου κεφαλαίου, τόσο στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων όσο και στη χώρα, έλαβε την υψηλότερη τιμή του το 2007, ενώ την χαμηλότερη τιμή του έλαβε το 2012.

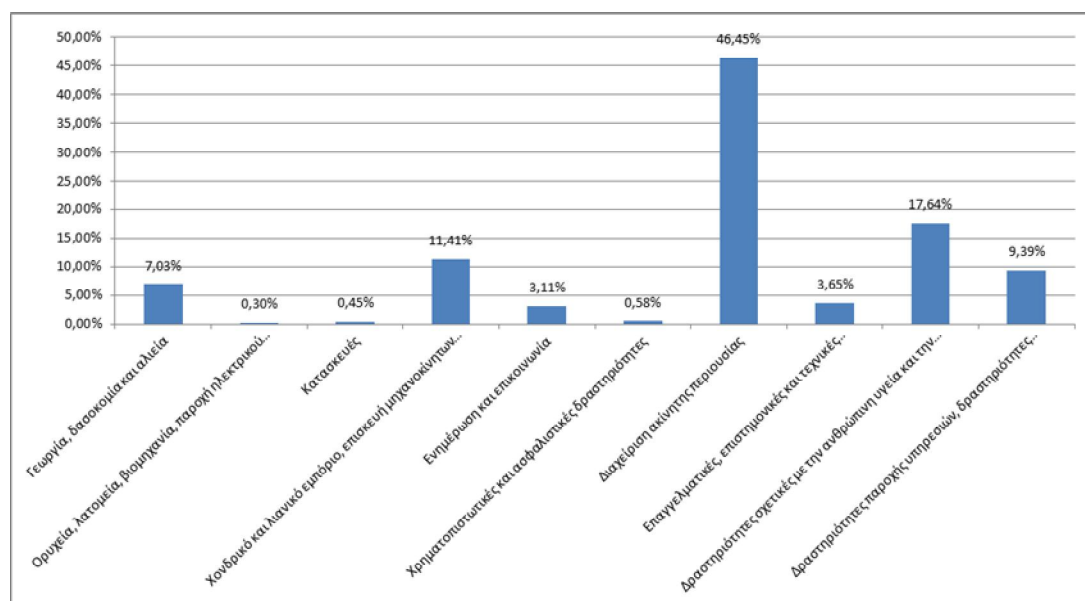
Διάγραμμα 12 Ακαθάριστες Επενδύσεις παγίου κεφαλαίου 2000 – 2012 (έτος βάσης 2000)

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. Περιφερειακοί Λογαριασμοί - Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου κατά γεωγραφική ζώνη, περιφέρεια και κλάδο 2000 – 2012 (*Προσωρινά Στοιχεία)

Η κατανομή των Ακαθάριστων Επενδύσεων παγίου κεφαλαίου κατά κλάδο στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων το 2012 αποτυπώνονται στο Διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 13 Κατανομή Ακαθάριστων Επενδύσεων παγίου κεφαλαίου κατά κλάδο στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (2012)

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. Περιφερειακοί Λογαριασμοί - Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου κατά γεωγραφική ζώνη, περιφέρεια και κλάδο 2000 – 2012 (*Προσωρινά στοιχεία)

Σε σύγκριση με τις αντίστοιχες επενδύσεις στο σύνολο της χώρας παρατηρείται σημαντική υστέρηση στο ποσοστό επενδύσεων στους κλάδους των Ορυχείων, λατομείων, βιομηχανίας, παροχής ηλεκτρικού ρεύμα κ.α. (το ποσοστό επενδύσεων στο σύνολο της χώρας είναι 11,79%), στις Κατασκευές (η διαφορά σε σχέση με το ποσοστό στο σύνολο της χώρας αγγίζει το 50%) και τις Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες (το αντίστοιχο ποσοστό στο σύνολο της χώρας είναι 2,5 φορές μεγαλύτερο).

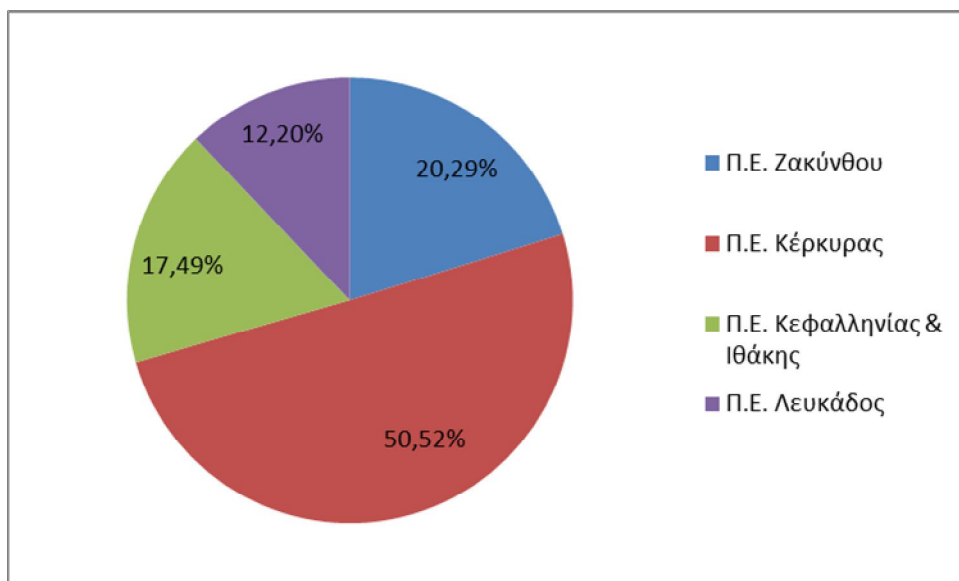
Αντίστοιχα σε σύγκριση με τις αντίστοιχες επενδύσεις στο σύνολο της χώρας η Περιφέρεια παρουσιάζεται να υπερτερεί στη Γεωργία, δασοκομία και αλιεία (στο σύνολο της χώρας είναι 5,25%), στη διαχείριση ακίνητης περιουσίας (σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό στο σύνολο της χώρας της Περιφέρειας είναι περίπου 1,5 φορά μεγαλύτερο) και στις Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (στο σύνολο της χώρας είναι 6,97%).

1.1.1.4.4 Στοιχεία Μητρώου Επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία του Μητρώου Επιχειρήσεων της ΕΛ.ΣΤΑΤ (2006) στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων δραστηριοποιούνταν το 3,05% του συνολικού αριθμού επιχειρήσεων της χώρας. Ο κύκλος εργασιών των ως άνω επιχειρήσεων αποτελούσε το 0,95% του συνολικού κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων της χώρας, δείγμα του σημαντικά μικρότερου μεγέθους των επιχειρήσεων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

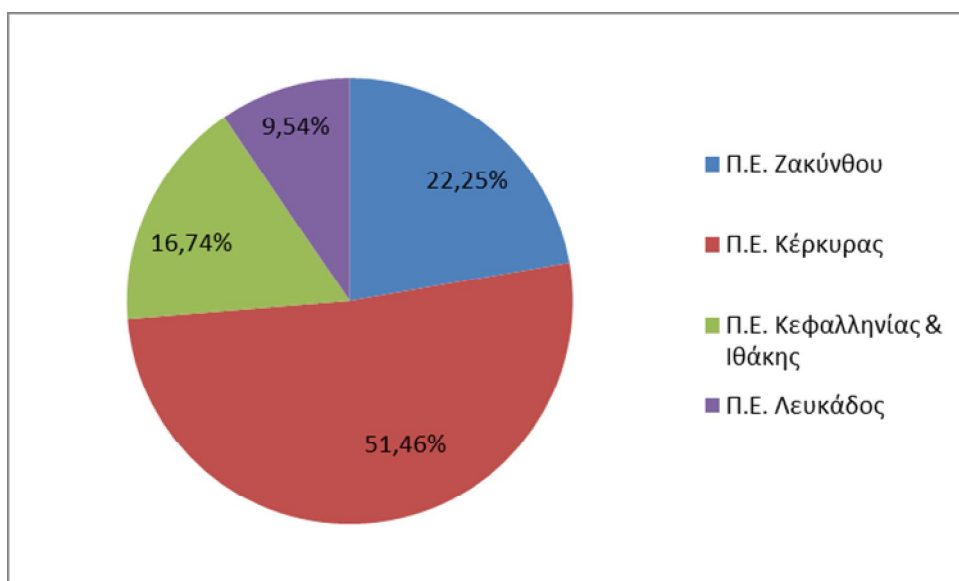
Η κατανομή των επιχειρήσεων στο επίπεδο των Νομών της Περιφέρειας, καθώς και η συμμετοχή των επιχειρήσεων των Νομών στο συνολικό κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων της Περιφέρειας αποτυπώνονται στα Διαγράμματα που ακολουθούν.

Διάγραμμα 14 Ποσοστιαία κατανομή επιχειρήσεων ανά Περιφερειακή Ενότητα 2006

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ – Στατιστική Επετηρίδα της Ελλάδος 2009 & 2010

Διάγραμμα 15 Κύκλος Εργασιών επιχειρήσεων ανά Περιφερειακή Ενότητα 2006

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ – Στατιστική Επετηρίδα της Ελλάδος 2009 & 2010

Από τα παραπάνω Διαγράμματα προκύπτει ότι η Π.Ε. Κέρκυρας συγκεντρώνει το μεγαλύτερο μέρος της επιχειρηματικής δραστηριότητας (πάνω από το 50%) τόσο σε αριθμό επιχειρήσεων, όσο και ως προς το ύψος του Κύκλου Εργασιών των επιχειρήσεων της Περιφέρειας, ενώ ακολουθούν κατά σειρά οι Π.Ε. Ζακύνθου, Κεφαλληνίας & Ιθάκης και Λευκάδας.

Ο Κύκλος Εργασιών των επιχειρήσεων της Π.Ε. Ζακύνθου και στη συνέχεια της Π.Ε. Κέρκυρας βρίσκονται πάνω από το μέσο όρο της Περιφέρειας, ενώ ο αντίστοιχος δείκτης των επιχειρήσεων της Π.Ε. Κεφαλληνίας & Ιθάκης υπολείπεται αυτού της Περιφέρειας (95,76%), ενώ τέλος τη χαμηλότερη επίδοση εμφανίζουν οι επιχειρήσεις της Π.Ε. Λευκάδας (78,12% του μέσου Κύκλου Εργασιών της Περιφέρειας).

1.1.1.4.5 Αγορά Εργασίας

1.1.1.4.5.1 Απασχόληση

Ο απασχολούμενος πληθυσμός της ΠΙΝ, το 2012 υπολογίζεται σε 86,5 χιλ. άτομα (μέγεθος συγκρίσιμο του έτους 2000), που αντιστοιχούν στο 2,14% των απασχολούμενων της χώρας. Για την περίοδο 2000- 2012 η μέγιστη απασχόληση καταγράφηκε τα έτη 2008 και 2009 (96,7 χιλ. άτομα), ενώ στη συνέχεια παρουσιάζεται σαφής η τάση μείωσης της απασχόλησης.

Το ποσοστό του εργατικού δυναμικού στο σύνολο του πληθυσμού της Περιφέρειας την περίοδο 2000-2011 βρίσκεται σταθερά πάνω από το μέσο όρο της χώρας. Ειδικότερα, το 2011 η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων καταλαμβάνει την Τρίτη θέση μετά τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Αττικής.

Ειδικά για το επίπεδο απασχόλησης της ηλικιακής κατηγορίας 20-64 ετών το επίπεδο απασχόλησης στην Περιφέρεια το 2010, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, ανέρχονταν στο 66,4%, έναντι 64% του αντίστοιχου της χώρας το ίδιο έτος και 70% του στόχου της “Ευρώπης 2020”.

Χαρακτηριστικό της απασχόλησης στην Περιφέρεια σε όλη την περίοδο 2000-2011 αποτελεί ο μεγάλος αριθμός αυτοαπασχολούμενων. Σύμφωνα με την απογραφή του πληθυσμού του 2011 το ποσοστό των αυτοαπασχολούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων επί του συνόλου των απασχολούμενων είναι 24% πάνω από το αντίστοιχο ποσοστό του συνόλου της χώρας (22,4%). Αντίστοιχα οι Μισθωτοί ή Ημερομίσθιοι απασχολούμενοι είναι 63,09% έναντι 68,26% στο σύνολο της χώρας. Παρ’ όλα αυτά η Περιφέρεια παρουσιάζει σημαντικές επιδόσεις στην κατηγορία των Εργοδοτών που είναι το 10,36% των απασχολούμενων (έναντι του 7,38% στο σύνολο της χώρας) και καταλαμβάνει την πρώτη θέση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας, καθώς και στην κατηγορία των Βοηθών της Οικογενειακής Επιχείρησης που είναι το 1,89% απασχολούμενων (έναντι του 1,29% στο σύνολο της χώρας) και καταλαμβάνει τη δεύτερη θέση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας (μετά την Περιφέρεια Θεσσαλίας).

Διαφοροποίηση παρουσιάζει η έκφραση της ευελιξίας απασχόλησης μεταξύ των δύο φύλων. Έτσι, στους άνδρες η ευελιξία της απασχόλησης εκδηλώνεται κυρίως με τη μορφή της πολύ υψηλής αυτό- απασχόλησης (50,59%) στο σύνολο της ανδρικής απασχόλησης, ενώ στις γυναίκες μοιράζεται μεταξύ αυτοαπασχολούμενων (27,73%) και βοηθών πλήρους απασχόλησης στην οικογενειακή επιχείρηση (14,03%).

Επίσης, ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της απασχόλησης στην Περιφέρεια είναι η έντονη εποχικότητά της, λόγω του προσανατολισμού της οικονομίας της στην τουριστική δραστηριότητα, που έχει έντονα εποχικά χαρακτηριστικά. Η εποχικότητα αυτή εκφράζεται μεταξύ των άλλων με τις ακραίες για τη χώρα τιμές που λαμβάνει ο δείκτης ανεργίας της Περιφέρειας μεταξύ των τριμήνων κάθε έτους.

Η κατανομή της απασχόλησης στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας χαρακτηρίζεται την περίοδο 2000- 2012 από τη στροφή στον τριτογενή τομέα, σε ρυθμούς εφάμιλλους της χώρας, σε βάρος της απασχόλησης του πρωτογενή τομέα. Ειδικότερα, όπως αποτυπώνεται στο Διάγραμμα 16 που ακολουθεί, ο τριτογενής τομέας της Περιφέρειας απασχολεί το 2012 το 70,35% των συνολικά απασχολούμενων της Περιφέρειας (έναντι 62,94% το 2000), ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στο σύνολο της χώρας είναι 72,61%.

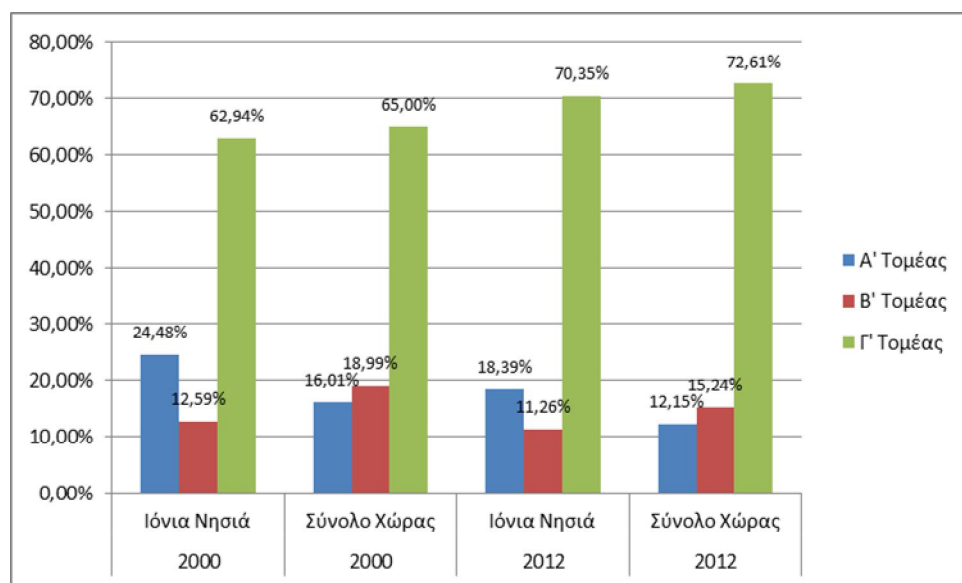

Αντίστοιχα, ο πρωτογενής τομέας της Περιφέρειας απασχολεί το 2012 το 18,39% των συνολικά απασχολούμενων της Περιφέρειας (έναντι 24,48% το 2000), ποσοστό σημαντικά υψηλότερο του αντίστοιχου της χώρας (12,15%).

Το ποσοστό απασχόλησης της Περιφέρειας στον δευτερογενή τομέα το 2012 είναι χαμηλότερο του επίπεδου του 2000 (11,26% έναντι 12,59%). Το ποσοστό απασχόλησης στο δευτερογενή τομέα για το σύνολο της χώρας παρουσιάζει εξίσου μείωση το 2012(15,24%) έναντι του 2000 (18,99%).

Κατά συνέπεια η αύξηση της απασχόλησης στον τριτογενή τομέα στην ΠΙΝ πραγματοποιείται σε βάρος της απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα.

Διάγραμμα 16 Τομεακή κατανομή απασχόλησης ετών 2000 και 2012

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ – Απασχόληση κατά γεωγραφική ζώνη, περιφέρεια και κλάδο

Στο επίπεδο της κλαδικής διάρθρωσης της απασχόλησης το μερίδιο από τη μείωση της απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα, σε επίπεδο Περιφέρειας το «μοιράζονται» το «χονδρικό και λιανικό εμπόριο», η «διαχείριση ακίνητης περιουσίας», οι «δημόσιες υπηρεσίες» και οι «δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών» ως αποτέλεσμα της ανάπτυξης του τομέα «εμπόριο –εστίαση – μεταφορές -επικοινωνίες» και ειδικότερα στον τουρισμό. Στο σύνολο της χώρας τη μείωση της απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα το «μοιράζονται» επί το πλείστον οι «δημόσιες υπηρεσίες», οι «επαγγελματικές / επιστημονικές / τεχνικές δραστηριότητες» και οι «δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών».

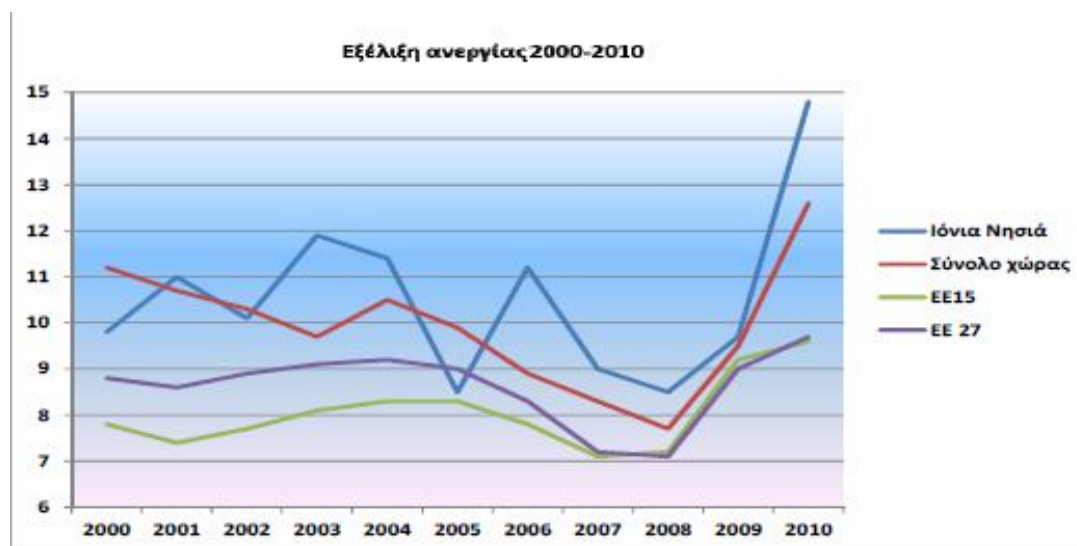
1.1.1.4.5.2 Ανεργία

Το ποσοστό ανεργίας του εργατικού δυναμικού της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, όπως και των λοιπών νησιωτικών περιοχών της χώρας, μέχρι και το 1998 ήταν μικρότερο, συγκρινόμενο διαχρονικά με το αντίστοιχο ποσοστό της χώρας. Στη συνέχεια παρουσιάζει αυξητική τάση, στην κατεύθυνση της σύγκλισης με τα επίπεδα ανεργίας της χώρας, ενώ από το 2006 ξεπερνά το μέσο επίπεδο ανεργίας της χώρας.

Όπως φαίνεται και στο Διάγραμμα που ακολουθεί σε όλη τη διάρκεια της δεκαετίας το ποσοστό ανεργίας της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων και της χώρας είναι υψηλότερο

του μέσου επιπέδου ανεργίας των 15 χωρών και των 27 χωρών της ΕΕ. Μετά το 2005 βρίσκεται σταθερά πάνω από το εθνικό μέσο όρο, παρουσιάζοντας μάλιστα το 2010 το δεύτερο υψηλότερο, μετά την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας ποσοστό μεταξύ των Περιφερειών της χώρας (14,8%). Τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας εντοπίζονται μεταξύ του γυναικείου και νεανικού πληθυσμού (έως 25 ετών) της Περιφέρειας.

Διάγραμμα 17 Εξέλιξη ανεργίας 2000 - 2010

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Eurostat

Χαρακτηριστικό της κατάστασης της απασχόλησης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων όπως ήδη αναφέρθηκε παραπάνω είναι η έντονη εποχικότητά της και η άμεση συνάρτησή της με την τουριστική δραστηριότητα και την πορεία των κλάδων που την υπηρετούν.

Το παραπάνω έχει άμεσο αντίκρισμα και στο επίπεδο διακύμανσης της ανεργίας της Περιφέρειας μεταξύ των τριμήνων των ετών. Έτσι η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, ως προς το ποσοστό ανεργίας, βρίσκεται σταθερά σε όλη τη διάρκεια της δεκαετίας, μεταξύ των τριών χειρότερων επιδόσεων το πρώτο τρίμηνο και των τριών καλύτερων επιδόσεων το τρίτο τρίμηνο όλων των ετών. Παρόμοια κατάσταση, ως προς την ένταση και το μέγεθος των αποκλίσεων, μεταξύ των νησιωτικών Περιφερειών παρατηρείται μόνο στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου.

Τα παραπάνω, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι το ποσοστό ανεργίας ιδιαίτερα μετά το 2005 βρίσκεται σταθερά πάνω από το εθνικό μέσο όρο, παρουσιάζοντας μάλιστα το 2010 το δεύτερο υψηλότερο, μετά την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, ποσοστό ανεργίας μεταξύ των Περιφερειών της χώρας (14,8%), καταδεικνύει την αδυναμία του υπάρχοντος παραγωγικού προτύπου να δημιουργήσει συνθήκες βιώσιμης απασχόλησης.

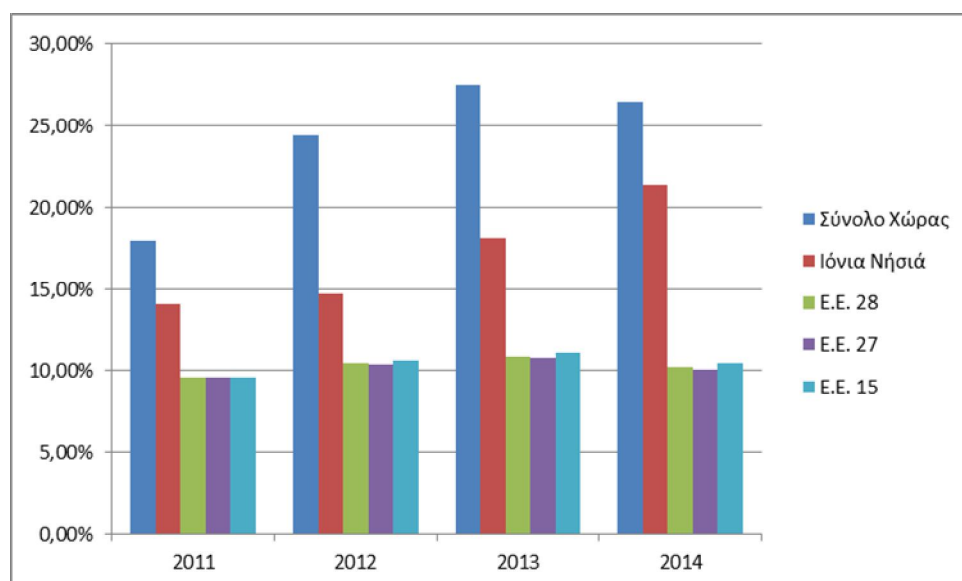
Οι πληθυσμιακές ομάδες που πλήττονται περισσότερο από την ανεργία είναι οι γυναίκες, που την περίοδο 2005-2010 αποτελούν το 60% περίπου των ανέργων, καθώς και οι νεαρές ηλικιακές ομάδες 15-24 ετών που την ίδια περίοδο παρουσιάζουν υπερδιπλάσια ποσοστά ανεργίας από τον περιφερειακό μέσο.

Στο επίπεδο των Περιφερειακών ενοτήτων, την περίοδο 2004-2005, τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας στους Ν. Κέρκυρας και Ζακύνθου καταγράφονται τα έτη 2010

(17,3% - Κέρκυρα με την τρίτη χειρότερη επίδοση μεταξύ των Νομών της χώρας) και 2006 (15,2% - Ζάκυνθος τέταρτη χειρότερη επίδοση μεταξύ των Νομών της χώρας).

Στο Διάγραμμα 18 παρουσιάζεται η εξέλιξη της ανεργίας για τη χρονική περίοδο 2011 – 2014. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της περιόδου αυτής είναι η αύξηση του δείκτη της ανεργίας στο σύνολο της χώρας και το άνοιγμα της ψαλίδας σε σχέση με το μέσο όρο του δείκτη της Ε.Ε. (Ε.Ε. 28, Ε.Ε. 27 & Ε.Ε. 15). Επιπλέον, σημαντική διαφοροποίηση σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία είναι ότι ο μέσος όρος του δείκτη της ανεργίας στο σύνολο της χώρας είναι μεγαλύτερος σε σχέση με την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι το 2014 η ανεργία στην Περιφέρεια είναι 21,4% και στο σύνολο της χώρας είναι 26,5%.

Διάγραμμα 18: Εξέλιξη ανεργίας 2011 – 2014

Πηγή: Eurostat - Unemployment rates by sex, age and NUTS 2 regions (%)

Σύμφωνα με την απογραφή του πληθυσμού της ΕΛ.ΣΤΑΤ (2011) οι πληθυσμιακές ομάδες που πλήττονται περισσότερο από την ανεργία στο σύνολο της χώρας είναι οι άρρενες (36,7% επί του συνόλου των άνεργων αρρένων) και οι γυναίκες (39,44% επί του συνόλου των άνεργων γυναικών) ηλικίας 30 – 44. Επιπλέον, ένα σημαντικό στοιχείο ότι ο δείκτης ανεργίας των ανδρών στο σύνολο της χώρας είναι 57,51% και των γυναικών 42,49%. Στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων οι πληθυσμιακές ομάδες που πλήττονται περισσότερο από την ανεργία στο σύνολο της χώρας είναι εξίσου οι άρρενες (34,75% επί του συνόλου των άνεργων αρρένων) και οι γυναίκες (38,68% επί του συνόλου των άνεργων γυναικών) ηλικίας 30 – 44. Τέλος, ο δείκτης ανεργίας της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων είναι 1,79% επί του συνόλου της χώρας και η Περιφέρεια καταλαμβάνει τη δεύτερη καλύτερη επίδοση (μετά την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου – 1,25%) μεταξύ των Περιφερειών της χώρας.

1.1.1.4.6 Τομείς Οικονομικής Δραστηριότητας

1.1.1.4.6.1 Πρωτογενής Τομέας

Η γεωμορφολογία του εδάφους της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ευνόησε την ανάπτυξη των αγροτικών δραστηριοτήτων και για χρόνια η γεωργία και

κτηνοτροφία αποτέλεσε τον κύριο τροφοδότη της οικονομικής ανάπτυξης. Αντίστοιχα η Αλιεία και τα Δάση δεν αποτέλεσαν τομείς έντονης οικονομικής δραστηριότητας.

Το μικρό μέγεθος των γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, ο μικρός βαθμός εκμηχάνισης της παραγωγής και η χαμηλή παραγωγικότητα που χαρακτηρίζει τον τομέα σε όλη την επικράτεια της χώρας, οι αλλαγές στις χρήσεις γης (υπό την πίεση της τουριστικής και οικιστικής ανάπτυξης), καθώς και η επικράτηση άλλων καταναλωτικών προτύπων και στάσεων έχει οδηγήσει στην υποχώρηση πρωτογενή τομέα, που σήμερα κατέχει την τελευταία θέση μεταξύ των τομέων οικονομικής δραστηριότητας ως προς τον όγκο παραγωγής, το ύψος των επενδύσεων και την απασχόληση.

Χαρακτηριστικό της γεωργικής δραστηριότητας υπήρξε η μονοκαλλιέργεια (ελαιώνες και σταφίδα) με τα τελευταία έτη.

Στο σύνολο των γεωργικών εκτάσεων της Περιφέρειας, σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2005) κυριαρχούν οι Δενδρώδεις καλλιέργειες (43,80%) και ακολουθεί η κατηγορία των λοιπών εκτάσεων (οικογενειακοί λαχανόκηποι, μόνιμα λιβάδια και βοσκότοποι, άγονοι βοσκότοποι, φυτώρια, άλλες πολυετείς φυτείες και οι αγραναπαύσεις).

Στην κατά Περιφερειακή Ενότητα κατανομή των γεωργικών εκτάσεων η Π.Ε. Κεφαλονιάς -Ιθάκης έχει τις περισσότερες ετήσιες καλλιέργειες και λοιπές εκτάσεις (65,49% και 76,18% των αντίστοιχων εκτάσεων), η Π.Ε. Κέρκυρας τις δενδρώδεις καλλιέργειες (50,95% των αντίστοιχων καλλιεργειών, με καθοριστικό στοιχείο τον Κερκυραϊκό ελαιώνα που παρουσιάζει ωστόσο σημάδια γήρανσης και εγκατάλειψης), η Π.Ε. Ζακύνθου τα αμπέλια (54,55% των εκτάσεων αμπελιών της Περιφέρειας).

Χαρακτηριστικό της γεωργικής δραστηριότητας υπήρξε η μονοκαλλιέργεια (ελαιώνες και άμπελοι) με τα τελευταία έτη να καταβάλλεται προσπάθεια ανάπτυξης και άλλων καλλιεργειών (κηπευτικά, δημητριακά, εσπεριδοειδή αλλά και κτηνοτροφικά φυτά) για την κάλυψη των τοπικών αναγκών, αλλά και εν μέρει του τουριστικού τομέα. Η έλλειψη υδάτων για άρδευση αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα στην ανάπτυξη επικερδών καλλιεργειών όπως είναι τα κηπευτικά. Χαρακτηριστικό είναι το ιδιαίτερα χαμηλό ποσοστό αρδευόμενων γεωργικών εκτάσεων (7,60% έναντι 44,38% του μέσου δείκτη της χώρας), με το 60% να βρίσκεται στην Κέρκυρα.

Τα βασικά γεωργικά προϊόντα της Περιφέρειας είναι το λάδι (Κέρκυρα, Ζάκυνθος αλλά και Κεφαλονιά), το κρασί της Κεφαλληνίας και η σταφίδα της Ζακύνθου.

Η γεωργική παραγωγή της Περιφέρειας χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη ορισμένων τοπικών προϊόντων με Ονομασία Προέλευσης ή Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης, όπως είναι το «κουμ-κουάτ» στην περιοχή Νυμφών της Κέρκυρας και τα κρασιά της Κεφαλληνίας «Ρομπόλα», «Μοσχάτος» και «Μαυροδάφνη» και της Ζακύνθου («Βερντέα-ΟΠΑΠ»), το ελαιόλαδο Άγιος Μαθαίος, κτλ.. Αξίζει επίσης να αναφερθούν τοπικά – παραδοσιακά αγροτικά προϊόντα της Κεφαλονιάς, όπως είναι οι αμπελοοινικές καλλιέργειες με την ποικιλία «Βερτζαμί» ή barzamino και της Λευκάδας οι φακές της Εγκλουβής.

Ενδεικτικά, ορισμένα από τα γεωργικά προϊόντα της Περιφέρειας τα οποία θα μπορούσαν να διεκδικήσουν τίτλο πιστοποίησης τοπικών προϊόντων είναι το

κεφαλοτύρι και μανούρι Κεφαλονιάς, πεπόνι, νεροκρέμμυδο και φράουλα Ζακύνθου, φράουλα και ρόκα Κέρκυρας, τομάτα Παξών, πεπόνια Παλλικής και σκόρδα Ερύσσου Κεφαλονιάς, φακή Εγκλουβής και Λαθούρι Καρυάς Λευκάδας, μέλι Αθανίου Λευκάδας κ.α.

Οι βιολογικές καλλιέργειες ανέρχονται μόλις στο 1% των συνολικών εκτάσεων βιολογικής καλλιέργειας στη χώρα, με αποτέλεσμα η Περιφέρεια να βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις μεταξύ των Περιφερειών της χώρας. Κυρίως αφορούν καλλιέργειες ελιάς και αμπέλου.

Σύμφωνα με την απογραφή Γεωργίας – Κτηνοτροφίας της ΕΛ.ΣΤΑΤ (2009) στη γεωργική δραστηριότητα οι δενδρώδεις καλλιέργειες εξακολουθούν να κυριαρχούν (44,94%) και ακολουθεί η κατηγορία των λοιπών εκτάσεων με 42,60%, στην οποία εντάσσονται οικογενειακοί λαχανόκηποι, μόνιμα λιβάδια και βοσκότοποι, άγονοι βοσκότοποι, φυτώρια, άλλες πολυετείς φυτείες και οι αγραναπαύσεις. Σ' ότι αφορά τις δενδρώδεις καλλιέργειες η συντριπτική πλειοψηφία (97,40%) είναι η εκμετάλλευση της ελιάς.

Στην κατά Περιφερειακή Ενότητα κατανομή των γεωργικών εκτάσεων η Π.Ε. Κεφαλονιάς - Ιθάκης έχει τις περισσότερες ετήσιες καλλιέργειες και λοιπές εκτάσεις (57,38% και 79,88% των αντίστοιχων εκτάσεων), η Π.Ε. Κέρκυρας τις δενδρώδεις καλλιέργειες (49,42% των αντίστοιχων καλλιεργειών, με καθοριστικό στοιχείο τον Κερκυραϊκό ελαιώνα), η Π.Ε. Ζακύνθου τα αμπέλια (57,14% των εκτάσεων αμπελιών της Περιφέρειας).

Η κτηνοτροφία σήμερα δεν αποτελεί σημαντικό οικονομικό πόρο στα περισσότερα νησιά, εξ αιτίας κυρίως των οικογενειακών μικρών μονάδων που λειτουργούν συμπληρωματικά με τη γεωργία. Από την κτηνοτροφική παραγωγή ξεχωρίζουν οι εκμεταλλεύσεις κουνελιών και αιγοειδών, που το 2007 αποτελούσαν το 7,47% και το 2,99% των συνολικών κεφαλών ζώων της χώρας. Αντίστοιχα, σύμφωνα με την απογραφή Γεωργίας – Κτηνοτροφίας της ΕΛ.ΣΤΑΤ (2009), οι εκμεταλλεύσεις κουνελιών και αιγοειδών αποτελούν το 7,09% και το 2,86% των συνολικών κεφαλών ζώων της χώρας.

Στο επίπεδο της χωρικής κατανομής με βάση την απογραφή του 2009 η Κεφαλονιά συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό της κτηνοτροφικής παραγωγής και συγκεκριμένα το 52,16% των κεφαλών των βοοειδών, το 73,38% των προβατοειδών, το 79,44% των αιγοειδών και το 37,83% του αριθμού των κυψελών. Σημαντικό μερίδιο των εκμεταλλεύσεων κουνελιών κατέχει η Ζάκυνθος (63,15% των συνολικών κεφαλών της Περιφέρειας), ενώ η Κέρκυρα διαθέτει το 40,93% των κεφαλών των πουλερικών. Χαμηλή είναι η συμμετοχή της Λευκάδας στην κτηνοτροφική παραγωγή, ενώ ξεχωρίζει το μερίδιο της στον αριθμό των κυψελών (18,55% επί του αριθμού των κυψελών της Περιφέρειας).

Από τα κτηνοτροφικά προϊόντα της Περιφέρειας αναγνωρίσιμα ευρέως είναι τα τυροκομικά της Κεφαλονιάς, το σαλάμι αέρος, το αβγοτάραχο της Λευκάδας, καθώς και το βούτυρο Κερκύρας που η διεξόδυσή του στην αγορά έχει χάσει την παλιά του δυναμικότητα.

Η αλιευτική δραστηριότητα στην Περιφέρεια ασκείται σε ερασιτεχνικό κυρίως επίπεδο. Αξιόλογη αλλά μικρή σε μέγεθος δραστηριότητα αναπτύσσεται στον κλάδο των ιχθυοκαλλιεργειών. Στο Νομό Κεφαλληνίας & Ιθάκης λειτουργούν οι περισσότερες σε αριθμό και δυναμικότητα, ιχθυοτροφικές μονάδες, ενώ στη

Λευκάδα λειτουργούν εκτατικά ιχθυοτροφεία μικρής παραγωγικότητας. Η επιχειρούμενη, μέσω του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Υδατοκαλλιέργειες, χωροθέτηση νέων δραστηριοτήτων ιχθυοκαλλιεργειών στην Περιφέρεια έχει εγείρει σοβαρές ενστάσεις. Οι σημερινές μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας της Περιφέρειας αποτελούν το 5% περίπου των εγγεγραμμένων μελών του Συνδέσμου Ελληνικών Θαλασσοκαλλιεργειών.

1.1.1.4.6.2 Δευτερογενής Τομέας

Ο δευτερογενής τομέας διατηρεί τη δεύτερη θέση μεταξύ των τομέων οικονομικής δραστηριότητας και ως προς την Ακαθάριστη Προστιθέμενη αξία και ως προς την απασχόληση.

Σύμφωνα με τα αναλυτικά στοιχεία του Μητρώου Επιχειρήσεων της ΕΛ.ΣΤΑΤ του 2005 στην Περιφέρεια λειτουργούσαν 5.374 επιχειρήσεις του δευτερογενή τομέα (στην απογραφή του 2001 εμφανίζονται 4.208 επιχειρήσεις). Η μεγαλύτερη συγκέντρωση επιχειρήσεων εντοπίζεται στην Π.Ε.. Κέρκυρας (46,24% των επιχειρήσεων της Περιφέρειας) και ακολουθούν οι Π.Ε. Ζακύνθου και Κεφαλληνίας-Ιθάκης με ποσοστό άνω του 20% των επιχειρήσεων.

Ως προς τη διάρθρωση του δευτερογενή τομέα (αριθμός επιχειρήσεων) κυριαρχεί ο τομέας των κατασκευών (67,70% των επιχειρήσεων) και ακολουθεί η μεταποιητική δραστηριότητα (30,70% των επιχειρήσεων). Σημειώνεται ότι ο κλάδος των ορυχείων-λατομείων δεν εμφανίζεται στα στοιχεία του Μητρώου των επιχειρήσεων της Περιφέρειας και αποτελεί μικρό συνολικό μέγεθος.

Η μεταποιητική δραστηριότητα στα Ιόνια νησιά είναι προσανατολισμένη κυρίως: - στα τοπικά αγροτικά προϊόντα (τρόφιμα και ποτά), στην παραγωγή ομάδας τουριστικών ειδών και επίπλων, στην παραγωγή υλικών που καλύπτει τις ανάγκες της οικοδομικής δραστηριότητας, η οποία προκύπτει από την τουριστική ανάπτυξη και τη συνεχή οικιστική επέκταση, καθώς και στην εκμετάλλευση και αξιοποίηση ορισμένων ορυκτών.

Αναφορικά με τα μεγέθη των επιχειρήσεων των βιομηχανικών καταστημάτων, σε όλη τη χρονική περίοδο των ετών 2000-2007, οι επιχειρήσεις που απασχολούν περισσότερα από 10 άτομα είναι ελάχιστες και με τάση μείωσης του πλήθους τους τόσο σε επίπεδο Περιφέρειας, όσο και χώρας. Στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων οι επιχειρήσεις αυτού του μεγέθους εντοπίζονται κατά κανόνα στους κλάδους των τροφίμων και των οικοδομικών υλικών.

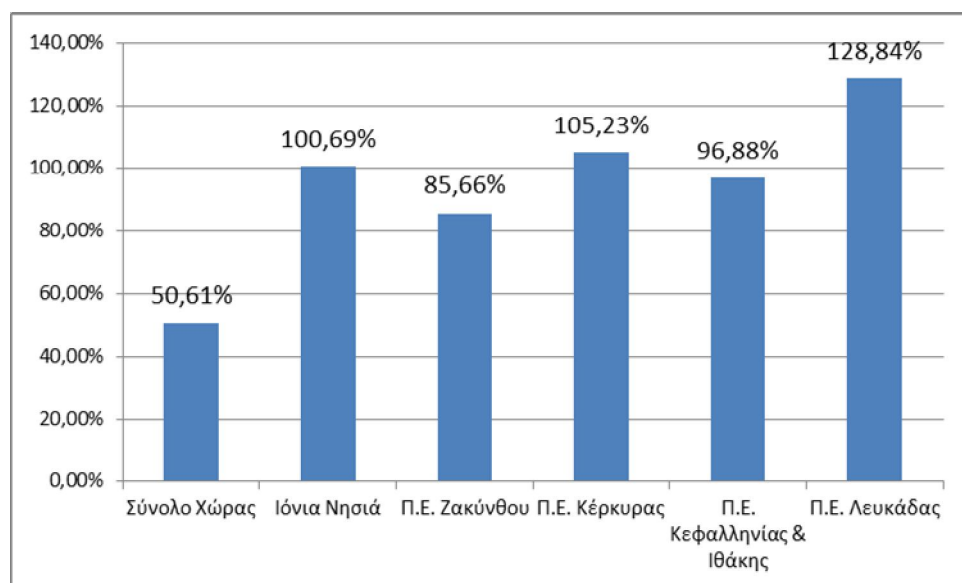
Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων στον κλάδο της ενέργειας λειτουργεί σχεδόν αποκλειστικά ως καταναλωτής, το 2009 η Περιφέρεια κάλυπτε το 1,9% της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας στη χώρα με μεγάλο πελάτη την οικιακή χρήση, ενώ το 2012η Περιφέρεια κάλυπτε το 1,88% με μεγάλο πελάτη την εμπορική χρήση και την Π.Ε. Κέρκυρας να καταλαμβάνει την πρώτη θέση στην κατανάλωση μεταξύ των Π.Ε. της Περιφέρειας. Στις αδυναμίες ανάπτυξης του κλάδου θα πρέπει μεταξύ των άλλων να αναφερθεί η μειωμένη χωρητικότητα της γραμμής μεταφοράς ενέργειας από και προς την Περιφέρεια. Επίσης, σύμφωνα με το Χωροταξικό των Ανανεώσιμων πηγών Ενέργειας, η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων δεν αποτελεί περιοχή προτεραιότητας ενεργειακών επενδύσεων.

Παρόλα αυτά στην Περιφέρεια και ειδικότερα στην Π.Ε. Κεφαλονιάς-Ιθάκης, εκτός από το Αιολικό Πάρκο Κεφαλονιάς (6 μονάδες με συνολική ισχύ 135MW, σε

λειτουργία οι 5 με 93 MW), έχουν αναπτυχθεί πέντε εγκαταστάσεις αιολικών πάρκων συνολικής ισχύος 83,7 MW, ενώ υπάρχουν τρεις (δύο στη Λευκάδα και μια στην Κέρκυρα) δεσμευτικές και οριστικές προσφορές σύνδεσης σε ισχύ 69,7MW (στοιχεία ΔΕΣΜΗΕ – Αύγουστος 2011). Επιπλέον, έχουν εγκατασταθεί αρκετά φωτοβολταϊκά συστήματα (εγκατεστημένη ισχύς 27 MW).

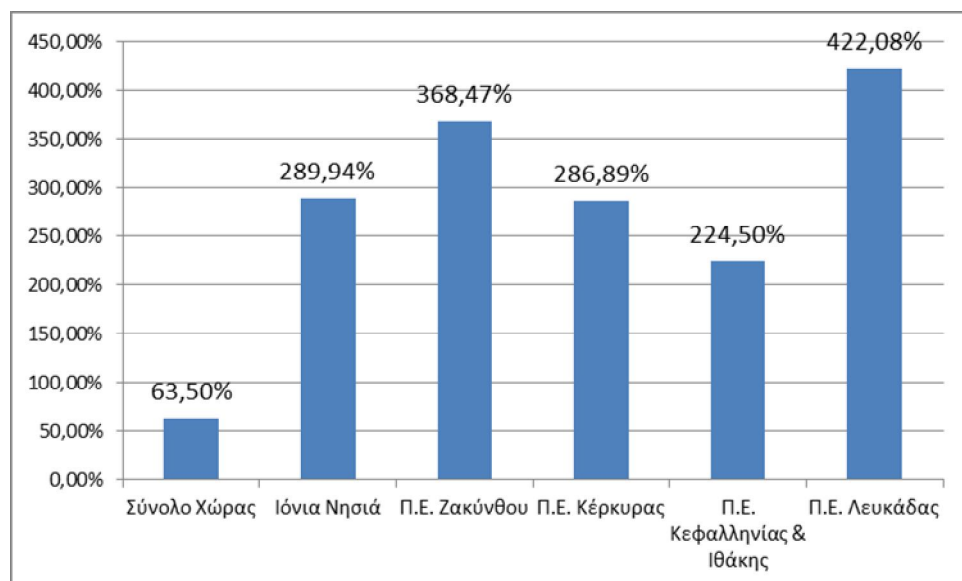
Συνολικά την περίοδο 2000-2008 ο δευτερογενής τομέας της Περιφέρειας και οι επιμέρους συνιστώσες του (Βιομηχανία & Ενέργεια και Κατασκευές) αναπτύχθηκε, όπως φαίνεται και από τα Διαγράμματα που ακολουθούν, με πολύ ταχύτερους ρυθμούς από αυτούς της χώρας.

Διάγραμμα 19 Μεταβολή Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας Δευτερογενή Τομέα 2000 - 2008 (σε τρέχουσες τιμές)

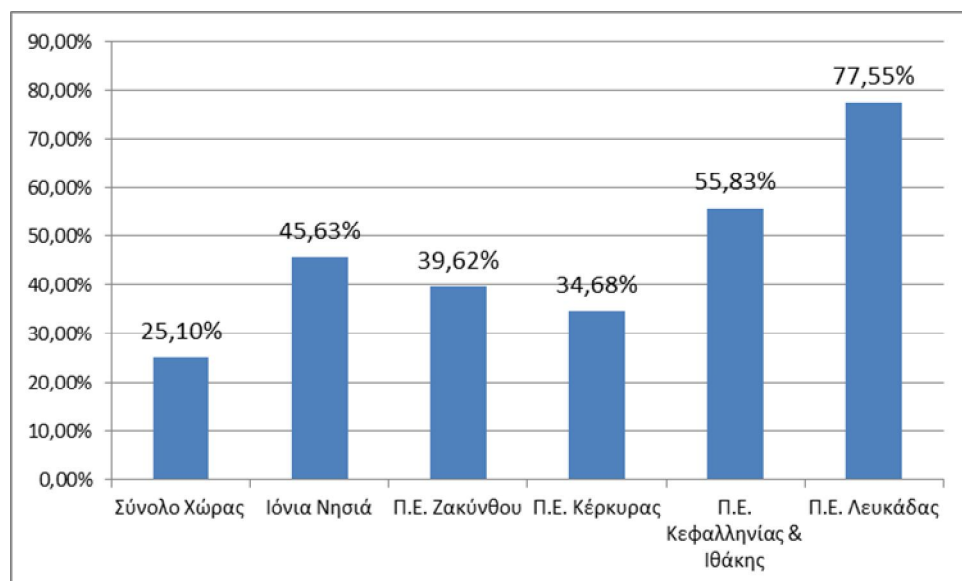
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Περιφερειακών Λογαριασμών ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Διάγραμμα 20 Μεταβολή Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας Βιομηχανίας & Ενέργειας 2000 - 2008 (σε τρέχουσες τιμές)

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Περιφερειακών Λογαριασμών ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Διάγραμμα 21 Μεταβολή Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας Κατασκευών 2000 - 2008 (σε τρέχουσες τιμές)

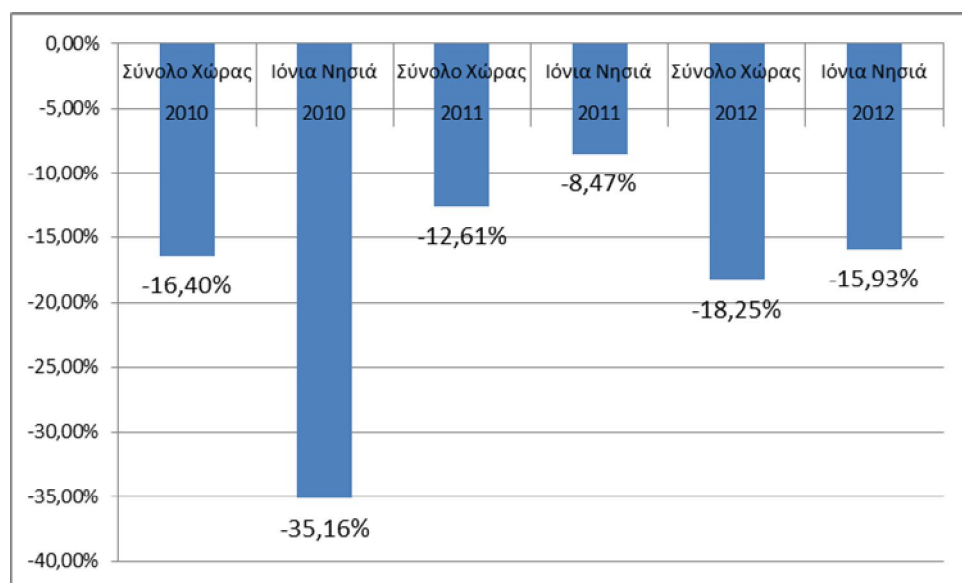
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Περιφερειακών Λογαριασμών ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι το σύνολο των Περιφερειακών Ενοτήτων της Περιφέρειας παρουσίασε ρυθμούς ανάπτυξης σε όλους τους κλάδους υψηλότερους του μέσου όρου της χώρας, με ταχύτερα αναπτυσσόμενη τη μεταποιητική δραστηριότητα. Οι τάσεις αυτές είναι ενδεικτικές της δυνατότητας της Περιφέρειας και των Μικρομεσαίων της επιχειρήσεων να δημιουργηθούν αναπτυξιακές ευκαιρίες, παράλληλες με αυτές που εν δυνάμει παρέχει η τουριστική δραστηριότητα. Από τις επιμέρους περιφερειακές ενότητες ξεχώρισε η περίπτωση της Π.Ε. Λευκάδας με τους εντυπωσιακούς ρυθμούς ανάπτυξης του δευτερογενή τομέα, αποτέλεσμα πιθανά της χαμηλής βάσης εκκίνησης, του μειωμένου μεταφορικού κόστους διακίνησης και εμπορίας των προϊόντων και υλικών και της δυνατότητας πιο άμεσης προσφυγής στις αγορές της ηπειρωτικής χώρας.

Παρ' όλη τη δυναμική που παρουσίασε ο δευτερογενής τομέας της Περιφέρειας Ιονίων νήσων κατά την προηγούμενη χρονική περίοδο. Τη χρονική περίοδο 2010 – 2012 η οικονομική ύφεση στο σύνολο της χώρας επηρέασε αρνητικά το δευτερογενή τομέα της Περιφέρειας, όπως παρουσιάζεται στο ακόλουθο Διάγραμμα το 2010 είναι το έτος κατά το οποίο οι δραστηριότητες στο δευτερογενή τομέα της Περιφέρειας συρρικνώνονται κατά 35,16% (περίπου 2 φορές περισσότερο από το αντίστοιχο ποσοστό στο σύνολο της χώρας). Αξιοσημείωτο είναι ότι τα έτη 2011 και 2012 η Περιφέρεια παρουσιάζει μικρότερο ρυθμό ύφεσης σε σχέση με το σύνολο της χώρας.

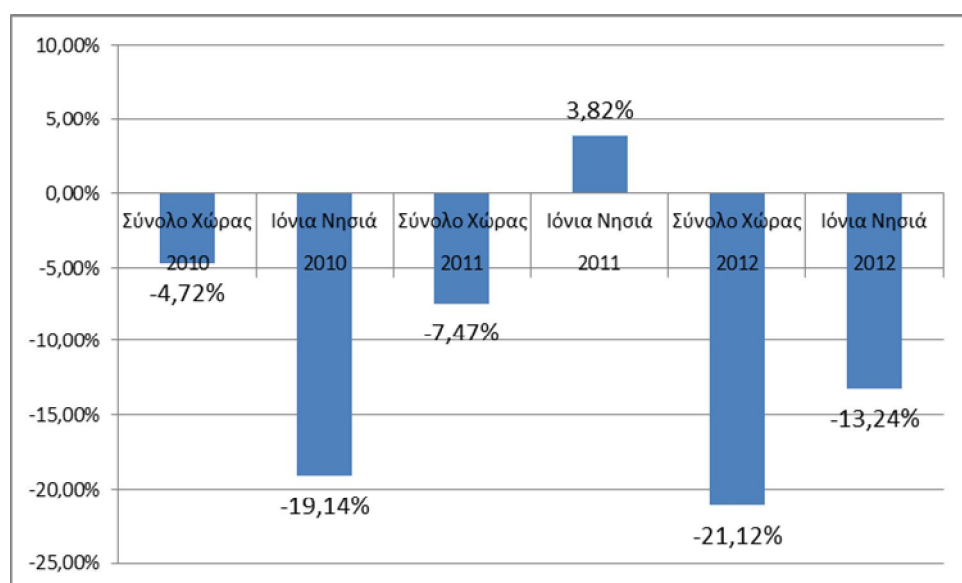
Διάγραμμα 22: Μεταβολή Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας Δευτερογενή Τομέα 2010 - 2012 (σε τρέχουσες τιμές)

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Περιφερειακών Λογαριασμών ΕΛ.ΣΤΑΤ.

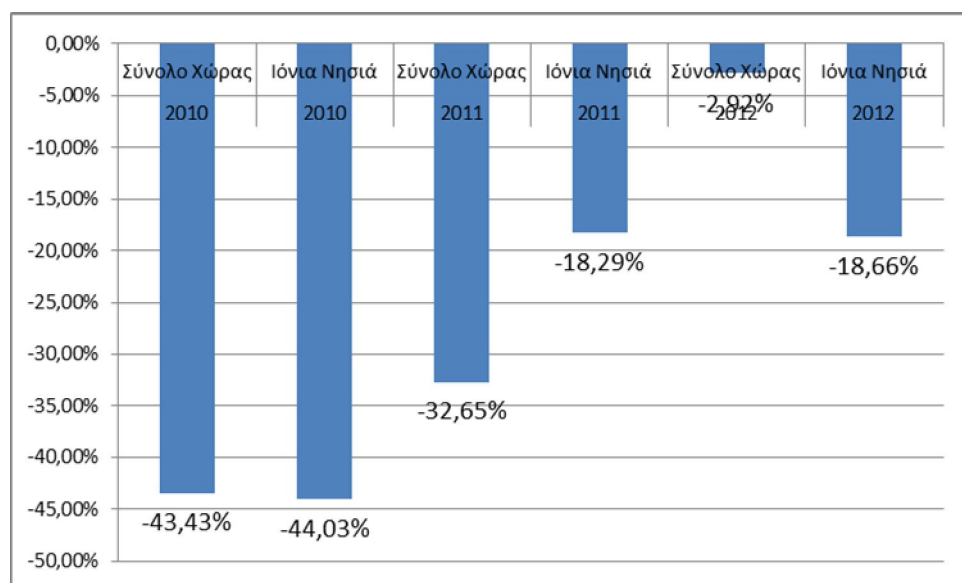
Μεταξύ των δύο βασικών κλάδων δραστηριότητας στον δευτερογενή τομέα, ο κλάδος που πλήττεται περισσότερο από την οικονομική ύφεση είναι οι «Κατασκευές» και λιγότερο η «Βιομηχανία & Ενέργεια». Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι το 2010 η μείωση στο κλάδο των κατασκευών υπερέβη το 40% τόσο στο σύνολο της χώρας, όσο και στην Περιφέρεια. Στα Διαγράμματα που ακολουθούν παρουσιάζεται η ποσοστιαία μεταβολή των δραστηριοτήτων στους εν λόγω κλάδους τόσο στην Περιφέρεια, όσο και στο σύνολο της χώρας.

Διάγραμμα 23: Μεταβολή Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας Βιομηχανίας & Ενέργειας 2010 - 2012 (σε τρέχουσες τιμές)

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Περιφερειακών Λογαριασμών ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Διάγραμμα 24: Μεταβολή Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία Κατασκευών 2010 - 2012 (σε τρέχουσες τιμές)

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Περιφερειακών Λογαριασμών ΕΛ.ΣΤΑΤ.

1.1.1.4.6.3 Τριτογενής Τομέας

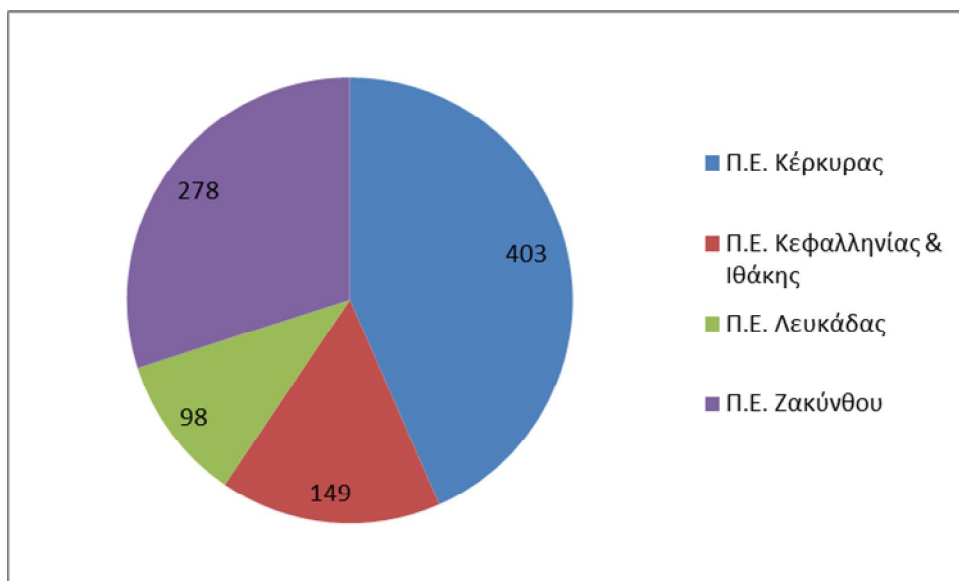
Ο τριτογενής τομέας είναι ο δυναμικότερος τομέας οικονομικής δραστηριότητας της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, με τους υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης της χώρας σε όλη τη δεκαετία.

Τον τόνο στον τριτογενή τομέα δίνεται από την τουριστική δραστηριότητα, δεδομένης του ειδικού βάρους της Περιφέρειας στην τουριστική ανάπτυξη της χώρας και της ιδιαίτερης θέσης της στο ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο (Μεσόγειος - Αδριατική).

Οι εναλλαγές των τοπίων, το μεγάλο πλήθος και η ποικιλία παραλιών που ικανοποιούν τις διαφορετικές προτιμήσεις του παραδοσιακού τουρισμού, η πολύ καλή ποιότητα των ακτών, η ύπαρξη εναλλακτικών ευκαιριών ήσυχων διακοπών σε απομακρυσμένα νησιά, οι περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλους στην ενδοχώρα των νησιών, οι προστατευόμενες περιοχές και το αξιόλογο δομημένο περιβάλλον της, τα ιδιαίτερα πολιτιστικά και θρησκευτικά χαρακτηριστικά της περιοχής, η υψηλή αναγνωρισιμότητα τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και στο εξωτερικό, αποτελούν ευνοϊκά στοιχεία για την ανάπτυξη τουριστικής δραστηριότητας υψηλής επισκεψιμότητας.

Συνολικά, η δυναμικότητα της Περιφέρειας των Ιονίων Νήσων σε επίπεδο κλινών (τόσο σε ξενοδοχειακού τύπου και ομοειδή καταλύματα, όσο και σε τουριστικά κάμπινγκ), με βάση τα στοιχεία του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος για το 2014, ανέρχεται σε 96.886. Από αυτές, οι 5.726 αφορούν δυναμικότητα των κάμπινγκ (τα οποία είναι 24 σε όλη την Περιφέρεια) και οι υπόλοιπες αφορούν Ξενοδοχεία και ομοειδή καταλύματα (τα οποία είναι 928 σε όλη την Περιφέρεια). Η επιμέρους κατανομή των τουριστικών μονάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα απεικονίζεται στο παρακάτω Διάγραμμα:

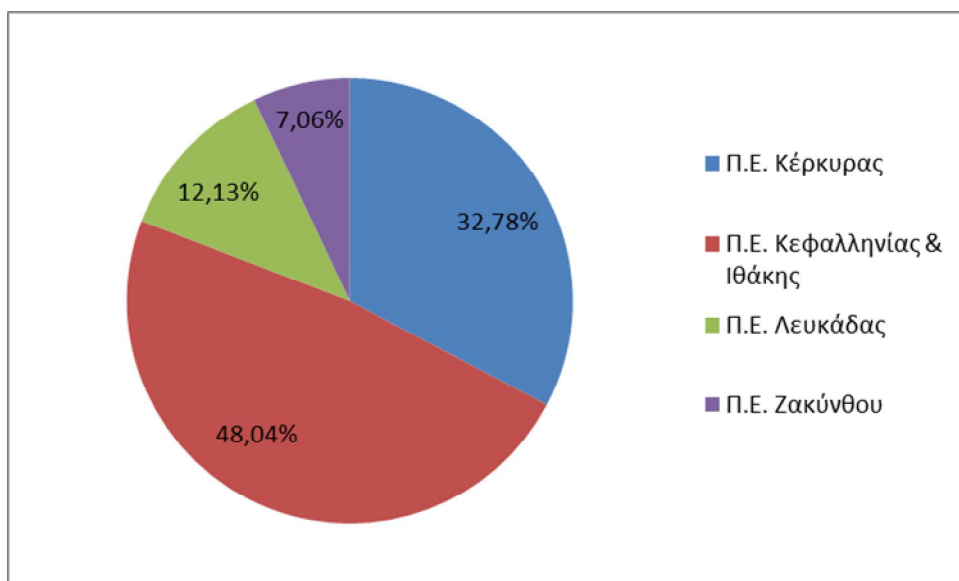
Διάγραμμα 25 Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων Ιονίων Νήσων στις Περιφερειακές Ενότητες

Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος 2014

Επιπρόσθετα σε ότι αφορά το σύνολο των κλινών της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων σε σχέση με το σύνολο των κλινών της Ελλάδας, αυτό είναι διαμορφωμένο στο 11,24%. Ακολουθεί διάγραμμα όπου απεικονίζει την κατανομή ανά Περιφερειακή Ενότητα.

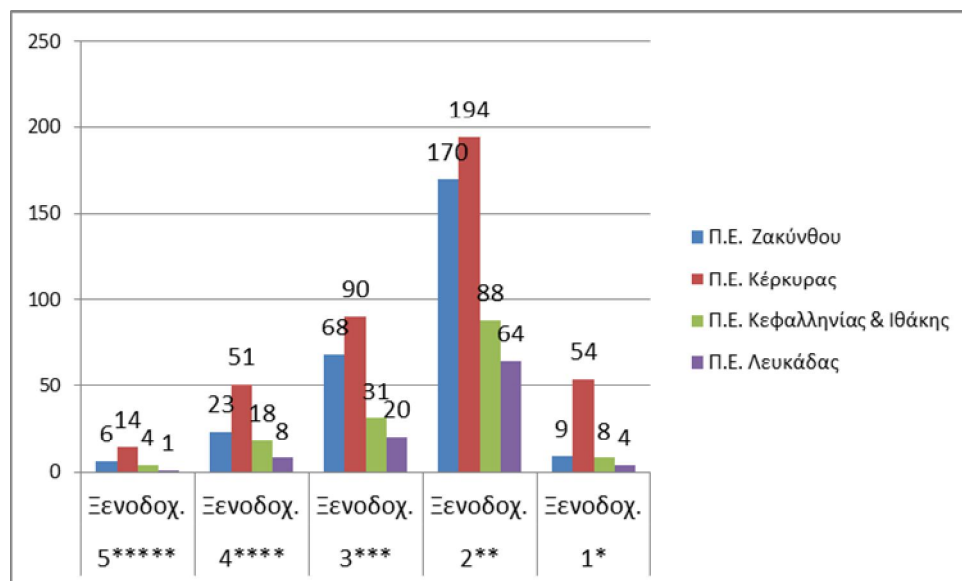
Διάγραμμα 26 Κατανομή τουριστικών κλινών Ιονίων Νήσων στις Περιφερειακές Ενότητες

Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος 2014

Τέλος, σε ότι αφορά τις παρεχόμενες υπηρεσίες των ξενοδοχείων και λοιπών καταλυμάτων σύμφωνα με τα «αστέρια» τους ακολουθεί παρουσίαση τους:

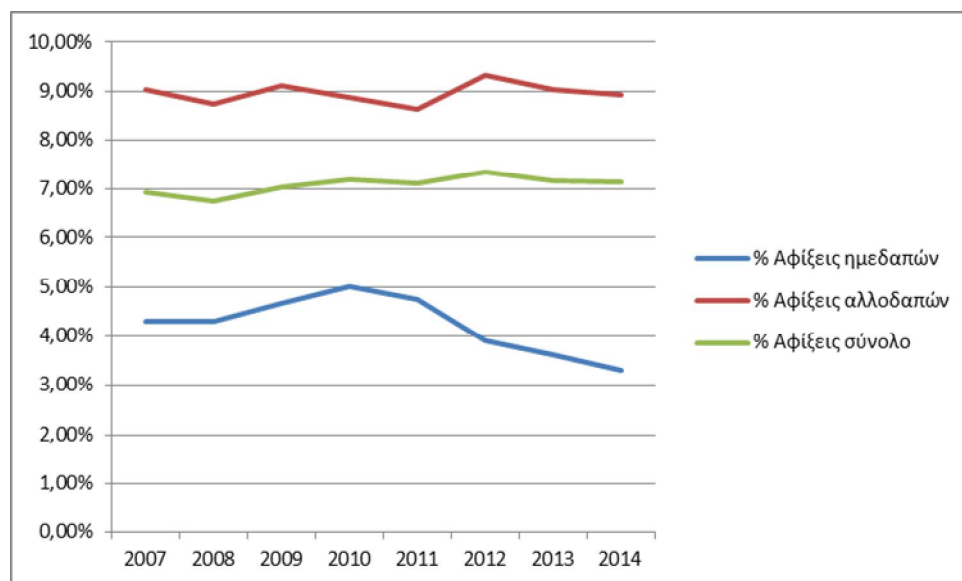
Διάγραμμα 27 Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων Ιονίων Νήσων σε κατηγορίες αστέρων

Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος 2014

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων για τη χρονική περίοδο 2007 - 2014, όπως φαίνεται και στο Διάγραμμα που ακολουθεί, κινείται περίπου στα ίδια επίπεδα σ' ότι αφορά τις συνολικές αφίξεις τουριστών στη χώρα σε ξενοδοχειακά καταλύματα (το 2014 οι αφίξεις στην ΠΙΝ έφθασαν το 7,14% επί του συνόλου των αφίξεων στη χώρα). Ιδιομορφία της Περιφέρειας αποτελεί το γεγονός οι αφίξεις των αλλοδαπών τουριστών είναι κατά κανόνα υπερδιπλάσιες των αντίστοιχων των ημεδαπών τουριστών (τόσο στα ξενοδοχειακά καταλύματα, όσο και στα camping), αποτέλεσμα της πολιτικής προώθησης των κλινών μέσω tour operators στις αγορές του εξωτερικού.

Διάγραμμα 28 Αφίξεις τουριστών ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων 2007 - 2014 (% επί του συνόλου της χώρας)

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Αναλυτικά ο αριθμός των αφίξεων στα ξενοδοχειακά καταλύματα της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων την περίοδο 2007-2014 παρουσιάζεται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 34 Αριθμός Αφίξεων στα ξενοδοχειακά καταλύματα πλην camping

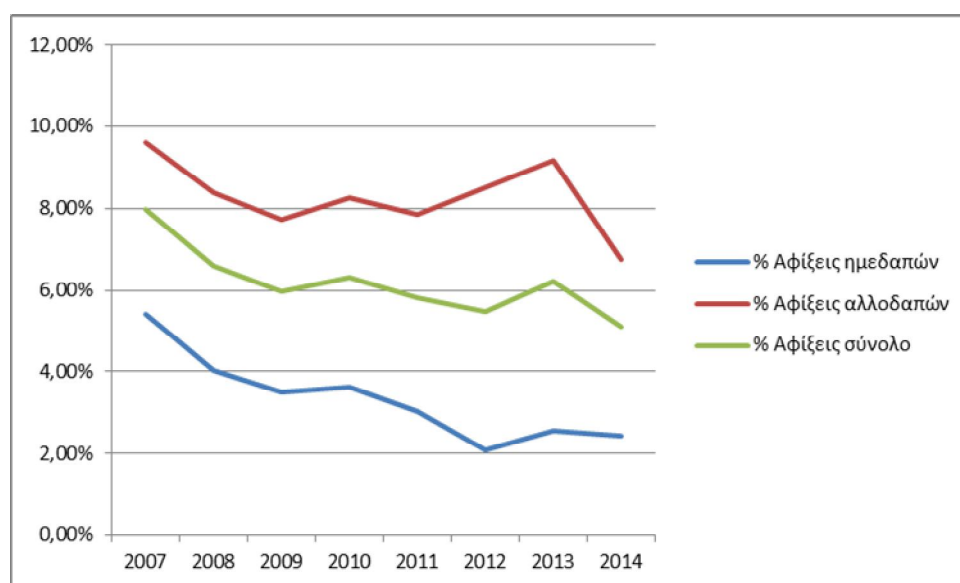
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ΖΑΚΥΝΘΟΣ	325.208	304.562	354.924	341.759	362.460	349.285	371.570	417.963
ΚΕΡΚΥΡΑ	555.539	555.352	567.442	603.438	605.890	557.870	584.024	650.630
ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ ΙΘΑΚΗ	132.918	121.409	116.050	115.442	117.768	100.273	119.040	113.159
ΛΕΥΚΑΔΑ	76.073	75.896	82.826	79.508	79.317	60.134	72.439	62.800
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	1.091.745	1.059.227	1.121.242	1.140.147	1.165.435	1.067.562	1.147.073	1.244.552

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Η Π.Ε. Κέρκυρας, υποδέχεται πάνω από το 50% των συνολικών αφίξεων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, ενώ ακολουθεί η Π.Ε. Ζακύνθου με ποσοστά που κυμαίνονται μεταξύ του 28,7% (2008) και 33,58% (2014). Τα ποσοστά της Π.Ε. Κεφαλονιάς- Ιθάκης κυμαίνονται μεταξύ του 9,09% (2014) και 12,17% (2007). Τέλος, η Π.Ε. Λευκάδας της χρονική περίοδο 2007 – 2009 παρουσίαζε αυξητική τάση (το 2009 έφθασε το 7,39% που είναι η καλύτερη επίδοση της), όμως από το 2010 έως το 2014 παρουσιάζει συνεχή κάμψη στα ποσοστά της με την χειρότερη επίδοση της να είναι το 5,05% το 2014.

Οι αφίξεις των τουριστών στα camping της Περιφέρειας για τη χρονική περίοδο 2007 – 2014 παρουσιάζει συνεχή πτώση με εξαίρεση το 2013 (οι αφίξεις έφθασαν το 6,24% επί των συνολικών αφίξεων τουριστών στη χώρα, ως αποτέλεσμα της αύξησης των αφίξεων των αλλοδαπών που έφθασε το 9,16%). Σε κάθε περίπτωση οι αφίξεις στα camping της Περιφέρειας κινούνται σε χαμηλότερα επίπεδα των κλασικών ξενοδοχειακών καταλυμάτων, όπως αποτυπώνεται στο Διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 29 Αφίξεις τουριστών camping στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων 2007 - 2014 (% επί του συνόλου της χώρας)

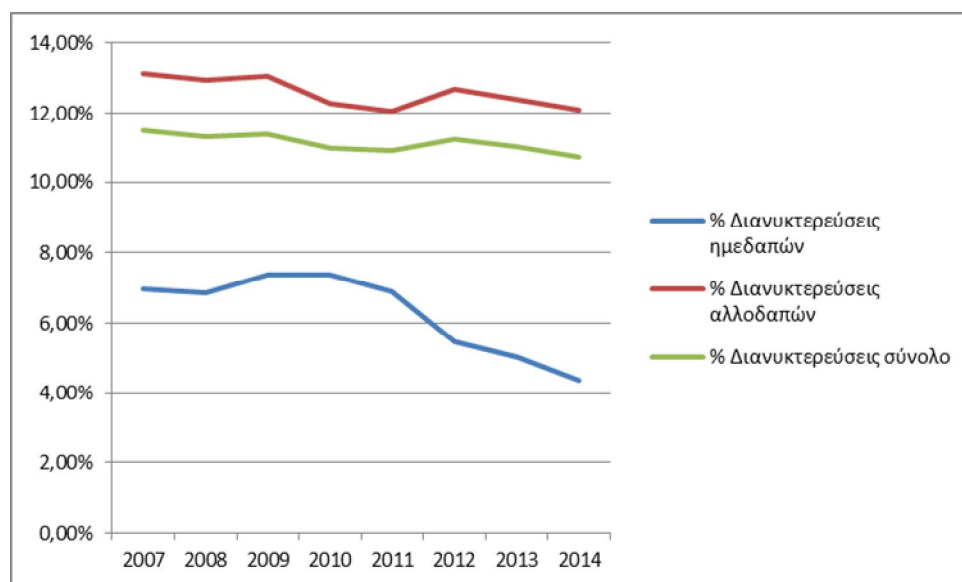

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Ο αριθμός διανυκτερεύσεων στα ξενοδοχειακά καταλύματα για τη χρονική περίοδο 2007 – 2014 παρουσιάζει μικρές διακυμάνσεις και είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με

τις διανυκτερεύσεις των αλλοδαπών τουριστών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ότι ο μέσος χρόνος διαμονής των αλλοδαπών τουριστών το 2014 κινήθηκε σε υπερδιπλάσια ποσοστά από αυτά των ημεδαπών.

Διάγραμμα 30 Διανυκτερεύσεις στα ξενοδοχειακά καταλύματα της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων 2007 - 2014

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Αναλυτικά ο αριθμός των διανυκτερεύσεων στα ξενοδοχειακά καταλύματα της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων την περίοδο 2007-2014 παρουσιάζεται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 35 Αριθμός Διανυκτερεύσεων στα ξενοδοχειακά καταλύματα πλην camping 2007 - 2014

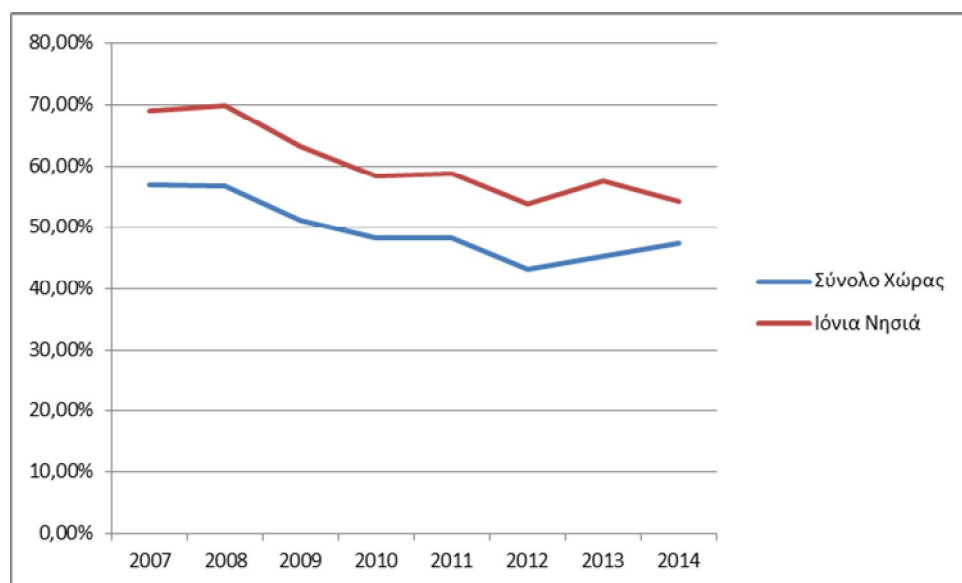
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ΖΑΚΥΝΘΟΣ	2.303.036	2.256.647	2.478.000	2.357.867	2.532.092	2.437.231	2.621.171	2.780.458
ΚΕΡΚΥΡΑ	4.158.743	4.020.220	3.906.192	3.905.231	4.042.762	3.816.077	4.073.491	4.198.092
ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ ΙΘΑΚΗ	638.586	712.506	659.756	622.555	677.282	586.416	727.427	695.708
ΛΕΥΚΑΔΑ	283.284	270.728	296.174	279.988	294.571	251.931	301.255	258.360
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	7.383.649	7.260.101	7.340.122	7.165.641	7.546.707	7.091.655	7.723.344	7.932.618

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Σε σύγκριση με τον αριθμό αφίξεων προκύπτει ότι στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Π.Ε. Κέρκυρας και Ζακύνθου ο μέσος αριθμός διανυκτερεύσεων ανά επισκέπτη είναι υψηλότερος των δύο άλλων Περιφερειακών Ενοτήτων των Ιονίων Νήσων.

Παράλληλα υπάρχει σαφής η τάση μείωσης του ποσοστού πληρότητας των ξενοδοχειακών μονάδων, που υποχωρεί από 69,1% του 2007 στο 54,2% το 2014. Η εξέλιξη αποτελεί σοβαρό μήνυμα για την ανάγκη προσαρμογής του προτύπου τουριστικής ανάπτυξης της Περιφέρειας, στην κατεύθυνση της ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού, στη αναδιάρθρωση του τρόπου προώθησης του τουριστικού προϊόντος και των συνεργασιών για την προσέλκυση τουριστών.

Διάγραμμα 31 Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων πλην camping 2007 - 2014

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Συγκρίνοντας τις πληρότητες μεταξύ των ετών 2007 και 2014, τις μεγαλύτερες απώλειες παρουσιάζουν οι Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης (- 36,62%) και Λευκάδας (- 38%). Η μέση πληρότητα των ξενοδοχειακών μονάδων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων την περίοδο 2007 - 2014 ήταν της τάξης του 60,68%, όταν το αντίστοιχο ποσοστό στο σύνολο της χώρας είναι 49,61%.

Έντονη επίσης είναι η διαφοροποίηση ως προς το επίπεδο πληρότητας των ξενοδοχειακών καταλυμάτων, μεταξύ των Περιφερειακών Ενοτήτων των Ιονίων Νήσων. Όπως φαίνεται και στον Πίνακα που ακολουθεί εντοπίζεται σαφώς καλύτερη επίδοση στην Π.Ε. Ζακύνθου (μέση πληρότητα 2007 - 2014 – 65,51%), με την Π.Ε. Κέρκυρας να ακολουθεί (62,71%). Οι Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης και Λευκάδας επιτυγχάνουν μέσα επίπεδα πληρότητας χαμηλότερα της Περιφέρειας (47,01% και 43,15% αντίστοιχα).

Πίνακας 36 Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων πλην camping 2007 - 2014

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ΖΑΚΥΝΘΟΣ	70,10%	73,30%	68,50%	62,0%	63,2%	58,90%	61,90%	66,20%
ΚΕΡΚΥΡΑ	72,00%	71,80%	64,50%	61,3%	61,7%	56,70%	59,60%	54,10%
ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ ΙΘΑΚΗ	57,30%	60,80%	49,80%	43,7%	44,5%	37,80%	46,00%	36,20%
ΛΕΥΚΑΔΑ	55,00%	51,10%	47,70%	42,6%	40,7%	34,10%	39,90%	34,10%
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	69,10%	70,00%	63,20%	58,5%	58,9%	53,90%	57,60%	54,20%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	57,00%	56,70%	51,10%	48,1%	48,3%	43,20%	45,20%	47,30%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Από την επιμέρους χωρική ανάλυση των στοιχείων προκύπτει ότι παρότι οι Π.Ε. Κέρκυρας και Ζακύνθου συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο αριθμό τουριστών και

επιτυγχάνουν τα υψηλότερα επίπεδα πληρότητας είναι περισσότερο ευάλωτοι στις διακυμάνσεις της τουριστικής κίνησης.

Ο τουρισμός των Ιονίων Νήσων στηρίζεται στον μαζικό, οργανωμένο τουρισμό μέσω τουριστικών πακέτων. Αυτό το είδος τυποποιημένου τουρισμού, με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, μειώνει τις ευκαιρίες αποκόμισης ωφελειών από τον τόπο προορισμού.

Η αγορά των κρουαζιέρων παρουσιάζει άνοδο τα τελευταία χρόνια παρά τις έντονες διακυμάνσεις. Τα κρουαζιερόπλοια υποκαθιστούν σε μεγάλο βαθμό την τοπική τουριστική βιομηχανία μέσα από το συνδυασμό υπηρεσιών στέγασης και διατροφής στους τουρίστες, απαιτούν δε μεγάλη υποδομή στους λιμένες. Από την άλλη πλευρά, ωστόσο, επιτρέπουν γνωριμία με έναν τουριστικό προορισμό και δημιουργούν συνθήκες μελλοντικής επανεπίσκεψης, διαμονής και εν γένει παραμονής για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Η προσέλκυση θαλαμηγών σκαφών θεωρείται επικερδής, καθώς πέρα από τα λιμενικά τέλη, η τουριστική υποκατάσταση είναι μικρότερη. Επιπλέον, οι θαλαμηγοί αφορούν κυρίως σε τουρίστες υψηλού εισοδήματος και δαπάνης με κοσμοπολίτικη νοοτροπία.

Η μέτρια εν γένει ποιότητα της ξενοδοχειακής υποδομής της Περιφέρειας οφείλεται στην παλαιότητα αυτών, στην ελλιπή συντήρηση και αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Ο εφησυχασμός των επιχειρηματιών λόγω αυξημένης ζήτησης στο παρελθόν και της ελκυστικότητας των Επτανήσων ως τουριστικού προορισμού μαζί με άλλους παράγοντες (π.χ. αναπτυξιακή πολιτική, προσέλκυση πελατών μέσω tour operators, κλπ.) συνέβαλαν σε μια κατά το μάλλον ή ήττον υποβαθμισμένη εικόνα.

Στον τριτογενή τομέα, εκτός από την τουριστική δραστηριότητα συναντώνται το «εμπόριο», οι «μεταφορές», οι «χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες», η «διαχείριση ακίνητης περιουσίας», οι «δημόσιες υπηρεσίες» και οι «λοιπές δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών».

Όσον αφορά την εμπορική δραστηριότητα, που είναι και η πλέον σημαντική από κοινού με την τουριστική, αυτή καταγράφει τζίρους πολλαπλάσιους τόσο της πρωτογενούς και της μεταποιητικής, όσο και της τουριστικής δραστηριότητας.

Συνολικά συγκεντρώνει 7.587 επιχειρήσεις (με βάση τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ το 2005) που δραστηριοποιούνται στο χώρο της Περιφέρειας. Από αυτές, το 25,19% ασχολείται με το χονδρεμπόριο και το υπόλοιπο 74,81% με το λιανεμπόριο. Όσον αφορά τους τζίρους όμως, αυτοί κατανέμονται σχεδόν εξίσου μεταξύ των δύο μερών. Ένα σημαντικό κομμάτι του χονδρεμπορίου ασχολείται με το εμπόριο και την επισκευή αυτοκινήτων, ενώ από το λοιπό χονδρεμπόριο ξεχωρίζει αυτό των «τροφίμων και ποτών». Το λιανεμπόριο δραστηριοποιεί 5.675 επιχειρήσεις.

1.1.2 Η οργάνωση και λειτουργία της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

1.1.2.1 Περιγραφή των υπηρεσιών της Περιφέρειας

Η διοικητική αναδιοργάνωση (Ν. 3852/2010) οδήγησε, μεταξύ άλλων, στη δημιουργία των αιρετών περιφερειακών αρχών προς τις οποίες μεταβιβάστηκαν και νέες αρμοδιότητες. Η αναδιοργάνωση αυτή δημιούργησε πολλές απαιτήσεις και αυξημένες ευθύνες στους νέους ΟΤΑ β' βαθμού που δημιουργήθηκαν. Η άσκηση του απαιτητικού αυτού ρόλου των νέων αιρετών Περιφερειών και η επιτυχής εκπλήρωση της αποστολής τους προϋποθέτει κατ' αρχήν την ορθολογική εσωτερική τους οργάνωση και λειτουργία με εύρυθμο, αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο, αφετέρου δε την άσκηση της διοίκησης των ΟΤΑ σύμφωνα με τις αρχές της νομιμότητας και της χρηστής διακυβέρνησης.

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων απαρτίζεται από τέσσερις (4) Περιφερειακές Ενότητες⁵ που συστάθηκαν με το Πρόγραμμα Καλλικράτης και είναι οι ακόλουθες:

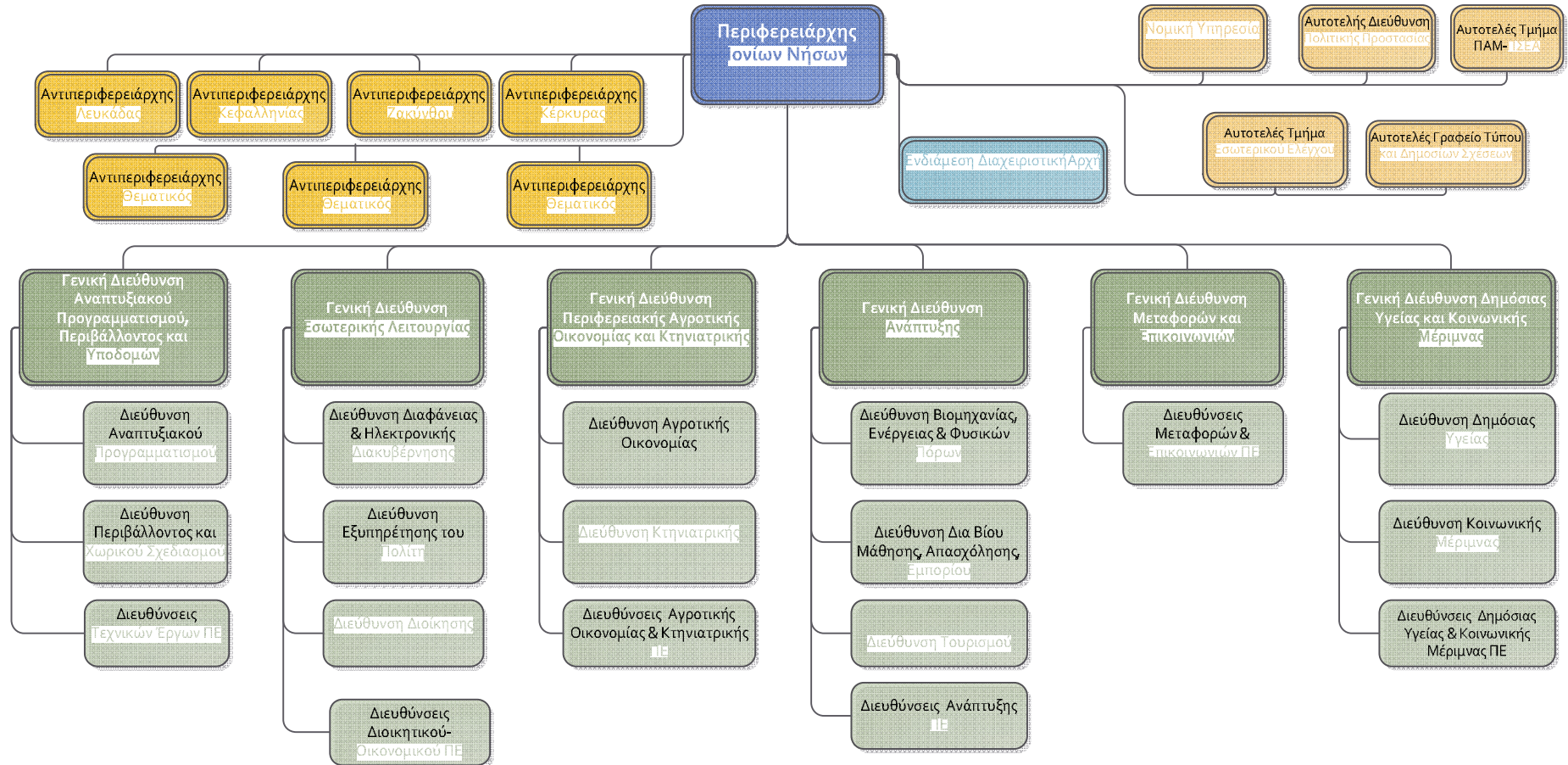
- Π.Ε. Κέρκυρας
- Π.Ε. Λευκάδας
- Π.Ε. Κεφαλληνίας & Ιθάκης
- Π.Ε. Ζακύνθου

Οι υπηρεσίες διοίκησης της Περιφέρειας προσδιορίζονται στη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης και συγκεκριμένα στο Ν. 3852/7-6-10 Ειδικότερα, οι υπηρεσίες της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων διαρθρώνονται σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Οργανισμού της Περιφέρειας (Π.Δ.147/2010/ΦΕΚ240-27.12.2010). Οι περιφερειακές υπηρεσίες κατανέμονται στις περιφερειακές ενότητες και υπάγονται σε οργανωτικές μονάδες της Κεντρικής Υπηρεσίας, όπως απεικονίζεται στο ακόλουθο Οργανόγραμμα.

---

⁵ Η ΠΕ Ιθάκης συμπεριλαμβάνεται στην ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, για λόγους διοικητικής απεικόνισης

Εικόνα 9 ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

1.1.2.1.1 Καταγραφή των υπηρεσιών της Περιφέρειας

1.1.2.1.1.1 Όργανα Διοίκησης

Τα όργανα διοίκησης και οι αρμοδιότητές τους, σύμφωνα με το Ν. 3852/7-6-10 είναι τα εξής:

1.1.2.1.1.1.1 Περιφερειακό Συμβούλιο

Το Περιφερειακό Συμβούλιο Ιονίων Νήσων, αποτελείται συνολικά από 42 μέλη συμπεριλαμβανομένου του προέδρου, του αντιπροέδρου και του γραμματέα του⁶. Το Περιφερειακό Συμβούλιο ασκεί όλες τις αρμοδιότητες που ανήκουν στην περιφέρεια, εκτός από εκείνες που έχουν ανατεθεί με ρητή διάταξη σε άλλο όργανο της περιφέρειας ή έχουν μεταβιβαστεί από το ίδιο το συμβούλιο σε επιτροπή του.

Το Περιφερειακό Συμβούλιο είναι αρμόδιο για:

- Την έγκριση και παρακολούθηση του επιχειρησιακού προγράμματος της περιφέρειας.
- Την έγκριση και παρακολούθηση αναπτυξιακών προγραμμάτων κατά την κείμενη νομοθεσία.
- Την έγκριση του προϋπολογισμού και του απολογισμού της περιφέρειας.
- Την επιβολή τελών, εισφορών και δικαιωμάτων.
- Την απαλλοτρίωση ακινήτων.
- Την εκποίηση, ανταλλαγή και δωρεά ακινήτων, καθώς και τη σύσταση εμπράγματων δικαιωμάτων.
- Την αγορά, παραχώρηση χρήσης, μίσθωση και εκμίσθωση κινητών και ακινήτων.
- Τη σύναψη δανείων.
- Την έγκριση του κανονισμού των εργασιών του, του κανονισμού των εργασιών της οικονομικής επιτροπής και των επιτροπών του άρθρου 164, καθώς και του οργανισμού των υπηρεσιών της περιφέρειας.
- Την πλήρωση των κενών οργανικών θέσεων προσωπικού της περιφέρειας.
- Το πρόγραμμα των εκτελεστέων έργων και προμηθειών.
- Τη σύσταση επιτροπών στις οποίες μεταβιβάζει αρμοδιότητές του.

1.1.2.1.1.1.2 Εκτελεστική Επιτροπή

Η εκτελεστική επιτροπή της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων αποτελείται από τον Περιφερειάρχη, ως πρόεδρο, και τους Αντιπεριφερειάρχες. Συνεδριάζει κατά τακτά χρονικά διαστήματα και ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Συντονίζει την κατάρτιση και έχει την ευθύνη της υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος της περιφέρειας, το οποίο και εισηγείται στο περιφερειακό συμβούλιο.

---

⁶ Πηγή: http://pin.gov.gr/?page_id=383

- Καταρτίζει και εισηγείται στο περιφερειακό συμβούλιο τα τομεακά προγράμματα δράσης και έχει την ευθύνη της υλοποίησής τους.
- Συγκεντρώνει και αξιολογεί τις προτάσεις των υπηρεσιών της περιφέρειας στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την κατάρτιση του προϋπολογισμού και εισηγείται το προσχέδιο του προϋπολογισμού προς την οικονομική επιτροπή.
- Συντάσσει και εισηγείται προς το περιφερειακό συμβούλιο τις προβλεπόμενες εκθέσεις πεπραγμένων.
- Έχει την ευθύνη για την πιστή εκτέλεση του προϋπολογισμού.
- Παρακολουθεί, αξιολογεί και συντονίζει τη δράση των υπηρεσιών της περιφέρειας.
- Εισηγείται στο περιφερειακό συμβούλιο το σχέδιο:
  - οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας,
  - κανονισμού λειτουργίας υπηρεσιών,
  - κανονισμού μέτρησης και αξιολόγησης της απόδοσης των περιφερειακών υπηρεσιών.
- Εισηγείται στο περιφερειακό συμβούλιο σχέδιο χάρτας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των πολιτών και μεριμνά για την έκδοση, ενημέρωση και διακίνηση οδηγού του πολίτη για τις παρεχόμενες υπηρεσίες της περιφέρειας σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.
- Εισηγείται το σχέδιο του κανονισμού πληροφόρησης των πολιτών και του κανονισμού διαβούλευσης.
- Εισηγείται τα σχέδια αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και φυσικών καταστροφών, σε εναρμόνιση με τα αντίστοιχα σχέδια της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας.
- Παρακολουθεί, αξιολογεί και συντονίζει τη δράση των νομικών προσώπων που ανήκουν στην εποπτεία της περιφέρειας.
- Καταρτίζει τον κανονισμό λειτουργίας της.

1.1.2.1.1.3 Οικονομική Επιτροπή

Η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων αποτελείται από 6 μέλη (με ισάριθμα αναπληρωματικά μέλη) μη συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και του Αντιπροέδρου της⁷. Η Οικονομική Επιτροπή αποτελεί ένα σημαντικότερο θεσμικό όργανο της Περιφέρειας, με αρμοδιότητες κυρίως :

- Την κατάρτιση σχεδίου του προϋπολογισμού της περιφέρειας και την εισήγηση στο περιφερειακό συμβούλιο για ψήφιση.
- Την κατάρτιση, επεξεργασία, προέλεγχο του απολογισμού και υποβολή σχετικής έκθεσης στο περιφερειακό συμβούλιο.

---

⁷ Πηγή: http://pin.gov.gr/?page_id=385

- Την κατάρτιση των όρων, τη σύνταξη των διακηρύξεων, τη διεξαγωγή και κατακύρωση κάθε μορφής δημοπρασιών και διαγωνισμών, καθώς και τη συγκρότηση των ειδικών επιτροπών διεξαγωγής και αξιολόγησης από μέλη της ή ειδικούς επιστήμονες, υπαλλήλους της περιφέρειας ή δημόσιους υπαλλήλους.
- Τη μελέτη της ανάγκης σύναψης δανείων, τον καθορισμό των όρων τους και την υποβολή της σχετικής εισήγησης στο περιφερειακό συμβούλιο.
- Την άσκηση όλων των ένδικων βοηθημάτων και των ένδικων μέσων, καθώς και την παραίτηση από αυτά.
- Την υποβολή προσφυγών στις διοικητικές αρχές.
- Το συμβιβασμό ή την κατάργηση δίκης που έχει αντικείμενο μέχρι ποσού δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ. Δεν επιτρέπεται συμβιβασμός ή κατάργηση δίκης για απαιτήσεις μισθών, επιδομάτων, αποζημιώσεων, εξόδων παράστασης, εξόδων κίνησης και γενικά μισθολογικών παροχών οποιασδήποτε μορφής, εξαιρουμένων εκείνων για τις οποίες το νομικό ζήτημα έχει επιλυθεί με απόφαση ανωτάτου δικαστηρίου.
- Την πρόσληψη δικηγόρου και την ανάκληση της πληρεξουσιότητάς του, όταν δεν έχει προσληφθεί δικηγόρος με πάγια αντιμισθία ή ο προσληφθείς δεν έχει δικαίωμα παράστασης στο δικαστήριο που είναι διάδικος η περιφέρεια. Η αμοιβή του δικηγόρου στις περιπτώσεις αυτές ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Περί Δικηγόρων, όπως ισχύουν κάθε φορά, με βάση πίνακα αμοιβών, που ελέγχεται ως προς το κανονικό των αμοιβών και θεωρείται από τον πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου της έδρας της περιφέρειας.

Η Οικονομική Επιτροπή με ειδική απόφαση, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών της, μπορεί να παραπέμπει συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς της στο Περιφερειακό Συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του. Το Περιφερειακό Συμβούλιο μπορεί, για θέματα ιδιαίτερα σοβαρά, με ειδική αιτιολογία και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, να αποφασίζει ότι θα ασκήσει το ίδιο αρμοδιότητες των προηγούμενων παραγράφων.

1.1.2.1.1.4 Περιφερειάρχης

Ο περιφερειάρχης προασπίζει το δημόσιο συμφέρον, κατευθύνει την υλοποίηση του σχεδίου περιφερειακής ανάπτυξης και ασκεί τα καθήκοντά του με γνώμονα τις αρχές της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας. Ο περιφερειάρχης έχει επίσης τις κατωτέρω αρμοδιότητες:

- Εκδίδει όλες τις πράξεις μη κανονιστικού χαρακτήρα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- Εκτελεί τις αποφάσεις του περιφερειακού συμβουλίου, της εκτελεστικής επιτροπής και της οικονομικής επιτροπής.
- Συγκαλεί και προεδρεύει της εκτελεστικής επιτροπής και συντονίζει την υλοποίηση των αποφάσεών της.
- Εκπροσωπεί την περιφέρεια δικαστικώς και εξωδίκως.

- Προϊσταται των υπηρεσιών της περιφέρειας και εκδίδει τις πράξεις που προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις για το διορισμό, τις κάθε είδους υπηρεσιακές μεταβολές και την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου.
- Διατάσσει την είσπραξη των εσόδων της περιφέρειας και αποφασίζει για τη διάθεση των πιστώσεων του προϋπολογισμού.
- Υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει η περιφέρεια.
- Συνιστά ομάδες εργασίας και ομάδες διοίκησης έργου καθορίζοντας τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας τους.
- Συγκροτεί συλλογικά όργανα, εφόσον η συγκρότησή τους δεν ανατίθεται από το νόμο σε άλλα όργανα και
- Μεταβιβάζει την άσκηση αρμοδιοτήτων του σε μέλη του περιφερειακού συμβουλίου, καθώς και να παρέχει εξουσιοδότηση υπογραφής με εντολή του σε προϊσταμένους υπηρεσιών της περιφέρειας, με εξαίρεση χρηματικά εντάλματα πληρωμών.

Ο περιφερειάρχης μπορεί, κατ' εξαίρεση, να αποφασίσει για θέματα που ανήκουν στην αρμοδιότητα της οικονομικής επιτροπής όταν δημιουργείται άμεσος κίνδυνος βλάβης των συμφερόντων της περιφέρειας από την αναβολή λήψης απόφασης. Στην περίπτωση αυτή ο περιφερειάρχης οφείλει να υποβάλει προς έγκριση τη σχετική απόφασή του κατά την επόμενη συνεδρίαση της οικονομικής επιτροπής.

Ο περιφερειάρχης προσέρχεται μια φορά κατ' έτος στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής σύμφωνα με τον Κανονισμό αυτής, όπου παρουσιάζει τον ετήσιο απολογισμό πεπραγμένων του περιφερειάρχη και της εκτελεστικής επιτροπής συνοδευόμενο με τα πρακτικά της συνεδρίασης του περιφερειακού συμβουλίου, την ετήσια έκθεση του περιφερειακού συμπαραστάτη, καθώς και την ετήσια έκθεση του οικείου ελεγκτή νομιμότητας για την περιφέρειά του. Ο ανωτέρω ετήσιος απολογισμός κοινοποιείται και στον Υπουργό Εσωτερικών. Παρουσιάζει επίσης τον προϋπολογισμό της περιφέρειας στην αρμόδια επιτροπή της Βουλής σύμφωνα με τα οριζόμενα σε σχετικές διατάξεις του Κανονισμού της.

1.1.2.1.1.1.5 Αντιπεριφερειάρχες

Τον περιφερειάρχη επικουρούν οι τέσσερις (4) αντιπεριφερειάρχες που εκλέγονται άμεσα (χωρικοί) και αντιστοιχεί ένας για κάθε Περιφερειακή Ενότητα, καθώς και πέντε (5) θεματικοί αντιπεριφερειάρχες⁸, οι οποίοι ορίζονται με απόφαση του περιφερειάρχη.

Η θητεία των αντιπεριφερειάρχων που ορίζονται είναι ίση με το ήμισυ της θητείας των περιφερειακών αρχών. Με όμοια απόφαση ο περιφερειάρχης αναθέτει σε όλους τους αντιπεριφερειάρχες την άσκηση τομέων αρμοδιοτήτων της περιφέρειας και μπορεί, επίσης, να τους μεταβιβάζει την άσκηση συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων του.

Οι άμεσα εκλεγόμενοι αντιπεριφερειάρχες έχουν και τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

---

⁸ Πηγή: http://pin.gov.gr/?page_id=1932

- Συντονίζουν και εποπτεύουν τις υπηρεσίες της περιφέρειας που λειτουργούν στα όρια της περιφερειακής ενότητας.
- Εκτελούν τις αποφάσεις του περιφερειάρχη, του περιφερειακού συμβουλίου και της οικονομικής επιτροπής, που αφορούν την περιφερειακή ενότητα όπου είναι κατά τόπο αρμόδιοι.
- Ασκούν όλες τις αρμοδιότητες που τους μεταβιβάζει ο περιφερειάρχης.
- Διατυπώνουν εισήγηση προς το περιφερειακό συμβούλιο για το σχεδιασμό μέτρων πολιτικής προστασίας της περιφερειακής ενότητας.
- Έχουν την ευθύνη της διάθεσης και του συντονισμού δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των φυσικών και άλλων καταστροφών στην περιφερειακή ενότητά τους, σύμφωνα με τις οδηγίες και τις κατευθύνσεις που τους παρέχει ο περιφερειάρχης.
- Προεδρεύουν του Συντονιστικού Οργάνου Πολιτικής Προστασίας της περιφερειακής ενότητας.

Οι πέντε (5) επιπλέον Αντιπεριφερειάρχες έχουν οριστεί αντιστοίχως σ' έναν από τους ακόλουθους θεματικούς τομείς :

- Τουρισμός και Τουριστική Προβολή
- Απασχόληση, Κοινωνική Μέριμνα και Εθελοντισμός
- Οικονομικών
- Φυσικών Πόρων, Ενέργειας και Βιοτεχνίας
- Πρωτογενής τομέας και τομέας Δικτύων Περιφερειών και Διεθνών Συνεργασιών

1.1.2.1.1.1.6 Εκτελεστικός Γραμματέας

Διορίζεται και απολύεται με απόφαση του περιφερειάρχη και έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Υπογράφει τις αποφάσεις χορήγησης αδειών με ή χωρίς αποδοχές και μετακίνησης εκτός έδρας στο εσωτερικό και εξωτερικό των υπαλλήλων της περιφέρειας.
- Παρέχει οδηγίες, δίνει κατευθύνσεις και, γενικότερα, συντονίζει τις υπηρεσίες της περιφέρειας κατά την άσκηση του έργου τους.
- Προβαίνει στη μελέτη και εισήγηση μέτρων για τη βελτίωση και προαγωγή των λειτουργιών της περιφέρειας.
- Μεριμνά για την επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των θεμάτων που είναι προς συζήτηση ενώπιον του περιφερειακού συμβουλίου ή των οικείων Επιτροπών σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη.
- Παρακολουθεί τη διαδικασία εφαρμογής των αποφάσεων του περιφερειακού συμβουλίου και των οικείων επιτροπών από τις αρμόδιες υπηρεσίες της περιφέρειας.

- Μεριμνά για την έγκαιρη ετοιμασία των περιοδικών απολογισμών δράσης της περιφέρειας, σύμφωνα προς τα αντίστοιχα προγράμματα ή τις συγκεκριμένες αποφάσεις και ενημερώνει σχετικά το περιφερειακό συμβούλιο και τις οικείες επιτροπές.
- Μεριμνά για τη συνεχή βελτίωση της αποτελεσματικής δράσης των υπηρεσιών της περιφέρειας, την προσαρμογή της λειτουργίας τους στις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας και τη βελτίωση της απόδοσης του στελεχικού δυναμικού και των τεχνικών μέσων της περιφέρειας.
- Οργανώνει κάθε νέα υπηρεσία που δημιουργείται στην περιφέρεια.

Ο περιφερειάρχης μπορεί, με απόφασή του, να μεταβιβάζει την άσκηση και άλλων αρμοδιοτήτων στον Εκτελεστικό Γραμματέα.

1.1.2.1.1.1.7 Επιτροπές

1.1.2.1.1.1.7.1 Επιτροπή Νησιωτικής Πολιτικής

Η Επιτροπή Νησιωτικής Πολιτικής εξειδικεύει τους στόχους και τις κατευθύνσεις της αναπτυξιακής πολιτικής των νησιών της Περιφέρειας Ιόνιων Νησιών και εισηγείται στο Περιφερειακό Συμβούλιο προτάσεις λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των επιμέρους νησιών, τα ειδικά προβλήματα και τις επιδιώξεις των κοινωνιών τους σχετικά με πολιτικές βιώσιμης ανάπτυξης, προσβασιμότητας και προσπελασιμότητας, διείσδυσης νέων τεχνολογιών και καινοτομιών κλπ. Η επιτροπή έχει τις εξής αρμοδιότητες:

- Την επεξεργασία και την προώθηση ειδικών πολιτικών που αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της νησιωτικότητας σε όλο το φάσμα της κοινωνικοοικονομικής δραστηριότητας της περιοχής.
- Την αναζήτηση χρηματοδοτικών μέσων για την επίτευξη των στόχων που καθορίζουν οι πολιτικές αυτές.
- Τη δράση για την εφαρμογή στο νησιωτικό χώρο της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ευρωπαϊκών πολιτικών στήριξης της τοπικής οικονομίας και των τοπικών προϊόντων.
- Το σχεδιασμό, την έγκριση και την παρακολούθηση των σχεδίων των ενδοπεριφερειακών συγκοινωνιών.
- Την παρακολούθηση των θεμάτων της Μακροπεριφέρειας Αδριατικής – Ιονίου.

1.1.2.1.1.1.7.2 Επιτροπή Πολιτισμού, Αθλητισμού, Παιδείας & Επιστημών

Επιτροπή Πολιτισμού, Αθλητισμού, Παιδείας & Επιστημών αποτελείται από δεκατέσσερα (14) μέλη συμπεριλαμβανόμενου του Προέδρου και του Αντιπροέδρου της (και έξη αναπληρωματικά μέλη), Η επιτροπή έχει τις εξής αρμοδιότητες:

- Η εξειδίκευση και κατάρτιση προγραμμάτων, προς υποστήριξη της δια βίου μάθησης.

- Η εκπόνηση και εκτέλεση προγραμμάτων, τα οποία αφορούν θέματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, Νέας Γενιάς και εκπαίδευσης ενηλίκων.
- Η συμμετοχή σε προγράμματα πολιτιστικών και αθλητικών φορέων της περιφέρειας και των δήμων.
- Ο συντονισμός δράσεων των πολιτιστικών φορέων της περιφέρειας.
- Η υλοποίηση πολιτιστικών προγραμμάτων και εκδηλώσεων υπερτοπικής σημασίας.
- Η θέσπιση βραβείων, χορηγιών και άλλων μέσων για την ενθάρρυνση της ανάπτυξης των γραμμάτων και των τεχνών, με παράλληλη εποπτεία και ενίσχυση συλλόγων και φορέων που επιδιώκουν αντίστοιχους σκοπούς.
- Η κοινή οργάνωση με τοπικούς φορείς πολιτιστικών εκδηλώσεων με σκοπό τη διατήρηση της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς και τη διάδοσή της στους νέους.
- Η σύσφιξη σχέσεων της περιφέρειας με τις δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες Οργανώσεις Αποδήμων, που εκπροσωπούν πανελλαδικά ή διεθνώς όλους τους αποδήμους.
- Η υλοποίηση Αθλητικών προγραμμάτων σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού και τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, αθλητικούς συλλόγους, δήμους, καθώς και με άλλους φορείς Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου.
- Κάθε άλλη δραστηριότητα που προάγει την τέχνη, την επιστήμη και την έρευνα, για την προώθηση των σκοπών της Περιφέρειας επ' ωφελεία των κατοίκων της.

1.1.2.1.1.1.7.3 Επιτροπή Διαβούλευσης

Σε κάθε περιφέρεια συνιστάται με απόφαση του περιφερειάρχη, περιφερειακή επιτροπή διαβούλευσης ως γνωμοδοτικό όργανο. Η θητεία της επιτροπής διαβούλευσης ακολουθεί τη θητεία των περιφερειακών αρχών. Η περιφερειακή επιτροπή διαβούλευσης αποτελείται από τους δημάρχους της περιφέρειας, καθώς και από εκπροσώπους: α) των οργανώσεων εργοδοτών και εργαζομένων, β) των επιμελητηρίων και των επιστημονικών οργανώσεων, συλλόγων και φορέων, γ) των συνεταιριστικών οργανώσεων, δ) της αποκεντρωμένης διοίκησης στην οποία υπάγεται η περιφέρεια, ε) των κρατικών υπηρεσιών που έχουν την έδρα τους στην περιφέρεια, στ) οργανώσεων και φορέων της κοινωνίας των πολιτών στην περιφέρεια και ζ) πολίτες.

Ειδικότερα, η Επιτροπή Διαβούλευσης της Περιφέρειας αποτελείται από τον Περιφερειάρχη ως Πρόεδρο και αναπληρούμενο από τον θεματικό αντιπεριφερειάρχη, από επτά (7) Δημάρχους, είκοσι (20) δημότες και τριάντα δύο (32) εκπροσώπους φορέων της Περιφέρειας.

Η Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης έχει τις εξής αρμοδιότητες:

- Εισηγείται στο περιφερειακό συμβούλιο σχετικά με τις βασικές αναπτυξιακές προτεραιότητες της περιφέρειας.
- Γνωμοδοτεί ως προς θέματα γενικότερου περιφερειακού ενδιαφέροντος, που παραπέμπονται σε αυτή από το περιφερειακό συμβούλιο ή τον περιφερειάρχη.

- Εξετάζει τα προβλήματα και τις αναπτυξιακές δυνατότητες της περιφέρειας και διατυπώνει γνώμη για την επίλυση των προβλημάτων και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων αυτών.

1.1.2.1.1.7.4 Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 186, VI, του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α'), σε κάθε περιφέρεια συγκροτείται, με απόφαση του Περιφερειάρχη, Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων. Οι Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας, είναι τα όργανα που έχουν αναλάβει να εξειδικεύουν τις γενικές - κεντρικές πολιτικές για την ισότητα σε τοπικό επίπεδο και να εισηγούνται τις προτάσεις τους τόσο στα αρμόδια όργανα που σχεδιάζουν και εφαρμόζουν πολιτικές και μέτρα σε τοπικό επίπεδο, όσο και στη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων. Η Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη (με ίσο αριθμό αναπληρωτών).

Η Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Μεριμνά και υποστηρίζει την ένταξη της ισότητας των φύλων στην αναπτυξιακή πολιτική της περιφέρειας, λαμβάνοντας υπόψη τις πολιτικές της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων του Υπουργείου Εσωτερικών
- Διατυπώνει προτάσεις και εισηγείται προς τα αρμόδια όργανα της περιφέρειας τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων σε όλους τους τομείς της οικονομικής, πολιτικής και κοινωνικής ζωής
- Εισηγείται προς το Περιφερειακό Συμβούλιο την ένταξη έργων στις Σ.Α.Ε.Π. που προωθούν τα ανωτέρω μέτρα και τις σχετικές δράσεις ενημέρωσης και πληροφόρησης των πολιτών και
- Συνεργάζεται με το Συμβουλευτικό Κέντρο της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων στην Περιφέρεια, καθώς και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών

1.1.2.1.1.2 Οργανωτικές Μονάδες Κεντρικής Υπηρεσίας

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως οι υπηρεσίες της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων διαρθρώνονται σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Οργανισμού της Περιφέρειας (Π.Δ.147/2010/ΦΕΚ240-27.12.2010). Στο πλαίσιο αυτό, οι περιφερειακές υπηρεσίες οργανώνονται στο εσωτερικό περιβάλλον της οικείας περιφερειακής ενότητας και υπάγονται σε οργανική μονάδα της Κεντρικής Υπηρεσίας.

Σύμφωνα με το Π.Δ.147/2010/ΦΕΚ240-27.12.2010 η Κεντρική Υπηρεσία της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων διαρθρώνεται ως εξής:

- Γραφείο Περιφερειάρχη.
- Γραφεία Αντιπεριφερειάρχων.
- Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών.
- Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Λειτουργίας.
- Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής.
- Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης.

- Γενική Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών.
- Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας.

Επιπλέον, στην Κεντρική Υπηρεσία της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων λειτουργούν οι παρακάτω Υπηρεσίες:

- Νομική Υπηρεσία.
- Αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας.
- Αυτοτελές Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου.
- Αυτοτελές Τμήμα Παλαικής Άμυνας και Πολιτικής Σχεδίασης Εκτάκτων Αναγκών (ΠΑΜ-ΠΣΕΑ).
- Αυτοτελές Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων.

1.1.2.1.1.2.1 Γραφείο Περιφερειάρχη - Γραφεία Αντιπεριφερειάρχων

Το Γραφείο του Περιφερειάρχη και τα Γραφεία των Αντιπεριφερειάρχων συγκεντρώνουν τα αναγκαία στοιχεία για την ενημέρωση των οργάνων αυτών κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, επιμελούνται για την αλληλογραφία τους και οργανώνουν την επικοινωνία αυτών με τις υπηρεσίες και το κοινό.

1.1.2.1.1.2.2 Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών

Η Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών είναι αρμόδια για το συντονισμό και την παρακολούθηση της λειτουργίας όλων των οργανικών μονάδων που υπάγονται σ' αυτή, την εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας τους για την αντιμετώπιση των προβλημάτων και των υποθέσεων αρμοδιότητάς τους. Οφείλει να βρίσκεται σε συνεχή συνεργασία με τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία για την καλύτερη αντιμετώπιση των προβλημάτων και των υποθέσεων αρμοδιότητάς τους.

Η Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών συγκροτείται από τις εξής οργανικές μονάδες:

- ❖ Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων:

Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού ανάγονται ιδίως στον περιφερειακό αναπτυξιακό σχεδιασμό, την προώθηση των εθνικών στρατηγικών στόχων, τον επιχειρησιακό προγραμματισμό, την παρακολούθηση και αξιολόγηση των δράσεων της Περιφέρειας και την παρακολούθηση της αναπτυξιακής πορείας της Περιφέρειας.

Τη Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού απαρτίζουν τα εξής Τμήματα:

- α. Τμήμα Σχεδιασμού Περιφερειακής Πολιτικής
- β. Τμήμα Εφαρμογής Προγραμμάτων και Έργων
- γ. Τμήμα Κινήτρων Περιφερειακής Ανάπτυξης
- δ. Τμήμα Τεκμηρίωσης

❖ Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων:

Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού ανάγονται ιδίως στον έλεγχο τήρησης των περιβαλλοντικών όρων για δραστηριότητες και έργα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τη λήψη μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος, την κατάρτιση και έγκριση του περιφερειακού σχεδιασμού διαχείρισης των στερεών αποβλήτων στο πλαίσιο του αντίστοιχου εθνικού σχεδιασμού σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και στην εφαρμογή μέτρων, προγραμμάτων και δράσεων της περιφέρειας, καθώς και στη μέριμνα για τη μελέτη και ανάπτυξη της χωροταξικής κατανομής των δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται στο πλαίσιο της περιφέρειας.

Τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού απαρτίζουν τα ακόλουθα τμήματα:

- α. Τμήμα Χωρικού Σχεδιασμού, με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα σ' όλη την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.
- β. Τμήμα Περιβάλλοντος, με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα σ' όλη την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.
- γ. Τμήμα Υδροοικονομίας, με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα σ' όλη την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.
- δ. Τμήμα Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας Περιφερειακής Ενότητας Κεφαλληνίας, με έδρα το Αργοστόλι και τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Κεφαλληνίας και στην Περιφερειακή Ενότητα Ιθάκης,
- ε. Τμήμα Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας Περιφερειακής Ενότητας Ζακύνθου, με έδρα τη Ζάκυνθο και τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Ζακύνθου,
- ζ. Τμήμα Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας Περιφερειακής Ενότητας Λευκάδας, με έδρα τη Λευκάδα και τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Λευκάδας.

❖ Διεύθυνση Τεχνικών Έργων των Περιφερειακών Ενοτήτων

Οι Διευθύνσεις Τεχνικών Έργων των Περιφερειακών Ενοτήτων Κέρκυρας, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου και Λευκάδας έχουν ως αποστολή τη μελέτη, εκτέλεση, επίβλεψη, παραλαβή και συντήρηση των πάσης φύσεως τεχνικών έργων στις περιφερειακές ενότητες Κέρκυρας, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου, Λευκάδας και Ιθάκης.

Συνεργάζονται με τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία για την εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, παρέχουν οδηγίες και κατευθύνσεις στα αντίστοιχα τμήματα των περιφερειακών ενοτήτων για την εκτέλεση της αποστολής τους.

Στις Διευθύνσεις Τεχνικών Έργων των Περιφερειακών Ενοτήτων υπάγονται τα ακόλουθα τμήματα:

- α. Τμήμα Συγκοινωνιακών Έργων
- β. Τμήμα Εργαστηρίων
- γ. Τμήμα Δομών Περιβάλλοντος

Συστήνεται Γραφείο Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Ιθάκης με έδρα την Ιθάκη και τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Ιθάκης, ως αποκεντρωμένη μονάδα του Τμήματος Δομών Περιβάλλοντος Περιφερειακής

Ενότητας Κεφαλληνίας της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Κεφαλληνίας.

1.1.2.1.1.2.3 Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Λειτουργίας

Η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Λειτουργίας είναι αρμόδια για το συντονισμό και την παρακολούθηση της λειτουργίας όλων των οργανικών μονάδων που υπάγονται σε αυτή, την εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας τους και την αντιμετώπιση των προβλημάτων και των υποθέσεων αρμοδιότητάς τους.

Η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Λειτουργίας συγκροτείται από τις εξής οργανικές μονάδες:

- ❖ Διεύθυνση Διαφάνειας και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.

Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Διαφάνειας και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ανάγονται ιδίως στην εξασφάλιση της διαφάνειας των πράξεων των περιφερειακών οργάνων, στο σχεδιασμό, την ανάπτυξη και υποστήριξη της εύρυθμης και αποδοτικής λειτουργίας των συστημάτων πληροφορικής και επικοινωνιών του φορέα και των περιφερειακών υπηρεσιών του, τη διασφάλιση της τεχνικής και οργανωτικής διαλειτουργικότητας των συστημάτων της Περιφέρειας με αντίστοιχα συστήματα εθνικής εμβέλειας κεντρικών φορέων της Διοίκησης και τη βέλτιστη αξιοποίηση των διαθέσιμων οικονομικών πόρων για την ανάπτυξη και βελτίωση των υποδομών πληροφορικής και επικοινωνιών της Περιφέρειας, καθώς και των περιφερειακών υπηρεσιών της.

Τη Διεύθυνση Διαφάνειας και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης απαρτίζουν τα εξής τμήματα:

- α. Τμήμα Διαφάνειας.
- β. Τμήμα Σχεδιασμού και Υποστήριξης Συστημάτων Φορέα.
- γ. Τμήμα Υποστήριξης Περιφερειακών Συστημάτων.
- δ. Τμήμα Σχεδιασμού Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών για τον Πολίτη.
- ε. Τμήματα Πληροφορικής Περιφερειακών Ενοτήτων Κεφαλληνίας, Λευκάδος, Ζακύνθου.

- ❖ Διεύθυνση Εξυπηρέτησης του Πολίτη με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.

Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Εξυπηρέτησης του Πολίτη ανάγονται ιδίως στο σχεδιασμό και το συντονισμό δράσεων για το σύνολο των υπηρεσιών της Περιφέρειας με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη, καθώς και στην εισήγηση οργανωτικών μέτρων που είναι αναγκαία για τη βελτίωση της απόδοσης των υπηρεσιών της Περιφέρειας. Στα καθήκοντα της διεύθυνσης είναι η επιτόπια παρακολούθηση όλων των υπηρεσιών της Περιφέρειας και η κατάθεση αναλυτικής έκθεσης ανά τρεις μήνες στον Περιφερειάρχη, για κάθε μία υπηρεσία της Περιφέρειας με αντίστοιχες προτάσεις βελτίωσης.

Τη Διεύθυνση Εξυπηρέτησης του Πολίτη απαρτίζουν τα εξής τμήματα:

α. Τμήμα Συντονισμού

β. Τμήμα Σχεδιασμού

❖ Διεύθυνση Διοίκησης με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.

Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Διοίκησης ανάγονται ιδίως στη διοικητική υποστήριξη των υπηρεσιών της Περιφέρειας, στη συνδρομή των οργάνων των υπηρεσιών αυτών για την εκπλήρωση των στόχων τους και της αποστολής τους, στην επεξεργασία στοιχείων για την εκτίμηση των αναγκών των υπηρεσιών σε προσωπικό, στη διαχείριση όλων των θεμάτων διοίκησης προσωπικού, καθώς και στα θέματα σχετικά με τη διενέργεια των εκλογών και τέλος στην εύρυθμη λειτουργία των συλλογικών οργάνων της Περιφέρειας.

Η Διεύθυνση Διοίκησης απαρτίζεται από τα ακόλουθα τμήματα:

α. Τμήμα Προσωπικού

β. Τμήμα Συλλογικών Οργάνων

γ. Τμήμα Γραμματείας

❖ Διεύθυνση Οικονομικού με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την περιφέρεια Ιονίων Νήσων.

Στις αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Οικονομικού ανάγονται ιδίως η συγκέντρωση και επεξεργασία των αναγκαίων στοιχείων για την κατάρτιση, τροποποίηση και παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού της Περιφέρειας, του απολογισμού και κάθε οικονομικής κατάστασης. Η Διεύθυνση Οικονομικού έχει επίσης αρμοδιότητα την καταγραφή, αξιοποίηση και προστασία της περιουσίας της περιφερειακής ενότητας, στην οποία βρίσκεται η έδρα της Περιφέρειας, την αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων δημιουργίας και απόκτησης εσόδων, την πληρωμή κάθε είδους δαπάνης και τη λογιστική και ταμειακή διαχείριση, την εκκαθάριση της μισθοδοσίας και των πάσης φύσεως αποδοχών του προσωπικού και της αντιμισθίας των αιρετών εκπροσώπων, την κατάρτιση και εκτέλεση του προγράμματος προμηθειών και την τήρηση των απαιτούμενων αρχείων, βιβλίων και στοιχείων.

Τη Διεύθυνση Οικονομικού απαρτίζουν τα εξής τμήματα:

α. Τμήμα Προϋπολογισμού και Λογιστικής Διαχείρισης

β. Τμήμα Ταμειακής Υπηρεσίας

γ. Τμήμα Προσόδων και Περιουσίας

δ. Τμήμα Προμηθειών

ε. Τμήμα Μισθοδοσίας

❖ Διεύθυνση Διοικητικού - Οικονομικού Περιφερειακών Ενοτήτων

Οι αρμοδιότητες των Διευθύνσεων Διοικητικού-Οικονομικού των Περιφερειακών Ενοτήτων Κεφαλληνίας, Ζακύνθου και Λευκάδας, ανάγονται ιδίως στη συνδρομή των οργάνων των υπηρεσιών των περιφερειακών ενοτήτων για την εκπλήρωση των στόχων τους και της αποστολής τους, στην τήρηση του προσωπικού μητρώου των

υπαλλήλων των υπηρεσιών κάθε περιφερειακής ενότητας, στην έκδοση πιστοποιητικών υπηρεσιακών μεταβολών του προσωπικού αυτού, στην έκδοση οποιασδήποτε ατομικής πράξης για το προσωπικό αυτό εκτός εκείνων για τις οποίες απαιτείται γνώμη συλλογικού οργάνου και οι οποίες εκδίδονται από τη Διεύθυνση Διοίκησης στην έδρα της Περιφέρειας, στην άσκηση αρμοδιοτήτων σχετικά με τη διενέργεια των εκλογών, στην καταγραφή, αξιοποίηση και προστασία της περιουσίας της περιφερειακής ενότητας, στην αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων δημιουργίας και απόκτησης εσόδων, στην πληρωμή κάθε είδους δαπάνης και στη λογιστική και ταμειακή διαχείριση, στην εκκαθάριση της μισθοδοσίας και των πάσης φύσεως αποδοχών του προσωπικού, στην εκτέλεση του προγράμματος προμηθειών, εργασιών και υπηρεσιών που αφορούν στην περιφερειακή ενότητα και εντός των ορίων που θέτει ο προϋπολογισμός της Περιφέρειας, καθώς και στην τήρηση των απαιτούμενων αρχείων, βιβλίων και στοιχείων.

Τις Διευθύνσεις Διοικητικού-Οικονομικού των ως άνω περιφερειακών ενοτήτων τις απαρτίζουν τα ακόλουθα τμήματα:

- α. Τμήμα Προσωπικού και Μισθοδοσίας
- β. Τμήμα Λογιστικής Διαχείρισης
- γ. Τμήμα Ταμειακής Υπηρεσίας
- δ. Τμήμα Προμηθειών
- ε. Τμήμα Γραμματείας

1.1.2.1.1.2.4 Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής

Η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής είναι αρμόδια για το συντονισμό και την παρακολούθηση της λειτουργίας όλων των οργανικών μονάδων που υπάγονται σ' αυτή και την εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας τους. Οφείλει να βρίσκεται σε συνεχή συνεργασία με το καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο για την καλύτερη αντιμετώπιση των προβλημάτων και των υποθέσεων αρμοδιότητάς τους.

Η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής συγκροτείται από τις εξής οργανικές μονάδες:

- ❖ Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας, με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.

Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας ανάγονται ιδίως στην κατάρτιση ετήσιων και πολυετών περιφερειακών αναπτυξιακών προγραμμάτων για τη γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία, στην εκπόνηση και αξιολόγηση σχετικών μελετών και μέτρων πολιτικής, καθώς και στη μέριμνα για την ανάπτυξη και την ποιοτική βελτίωση της γεωργίας και της κτηνοτροφίας στον τομέα της φυτικής και της ζωικής παραγωγής αντίστοιχα, σε συνδυασμό με τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, καθώς και αρμοδιότητες τοπογραφίας, εποικισμού και αναδασμού. Ασκεί επίσης όλες τις αρμοδιότητες του τομέα αγροτικής οικονομίας στην περιφερική ενότητα της Κέρκυρας.

Επικοινωνεί με τις αρμόδιες υπηρεσίες των καθ' ύλην αρμόδιων Υπουργείων και εφαρμόζει τις εθνικές πολιτικές στα θέματα της αρμοδιότητάς της σύμφωνα με τις οδηγίες τους, συνεργάζεται, επικοινωνεί και παρέχει πληροφορίες στους δήμους της περιοχής της περιφέρειας για τα θέματα της αρμοδιότητάς της και παρέχει τις κατευθυντήριες οδηγίες στις περιφερειακές υπηρεσίες, που ασκούν αρμοδιότητες γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας σε επίπεδο περιφερειακής ενότητας. Στο πλαίσιο της συνεργασίας του προηγούμενου εδαφίου είναι δυνατή η πραγματοποίηση κοινών εκδηλώσεων με τους πρωτοβάθμιους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) ή και άλλους φορείς για την καλύτερη ενημέρωση των αγροτών και την εν γένει εξυπηρέτησή τους.

Τη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας απαρτίζουν τα εξής Τμήματα:

- α. Τμήμα Προγραμματισμού
- β. Τμήμα Φυτικής και Ζωικής Παραγωγής
- γ. Τμήμα Αλιείας
- δ. Τμήμα Τοπογραφίας, Εποικισμού και Αναδασμού

❖ Διεύθυνση Κτηνιατρικής, με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.

Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Κτηνιατρικής ανάγονται ιδίως στη μέριμνα για την προστασία του ζωικού κεφαλαίου σε όλη την Περιφέρεια, την εξασφάλιση της υγείας των ζώων, τη λήψη αποφάσεων για ασθένειες ζώων που μπορεί να έχουν επιδημικό χαρακτήρα καθώς και τη λήψη μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας. Επιπλέον, η Διεύθυνση Κτηνιατρικής επικοινωνεί με τις αρμόδιες υπηρεσίες των καθ' ύλην αρμόδιων Υπουργείων, εφαρμόζει τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές στα θέματα της αρμοδιότητάς της, σύμφωνα με τις οδηγίες τους. Τέλος, συνεργάζεται, επικοινωνεί και παρέχει πληροφορίες στους ΟΤΑ α' βαθμού της περιφέρειας για τα θέματα της αρμοδιότητάς της και παρέχει τις κατευθυντήριες οδηγίες στις περιφερειακές υπηρεσίες, που ασχολούνται με θέματα Κτηνιατρικής σε επίπεδο περιφερειακής ενότητας.

Τη Διεύθυνση Κτηνιατρικής απαρτίζουν τα εξής Τμήματα:

- α. Τμήμα Υγείας των Ζώων
- β. Τμήμα Κτηνιατρικής Δημόσιας Υγείας
- γ. Τμήμα Κτηνιατρικής Αντίληψης Φαρμάκων

❖ Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων.

Οι αρμοδιότητες των Διευθύνσεων Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των περιφερειακών ενοτήτων Κεφαλληνίας, Ζακύνθου και Λευκάδας ανάγονται ιδίως στη μέριμνα για την ανάπτυξη και την ποιοτική βελτίωση των τομέων της φυτικής και της ζωικής παραγωγής στην περιοχή των περιφερειακών ενοτήτων, τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, τη διενέργεια ελέγχων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία για την προστασία του ζωικού κεφαλαίου στην περιφέρεια, την εξασφάλιση της υγείας των ζώων, τη λήψη μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας σε κάθε

περιφερειακή ενότητα, καθώς και σε αρμοδιότητες τοπογραφίας, εποίκισμού και αναδασμού, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Επιπλέον, οι εν λόγω διευθύνσεις οφείλουν να απευθύνονται στην αντίστοιχη οργανική μονάδα της έδρας της Περιφέρειας για την αντιμετώπιση θεμάτων της αρμοδιότητάς τους.

Τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των περιφερειακών ενότητων απαρτίζουν τα εξής τμήματα:

- α. Τμήμα Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου
- β. Τμήμα Φυτικής και Ζωικής Παραγωγής
- γ. Τμήμα Κτηνιατρικής
- δ. Τμήμα Αλιείας
- ε. Τμήμα Τοπογραφίας, Εποίκισμού και Αναδασμού

1.1.2.1.1.2.5 Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης

Η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης είναι αρμόδια για το συντονισμό και την παρακολούθηση της λειτουργίας όλων των οργανικών μονάδων που υπάγονται σ' αυτή, την εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας τους και την αντιμετώπιση των προβλημάτων και των υποθέσεων αρμοδιότητάς τους. Οφείλει να βρίσκεται σε συνεχή συνεργασία με τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία για την καλύτερη αντιμετώπιση των προβλημάτων και των υποθέσεων αρμοδιότητάς τους.

Η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης συγκροτείται από τις εξής οργανικές μονάδες:

- ❖ Διεύθυνση Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων, με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.

Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων ανάγονται ιδίως στη χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας βιομηχανιών και βιοτεχνιών, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, στον καθορισμό και τον αποχαρακτηρισμό λατομικών περιοχών, καθώς και στην άσκηση αρμοδιοτήτων που μεταφέρονται στην Περιφέρεια από την Κεντρική Διοίκηση. Επιπλέον, προκειμένου να επιτυγχάνεται η αποτελεσματική εφαρμογή της βιομηχανικής νομοθεσίας στο σύνολό της και να υλοποιούνται οι γενικές κατευθύνσεις του αρμόδιου υπουργείου σε θέματα βιομηχανικής πολιτικής, η Διεύθυνση Βιομηχανίας Ενέργειας και Φυσικών Πόρων ενημερώνει το καθ' ύλην αρμόδιο για τα θέματα αυτά υπουργείο, για κάθε ζήτημα της αρμοδιότητάς της που ανακύπτει κατά την εφαρμογή της βιομηχανικής νομοθεσίας από τις συναρμόδιες υπηρεσίες, με σκοπό την επίλυση των προβλημάτων και την παροχή διευκρινίσεων ή οδηγιών σε θέματα ερμηνείας της κείμενης νομοθεσίας. Τέλος, η Διεύθυνση παρέχει τις κατευθυντήριες οδηγίες στις περιφερειακές υπηρεσίες που ασκούν αρμοδιότητες βιομηχανίας, ενέργειας και φυσικών πόρων σε επίπεδο περιφερειακής ενότητας.

Τη Διεύθυνση Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων απαρτίζουν τα εξής τμήματα:

- α. Τμήμα Τεχνικών Εφαρμογών
- β. Τμήμα Διοικητικών Διαδικασιών

- ❖ Διεύθυνση Δια Βίου Μάθησης, Απασχόλησης και Εμπορίου με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.

Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Διά Βίου Μάθησης, Απασχόλησης και Εμπορίου ανάγονται ιδίως σε θέματα υποστήριξης του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος, σε θέματα της πέραν του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος διά βίου μάθησης και της σύνδεσης αυτών με την απασχόληση καθώς και σε θέματα εμπορίου και ανωνύμων εταιρειών. Ασκεί επίσης όλες τις αρμοδιότητες των τομέων Διά Βίου Μάθησης, Απασχόλησης και Εμπορίου στην Περιφερική Ενότητα Κέρκυρας.

Τη Διεύθυνση Διά Βίου Μάθησης, Απασχόλησης και Εμπορίου απαρτίζουν τα εξής Τμήματα :

- α. Τμήμα Υποστήριξης της Εκπαίδευσης
- β. Τμήμα Διά Βίου Μάθησης και Παιδείας
- γ. Τμήμα Απασχόλησης
- δ. Τμήμα Εμπορίου

- ❖ Διεύθυνση Τουρισμού με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.

Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Τουρισμού ανάγονται ιδίως στην κατάρτιση προγραμμάτων για τον τουριστικό σχεδιασμό, καθώς και για την τουριστική ανάπτυξη και προβολή της Περιφέρειας, σε συνεργασία με τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.) και τους ΟΤΑ α΄ βαθμού της περιφέρειας, την παροχή γνωμοδότησης, κατ' άρθρο 29 παρ. 3 του ν.2545/1997 (Α΄254), για χαρακτηρισμό και οριοθέτηση Περιοχών Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.) και την κατάρτιση, στο πλαίσιο των αναπτυξιακών προγραμμάτων, σχεδίου ανάπτυξης υποδομών για την αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής στον τουρισμό.

Τη Διεύθυνση Τουρισμού απαρτίζουν τα εξής τμήματα :

- α. Τμήμα Τουρισμού Περιφερειακής Ενότητας Κέρκυρας, με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Κέρκυρας,
- β. Τμήμα Τουρισμού Περιφερειακής Ενότητας Κεφαλληνίας, με έδρα το Αργοστόλι και τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Κεφαλληνίας και στην Περιφερειακή Ενότητα Ιθάκης,
- γ. Τμήμα Τουρισμού Περιφερειακής Ενότητας Ζακύνθου, με έδρα τη Ζάκυνθο και τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Ζακύνθου,
- δ. Τμήμα Τουρισμού Περιφερειακής Ενότητας Λευκάδας, με έδρα τη Λευκάδα και τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Λευκάδας.

Επισημαίνεται ότι στα Τμήματα Τουρισμού των Περιφερειακών Ενοτήτων ανήκουν σε τοπικό επίπεδο οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Τουρισμού της έδρας της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

- ❖ Διεύθυνση Ανάπτυξης Περιφερειακών Ενοτήτων

Οι Διευθύνσεις Ανάπτυξης των περιφερειακών ενοτήτων Κεφαλληνίας, Ζακύνθου και Λευκάδας ασκούν σε επίπεδο περιφερειακών ενοτήτων αρμοδιότητες του τομέα

φυσικών πόρων, ενέργειας και βιομηχανίας, του τομέα απασχόλησης, εμπορίου, καθώς και αρμοδιότητες παιδείας και διά βίου μάθησης οι οποίες έχουν ανατεθεί στις Περιφέρειες σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Οι Διευθύνσεις οφείλουν να απευθύνονται στις αντίστοιχες οργανικές μονάδες της έδρας της Περιφέρειας, για την αντιμετώπιση θεμάτων της αρμοδιότητάς τους.

Τις Διευθύνσεις Ανάπτυξης των περιφερειακών ενοτήτων απαρτίζουν τα εξής τμήματα:

- α. Τμήμα Χορήγησης Αδειών Ανάπτυξης, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων
- β. Τμήμα Επαγγέλματος
- γ. Τμήμα Εμπορίου
- δ. Τμήμα Διά Βίου Μάθησης, Παιδείας και Απασχόλησης
- ε. Τμήμα Γραμματειακής Υποστήριξης

1.1.2.1.1.2.6 Γενική Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών

Η Γενική Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών είναι αρμόδια για το συντονισμό και την παρακολούθηση της λειτουργίας όλων των οργανικών μονάδων που υπάγονται σ' αυτή, την εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας τους και την αντιμετώπιση των προβλημάτων και των υποθέσεων αρμοδιότητάς τους. Οφείλει να βρίσκεται σε συνεχή συνεργασία με το καθ' ύλην αρμόδιο υπουργείο για την καλύτερη αντιμετώπιση των προβλημάτων και των υποθέσεων αρμοδιότητάς τους.

Η Γενική Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών συγκροτείται από τις εξής οργανικές μονάδες:

❖ Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών Περιφερειακών Ενοτήτων.

Οι Διευθύνσεις Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειακών Ενοτήτων ασκούν όλες τις αρμοδιότητες του τομέα Μεταφορών και Επικοινωνιών, οι οποίες έχουν ανατεθεί στις Περιφέρειες, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Τις Διευθύνσεις Μεταφορών και Επικοινωνιών που έχουν συσταθεί στις περιφερειακές ενότητες της Περιφέρειας απαρτίζουν τα εξής τμήματα:

- α. Τμήμα Αδειών Κυκλοφορίας
- β. Τεχνικό Τμήμα
- γ. Τμήμα Χορήγησης Αδειών Οδήγησης
- δ. Τμήμα ΚΤΕΟ
- ε. Τμήμα Γραμματείας

1.1.2.1.1.2.7 Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας

Η Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας είναι αρμόδια για το συντονισμό και την παρακολούθηση της λειτουργίας όλων των οργανικών μονάδων που υπάγονται σ' αυτή, την εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας τους και την αντιμετώπιση των προβλημάτων και των υποθέσεων αρμοδιότητάς τους. Οφείλει να βρίσκεται σε συνεχή συνεργασία με τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία για την καλύτερη αντιμετώπιση των προβλημάτων και των υποθέσεων αρμοδιότητάς τους.

Η Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας συγκροτείται από τις εξής οργανικές μονάδες:

- ❖ Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.

Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας ανάγονται ιδίως στη διαφύλαξη και βελτίωση της υγείας και της ευεξίας του πληθυσμού, τοπικού, παγκόσμιου, μετακινούμενου και μη, μέσω πολυτομεακών συνεργασιών και πρακτικών που αποσκοπούν στην προάσπιση και προαγωγή της υγείας και της ευεξίας του ατόμου, ώστε να είναι ικανό να αναπτύξει τον έλεγχο πάνω στην υγεία του και να τη βελτιώσει, τον εκσυγχρονισμό, τον έλεγχο και την προστασία των επαγγελματιών και των υπηρεσιών υγείας, με σαφή προσανατολισμό την ποιότητα ζωής ασθενών και μη, και με βάση τις ανάγκες ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, καθώς και την προστασία και προαγωγή της υγείας με την ανάπτυξη προγραμμάτων αγωγής υγείας, πρόληψης και προαγωγής της υγείας.

Τη Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας απαρτίζουν τα εξής Τμήματα:

- α. Τμήμα Υπηρεσιών και Επαγγελματιών Υγείας.
- β. Τμήμα Δημόσιας Υγιεινής
- γ. Τμήμα Πρόληψης και Προαγωγής της Υγείας.
- δ. Το Τμήμα Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Υγειονομικού Ελέγχου

- ❖ Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.

Η Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας ασκεί ιδίως αρμοδιότητες προνοιακού χαρακτήρα που αφορούν την οικογένεια, το παιδί, τους ηλικιωμένους, άτομα με αναπηρίες και ευπαθείς πληθυσμιακές ομάδες, καθώς και αρμοδιότητες που ανάγονται στην κοινωνική και οικονομική στήριξη ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, στη διεξαγωγή ερευνών για την πρόληψη και αντιμετώπιση προβλημάτων που σχετίζονται με τη λειτουργία της κοινωνίας και τέλος σε θέματα που αφορούν την ενίσχυση και την προαγωγή του αθλητισμού και του πολιτισμού.

Τη Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας απαρτίζουν τα ακόλουθα τμήματα:

- α. Τμήμα Κοινωνικής Αρωγής.
- β. Τμήμα Κοινωνικών Υπηρεσιών.
- γ. Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας.
- δ. Τμήμα Αθλητισμού και Πολιτισμού.

- ❖ Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Περιφερειακών Ενοτήτων

Οι αρμοδιότητες των Διευθύνσεων Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας που συνιστώνται στις περιφερειακές ενότητες Κεφαλληνίας, Ζακύνθου και Λευκάδας ανάγονται ιδίως στη διαφύλαξη και βελτίωση της υγείας και της ευεξίας του πληθυσμού, στην εξασφάλιση της δημόσιας υγείας με τον υγειονομικό έλεγχο, την εφαρμογή της υγειονομικής νομοθεσίας, την έκδοση τοπικών υγειονομικών διατάξεων, τη λήψη μέτρων σε θέματα δημόσιας υγιεινής, την επιβολή κυρώσεων,

την έκδοση γνωματεύσεων για τη χορήγηση αδειών όλων των επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος, καθώς και στην εξασφάλιση της υγιεινής του περιβάλλοντος σε επίπεδο περιφερειακής ενότητας.

Τις Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας των περιφερειακών ενότητων απαρτίζουν τα ακόλουθα Τμήματα:

- α. Τμήμα Υπηρεσιών και Επαγγελματών Υγείας
- β. Τμήμα Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Υγειονομικού Ελέγχου
- γ. Τμήμα Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Επιπλέον, οργανωτικές μονάδες στην Κεντρική Υπηρεσία:

1.1.2.1.1.2.8 Νομική Υπηρεσία

Έχει συσταθεί Γραφείο της Νομικής Υπηρεσίας στις περιφερειακές ενότητες Κεφαλληνίας και Λευκάδας τα οποία χειρίζονται κάποιες από τις υποθέσεις των περιφερειακών ενότητων ενώπιον των δικαστικών και των διοικητικών αρχών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 255, παρ. 4 του ν. 3852/2010, κατά τις ειδικότερες προβλέψεις της προηγούμενης παραγράφου.

1.1.2.1.1.2.9 Αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας

Στην Αυτοτελή Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας υπάγονται οι αρμοδιότητες που ασκεί η Περιφέρεια στο πλαίσιο της κείμενης νομοθεσίας και ιδίως:

- Ο συντονισμός και η επίβλεψη του έργου της πολιτικής προστασίας για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών, εντός των ορίων της εδαφικής της περιφέρειας.
- Η ευθύνη για την εφαρμογή του ετήσιου εθνικού σχεδιασμού πολιτικής προστασίας, κατά το σκέλος που τα οικεία προγράμματα, μέτρα και δράσεις εφαρμόζονται σε επίπεδο περιφέρειας.
- Η διατύπωση εισηγήσεων για το σχεδιασμό πολιτικής προστασίας της περιφέρειας, προκειμένου να αποτελέσουν αντικείμενο της εισήγησης για τον ετήσιο εθνικό σχεδιασμό πολιτικής προστασίας από τη Διυπουργική Επιτροπή.
- Η υποβολή εισήγησης στον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας για την έκδοση απόφασης κήρυξης κατάστασης έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας, στις περιπτώσεις τοπικών καταστροφών.
- Η έκδοση αποφάσεων κήρυξης κατάστασης έκτακτης ανάγκης, προκειμένου για τοπικές καταστροφές μικρής έντασης.
- Ο σχεδιασμός και η οργάνωση θεμάτων πρόληψης, ενημέρωσης και αντιμετώπισης των καταστροφών ή καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, καθώς και η διάθεση και ο συντονισμός της δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων προς την κατεύθυνση αυτή.
- Ο συντονισμός όλων των υπηρεσιών της περιφέρειας, καθώς και του δημόσιου και ιδιωτικού δυναμικού και μέσων για την εξασφάλιση της

ετοιμότητας, την αντιμετώπιση των καταστροφών και την αποκατάσταση των ζημιών.

- Η έκδοση απόφασης για την επίταξη προσωπικών υπηρεσιών, καθώς και κινητών και ακινήτων, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του άρθρου 41 του ν. 3536/2007 (Α' 42).
- Η συμμετοχή στην εκπόνηση προγραμμάτων αντιπυρικής προστασίας δασικών εκτάσεων, στο σχεδιασμό και στη μελέτη μεθόδων και μέσων για την πρόληψη και καταστολή τους.
- Η συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς για την καταστολή των δασικών πυρκαγιών.
- Η συμμετοχή στο συντονισμό και στην αξιοποίηση των εναέριων και επίγειων μέσων, στο πλαίσιο συνεργασίας με τους αρμόδιους φορείς, για τη δασοπυρόσβεση.

Την Αυτοτελή Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας απαρτίζουν τα ακόλουθα Τμήματα:

- α. Τμήμα Πολιτικής Προστασίας Περιφερειακής Ενότητας Κέρκυρας.
- β. Τμήμα Πολιτικής Προστασίας Περιφερειακής Ενότητας Κεφαλληνίας.
- γ. Τμήμα Πολιτικής Προστασίας Περιφερειακής Ενότητας Ζακύνθου.
- δ. Τμήμα Πολιτικής Προστασίας Περιφερειακής Ενότητας Λευκάδος.

1.1.2.1.1.2.10 Αυτοτελές Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου

Το Αυτοτελές Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου είναι αρμόδιο ιδίως για τον έλεγχο της διοικητικής δράσης όλων των υπηρεσιών της Περιφέρειας, ώστε να προλαμβάνονται και να αποκαθίστανται διοικητικές και οργανωτικές δυσλειτουργίες και για τη διερεύνηση καταγγελιών πολιτών. Το Τμήμα υποχρεούται να υποβάλλει ανά τρίμηνο αναλυτική έκθεση στον Περιφερειάρχη για κάθε οργανική μονάδα ξεχωριστά.

1.1.2.1.1.2.11 Αυτοτελές Τμήμα Παλλαϊκής Άμυνας και Πολιτικής Σχεδίασης Εκτάκτων Αναγκών (ΠΑΜ-ΠΣΕΑ)

Το αυτοτελές τμήμα Π.Α.Μ. Π.Σ.Ε.Α. κατά το μέρος που αφορά τη διαμόρφωση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητές του, διέπεται από τις κείμενες κάθε φορά ειδικές διατάξεις. Ειδικότερα στις αρμοδιότητες του τμήματος υπάγονται ιδίως:

- Η σχεδίαση και ο προγραμματισμός που αναφέρεται στην οργάνωση, προπαρασκευή και κινητοποίηση των Πολιτικών Δυνάμεων, προς επιβίωση στον πόλεμο ή την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών στην ειρήνη και συμβολή αυτών στην Εθνική Άμυνα, η οποία εξασφαλίζεται δια της Πολιτικής Κινητοποίησης και της Πολιτικής Άμυνας.
- Η εισήγηση για τις ενδεδειγμένες μεθόδους χειρισμού θεμάτων και μέτρων της πολιτικής σχεδίασης έκτακτης ανάγκης.
- Ο συντονισμός και η κατεύθυνση των ενεργειών όλων γενικώς των υπηρεσιών της Περιφέρειας για την επίτευξη των επιταγών της σχεδίασης έκτακτης ανάγκης.

- Η συγκρότηση μικτών επιτροπών και ομάδων εργασίας με συμμετοχή αξιωματικών των σωμάτων ασφαλείας για τη μελέτη και τον προγραμματισμό διαφόρων θεμάτων, που έχουν σχέση με την πολιτική σχεδίαση έκτακτης ανάγκης, σε περίπτωση κήρυξης πολιτικής κινητοποίησης.
- Η έκδοση ατομικών προσκλήσεων σε περίπτωση πολιτικής επιστράτευσης.

Γραφείο ΠΑΜ – ΠΣΕΑ έχει συσταθεί σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα, εκτός της έδρας. Στα Γραφεία αυτά ασκούνται σε τοπικό επίπεδο οι αρμοδιότητες του Αυτοτελούς Τμήματος ΠΑΜ – ΠΣΕΑ.

1.1.2.1.1.2.12 Αυτοτελές Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων

Το Αυτοτελές Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων είναι αρμόδιο για την πληροφόρηση των μέσων ενημέρωσης που δραστηριοποιούνται στην περιφέρεια αλλά και των μέσων ενημέρωσης εθνικής εμβέλειας. Ειδικότερα, στις αρμοδιότητες του γραφείου υπάγονται:

- Η δημοσιογραφική κάλυψη γεγονότων γενικού ενδιαφέροντος για ενημέρωση της κοινής γνώμης.
- Η ενημέρωση της Κεντρικής Διοίκησης για ειδήσεις και δημοσιεύματα ιδιαίτερης σημασίας.
- Η μέριμνα για την επαφή του Περιφερειάρχη και των Υπηρεσιών που υπάγονται σ' αυτόν με τα μέσα ενημέρωσης.
- Η παροχή διευκολύνσεων και πληροφοριών σε δημοσιογράφους.
- Η τέλεση εκδηλώσεων που αφορούν σε εθνικές εορτές πανελληνίας και τοπικής σημασίας και η κατάρτιση σχετικού προγράμματος.

1.1.2.2 Ανθρώπινο Δυναμικό Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Το ανθρώπινο δυναμικό της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων απαρτίζεται από 355 άτομα (μη συμπεριλαμβανομένου τρία άτομα με σχέση έμμισθης εντολής).

Στον ακόλουθο πίνακα αποτυπώνεται η κατανομή του ανθρώπινου δυναμικού στις Διευθύνσεις και τα Τμήματα της Περιφέρειας.

Πίνακας 37: Κατανομή ανθρώπινου δυναμικού στις υπηρεσίες της Περιφέρειας

Γραφεία	ΠΕ Κέρκυρας	ΠΕ Κεφαλονιάς	ΠΕ Ζακύνθου	ΠΕ Λευκάδα	Σύνολο
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΥΠΟΔΟΜΩΝ					
1. Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού	1				1
α. Τμήμα Σχεδιασμού Περιφερειακής Πολιτικής	1				1
β. Τμήμα Εφαρμογής Προγραμμάτων και Έργων	2				2
γ. Τμήμα Κινήτρων Περιφερειακής Ανάπτυξης	3				3
δ. Τμήμα Τεκμηρίωσης	2				2
2. Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού	1				1
α. Τμήμα Χωρικού Σχεδιασμού					
β. Τμήμα Περιβάλλοντος	2				2
γ. Τμήμα Υδροοικονομίας	1				1
δ. Τμήμα Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας Π.Ε.		2	3	1	6
3. Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Π.Ε.	1	1	1	1	4
α. Τμήμα Συγκοινωνιακών Έργων	5	9	7	10	31
β. Τμήμα Εργαστηρίων	1	1	1	1	4
γ. Τμήμα Δομών Περιβάλλοντος	2	5	3	2	12
δ. Γραφείο Τεχνικών Έργων Ιθάκης		2			2
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ					
1. Διεύθυνση Διαφάνειας και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης	1				1
α. Τμήμα Διαφάνειας	1				1
β. Τμήμα Σχεδιασμού και Υποστήριξης Συστημάτων Φορέα	1				1
γ. Τμήμα Υποστήριξης Περιφερειακών Συστημάτων	1				1
δ. Τμήμα Σχεδιασμού Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών για τον Πολίτη	1				1
ε. Τμήμα Πληροφορικής Περιφερειακής Ενότητας		2	3	1	6
2. Διεύθυνση Εξυπηρέτησης του Πολίτη	1				1

α. Τμήμα Συντονισμού	1				1
β. Τμήμα Σχεδιασμού	1				1
3. Διεύθυνση Διοίκησης	1				1
α. Τμήμα Προσωπικού	1				1
β. Τμήμα Συλλογικών Οργάνων	3				3
γ. Τμήμα Γραμματείας	9				9
4. Διεύθυνση Οικονομικού	1				1
α. Τμήμα Προϋπολογισμού και Λογιστικής Διαχείρισης	5				5
β. Τμήμα Ταμειακής Υπηρεσίας	1				1
γ. Τμήμα Προσόδων και Περιουσίας	2				2
δ. Τμήμα Προμηθειών	2				2
ε. Τμήμα Μισθοδοσίας	2				2
5. Διεύθυνση Διοικητικού – Οικονομικού Π.Ε.			1	1	2
α. Τμήμα Προσωπικού και Μισθοδοσίας		2	2	4	8
β. Τμήμα Λογιστικής Διαχείρισης		2	3	1	6
γ. Τμήμα Ταμειακής Υπηρεσίας		1	1	2	4
δ. Τμήμα Προμηθειών		2	2	2	6
ε. Τμήμα Γραμματείας		8	4	6	18
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ					0
1. Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας	1				1
α. Τμήμα Προγραμματισμού	3				3
β. Τμήμα Φυτικής και Ζωικής Παραγωγής	4				4
γ. Τμήμα Αλιείας	2				2
δ. Τμήμα Τοπογραφίας, Εποικισμού και Αναδάσμου	1				1
2. Διεύθυνση Κτηνιατρικής	1				1
α. Τμήμα Υγείας των Ζώων	1				1
β. Τμήμα Κτηνιατρικής Δημόσιας Υγείας	2				2
γ. Τμήμα Κτηνιατρικής Αντίληψης Φαρμάκων	1				1
3. Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Π.Ε.		1	1	1	3
α. Τμήμα Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου		1	2	1	4
β. Τμήμα Φυτικής και Ζωικής Παραγωγής		3	3	1	7
γ. Τμήμα Κτηνιατρικής		2	2	3	7
δ. Τμήμα Αλιείας		3	2	1	6
ε. Τμήμα Τοπογραφίας, Εποικισμού και Αναδάσμου		1	1	1	3
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	1				1
1. Διεύθυνση Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων	1				1
α. Τμήμα Τεχνικών Εφαρμογών	2				2

β. Τμήμα Διοικητικών Διαδικασιών	2				2
2. Διεύθυνση Δια Βίου Μάθησης, Απασχόλησης και Εμπορίου	1				1
α. Τμήμα Υποστήριξης της Εκπαίδευσης	2				2
β. Τμήμα Διά Βίου Μάθησης και Παιδείας	3				3
γ. Τμήμα Απασχόλησης	1				1
δ. Τμήμα Εμπορίου	1				1
3. Διεύθυνση Τουρισμού	1				1
α. Τμήμα Τουρισμού Π.Ε.	1	1	1	1	4
4. Διεύθυνση Ανάπτυξης Π.Ε.		1	1	1	3
α. Τμήμα Χορήγησης Αδειών Ανάπτυξης, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων		1	2	1	4
β. Τμήμα Επαγγέλματος		1	2	1	4
γ. Τμήμα Εμπορίου		2	2	1	5
δ. Τμήμα Διά Βίου Μάθησης, Παιδείας και Απασχόλησης		1	1	1	3
ε. Τμήμα Γραμματειακής Υποστήριξης			2	1	3
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1				1
1. Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών Π.Ε.	1	1	1	1	4
α. Τμήμα Αδειών Κυκλοφορίας	4	1	3	1	9
β. Τεχνικό Τμήμα	2	3	1	2	8
γ. Τμήμα Χορήγησης Αδειών Οδήγησης	2	3	3	1	9
δ. Τμήμα ΚΤΕΟ	3	2	4	2	11
ε. Τμήμα Γραμματείας	4	1	1	2	8
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	1				1
1. Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας	1				1
α. Τμήμα Υπηρεσιών και Επαγγελματιών Υγείας	2				2
β. Τμήμα Δημόσιας Υγιεινής	1				1
γ. Τμήμα Πρόληψης και Προαγωγής της Υγείας					
δ. Τμήμα Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Υγειονομικού Ελέγχου	3				3
2. Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας	1				1
α. Τμήμα Κοινωνικής Αρωγής	1				1
β. Τμήμα Κοινωνικών Υπηρεσιών	2				2
γ. Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας	1				1
δ. Τμήμα Αθλητισμού και Πολιτισμού	1				1
3. Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε.		1	1	1	3
α. Τμήμα Υπηρεσιών και Επαγγελματιών Υγείας		2	4	3	9
β. Τμήμα Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Υγειονομικού Ελέγχου		4	4	2	10

γ. Τμήμα Κοινωνικής Αλληλεγγύης		1	2	1	4
ΑΥΤΟΤΕΛΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ, ΑΥΤΟΤΕΛΗ ΤΜΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΡΑΦΕΙΑ					
Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη		2	3	3	8
Γραφείο Νομικής Υπηρεσίας (με σχέση έμμισθης εντολής)		2		1	3
5. Αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας					
α. Τμήμα Πολιτικής Προστασίας Περιφερειακής Ενότητας Κέρκυρας.	1	1	1	1	4
β. Γραφείο ΠΑΜ ΠΣΕΑ Ιθάκης		1			1
Γραφείο Περιφερειάρχη	5				5
ΣΥΝΟΛΑ	126	80	81	68	355

Επισημαίνεται ότι:

- Στο συνολικό αριθμό των 320 στελεχών συμπεριλαμβάνονται και τρία (3) στελέχη με σχέση έμμισθης εντολής.
- Τα περισσότερα στελέχη εκτελούν παράλληλα καθήκοντα σε περισσότερα του ενός Τμήματα., ενώ άλλα στελέχη βρίσκονται σε απόσπαση σε άλλες Υπηρεσίες.

1.1.2.3 Ανάλυση και Αξιολόγηση των Οικονομικών της Περιφέρειας

Η οικονομική διοίκηση και λειτουργία των Περιφερειών ολοκληρώνεται σε τέσσερα διαδοχικά στάδια, με βάση τις ρυθμίσεις του Ν. 3852/2010:

- Το πρώτο στάδιο αφορά στη συγκρότηση των Οργάνων και κυρίως την εκλογή της Οικονομικής Επιτροπής.
- Το δεύτερο στάδιο αναφέρεται στην απογραφή των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων, των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων, καθώς και των διαθέσιμων χρηματικών μέσων των Περιφερειών
- Το τρίτο στάδιο αφορά στην κατάρτιση του προϋπολογισμού (οικονομική ενοποίηση και ετήσιος προγραμματισμός)
- Το τέταρτο στάδιο αναφέρεται στην κατάρτιση του επιχειρησιακού προγράμματος, το οποίο στη συνέχεια εξειδικεύεται σε ετήσιο πρόγραμμα δράσης της Περιφέρειας. Ο ετήσιος προϋπολογισμός καλύπτει τις δράσεις που προβλέπονται στο αντίστοιχο ετήσιο πρόγραμμα δράσης.

Κατά το έτος 2011 εκδόθηκαν:

- Το Π.Δ. για την εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος γενικής και αναλυτικής λογιστικής - κοστολόγησης.
- Το Π.Δ. για την οικονομική διοίκηση και το λογιστικό των Περιφερειών
- Η Υπουργική Απόφαση για τον τύπο του προϋπολογισμού τους.

Οι παραπάνω κανονιστικές πράξεις ισχύουν από την 1/1/2012, οπότε το 2011 αποτελεί περίοδο προσαρμογής για τις Περιφέρειες.

Συνεπώς μέσα στο 2011 αφενός μεν υλοποιούνται τα τέσσερα στάδια που αφορούν την οικονομική διοίκηση και λειτουργία των Περιφερειών, αφετέρου δε θα ξεκινήσει η προετοιμασία για την έκδοση και εφαρμογή των Π.Δ. και της Υ.Α.

Τέλος, αυτή τη χρονιά ολοκληρώθηκε το πρώτο στάδιο μεταφοράς αρμοδιοτήτων και υπηρεσιών από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση προς την Περιφέρεια και από τις Περιφέρειες στους Δήμους. Η επόμενη μεταφορά αρμοδιοτήτων και πόρων από τις Περιφέρειες στους Δήμους ολοκληρώθηκε την 01/01/2013.

Με βάση τα παραπάνω, είναι σαφές ότι οι αρμοδιότητες, η οργανωτική δομή και οι οικονομικές λειτουργίες των Περιφερειών αποκρυσταλλώθηκαν μετά τη διετία 2011 και 2012.

1.1.2.3.10 πρώτος προϋπολογισμός των Αιρετών Περιφερειών

Με την Κ.Υ.Α. 3907/11 «Κατάρτιση και υποβολή προϋπολογισμού των περιφερειών, οικονομικού έτους 2011» καθορίστηκαν ο τύπος του προϋπολογισμού των Περιφερειών και οι διαδικασίες κατάρτισης, υποβολής και ελέγχου, με βάση τις ρυθμίσεις του ν.3852/10 και του Π.Δ. 30/1996 (Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης).

Ο προϋπολογισμός συντάσσεται κατά φορέα - υποφορέα και Κ.Α.Ε (κωδικοί αριθμοί εσόδων/εξόδων). Ως προς τα έσοδα η ανάλυση των κονδυλίων ακολουθεί τον

κώδικα κατάταξης εσόδων Ν.Π.Δ.Δ. (εγκύκλιος ΥΠ.ΟΙΚ. 2/47285/0094/2.8.01). Ως προς τα έξοδα ακολουθείται ο **κώδικας κατάταξης εξόδων του κρατικού προϋπολογισμού** (εγκύκλιος ΥΠ.ΟΙΚ. 2/50418/0020/17.9.02), εκτός από ορισμένες κατηγορίες και υποκατηγορίες εξόδων που λόγω της φύσης τους εγγράφονται σε κωδικούς αριθμούς του πρώτου κώδικα.

Όλα τα κονδύλια εσόδων και εξόδων αθροίζονται σε υποσύνολα κατά κατηγορίες (ανά χιλιάδα π.χ. 0000) και υποκατηγορίες (ανά εκατοντάδα π.χ. 0700) κάθε κωδικού. Ο προϋπολογισμός αναπτύσσεται και στα δύο σκέλη του σε πέντε (5) στήλες, όπου αναγράφονται:

- στην 1η ο κωδικός αριθμός (Κ.Α.Ε.) και στην 2η η ονομασία του,
- στην 3η οι προβλέψεις για το 2011 και στην 4η οι διαμορφωθείσες πιστώσεις των εσόδων και εξόδων κατά το 2010 (αρχικός προϋπολογισμός, τροποποιήσεις),
- στην 5η τα απολογιστικά στοιχεία εσόδων και εξόδων του 2009.

Οι κοινοί στόχοι κατάρτισης των προϋπολογισμών των Περιφερειών το 2011, σε γενικές γραμμές είναι:

1. Η οικονομική ενοποίηση των πρώην Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (Ν.Α., Ε.Ν.Α., Ν.Δ.) που απαρτίζουν πλέον το νέο δευτεροβάθμιο ΟΤΑ (Περιφέρεια).
2. Η ενεργοποίηση της διαχειριστικής αυτοτέλειας των Περιφερειακών Ενοτήτων με την κατάρτιση δικού τους προϋπολογισμού.
3. Η συγκράτηση των λειτουργικών δαπανών στα επίπεδα του 2010, με βάση τις οδηγίες του ΥΠ.ΟΙΚ. και ο περιορισμός των προσλήψεων (αναλογία 5 προς 1).
4. Η εξασφάλιση των πιστώσεων για τη χρηματοδότηση όλων των έργων των πρώην Ν.Α. που είναι συνεχιζόμενα ή ολοκληρωμένα αλλά δεν έχουν εξοφληθεί.
5. Η κοστολόγηση και η σταδιακή απένταξη δαπανών για αρμοδιότητες που μεταφέρθηκαν στους Δήμους (π.χ. ενοίκια σχολικών κτιρίων) ή θα μεταφερθούν από 01/07/2011 (π.χ. μεταφορά μαθητών).

Η ενοποίηση των προϋπολογισμών των Ν.Α. στον προϋπολογισμό της Περιφέρειας εξασφαλίζει την λογιστική παρακολούθηση των εσόδων και εξόδων, ενώ η υλοποίηση ενός σημαντικού τμήματος από τις Περιφερειακές Ενότητες, επιτρέπει την αποτελεσματικότερη και ταχύτερη απορρόφησή του.

1.1.2.3.2 Το λογιστικό σύστημα των Περιφερειών

Οι Περιφέρειες είναι υποχρεωμένες να εφαρμόσουν προσωρινά τη νομοθεσία που ρύθμιζε την οικονομική διοίκηση - διαχείριση και το λογιστικό σύστημα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και αποτελείτο από δύο σκέλη:

1. Τον Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (Π.Δ. 30/1996) και συγκεκριμένα τα

κεφάλαια Η' «Έσοδα, Οικονομική Διοίκηση, Περιουσία» και Θ' «Έργα,

Προμήθειες, Απαλλοτριώσεις».

2. Το Νομοθετικό Διάταγμα 496/1974 «Περί λογιστικού των Νομικών

Προσώπων Δημοσίου Δικαίου», με το οποίο εξειδικεύεται το δημόσιο

λογιστικό σε ότι αφορά αυτά τα νομικά πρόσωπα. Το διάταγμα έχει τροποποιηθεί επανειλημμένα με κανονιστικές πράξεις και έχει εξειδικευτεί με προεδρικά διατάγματα που εκδόθηκαν σε εκτέλεσή του.

Πρακτικά η διενέργεια, η παρακολούθηση και ο έλεγχος της οικονομικής διαχείρισης των Ν.Α. ακολουθούσε την ισχύουσα για το δημόσιο λογιστικό νομοθεσία. Τα οικονομικά μέγεθρα της διαχείρισης των Ν.Α. καταγραφόντουσαν με την απλογραφική μέθοδο, προϋπολογιστικά στον προϋπολογισμό εσόδων - εξόδων και απολογιστικά στον αντίστοιχο απολογισμό. Οι έννοιες των εσόδων και των εξόδων ταυτιζόντουσαν με τις έννοιες των εισπράξεων και των πληρωμών. Η πρακτική αυτή ακολουθήθηκε υποχρεωτικά από τις Περιφέρειες το 2011.

Παραμένουν όμως τα προβλήματα κατάρτισης και υλοποίησης του προϋπολογισμού που χαρακτήριζαν τις Ν.Α. Ο προϋπολογισμός αποτελεί ένα απλό λογιστικό εργαλείο απεικόνισης των κονδυλίων κατά κωδικό, το οποίο εξυπηρετεί κυρίως τις ανάγκες του ελέγχου και δεν λειτουργεί ως εργαλείο προγραμματισμού, διαφάνειας και αξιολόγησης των εφαρμοζόμενων πολιτικών κάθε Περιφέρειας. Το οικονομικό - διαχειριστικό - λογιστικό σύστημα των Ν.Α. δεν τις βοηθούσε να ανταποκριθούν στις κοινωνικές και οικονομικές ανάγκες που καλούνταν να ικανοποιήσουν. Δεν λειτουργούσε ως εργαλείο για την άσκηση διοίκησης, προγραμματισμού και παρακολούθησης των δραστηριοτήτων τους, αλλά είχε σχεδιαστεί ως ένα σύστημα ταμειακής διαχείρισης, που κάλυπτε τα τυπικά της νομοθεσίας του δημόσιου λογιστικού.

Η κατάρτιση του προϋπολογισμού δεν επέτρεπε την απεικόνιση της πραγματικής οικονομικής τους κατάστασης, αφού δεν διέθετε τις δυνατότητες μιας ολοκληρωμένης και αξιόπιστης λογιστικής παρακολούθησης. Η παρακολούθησή του τις περισσότερες φορές γινότανε μόνο για να διαπιστώνεται η υπέρβαση ή όχι, κάποιων κονδυλίων.

Οι πολλαπλοί έλεγχοι κατά την κατάρτιση και υλοποίηση του προϋπολογισμού τους (Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου) αφορούσαν αποκλειστικά τη νομιμότητα των δαπανών και την τήρηση των περιορισμών που έθεταν τα κεντρικά όργανα.

Η οικονομική τους αυτοτέλεια ήταν περιορισμένη, πρώτον γιατί υποβαλλόντουσαν στον δημοσιονομικό έλεγχο του Υπουργείου Οικονομικών (Υ.Δ.Ε.), δεύτερον στα ελάχιστα ίδια έσοδά τους και τρίτον στους λογιστικούς και διαχειριστικούς περιορισμούς που συνεπαγότανε η δομή του προϋπολογισμού τους κατά φορέα και ΚΑΕ (κωδικοί αριθμοί εσόδων / εξόδων).

Αποτέλεσμα της κατάστασης αυτής, ήταν:

- Να είναι ασαφής η εικόνα της οικονομικής διαχείρισης και να μην υπάρχουν κίνητρα αποτελεσματικότητας / αποδοτικότητας / εξοικονόμησης πόρων
- Να μην υπάρχουν αξιόπιστα στοιχεία που να συνθέτουν την εικόνα της οικονομικής διοίκησης των Ν.Α.
- Να είναι δυσχερής η άντληση συμπερασμάτων τόσο από τις Ν.Α. όσο και από κεντρικά όργανα για τη δράση τους, άρα και η χάραξη ανάλογων πολιτικών.

Συνεπώς οι δυνατότητες καταγραφής και ανάλυσης των λειτουργιών των Περιφερειών είναι περιορισμένες, με αποτέλεσμα η παροχή τεκμηριωμένων στοιχείων και πληροφοριών να εμφανίζει πολλές αδυναμίες, οι οποίες εκτιμάται ότι θα ξεπεραστούν με την εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος γενικής και αναλυτικής λογιστικής - κοστολόγησης.

1.1.2.3.3Κρατικές επιχορηγήσεις

Στο Ν. 3852/10 προβλέπεται ότι οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Αιρετών Περιφερειών προέρχονται από τις παρακάτω πηγές εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού:

Το 2,4% των συνολικών ετήσιων εισπράξεων του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π.),

Το 4% των συνολικών ετήσιων εισπράξεων του φόρου προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.).

Με κοινή απόφαση των Υπουργών ΕΣ.Α.Η.Δ. και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών, καθορίζεται στο σύνολο των Κ.Α.Π. το ποσοστό που προορίζεται για την κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών των περιφερειών, το ποσοστό που προορίζεται για την κάλυψη επενδυτικών δαπανών, το ποσοστό που αποτελεί έσοδο της Ένωσης Περιφερειών, καθώς και ο τρόπος και η διαδικασία κατανομής των ποσών που αναλογούν στα ανωτέρω ποσοστά.

Οι κατανομές των δύο επιχορηγήσεων στις Περιφέρειες διενεργούνται με βάση τα δημογραφικά, γεωμορφολογικά, διοικητικά, οικονομικά, κοινωνικά, περιβαλλοντικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά τους (κριτήρια). Επιπλέον λαμβάνεται υπόψη η άμβλυση των περιφερειακών ανισοτήτων.

Επίσης με απόφαση του Υπουργού ΕΣ.Α.Η.Δ., μετά από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών καθορίζονται τα ποσοστά κατανομής των πόρων που αφορούν στις περιφερειακές ενότητες (πρώην Ν.Α.- Ν.Δ.)⁵⁹. Επιπλέον οι νέες ρυθμίσεις του Ν.

3852/2010 για τις προπληρωμές από του Κ.Α.Π., το λογαριασμό εξυγίανσης και την πιστοληπτική πολιτική των Ο.Τ.Α., αφορούν και τις Περιφέρειες:

- **Ν. 3852/10, άρθρο 264, παρ. 3: «Προπληρωμές από τους Κ.Α.Π. προς τις Περιφέρειες**

από το ΥΠ.ΕΣ.Α.Η.Δ. καταβάλλονται εφόσον συντρέχουν τα ακόλουθα κριτήρια:

- Η Περιφέρεια έχει εξαντλήσει το σύνολο των δημοσιονομικών της δυνατοτήτων κα ιδίως αυτών που έχουν σχέση με την είσπραξη ιδίων εσόδων,
- το αντικείμενο της προπληρωμής αφορά στην κάλυψη ανελαστικής δαπάνης,
- υπάρχει δυνατότητα οικονομικής αναπλήρωσης εντός ενός ημερολογιακού έτους,
- η προκαταβολή δε θα υπερβαίνει το ποσοστό του 150% του ύψους της μηνιαίας τακτικής επιχορήγησης της Περιφέρειας από τους Κ.Α.Π.

Με τη ρύθμιση αυτή θεσπίζονται συγκεκριμένες προϋποθέσεις και διαφανείς κανόνες για την χορήγηση προκαταβολών και περιορίζονται οι έκτακτες επιχορηγήσεις.

- **Ν. 3852/10, άρθρο 262: «Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης» και άρθρο 263**

«Λογαριασμός εξυγίανσης και αλληλεγγύης της πρωτοβάθμιας

αυτοδιοίκησης».

Τα σχετικά άρθρα αποτελούν μία από τις θεσμικές και οικονομικές καινοτομίες του προγράμματος «Καλλικράτης». Για να αποφεύγονται οι «πυροσβεστικές» έκτακτες επιχορηγήσεις ή ο συνεχής δανεισμός, προβλέπεται πλέον πρόγραμμα εξυγίανσης για τις Περιφέρειες που αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα. Η ένταξη στο πρόγραμμα γίνεται με ειδικές προϋποθέσεις (δείκτες δανεισμού) και συνεπάγεται συγκεκριμένα δικαιώματα και υποχρεώσεις, ενώ προβλέπονται μηχανισμοί παρακολούθησης για την εφαρμογή του.

Τέλος η συνομολόγηση **δανείων** αφορά αποκλειστικά στην χρηματοδότηση επενδύσεων ή χρεών και συνδέεται με δύο δείκτες που αποτυπώνουν το ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης των δανειακών υποχρεώσεων ως προς τα τακτικά έσοδα και το συνολικό χρέος ως προς τα συνολικά έσοδα.

Με τις διατάξεις αυτές θα πρέπει να αλλάξει ριζικά το υφιστάμενο σύστημα κατανομής των Κ.Α.Π. των Ν.Α. και να προσαρμοστεί στα χαρακτηριστικά του νέου θεσμού των αιρετών Περιφερειών. Τα σχετικά ποσά θα είναι πολύ μεγαλύτερα και θα αφορούν πλέον μόνο δύο κατηγορίες δαπανών, λειτουργικές και επενδύσεις.

1.1.2.3.4 Ανάλυση Προϋπολογισμού Περιφέρειας

Ο πρώτος προϋπολογισμός της Περιφέρειας για το 2011, καταρτίστηκε μετά το μεταβατικό τρίμηνο υλοποίησης του προϋπολογισμού με δωδεκαμημόρια, και μετά τη διενέργεια των δύο πρώτων φάσεων της απογραφής, που κατέγραψαν τα εξής στοιχεία :

Στην παρούσα φάση εκπόνησης του Επιχειρησιακού Σχεδίου έχει συνταχθεί ο απολογισμός του 2014, αλλά δεν έχει ακόμη οριστικοποιηθεί και υποβληθεί για έγκριση στο ΠΣ. Ο απολογισμός του 2014 της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

Α. ΕΣΟΔΑ

Περιγραφή	Εγκεκριμένος	Διαμορφωμένος	Πραγματοποιηθέντα
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	50.000,00	766.052,60	274.554,56
ΦΟΡΟΙ – ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΥΠΕΡ Ν.Π.Δ.Δ.	12.371.384,86	12.350.835,73	9.289.150,05
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ Ν.Π.Δ.Δ.	63.600,00	86.817,49	252.181,44
ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ, ΠΡΟΣΤΙΜΑ, ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΟΙΝΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΒΟΛΑ	100.527,00	113.477,00	135.570,73
ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ	1.000,00	3.000,00	40.637,00
ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	0,00	861.715,30	546.942,75
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ ΕΤΗ	3.986.100,00	4.119.713,55	3.278.109,06
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ Κ.Λ.Π. ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ.	8.223.521,51	42.466.206,57	1.534.648,52
ΤΑΜΕΙΑΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	18.174.452,15	17.764.009,95	0,00
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	42.970.585,52	78.531.828,19	15.351.794,11

Α. ΕΞΟΔΑ

Περιγραφή	Εγκεκριμένος	Διαμορφωμένος	Πραγματοποιηθέντα
ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	14.242.930,84	17.615.436,86	9.741.999,37
ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ	990.046,00	1.191.521,37	547.011,90
ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ	1.459.524,00	1.601.088,48	1.256.239,61
ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΑΝΤΙΚΡΙΖΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΜΕΝΑ ΕΣΟΔΑ	14.700,00	25.753,46	4.737,00
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΣΥΝΘΕΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΔΑΠΑΝΕΣ	112.672,00	875.764,51	253.419,41

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝΝΗΣΩΝ 2014-2019
ΕΝΟΤΗΤΑ 1 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΚΙΝΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	102.000,00	757.759,50	621.872,39
ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	18.500,00	37.000,00	18.500,00
ΕΚΤΑΚΤΑ	25.459.690,60	56.331.325,75	4.191.555,11
ΤΑΚΤΙΚΟ & ΕΙΔΙΚΟΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	575.022,08	124.429,88	0
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	42.975.085,52	78.560.079,81	16.635.334,79

1.1.2.4 Ανάγκες – ελλείψεις υφιστάμενης κατάστασης

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται οι αδυναμίες που παρουσιάζονται στην εσωτερική λειτουργία και οργάνωση της Περιφέρειας. Οι αδυναμίες αυτές οφείλονται τόσο από ανάγκες – ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό, όσο και σε ζητήματα υλικοτεχνικών υποδομών.

- ❖ Σ' ότι αφορά το ανθρώπινο δυναμικό και στην αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων. Τα κυριότερα ζητήματα αφορούν τα εξής:
  - Έλλειψη προσωπικού και στελέχωσης θέσεων σε Τμήματα των Περιφερειακών Ενοτήτων. Οι Διευθύνσεις αντιμετωπίζουν θέματα έλλειψης προσωπικού που προκύπτουν κυρίως λόγω συνταξιοδοτήσεων και υποχρεωτικών μετατάξεων. Επιπρόσθετα, αρκετά στελέχη της ΠΙΝ καλύπτουν πολλαπλές ανάγκες αφού ανήκουν οργανικά σε παραπάνω από μια θέσεις. Επιπλέον, οι ελλείψεις εντείνονται λόγω του μέτρου της εργασιακής εφεδρείας αλλά και του κανόνα της μιας πρόσληψης για κάθε δέκα αποχωρήσεις.
  - Μη στελέχωση ορισμένων ζωτικών υπηρεσιών της Περιφέρειας, όπως είναι η Νομική Υπηρεσία, η οποία δεν έχει κανένα στέλεχος με αποτέλεσμα όποτε η Περιφέρεια χρειάζεται νομική υποστήριξη να απευθύνεται σε εξωτερικούς συνεργάτες.
  - Έλλειψη συστηματικής πολιτικής επιμόρφωσης των στελεχών της Περιφέρειας σε θέματα της αρμοδιότητάς τους. Επιπρόσθετα, υφίσταται η δυσκολία της μη χρηματοδότησης ενεργειών κατάρτισης και ο μη προγραμματισμός εκπαιδεύσεων.
  - Κατακερματισμός συναφών αρμοδιοτήτων σε διαφορετικά τμήματα και Διευθύνσεις. Χαρακτηριστική περίπτωση το τμήμα Πολιτισμού και Αθλητισμού έχει τοποθετηθεί στη Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας, ενώ ο Τουρισμός ανήκει στη Διεύθυνση Τουρισμού υπαγόμενη στη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης. Ο Πολιτισμός και ο Τουρισμός ειδικά στα Ιόνια Νησιά είναι άρρηκτα συνδεδεμένα και θα πρέπει να ανήκουν στην ίδια Γενική Διεύθυνση.
  - Προβλήματα οργάνωσης, συνεργασίας και επικοινωνίας μεταξύ των διαφόρων Υπηρεσιών της Περιφέρειας, ώστε να υπάρχει κεντρικός συντονισμός, αποτελεσματικότητα στην λειτουργία της Περιφέρειας και αποδοτικότητα των στελεχών της.
  - Πολύπλοκες διαδικασίες που αναδεικνύουν γραφειοκρατικά θέματα στη συναναστροφή με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.
- ❖ Σ' ότι αφορά τις υποδομές και το μηχανογραφικό εξοπλισμό. Τα κυριότερα ζητήματα αφορούν τα εξής:
  - Στην έδρα της Περιφέρειας υπάρχει εγκατεστημένο πληροφοριακό σύστημα στο οποίο βρίσκονται εγκατεστημένα όλα τα προγράμματα των εφαρμογών

των ΠΕ. Όμως, στις ΠΕ Ζακύνθου, Κεφαλληνίας και Λευκάδας είναι σχεδόν ανενεργά λόγω προβλημάτων στο δίκτυο.

- Προβλήματα εντοπίζονται στην ανεπαρκή εκπαίδευση του προσωπικού στις νέες εφαρμογές (Ο.Π.Σ.Ν.Α.). Η εκπαίδευση των στελεχών αυτών θα συνέβαλλε στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών με σκοπό τη δραστική μείωση του χρόνου και του κόστους για κάθε Διεύθυνση.
  - Παρουσιάζονται προβλήματα δομημένης καλωδίωσης, τοπολογίας δικτύου και υπάρχουν περιφερειακές Υπηρεσίες που δεν έχουν ενταχθεί στο ΣΥΖΕΥΞΙΣ.
  - Ανάγκη για προμήθεια νέου ηλεκτρονικού εξοπλισμού για την αντικατάσταση του παρόντος λόγω παλαιότητας και περιορισμένων δυνατοτήτων.
  - Η ταχύτητα του δικτύου σε ώρες αιχμής είναι χαμηλή με αποτέλεσμα τη δημιουργία προβλημάτων σε web εφαρμογές.
  - Ειδικά στην Π.Ε. Λευκάδας οι Υπηρεσίες, όπου στεγάζονται στο νέο κτίριο – Διοικητήριο, λόγω του περιορισμένου χώρου δεν είναι εφικτή η αποθήκευση των αρχείων των Υπηρεσιών και για αυτόν το λόγο μισθώνεται αποθήκη για τη φύλαξη τους (εκτός πόλης).
- ❖ Σ' ότι αφορά θέματα εσωτερικής επικοινωνίας και εξυπηρέτησης πολιτών και επιχειρήσεων. Τα κυριότερα ζητήματα αφορούν τα εξής:
- Η ιστοσελίδα της αιρετής Περιφέρειας των Ιονίων Νήσων (www.pir.gov.gr) είναι σχεδιασμένη με τέτοιο τρόπο που δεν επιτρέπει την αξιοποίηση της σε θέματα ενημέρωσης σχετικά με την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, παρά μόνο σε επίπεδο αποφάσεων των Οργάνων που ασκούν Διοίκηση. Η Περιφέρεια ως ενιαίος Φορέας των Ιονίων Νήσων, θα μπορούσε να αναλάβει πρωτοβουλίες που θα συνεισέφεραν περισσότερο στην προβολή των νησιών.
  - Επιπρόσθετα, η ιστοσελίδα της Περιφέρειας προσφέρει περιορισμένες δυνατότητες ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη φυσική παρουσία του ενδιαφερόμενου στην Υπηρεσία, προκειμένου να εξυπηρετηθεί αυξάνοντας το εργασιακό φόρτο των υπαλλήλων.

(1) Στρατηγική της Περιφέρειας και Αναπτυξιακές Προτεραιότητες

Εισαγωγή

Η δομή και η διάρθρωση της Αυτοδιοίκησης παρουσιάζει συνεχή εξέλιξη τα τελευταία χρόνια και απαιτεί συνεχή ενημέρωση, υψηλό βαθμό οργάνωσης και τεχνογνωσία. Ο θεσμός της αιρετής Περιφέρειας, δημιουργεί ένα νέο τοπίο στην άσκηση της αποκεντρωμένης διοίκησης με αποτέλεσμα οι προκλήσεις και οι ευκαιρίες διαρκώς να μεγεθύνονται. Στο νέο αυτό διοικητικό μοντέλο οι Περιφέρειες πρέπει πλέον να λειτουργούν σαν οργανωμένες δομές, παρεμβαίνοντας και αναδιαμορφώνοντας τις σχέσεις πολιτικής, οικονομίας, κοινωνίας, πολιτών, επικοινωνίας, πληροφόρησης και γνώσης, δεδομένα τα οποία παρουσιάζουν συνεχή και δυναμική εξέλιξη.

Αν και τα προβλήματα στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων είναι ποικίλα και σύνθετα, η δυναμική της και η στρατηγική της θέση, δημιουργούν σημαντικές αναπτυξιακές ευκαιρίες και δυνατότητες τουλάχιστον σε εθνικό επίπεδο.

Το μοντέλο στρατηγικού σχεδιασμού συνδυάζει τα ευρήματα από την ανάλυση του εσωτερικού και του εξωτερικού περιβάλλοντος της Περιφέρειας, όπως αυτά αποτυπώνονται στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, με το όραμα για την μελλοντική ανάπτυξη και το ρόλο που θέλει να διαδραματίσει η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.

Το τελικό αποτέλεσμα είναι ο προσδιορισμός συγκεκριμένων σχεδίων δράσης και υπηρεσιών που πρέπει να αναπτύξει η Περιφέρεια, προκειμένου να εκμεταλλευτεί τα πλεονεκτήματά της και τις συγκυρίες που επηρεάζουν τόσο το εσωτερικό όσο και το εξωτερικό της περιβάλλον. Μέσω αυτής της μεθοδολογικής προσέγγισης η Περιφέρεια θα επιδιώξει να επιτύχει την εκπλήρωση του οράματος και της αποστολής της, καθώς και των στρατηγικών στόχων της με τον αποδοτικότερο τρόπο.

Η στρατηγική ανάλυση της Περιφέρειας περιλαμβάνει τα κάτωθι:

- **Το όραμα, η αποστολή, οι αξίες και οι πολιτικές επιλογές της Περιφέρειας**
- **Αναπτυξιακές προτεραιότητες της Περιφέρειας (αναλυτικά προτεραιότητες, μέτρα και δράσεις για να επιτύχει η Περιφέρεια τις πολιτικές που έχει ορίσει)**

(1.1) Το όραμα, η αποστολή, οι αξίες και οι πολιτικές επιλογές της Περιφέρειας

(1.1.1) Όραμα και Αποστολή της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Η στρατηγική της Περιφέρειας αποτελεί ένα συνεκτικό σύνολο επιλογών και πολιτικών δράσης, που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της αποστολής και στην επίτευξη του οράματος της Περιφέρειας. Η διαμόρφωση της στρατηγικής της Περιφέρειας σημαίνει :

- τον προσδιορισμό των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης που θα αντιμετωπίσει η Περιφέρεια στο πλαίσιο της βελτίωσης ζωής των πολιτών
- η διαμόρφωση των κατάλληλων εσωτερικών στρατηγικών επιλογών που θα διασφαλίσουν την επιτυχή προσέγγιση και αντιμετώπιση των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης.

Το πρώτο βήμα για τη διαμόρφωση της στρατηγικής είναι να διατυπωθεί το στρατηγικό όραμα για την ανάπτυξη της περιοχής της Περιφέρειας και της τοπικής κοινωνίας και την ανάπτυξη της ίδιας της Περιφέρειας ως οργανισμού και οι κατευθυντήριες αρχές για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων.

Το στρατηγικό όραμα είναι μια άποψη της μελλοντικής κατεύθυνσης ενός Οργανισμού και του δρόμου που θα ακολουθήσει. Είναι μια καθοδηγητική έννοια, για το τι προσπαθεί να κάνει η Περιφέρεια και για το τι προσπαθεί να γίνει. Η σημασία λοιπόν του οράματος για την Περιφέρεια είναι ότι την καθοδηγεί από την τωρινή της κατάσταση στην επιθυμητή.

Σε ακολουθία με την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, αλλά και σύμφωνα με τις προεκλογικές και προγραμματικές δεσμεύσεις της Περιφερειακής Αρχής, το όραμα για την Περιφέρεια είναι:

Όραμα:

«Η συμμετοχή όλων των πολιτών σε συλλογικές πρωτοβουλίες, η αντιμετώπιση της κρίσης και της φτώχειας, η επίλυση των καθημερινών και μακροχρόνιων προβλημάτων της κοινωνίας μας, η αξιοποίηση των δυνατοτήτων σε ανθρώπινο δυναμικό και σε πόρους, η ισότητα της πρόσβασης των πολιτών στα δημόσια αγαθά και η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής μέσα από την ισόρροπη ανάπτυξη της οικονομίας των Ιονίων Νήσων.»

Αποστολή:

Η αποστολή της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων είναι ο σχεδιασμός, ο προγραμματισμός και ο έλεγχος της υλοποίησης πολιτικών σε περιφερειακό επίπεδο υιοθετώντας τις αρχές της αειφόρου και διατηρήσιμης ανάπτυξης, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του νησιωτικού χώρου και προσβλέποντας στην ανάσχεση των κοινωνικών ανισοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές

Με αυτή την έννοια θα πρέπει να οριοθετηθεί η αποστολής της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων και να εμπλουτιστεί με κατάλληλες στρατηγικές προκειμένου να προσδιορίζονται και να εξειδικεύονται μεθοδολογίες για την πραγμάτωση του οράματος της. Στρατηγικές που θα εξυπηρετούν τις πολιτικές για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης με την παραγωγική ανασυγκρότηση του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα, την κοινωνικού τύπου οικονομία, την ανάσχεση των κοινωνικών ανισοτήτων, το σχεδιασμό δημοσίων επενδύσεων με κοινωνικό χαρακτήρα, την αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος, αποθαρρύνοντας παράλληλα την μονοκαλλιέργεια του τουρισμού, για την ισόρροπη ανάπτυξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Ταυτόχρονα, προωθώντας την σύνδεση της παραγωγικής βάσης της περιφέρειας με κέντρα ανάπτυξης Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών, την ανάπτυξη της εξωστρέφειας μέσω της σύνδεσης των δραστηριοτήτων του πρωτογενή και δευτερογενή τομέα με την τουριστική αγορά, την εξασφάλιση της ενδοπεριφερειακής συνοχής με ενίσχυση των μεταφορών και πύκνωση των θαλάσσιων και εναέριων συγκοινωνιών/συνδέσεων, με υιοθέτηση του μεταφορικού ισοδύναμου, την προσέλκυση διοικητικών στελεχών και την περαιτέρω βελτίωση του καθεστώτος της άρσης απομόνωσης, της περιφερειακότητας και της αναπτυξιακής θέσης της στον εθνικό χώρο, την προστασία και διατήρηση του τοπίου και του φυσικού αποθέματος ως αισθητικό και παραγωγικό μέσο και τη δημιουργία πολιτιστικής ταυτότητας και περιφερειακής συνείδησης.

(1.1.2) Αξίες της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Η έννοια της αξίας περιλαμβάνει αρχές που έχουν διάρκεια στο χρόνο και οι οποίες αναμένεται να καθοδηγούν την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων. Οι αξίες αντιπροσωπεύουν τις βασικές πεποιθήσεις της Περιφέρειας για τη λειτουργία της και καταδεικνύονται μέσα από την καθημερινή συμπεριφορά όλων των εργαζομένων.

Οι αξίες δηλώνουν τις προσδοκίες που έχει η Περιφέρεια για τον τρόπο συμπεριφοράς του καθενός που συμμετέχει ή εμπλέκεται με αυτήν και αποτελούν το βασικό υπόβαθρο για τη λειτουργία της, ενώ καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο προσπαθεί να πετύχει τους στόχους της.

Αποτελούν βασικές αρχές, οι οποίες διαχέονται σε όλες τις βαθμίδες της καθημερινής λειτουργίας της και καθορίζουν τους κανόνες ορθής συμπεριφοράς προς τους πολίτες, τους συνεργάτες και τους συναδέλφους.

Με βάση τα ανωτέρω οι αξίες της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων είναι οι ακόλουθες:

Διαφάνεια

Η *διαφάνεια* αποτελεί τη δυνατότητα που παρέχει ένας Οργανισμός στον πολίτη αλλά και σε κάθε ενδιαφερόμενο να ενημερώνεται για την λειτουργία και τις αποφάσεις του, μέσω μιας διαδικασίας αμφίδρομης επικοινωνίας και εποικοδομητικού διαλόγου.

Η διαφάνεια αυτή εξασφαλίζεται και μεγιστοποιείται μέσω της βελτιστοποίησης της οργάνωσης και της διοικητικής λειτουργίας της Περιφέρειας για την ποιοτικότερη και αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση των συναλλασσομένων (πχ. πολίτες, νομικά πρόσωπα).

Συνεπώς, η διαφάνεια διέπεται από την *ποιότητα* και την αποτελεσματικότητα, οι οποίες εξασφαλίζονται με την αξιοποίηση του συνόλου του ανθρώπινου δυναμικού της και με τη χρήση των εφαρμογών ΤΠΕ για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, αποσκοπώντας στην αναβάθμιση του βιοτικού επιπέδου των πολιτών της Περιφέρειας.

Συγχρόνως, η αξία της διαφάνειας προϋποθέτει την *αξιοπιστία* σε επίπεδο παροχής υπηρεσιών με επίκεντρο τον πολίτη αλλά και την *αξιοκρατία* τόσο σε επίπεδο διαδικασιών, συνεργασιών, δράσεων, διαγωνισμών, προσλήψεων, μεταθέσεων, προαγωγών και ανάδειξης ηγετικών ικανοτήτων του προσωπικού δίνοντας δίκαια ίσες ευκαιρίες ανάδειξης σε όλους

Τέλος, η διαφάνεια επιτυγχάνεται όχι μόνο με τη *συνέπεια* όλων των δυνάμεων της Περιφέρειας αλλά και με την *υπευθυνότητα* και τον απόλυτο σεβασμό στον πολίτη και τον οποιοδήποτε επωφελούμενο από τις υπηρεσίες που παρέχει η Περιφέρεια.

Επιπλέον, θα πρέπει να περιλαμβάνονται αξίες που δεν αναφέρονται στην ίδια τη λειτουργία του φορέα αλλά περιγράφουν την ίδια την αποτελεσματικότητα του αναφορικά με την εξυπηρέτηση των στρατηγικών που αποβλέπουν στην κοινωνική ένταξη και λειτουργικότητα του φορέα.

Συνεργατικότητα

Η Συνεργατικότητα είναι η αρχή που δεν περιορίζει την ανθρώπινη προσπάθεια που χρειάζεται για την αύξηση της αποτελεσματικότητας της ΠΙΝ αλλά αντιθέτως στοχεύει στη ενίσχυση και διευκόλυνση της ανθρώπινης αλληλεπίδρασης και την προώθηση της καινοτομίας. Σκοπός της είναι να κτίσει μια στρατηγική ενοποιημένων υπηρεσιών και επικοινωνιών που θα χρησιμοποιεί τις γνώσεις των εργαζομένων και ενισχύοντας τις διαδικασίες για την επίλυση προβλημάτων σε πραγματικό χρόνο.

Απαιτεί μια συνεχή προσπάθεια για να δημιουργηθεί ένας τρόπος εργασίας και συνεργατικών αντιλήψεων, που θα ενισχύει τη συνεργασία μεταξύ διαφορετικών τμημάτων της Περιφέρειας, ώστε να επιτευχθούν οι Στρατηγικοί μας στόχοι.

Ίσες Ευκαιρίες

Η ισότητα και η έλλειψη διακρίσεων αποτελεί θεμελιώδη λίθο για τη χάραξη πολιτικής την χρονική περίοδο που διανύουμε. Η αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκευτικών πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού πρέπει να δεσμεύει την Περιφέρεια και να εφαρμόζεται σε όλου τους τομείς της οικονομικής, κοινωνικής, πολιτιστικής και διοικητικής της δραστηριότητας. Η μη διακριτική μεταχείριση θα πρέπει να αντανakλάται σε όλες τις πολιτικές που στοχεύουν στην ανάπτυξη της Περιφέρειας.

Η Περιφέρεια θα πρέπει να δημοσιοποιεί με ποιόν τρόπο έχει εφαρμόσει εθνικές και διεθνείς διαδικασίες/αρχές και ποιους στόχους έχει θέσει σχετικά με τις ίσες ευκαιρίες και τη διαφορετικότητα, την υγεία και ασφάλεια στο χώρο εργασίας, την ένταξη των μεταναστών και των ατόμων με αναπηρίες στην κοινωνία, τη δίκαιη αμοιβή, καθώς και την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής.

Αξιοπρέπεια

Ο συλλογικός σεβασμός και εκτίμηση στο θεσμικό ρόλο αλλά και στην εξυπηρέτηση του στόχου, χωρίς έπαρση και με ταυτόχρονη τήρηση των κανόνων με συμπεριφορά που προάγει την ευγένεια και το ήθος θα πρέπει να αποτελεί γενικό κανόνα συμπεριφοράς των στελεχών όσο και συλλογική έκφραση της Περιφέρειας.

Δημοκρατική Διακυβέρνηση

Στον τρόπο Διακυβέρνησης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων πρέπει να κυριαρχούν οι Δημοκρατικές διαδικασίες, να γίνονται σεβαστές οι αποφάσεις των πολιτικών οργάνων και να ακολουθούνται όλες οι νόμιμες διαδικασίες για την εφαρμογή τους. Πρέπει να είναι σεβαστή η διαφορετική άποψη καθώς και η υποχρέωση των εργαζομένων να εφαρμόσουν τις αποφάσεις. Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων αναλαμβάνει τις ευθύνες που τις αναλογούν και θεωρεί ότι αυτή είναι υπεύθυνη για νομικές και άλλες επιπτώσεις που θα προκύψουν από την εφαρμογή των αποφάσεων των πολιτικών οργάνων της. Θεωρεί επίσης ότι παραλήψεις και παρατυπίες που μπορεί να προκύψουν πρέπει να ελέγχονται και να τεκμηριώνονται πως προέκυψαν, από ποιούς προέκυψαν και ποιοι τελικά έχουν την ευθύνη. Πιστεύουμε ότι με τον προσδιορισμό των λαθών και των παραλήψεων θα πετύχουμε την καλλίτερη δυνατή λειτουργία.

(1.1.3) Οι πολιτικές της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Οι βασικές πολιτικές, μέσα από τις οποίες επιδιώκεται η υλοποίηση του οράματος της ΠΙΝ είναι :

- **Ο αναπτυξιακός σχεδιασμός της Περιφέρειας** λαμβάνει υπόψη την οικονομική συγκυρία/ κρίση θέτοντας στο επίκεντρο την αναδιάρθρωση της οικονομίας και του χώρου μέσω της υιοθέτησης πολιτικών ανασυγκρότησης που εστιάζουν στον κοινωνικό της ρόλο ενισχύοντας την κοινωνική συνοχή. Αυτό θα επιτευχθεί μέσω της άμβλυνσης των κοινωνικών αντιθέσεων, θέτοντας ως στόχο την ανάσχεση της ανεργίας, τη διεύρυνση της παραγωγικής βάσης, τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και νέων

παραγωγικών δραστηριοτήτων. Αυτές οι δραστηριότητες οφείλουν να πραγματοποιούνται σε τομείς που έχουν εγκαταλειφθεί ή φθίνουν. Συγχρόνως θα πρέπει να διευκολύνουν τη δημιουργία παραγωγικών δομών ομότιμων δικτύων συνεργατικού χαρακτήρα, συνεταιριστικών δομών κλπ. Η υιοθέτηση του εναλλακτικού τρόπου προσέγγισης της παραγωγικής διαδικασίας και η ζεύξη του με τις αρχές της νησιωτικής πολιτικής οριοθετεί νέες δυνατότητες κοινωνικής συνοχής. Έτσι, οι άξονες της ανάπτυξης της τεχνολογίας, η ενίσχυση της πρόσβασης σε νέες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, η προσαρμογή στις κλιματικές αλλαγές, η κοινωνική ένταξη και οι σύγχρονες εθνικές πολιτικές για «πράσινα νησιά» και «γαλάζια ανάπτυξη» έχουν τη δυνατότητα να ορίσουν με διαφορετικό τρόπο την έννοια της «επένδυσης» και του αποτυπώματος της στο δημόσιο χώρο. **Η σύζευξη του αναπτυξιακού προτύπου της Περιφέρειας με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019 αλλά και με το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2014-2020 πρέπει να αποτελέσουν προτεραιότητα για την υλοποίηση των ανωτέρω.**

- **Κοινωνική Οικονομία**. Η ανάληψη συγκεκριμένων πρωτοβουλιών για συνεργασίες, δικτυώσεις και κοινές δράσεις με τους κοινωνικούς, παραγωγικούς και θεσμικούς φορείς της Περιφέρειας για την άμβλυση των κρίσιμων προβλημάτων λόγω της δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας, την συγκράτηση του παραγωγικού ιστού και τη διαμόρφωση νέων ευκαιριών στους τομείς της οικονομίας, με συγκεκριμένες προτεραιότητες σε κάθε περιφερειακή ενότητα. Επομένως, ως ένας από τους κεντρικούς πυλώνες των πολιτικών της Περιφέρειας για την πενταετία τίθεται η ενίσχυση και ανάπτυξη της **Κοινωνικής Οικονομίας** με επίκεντρο την ανάδειξη της Κοινωνίας των Πολιτών σε τομείς όπως η υγεία, η παιδεία και επιμόρφωση, η κοινωνική αλληλεγγύη, ο πολιτισμός, οι ήπιες μορφές τουρισμού, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η διαχείριση απορριμμάτων, αποβλήτων και υδάτινων πόρων κ.α.
- **Προώθηση της ιδιαιτερότητας του νησιωτικού χώρου και εισαγωγή και επικαιροποίηση της έννοιας του περιβάλλοντος στο σχεδιασμό της Περιφέρειας**. Η πολιτική για τα νησιά και τα μικρά νησιά που έχει υιοθετηθεί απ' το Περιφερειακό Συμβούλιο, και εισήχθη πρόσφατα ως παράμετρος στο χωρικό σχεδιασμό μπορεί να αποτελέσει εργαλείο στην περίπτωση που θα συνδεθεί με πολιτικές - κίνητρα για τις εναέριες και θαλάσσιες μεταφορές, τη χρήση νέων τεχνολογιών και καινοτομίας, την ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα αλλά και την υιοθέτηση προτύπων που θα ενισχύσουν την ενδογενή ανάπτυξη. Η παραπάνω προσέγγιση θα πρέπει να στοχεύει στην άρση της απομόνωσης των νησιών και την ενίσχυση της ενδοπεριφερειακής συνοχής. Έτσι λοιπόν πρέπει να υιοθετηθεί και να διευκολυνθεί ένα μοντέλο αυτοσυντηρούμενης ανάπτυξης του πρωτογενούς τομέα που θα διευρύνει την παραγωγική βάση σε κάθε νησί διευκολύνοντας τους όρους ανάπτυξης άλλων παραγωγικών δραστηριοτήτων του δευτερογενούς και του τριτογενούς τομέα, σε κατάλληλη κλίμακα, ενισχύοντας την τοπικότητα σε προϊόντα και υπηρεσίες. Η χρήση μιας τέτοιας πολιτικής μπορεί να διευκολύνει την υιοθέτηση της

πολιτικής του μεταφορικού ισοδύναμου, που κρίνεται απαραίτητη για την ενίσχυση της θαλάσσιας διασύνδεσης μεταξύ των νησιών αλλά και με τις απέναντι ακτές. Το περιβάλλον να αποτελεί βασική συνιστώσα στις ειδικές κατηγορίες χώρου. Ο περιβάλλον και ο εξω αστικός χώρος, θα πρέπει να θεωρείται ως χώρος για την προβολή των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, συμπεριλαμβανομένου των περιοχών NATURA2000 και των παραδοσιακών οικισμών, μέσω της υλοποίησης οικο-πολιτιστικών παρεμβάσεων και ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Το πρότυπο θα πρέπει να εμπλουτιστεί εισάγοντας την θεώρηση του περιβάλλοντος και ως παραγωγικό μέσο για να εξασφαλίσει παραγωγικές διαδικασίες, με ιστορικές καταβολές ή διάρκεια.

➤ **Η ενίσχυση του διεθνούς ρόλου της Περιφέρειας στο πλαίσιο της διαρκούς αναδιαμόρφωσης της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής Αδριατικής – Ιονίου.**

Η Περιφέρεια εξαιτίας της ισχυρής γεωπολιτικής της θέσης οφείλει να έχει έναν ολοένα και ενεργότερο ρόλο στο πλαίσιο των διεθνών δικτύων και συνεργασιών που αναπτύσσονται στο ευρύτερο περιβάλλον της είτε με περιφέρειες νησιωτικού χαρακτήρα και ανάλογης πολιτιστικής σπουδαιότητας, είτε με οποιοδήποτε άλλο φορέα ή δίκτυο φορέων που διεκδικεί και εκφράζει αντίστοιχα αιτήματα σε ευρωπαϊκό ή διεθνές επίπεδο. Στόχος είναι η ανάδειξή της σε κόμβο- κέντρο τόσο της Μεσογείου όσο και των Βαλκανίων (και ιδιαίτερα των Δυτικών) μέσω της διασύνδεσης της με τα διευρωπαϊκά και εθνικά χερσαία δίκτυα (Εγνατία και οι κάθετες προς αυτή διεθνείς διασυνδέσεις με τις χώρες των Βαλκανίων, Ιόνια Οδός κλπ) και θαλάσσια δίκτυα (Ιόνιος διάπλους- διεθνείς θαλάσσιοι λεωφόροι Αδριατικής/Μεσογείου). **Η ενεργός συμμετοχή στις διαδικασίες υλοποίησης της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής Αδριατικής- Ιονίου** στο πλαίσιο των τεσσάρων πυλώνων της : Γαλάζια Ανάπτυξη, Συνδεσιμότητα της μακροπεριφέρειας, Ποιότητα Περιβάλλοντος και Βιώσιμος Τουρισμός. Η ενεργοποίηση και στους τέσσερις πυλώνες οφείλει να προσαρμόζεται στις ανάγκες που προκύπτουν ανάλογα με την συγκυρία (πχ. μεταναστευτική/προσφυγική κρίση) λαμβάνοντας υπόψη την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση τόσο σε τοπικό όσο και σε περιφερειακό, εθνικό αλλά και ευρωπαϊκό επίπεδο. Ανάπτυξη συνεργασιών τόσο σε διασυνοριακό επίπεδο (Αλβανία- Ιταλία) όσο και σε μακροπεριφερειακό (Αδριατική-Ιόνιο) στο πλαίσιο υλοποιούμενων προγραμμάτων εδαφικής συνεργασίας βάσει των καθορισμένων αξόνων προτεραιότητας που περιγράφονται στη συνέχεια. Ανάπτυξη διασυνοριακών συνεργασιών ως μια ευρεία ναυτιλιακή και θαλάσσια περιφέρεια της Ευρώπης με αντικείμενα συνεργασίας τις δραστηριότητες που αναπτύσσονται στον κοινωνικο-οικονομικό ιστό των θαλάσσιων και παράκτιων περιοχών, όπως οι θαλάσσιες μεταφορές, ο τουρισμός και οι ειδικές μορφές του - θαλάσσιος και παράκτιος, τα δίκτυα θαλάσσιας έρευνας, οι αλιευτικές δραστηριότητες (αλιεία, υδατοκαλλιέργειες), η εξόρυξη των υδρογονανθράκων, αλλά και η καλή κατάσταση του θαλάσσιου περιβάλλοντος και η διατήρηση των φυσικών πόρων.

➤ **Τουριστική ανάπτυξη της ΠΙΝ** ως τμήμα του Ν.Α. χώρου της Μεσογειακής λεκάνης, και συγκεκριμένα ως τμήμα του άξονα της Βαλκανικής /

Mezzogiorno, της θαλάσσιας λεκάνης Αδριατικής – Ιονίου - της Μακροπεριφέρειας Αδριατικής - Ιονίου, με εξειδίκευση στις ειδικές μορφές τουρισμού, όπως ο θαλάσσιος τουρισμός - σκάφη αναψυχής και κρουαζιερόπλοια και ο πολιτιστικός τουρισμός της Μεσογείου – Αδριατικής και ιδιαίτερα, όπως αναφέρεται στο ισχύον ΠΠ, «με την τόνωση των παραδοσιακών σχέσεων των Ιονίων με τη Β. Ιταλία και την καλλιέργεια νέων σχέσεων με τη Ν. Ιταλία (Απουλία) για τουριστικούς σκοπούς». Στο επίκεντρο τίθεται ο **δραστικός περιορισμός της μεμονωμένης προβολής της κάθε Περιφερειακής Ενότητας και του κάθε νησιού και αντικατάστασή της με την συνολική προβολή του νησιωτικού συμπλέγματος.**

- **Η βελτιστοποίηση της οργάνωσης και της διοικητικής λειτουργίας των υπηρεσιών.** για την ποιοτικότερη, ταχύτερη και αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση των συναλλασσόμενων (πολιτών, επενδυτών, εξυπηρετούμενων), με την αξιοποίηση του συνόλου του ανθρώπινου δυναμικού της και με τη χρήση των εφαρμογών ΤΠΕ για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, την αναβάθμιση της σχέσης Περιφέρειας – πολίτη.

Σε ότι αφορά την σύνοψη των πολιτικών :

- Η μελέτη, υλοποίηση και ολοκλήρωση των τεχνικών υποδομών, που θα εξυπηρετούν την υλοποίηση του κοινωνικού χαρακτήρα των πολιτικών της ΠΙΝ.
- Η τόνωση της οικονομίας, μέσω της προώθησης παραγωγικών δομών ομότιμων δικτύων συνεργατικού χαρακτήρα, συνεταιριστικών δομών κλπ για τη δημιουργία εναλλακτικού παραγωγικού μοντέλου, που θα στοχεύει στη βελτίωση της ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών. Παράλληλα, η εξασφάλιση λειτουργικών, περιβαλλοντικών και χωροταξικών προϋποθέσεων για την ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων.
- Η εξυγίανση, διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων και αντιμετώπιση του περιβάλλοντος και ως παραγωγικό μέσο.
- Η βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών, με την εξασφάλιση ποιοτικών και σύγχρονων τεχνικών και κοινωνικών αγαθών, συμπεριλαμβανομένης της υγείας και της κοινωνικής μέριμνας.
- Η διατήρηση και δημιουργία ποιοτικών και σταθερών θέσεων εργασίας στην οικονομία των Ιονίων Νήσων.

(1.2) Αναπτυξιακές προτεραιότητες της Περιφέρειας

Στα προηγούμενα κεφάλαια, προσδιορίστηκαν τα κρίσιμα ζητήματα, δηλαδή τα σημαντικότερα προβλήματα προς αντιμετώπιση σε όλους τους τομείς αρμοδιοτήτων της ΠΙΝ. Τα εν λόγω ζητήματα αποτελούν την πλατφόρμα για τον προσδιορισμό των στρατηγικών στόχων, στους οποίους πρέπει να εστιάσει η Περιφέρεια προκειμένου να εκπληρώσει την αποστολή της και να υλοποιήσει το όραμά της. Στο πλαίσιο των στρατηγικών στόχων ομαδοποιούνται σε μέτρα οι Άξονες προτεραιότητας.

Με βάση την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης, το όραμα και τις πολιτικές της Περιφέρειας, οι Άξονες Προτεραιότητας για την πενταετία 2015 – 2019 είναι :

1^{ος} Άξονας: Ποιότητα Ζωής, Υποδομές, Ανθρωπογενές & Φυσικό Περιβάλλον.

2^{ος} Άξονας: Ενδυνάμωση των υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας, υγείας, παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού.

3^{ος} Άξονας: Ανασυγκρότηση της τοπικής παραγωγής και της οικονομίας με στόχο την προώθηση της απασχόλησης, και τη μείωση της ανεργίας.

4^{ος} Άξονας: Ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας μέσω δημιουργίας, δικτύωσης και κοινών δράσεων, κοινωνικών, παραγωγικών και θεσμικών φορέων και για την ανάπτυξη και την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης.

5^{ος} Άξονας: Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας, των παρερχομένων υπηρεσιών και της σχέσης Περιφέρειας – πολιτών.

(1.2.1) 1^{ος} Άξονας Προτεραιότητας: Ποιότητα Ζωής, Υποδομές, Ανθρωπογενές και Φυσικό Περιβάλλον

Αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης

Τομέας	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
<p>A. Φυσικό Περιβάλλον</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Εξαιρετικής κατάστασης και ιδιαίτερης σημασίας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο φυσικό περιβάλλον ➤ Ύπαρξη σημαντικού αριθμού υγροτόπων και πολλών θεσμοθετημένων προστατευόμενων περιοχών Natura 2000 ➤ Υψηλή βιοποικιλότητα ειδών και οικοτόπων (χερσαίων, υγροτοπικών και θαλάσσιων) ➤ Υψηλή ποικιλότητα γεωμορφολογικών σχηματισμών/ γεωτόπων ➤ Ιδιαίτερο μορφολογικό τοπίο με συνύπαρξη ορεινών όγκων και πεδινών εκτάσεων, εξαιρετικής οικολογικής και αισθητικής αξίας ➤ Ποικιλομορφία στην ακτογραμμή (αμμώδεις, χαλικώδεις και βραχώδεις ακτές) ➤ Καθαρές ακτές, με βάση τα διεθνή πρότυπα (βραβευμένες με Γαλάζιες Σημαίες) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Πολυδιάσπαση και αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων ➤ Αποσπασματική εφαρμογή μέτρων προστασίας ➤ Υποστελέχωση ελεγκτικών μηχανισμών ➤ Μη αποτελεσματική εφαρμογή περιβαλλοντικής νομοθεσίας για τον έλεγχο και τη συμμόρφωση των παρεμβάσεων ➤ Έλλειψη φορέων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών ➤ Ανάγκη προστασίας και άλλων οικοσυστημάτων ➤ Ανάγκη προστασίας της ιδιαίτερης και ευαίσθητης χλωρίδας και πανίδας των νησιών ➤ Αυξανόμενες πιέσεις στις χρήσεις γης και στο φυσικό περιβάλλον λόγω της διεύδυσης των αστικών λειτουργιών στην ύπαιθρο, της τουριστικής ανάπτυξης, της άναρχης δόμησης και της ελλιπούς χωροθέτησης παραγωγικών εγκαταστάσεων ➤ Περιορισμός στην αξιοποίηση Εναλλακτικών – Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, λόγω μειωμένης δυνατότητας μεταφοράς ενέργειας ➤ Έλλειψη πολεοδομικού σχεδιασμού ➤ Απουσία καταγραφών σε επίπεδο γενετικών πόρων σημαντικών ειδών χλωρίδας και πανίδας, οικοτόπων και ενδιαιτημάτων.

	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ευαισθητοποίηση των πολιτών και των φορέων για τη λήψη πρωτοβουλιών και μέτρων προστασίας του αστικού χώρου και του περιβάλλοντος, καθώς και σε θέματα περιβάλλοντος και κλιματικής αλλαγής ➤ Αξιοποίηση Εναλλακτικών – Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας ➤ Αξιοποίηση πόρων εθνικών και ενωσιακών (ΕΣΠΑ και άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία) για την εφαρμογή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης ➤ Προσανατολισμός πολιτικών με την εφαρμογή της ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής νομοθεσίας και πολιτικής ➤ Θεσμικές δυνατότητες για την ανάδειξη των αξιών του φυσικού χώρου (και ιδιαίτερα των περιοχών φυσικού κάλους και των προστατευόμενων), με ταυτόχρονη λήψη μέτρων για την προστασία του. ➤ Ίδρυση και λειτουργία φορέων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών ➤ Ανάπτυξη οικότουρισμού, καταδυτικού τουρισμού 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Κίνδυνος υποβάθμισης των περιβαλλοντικών πόρων και της κατάστασης των οικοσυστημάτων της περιοχής, από τη μη έγκαιρη εφαρμογή του θεσμικού περιβαλλοντικού πλαισίου ➤ Διάβρωση της παράκτιας ζώνης λόγω ανθρώπινων παρεμβάσεων και κλιματικών αλλαγών ➤ Μη έγκαιρη εφαρμογή Κοινοτικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας για τους τομείς γεωργίας και κτηνοτροφίας, την διαχείριση υδατικών πόρων, υγρών και στερεών αποβλήτων, προστατευόμενων περιοχών κ.α. ➤ Καθυστέρηση στην υλοποίηση των έργων προστασίας του περιβάλλοντος. ➤ Αδυναμία εξεύρεσης και αξιοποίησης των αναγκαίων πόρων για την υλοποίηση των έργων υποδομής ➤ Άναρχη δόμηση και έντονη οικιστική ανάπτυξη ➤ Έντονη τουριστική ανάπτυξη ➤ Έλλειψη συλλογικής περιβαλλοντικής συνείδησης για την αναγκαιότητα προστασίας και διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων ➤ Υποβάθμιση υδατικών και εδαφικών πόρων από τη μη ορθολογική άσκηση των δραστηριοτήτων και τη μη ολοκλήρωση των απαιτούμενων υποδομών διαχείρισης των απόβλητων. ➤ Περιορισμένη διαθεσιμότητα πόρων Πράσινου Ταμείου

Τομέας	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
Β. Υδατικοί Πόροι	➤ Εκτεταμένο δίκτυο ύδρευσης που	➤ Ανεπάρκεια υποδομών ύδρευσης, ως

	<p>καλύπτει σχεδόν όλες τις περιοχές των ΠΕ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Σημαντικές βροχοπτώσεις και υδάτινα αποθέματα ➤ Χαμηλή κατανάλωση νερού για αρδεύσεις 	<p>προς την έκταση και τις ανάγκες όλων των οικισμών</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Μεγάλες εποχικές διακυμάνσεις στη ζήτηση νερού - σημαντικές ελλείψεις ύδρευσης κατά τη θερινή περίοδο σε πολλά νησιά λόγω του αυξημένου τουρισμού ➤ Προβλήματα ποιότητας και ποσότητας νερού λόγω σκληρότητας ➤ Προβλήματα ποιότητας νερού λόγω παλαιότητας δικτύου ύδρευσης ➤ Ανάγκη αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης σε ορισμένες περιοχές ➤ Μη εφαρμογή των μέτρων που προβλέπονται στα σχέδια διαχείρισης
	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δυνατότητα μεταφοράς πόσιμου νερού από την ηπειρωτική Ελλάδα και την Αλβανία ➤ Δυνατότητα εκμετάλλευσης νερού από τις βροχοπτώσεις με την κατασκευή μικρών φραγμάτων (ιδιαίτερα σε ορεινούς όγκους) με σκοπό τον εμπλουτισμό των υπόγειων πηγών ➤ Ευαισθητοποίηση για τη διαχείριση του πόσιμου νερού σε περιόδους αιχμής ➤ Αξιοποίηση Εθνικών και Ευρωπαϊκών χρηματοδοτήσεων (ΕΣΠΑ και άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Λειψυδρία και διακοπές ύδρευσης κατά την τουριστική περίοδο ➤ Επικάλυψη αρμοδιοτήτων μεταξύ συναρμοδίων φορέων για τη διαχείριση υδάτινων πόρων ➤ Υπερεκμετάλλευση γεωτρήσεων ➤ Ελλιπής και πλημμελής διαχείριση υγρών αποβλήτων των παραγωγικών δραστηριοτήτων και των μικρών οικισμών

Τομέας	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
Γ. Υγρά και στερεά απόβλητα	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Λειτουργία μονάδων βιολογικού καθαρισμού (ΒΙΟΚΑ) στα νησιά της ΠΙΝ και υπό κατασκευή νέων 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ανεπαρκείς ΒΙΟΚΑ ως προς την έκταση και τις ανάγκες όλων των οικισμών της ΠΙΝ ➤ Μεγάλες διαφοροποιήσεις στο ρυθμό υλοποίησης των έργων που προβλέπει το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΠΕΣΔΑ) ➤ Ανάγκη έργων βασικής υποδομής για Σύστημα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης απορριμμάτων ➤ Ύπαρξη μη αποκατεστημένων ΧΑΔΑ ➤ Ανεξέλεγκτη ή προβληματική διάθεση στερεών ογκωδών αποβλήτων ➤ Έλλειψη υποδομών διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων ➤ Μη αποδοτική διαχείριση αποβλήτων των κύριων παραγωγικών κλάδων των ΠΕ ➤ Μικρό ποσοστό ανακύκλωσης και απουσία διαλογής στην πηγή
	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ολοκλήρωση και εφαρμογή του ΠΕΣΔΑ ➤ Διαχείριση και αξιοποίηση των αποβλήτων ως οικονομικού πόρου ➤ Αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων ➤ Ευαισθητοποίηση πολιτών σε θέματα ανακύκλωσης 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Υποβάθμιση υδατικών και εδαφικών πόρων ➤ Περιορισμένη διαθεσιμότητα πόρων Πράσινου Ταμείου ➤ Έλλειψη ολοκληρωμένης αγοράς ανακυκλωμένων προϊόντων ➤ Υψηλά λειτουργικά κόστη για τις μονάδες βιολογικού καθαρισμού ➤ Δυσκολία εφαρμογής μεθόδων διαχείρισης λόγω μικρής κλίμακας και νησιωτικότητας/υψηλά κόστη εξοπλισμού, λειτουργίας και συντήρησης
Τομέας	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

Δ. Χωροταξικός & Πολεοδομικός σχεδιασμός

➤ Νέες αρμοδιότητες της Περιφέρειας και δυνατότητα ουσιαστικής και τεκμηριωμένης συμμετοχής της στις διαδικασίες της επικείμενης αναθεώρησης του Περιφερειακού Χωροταξικού Σχεδιασμού ➤ Εξειδικευμένο στελεχιακό δυναμικό ➤ Εγκεκριμένο από την ΠΙΝ Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού.	➤ Ανάγκη ολοκλήρωσης της επικαιροποίησης του ισχύοντος Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού ➤ Απουσία σε μεγάλο βαθμό και σημαντική χρονική υστέρηση στη θεσμοθέτηση / επικαιροποίηση του σχεδιασμού κατωτέρου επιπέδου (ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ) ➤ Λόγω της έλλειψης πολεοδομικού σχεδιασμού, κυκλοφοριακών μελετών και σημαντικής διακύμανσης της ζήτησης, πολλοί οικισμοί κατά τη θερινή περίοδο αντιμετωπίζουν εξαιρετικά σημαντικά κυκλοφοριακά προβλήματα διέλευσης και στάθμευσης. ➤ Έλλειμμα σχεδιασμού σε περιοχές ειδικού ενδιαφέροντος (περιοχές του Δικτύου NATURA 2000) ➤ Υποστελέχωση υπηρεσιών της αυτοδιοίκησης και έλλειψη κατάλληλων εργαλείων και μεθόδων για τον χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό ➤ Ατελής μηχανισμός παρακολούθησης και εφαρμογής των ρυθμίσεων σε επίπεδο Περιφέρειας

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

ΑΠΕΙΛΕΣ

➤ Εφαρμογή χωροταξικού σχεδιασμού σε επίπεδο Περιφέρειας και σχεδιασμός προγράμματος αστικών αναπλάσεων (Χρηματοδότηση και από το ΠΕΠ –ΕΣΠΑ) ➤ Επικείμενη αναθεώρηση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού	➤ Περίπλοκο θεσμικό πλαίσιο στα θέματα χωροταξίας και περιβάλλοντος με συχνές επικαλύψεις ➤ Μεγάλες καθυστερήσεις στον έλεγχο και έγκριση των μελετών χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού ➤ Σχετική απροθυμία εκκίνησης των σχετικών διαδικασιών εκ μέρους των Ο.Τ.Α. λόγω αδυναμίας

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Επικείμενη τροποποίηση Ειδικού Πλαισίου για τον Τουρισμό ➤ Δυνατότητα χρηματοδότησης ΓΠΣ σε επίπεδο νησιού από πόρους ΕΣΠΑ και δυνατότητα χρηματοδότησης πολεοδομικών μελετών από το Πράσινο Ταμείο. ➤ Αξιοποίηση Χρηματοδοτικών εργαλείων για τη δημιουργία εργαλείων παρακολούθησης χωροταξικών και πολεοδομικών παρεμβάσεων ➤ Εφαρμογές τηλεπισκόπησης και καταγραφής 	<p>χρηματοδότησης αλλά και μηχανισμών παρακολούθησης</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Έλλειψη συντονισμού του σχεδιασμού στο εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο ➤ Υψηλό κόστος μελετών ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ και ιδιαίτερα της υλοποίησης των πράξεων εφαρμογής ➤ Η εφαρμογή Ζωνών Οικιστικού ελέγχου (ΖΟΕ) αποκλείει και την ήπια οικονομική δραστηριότητα, επιβάλλεται η επαναξιολόγησή τους
--	---	---

Τομέας	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
Ε. Μεταφορές & Επικοινωνία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ύπαρξη αεροδρομίων (4) που υποδέχονται μεγάλο αριθμό επιβατών ετησίως ➤ Ύπαρξη ελικοδρομίων σε νησιά χωρίς αεροδρόμια ➤ Ύπαρξη λιμανιών σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες ➤ Σημαντική βελτίωση της προσπελασιμότητας από τη Βόρεια Ελλάδα μέσω της Εγνατίας Οδού 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Συνθήκες μειωμένης / περιορισμένης προσπελασιμότητας, αλλά και ανεπαρκών ενδοπεριφερειακών μεταφορών, λόγω της διπλής νησιωτικότητας (μεγάλα και μικρά νησιά) ➤ Χαμηλή πυκνότητα/ ποιότητα του οδικού δικτύου πρόσβασης από τα αστικά κέντρα της χώρας (εξαιρέση αποτελεί η πρόσβαση από την Βόρεια Ελλάδα μέσω Εγνατίας Οδού) ➤ Χαμηλή συχνότητα δρομολογίων δημόσιας συγκοινωνίας από τα αστικά κέντρα στην ύπαιθρο και στα σημεία τουριστικού ενδιαφέροντος ➤ Μη ολοκλήρωση Οδικών Αξόνων Βορρά – Νότου ανά νησί (η οποία δεν βοηθά στην οδική συνέχεια των νησιών) ➤ Η έλλειψη των αναγκαίων χρηματοδοτήσεων για την ολοκλήρωση των έργων
	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ

	➤ Επέκταση και βελτίωση της λιμενικής υποδομής και ανωδομής με κατεύθυνση την αύξηση του βαθμού εξυπηρέτησης ακτοπλοΐας και τουρισμού (κρουαζιερόπλοια – Μαρίνες κτλ) ➤ Αξιοποίηση του θαλασσιού άξονα Αδριατικής-Ιονίου-Ανατολικής Μεσογείου που προωθείται στο πλαίσιο των Διευρωπαϊκών Δικτύων ➤ Αξιοποίηση του οδικού άξονα της Εγνατίας Οδού, η οποία έχει βελτιώσει δραστικά την προσπελασιμότητα και διασύνδεση κυρίως με τη Βόρεια Ελλάδα (Βορειοδυτικός άξονας) και μέσω των καθέτων αξόνων της με τις χώρες της Βαλκανικής ➤ Ολοκλήρωση και Αξιοποίηση του οδικού άξονα τις Ιόνιας Οδού για την διασύνδεση με τον Νοτιο-Δυτικό Άξονα. ➤ Αξιοποίηση της δυνατότητας κατασκευής και λειτουργίας υδατοδρομίων με στόχο την συγκοινωνιακή σύνδεση των νησιών της Περιφέρειας καθώς και στην ευρύτερη περιοχή Ανδριατικής – Ιονίου με υδροπλάνα. ➤ Αξιοποίηση του μεταφορικού ισοδύναμου. ➤ Αξιοποίηση των υψηλών ρυθμών ανάπτυξης του εγχώριου και διεθνούς τουρισμού που διακινείται μέσω ακτοπλοΐας, κρουαζιερόπλοιων και θαλαμηγών ➤ Βελτίωση των αεροπορικών και ακτοπλοϊκών διασυνδέσεων και των τακτικών δρομολογίων, με στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασης στα νησιά από το εσωτερικό της χώρας και τις γειτονικές χώρες ➤ Επέκταση της δυνατότητας στα	➤ Έλλειψη πόρων για την ικανοποιητική συντήρηση του οδικού δικτύου. ➤ Αναποτελεσματικό θαλάσσιο δίκτυο συγκοινωνιών – μεταφορών ➤ Οι παρεμβάσεις στα λιμάνια των Π.Ε. έχουν δημιουργήσει προβλήματα στο παραλιακό μέτωπο των πόλεων με αύξηση της κίνησης ➤ Η αδυναμία διασφάλισης των αναγκών χρηματοδοτήσεων για την ολοκλήρωση των έργων ➤ Η αύξηση του ανταγωνισμού από άλλα Μεσογειακά λιμάνια τουριστικού ενδιαφέροντος

	<p>νησιά υποδοχής κρουαζιερόπλοιων.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Αξιοποίηση Εθνικών και Ευρωπαϊκών χρηματοδοτήσεων (ΕΣΠΑ και άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία) 	
--	--	--

Τομέας	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
ΣΤ. Πολιτική Προστασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ύπαρξη πιστοποιημένων εθελοντικών ομάδων και δικτύων πολιτικής προστασίας ➤ Θεσμοθέτηση και διοργάνωση ασκήσεων ετοιμότητας σε ετήσια βάση. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Αυξημένες βροχοπτώσεις και πλημμύρες ➤ Αύξηση πυρκαγιών κυρίως κατά τη θερινή περίοδο ➤ Ανεπαρκής λειτουργία μηχανισμού και πόρων για την αντιμετώπιση της υψηλής σεισμικότητας ➤ Διασπορά ανθρωπίνων πόρων και εξοπλισμού λόγω νησιωτικότητας. ➤ Μη σαφής γνώση της κατανομής αρμοδιοτήτων και έλλειψη εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού και κατάλληλου εξοπλισμού
	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Επικαιροποίηση των Σχεδίων Δράσης Φυσικών Καταστροφών και Εκτάκτων Αναγκών. ➤ Ενίσχυση Περιφερειακού Εθελοντικού Δικτύου. ➤ Ευαισθητοποίηση και Ενημέρωση Πολιτών. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Φυσικές καταστροφές από την αλλαγή του κλίματος και την ερημοποίηση

Περιγραφή 1^{ου} Άξονα – Μέτρα – Στόχοι – Δράσεις

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων οφείλει να προσεγγίζει τα ζητήματα προστασίας και διαχείρισης του περιβάλλοντος με τρόπο που θα αντιμετωπίζει την προβληματική των προηγούμενων ετών και θα αφορά την εξισορρόπηση των συγκρουσιακών σχέσεων διαφορετικών χρήσεων γης στον ίδιο χώρο (λόγω της άναρχης χωροθέτησης δραστηριοτήτων). Επιπλέον η στρατηγική θα αφορά ενέργειες άμβλυνσης των αντιθέσεων της χωρικής σχέσης χερσαίου χώρου και θαλάσσιου ως προς τις παραγωγικές δραστηριότητες. Θα τεκμηριώνει τη προστασία του περιβάλλοντος και του τοπίου ως προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς για την εξασφάλιση της ποιότητας στη ζωή σαν αξία συνδεδεμένη με την εξειδίκευση

των ιστορικών όρων γένεσης και εξέλιξης των βασικών στοιχείων που εντάσσονται στο συγκεκριμένο κοινωνικό, οικονομικό, πολιτικό και πολιτιστικό πλαίσιο της εποχής, ως φαινόμενα που καθορίζονται με αμοιβαίο τρόπο.

Ιδιαίτερη έμφαση απαιτείται να δοθεί σε μια ολοκληρωμένη πολιτική για το περιβάλλον, που επιβάλλεται να ξεκινήσει από την διαμόρφωση και εφαρμογή της χωροταξικής οργάνωσης και να συνδυαστεί με την συνολική τουριστική, αγροτική ανάπτυξη και την ανασυγκρότηση όλων των τομέων της παραγωγής, στοχεύοντας την περιβαλλοντική / οικιστική αναβάθμιση του αστικού και υπαίθριου χώρου.

Ο περιβάλλον και ο εξω αστικός χώρος, θα πρέπει να θεωρείται ως χώρος για την προβολή των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, συμπεριλαμβανομένου των περιοχών NATURA και των παραδοσιακών οικισμών, μέσω της υλοποίησης οικο-πολιτιστικών παρεμβάσεων και ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Οι στρατηγικές θα πρέπει να εμπλουτιστούν εισάγοντας την ιδέα της θεώρησης του περιβάλλοντος και ως παραγωγικό μέσο στο βαθμό που μπορεί να εξασφαλίσει παραγωγικά πρότυπα, με ιστορικές καταβολές ή διάρκεια.

Ο παράκτιος και θαλάσσιος χώρος λόγω της συγκέντρωσης πληθυσμών και δραστηριοτήτων είναι δέκτης συνεχών και αυξανόμενων πιέσεων που οδηγούν στην υποβάθμισή του. Οι πιέσεις αυτές συνίστανται στην έντονη οικιστική και τουριστική ανάπτυξη, την αστικοποίηση, την γεωργία και κτηνοτροφία, την υπεραλίευση και παράνομη αλιεία, τις θαλάσσιες μεταφορές και εμπόριο, κ.ά. Αποτελέσματα όλων αυτών των πιέσεων και δραστηριοτήτων είναι η μείωση της παράκτιας και θαλάσσιας βιοποικιλότητας και κατ' επέκταση της αλιευτικής παραγωγής, η ρύπανση του υδάτινου αποδέκτη, η διάβρωση των ακτών, η υποβάθμιση των υδροτοπικών οικοσυστημάτων και των περιοχών Natura 2000 κ.ά. Αποτελεί, λοιπόν, έναν ιδιαίτερα ευαίσθητο χώρο με πολλές και πολύπλοκες συγκρούσεις μεταξύ των διαφόρων δραστηριοτήτων, που χρήζει προστασίας και διαχείρισης με την υιοθέτηση πολύεπίπεδων σχεδίων που θα πρέπει να υλοποιηθούν και να εφαρμοστούν. Πρέπει να προωθηθεί η ολοκλήρωση των έργων βιολογικής επεξεργασίας λυμάτων και η κατάλληλη επέκτασή τους, ταυτόχρονα με την ολοκλήρωση των σχεδίων ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων που θα έχουν σαν βάση την ανακύκλωση των στερεών αποβλήτων και την επεξεργασία τους με σύγχρονες τεχνολογίες και μεθόδους. Επιπλέον, θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα για την προστασία του υδροφόρου ορίζοντα από ρύπανση φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων. Ιδιαίτερα σημαντικός επίσης είναι ο σωστός σχεδιασμός και χωροθέτηση λιμενικών υποδομών και έργων προστασίας των ακτών από τη διάβρωση, τα οποία πρέπει να συνοδεύονται από κατάλληλες ακτομηχανικές μελέτες. Η διάβρωση των ακτών είναι ένα φαινόμενο που έχει ενταθεί τα τελευταία χρόνια εξαιτίας των κλιματικών αλλαγών και της ανόδου της στάθμης της θάλασσας αλλά και λόγω κατασκευών και παρεμβάσεων στην παράκτια ζώνη (παράνομες αμμοληψίες, έντονη οικιστική και τουριστική ανάπτυξη, κατασκευή φραγμάτων και εκτροπή ποταμών, καταπάτηση του αιγιαλού και της παραλίας, αλλαγή χρήσεων γης, κ.ά.). Συνεπώς, πρέπει να ληφθούν μέτρα για την αντιμετώπιση του φαινομένου της διάβρωσης με στόχο την διατήρηση και την επέκταση της υπάρχουσας θέσης της ακτογραμμής, ώστε να προστατευτεί ο παράκτιος χώρος τόσο ως τοπίο όσο και ως παραγωγικό μέσο.

Ο Αγροτικός χώρος πρέπει να προστατεύεται και ως προς την μορφή του ως αναπόσπαστο τμήμα του φυσικού περιβάλλοντος των νησιών μας και ως προς την χρήση του, δηλαδή ως σημαντικός πόρος εισοδήματος για τους κατοίκους της υπαίθρου των Ιονίων Νήσων.

Πρωταρχικός στόχος της πολιτικής της περιφέρειας ως προς τον αγροτικό χώρο, οφείλει να είναι η διατήρηση του ως φυσικού πόρου στην βέλτιστη δυνατή κατάσταση. Να είναι δηλαδή αφενός παραγωγικός αλλά και ταυτόχρονα αυτοσυντηρούμενος.

Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την εφαρμογή μιας σειράς καλών γεωργικών πρακτικών οι οποίες διαμορφώθηκαν μέσα στον χρόνο από την πείρα που συσώρευσαν οι προγενέστερες γενεές αγροτών και τις οποίες η σημερινή επιστήμη της γεωπονίας τις έχει συστηματοποιήσει σε μορφές εφαρμοσμένων γεωργικών πρακτικών και κανόνων.

Κατά συνέπεια η εφαρμογή των πρακτικών οι οποίες περιγράφονται στους κανόνες της ονομαζόμενης πολλαπλής συμμόρφωσης, η διατήρηση της γεωργικής γης σε καλή γεωργική κατάσταση με την εφαρμογή της αμειψισποράς και της αγρανάπαυσης των καλλιεργειών καθώς και η δημιουργία ζωνών οικολογικής εστίασης πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στις πολιτικές για τις οποίες η περιφέρεια πρέπει να δώσει τις κατάλληλες κατευθύνσεις για την εφαρμογή τους στο σύνολο των αγροτικών εκμεταλλεύσεων της γεωγραφικής της επικράτειας.

Παράλληλα η Περιφέρεια στις πολιτικές της πρέπει να ενσωματώσει δυο επιπλέον σημαντικά εργαλεία που τις δίνονται για την διατήρηση του φυσικού πόρου της γεωργικής γης στην βέλτιστη δυνατή κατάσταση της:

1ον την στήριξη και προώθηση των φιλοπεριβαλλοντικών Μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014 – 2020 και

2ον την υιοθέτηση της κείμενης νομοθεσίας ιδιαίτερα αυτής του Εθνικού Σχεδίου για την Ορθολογική Χρήση των Γεωργικών Φαρμάκων το οποίο περιέχει σημαντικές προβλέψεις για την προστασία ανθρώπων, γαιών και ζώων από την μόλυνση εξ αιτίας της ανεξέλεγκτης και κακής χρήσης γεωργικών φαρμάκων.

Η γεωργική γη θα πρέπει να χαρακτηρίζεται ως προς τη χρήση γης. Η οριοθέτηση και η προστασία των περιοχών του ελαιώνα, ειδικότερα στην Κέρκυρα, κρίνεται επιτακτική για τη διατήρηση και ενίσχυσης της παραδοσιακής αγροτικής διαδικασίας. Για την οριοθέτηση του ελαιώνα στα Ιόνια Νησιά, απαιτείται η διαφορική προσέγγιση του χώρου γιατί στην πολιτική αυτή συνυπάρχουν στόχοι όπως η διατήρηση του τοπίου (ως αισθητικό & πολιτιστικό φορτίο) αλλά και η ενίσχυση και αύξηση της παραγωγής ελαιόλαδου (ως παραγωγικό μέσο). Κρίνεται επιτακτικός ο διαχωρισμός του ελαιώνα σε ζώνες, τον ιστορικό ελαιώνα (με παλαιά δέντρα (λ.χ. άνω των τριακοσίων ετών) που πρέπει να προστατευτεί και ως τοπίο, χωρίς να χάσει την παραγωγική του διάσταση, και τον παραδοσιακό (με νεότερα δέντρα) που πρέπει να διατηρηθεί ως παραγωγικό μέσο εισάγοντας και νέες – σύγχρονες μεθόδους καλλιέργειας έξω απ' το παραδοσιακό πρότυπο. Επιπλέον ιδιαίτερης σημασίας ζήτημα είναι η καλλιέργεια των αμπελιών, που παρότι

παρουσιάζει γήρανση, μπορεί να αποτελέσει δυναμικό κλάδο στη Ζάκυνθο και την Κεφαλονιά, και αποτελεί πεδίο που χρίζει οριοθέτησης και προστασίας.

Ο ορεινός – ημιορεινός χώρος, παραλαμβάνεται ως προβληματική περιοχή αποτέλεσμα του ανταγωνισμού που προκύπτει απ' τη διαδικασία μονοκαλλιέργειας του τουρισμού. Για την ανάσχεση της τάσης εγκατάλειψης απαιτείται σειρά έργων περιβαλλοντικής αναβάθμισης και προστασίας, μαζί με έργα υποδομής. Η διαδικασία αναδιάρθρωσης θα πρέπει να περιλαμβάνει, εκτός των προβλεπόμενων αναπλάσεων οικισμών σε συνδυασμό με τις οικο-πολιτιστικές και τουριστικές διαδρομές, χωροθέτηση ζωνών πρωτογενούς τομέα που θα οριοθετούν το εξωαστικό τοπίο σε άρρηκτη λειτουργική σχέση με το δίκτυο των οικισμών, μέσω της ολοκλήρωσης του χωροταξικού σχεδιασμού. Η προσέγγιση θα εξασφαλίσει και τη βιωσιμότητα των οικισμών ως λειτουργικά οικιστικά σύνολα.

Ο περιαστικός χώρος πρέπει να αντιμετωπιστεί ως χώρος εξισορρόπησης μεταξύ του αστικού και της υπαίθρου. Η έως τώρα αντιμετώπισή του σαν «ενδιάμεσο» χώρο, οδήγησε στη άτακτη δημιουργία τεράστιων οικιστικών συνόλων, χωρίς μελέτη και ουσιαστική πρόβλεψη, που έπρεπε να παραλάβει τις έντονες οικιστικές πιέσεις που δέχονταν ο αστικός χώρος. Προκρίνεται η μελέτη και οριοθέτηση του περιαστικού χώρου (ιδίως της πόλης της Κέρκυρας), με την εξυγίανση των υφιστάμενων οικιστικών συνόλων και τη θέσπιση ειδικών – πράσινων ζωνών προστασίας που σε συνδυασμό με την ολοκλήρωση του πολεοδομικού σχεδιασμού των αστικών περιοχών θα οδηγήσει σε ένα σαφές λειτουργικό σχήμα, ορθολογικής ανάπτυξης του αστικού χώρου και προστασίας του εξωαστικού χώρου απ' τη διαδικασία αστικοποίησης.

Η πολιτική της προστασίας του περιβάλλοντος, του τοπίου και της πολιτιστικής κληρονομιάς, εκτός της διάδρασης και της συνέργειας που μπορεί να έχει σε άλλες στρατηγικές ή αναπτυξιακούς στόχους (εναλλακτικές μορφές διαχείρισης παραγωγικών δραστηριοτήτων), θα συμβάλλει στη δημιουργία πολιτιστικής ταυτότητας στους κατοίκους των νησιών η οποία τελικά θα ενισχύσει την περιφερειακή συνοχή. Η επένδυση σε στρατηγικές που επιφέρουν άυλες έννοιες οριοθετούν τελικά ένα πρότυπο ανάπτυξης συνδεδεμένο με τις εξειδικεύσεις των ιστορικών όρων γένεσης και εξέλιξης των βασικών συστατικών στοιχείων που εντάσσονται στο συγκεκριμένο κοινωνικό, οικονομικό, πολιτικό και πολιτιστικό πλαίσιο της εποχής ως φαινόμενα που καθορίζονται με αμοιβαίο τρόπο.

Παράλληλα, ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στη βελτίωση της ποιότητας ζωής διαδραματίζουν οι τεχνικές υποδομές που συμβάλλουν στην άρση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων και στη διαμόρφωση συνθηκών αναβάθμισης και εξισορρόπησης της πρόσβασης του πληθυσμού σε δίκτυα μεταφορών και επικοινωνιών. Οι στόχοι του άξονα περιλαμβάνουν το σύνολο των δράσεων για τη συντήρηση, τη βελτίωση της ασφάλειας και τον εκσυγχρονισμό του μεταφορικού και συγκοινωνιακού δικτύου.

Τέλος αναφορικά με τα ζητήματα προστασίας του περιβάλλοντος πρέπει να υπάρχει ειδική μέριμνα και ως προς τη χωροθέτηση αλλά και ως προς τη θέσπιση ειδικών όρων αναφορικά με τα ζητήματα εναρμόνισης του χώρου της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων με Εθνικά Πλαίσια για υχθιοκαλλιέργειες, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και εξόρυξη υδρογονανθράκων. Τα παραπάνω θέματα θα πρέπει να

μελετώνται και να χωροθετούνται επιλεκτικά στα πλαίσια της διάδρασης των δραστηριοτήτων αλλά της γειννίασης των περιοχών υποδοχής με ευαίσθητες περιοχές.

Επιπλέον θα πρέπει να τίθενται στόχοι όπως η δημιουργία «πράσινων» οικισμών, μέσω πιλοτικών προγραμμάτων, για τη δημιουργία οικισμών με μηδενικό ενεργειακό αποτύπωμα και μηδενικές εκπομπές καυσαερίων (κάλυψη 100% των αναγκών σε ηλεκτρισμό από ΑΠΕ, ηλεκτροκίνηση, πράσινα κτίρια, πράσινες μεταφορές ελαχιστοποίηση μη ανακυκλώσιμων απορριμμάτων, κλπ). Η βασική κατεύθυνση των πράσινων οικισμών θα πρέπει να είναι η ελαχιστοποίηση έως ο μηδενισμός του ενεργειακού αποτυπώματος. Στα μεγάλα νησιά (Κέρκυρα, Κεφαλονιά, Ζάκυνθος, Λευκάδα) θα πρέπει να επιτευχθούν ποσοτικοποιημένοι στόχοι διείσδυσης ΑΠΕ, πράσινων μεταφορών και λοιπών πρακτικών για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα.

Για τις περιοχές της Π.Ι.Ν. που ανήκουν στο δίκτυο Natura 2000 (Ειδικές Ζώνες Διατήρησης, Ζώνες Ειδικής Προστασίας): Να προωθηθεί άμεσα η θεσμοθέτηση ζωνών προστασίας και ο καθορισμός επιτρεπόμενων χρήσεων γης και περιορισμών δόμησης και άσκησης θαλάσσιων δραστηριοτήτων για το σύνολο των περιοχών που έχουν ενταχθεί στο δίκτυο Natura 2000, μέσω εκπόνησης ΕΠΜ και έκδοσης ΠΔ/τος, όπως προβλέπεται από την οικεία νομοθεσία.

Άμεση προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στην ολοκλήρωση της θεσμικής προστασίας, του Εθνικού Δρυμού Αίνου και της Ειδικής Ζώνης Διατήρησης GR2230002 “ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ)” Να προωθηθεί σε συνεργασία με το Υπουργείο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η εγκαθίδρυση Φορέα Διαχείρισης σε Περιφερειακό επίπεδο για το σύνολο των Περιοχών, εξαιρουμένων των περιοχών όπου έχουν ιδρυθεί Φορείς Διαχείρισης, και η υλοποίηση και θεσμοθέτηση των Σχεδίων Διαχείρισης.

- Ενίσχυση των υπαρχόντων Φορέων Διαχείρισης, με κατάλληλη στελέχωση, αρμοδιότητες και οικονομικούς πόρους.
- Ανάδειξη των προστατευόμενων περιοχών και των στοιχείων της βιοποικιλότητας ιδιαίτερα της θαλάσσιας.

Πρώθηση της έρευνας και καινοτομίας για την προστασία και παρακολούθηση της κατάστασης διατήρησης των οικοτόπων και ειδών και των θαλάσσιων περιοχών. Γενικότερα, πρώθηση δράσεων και πολιτικών για την προστασία της ενδημικής και αγροτικής βιοποικιλότητας αλλά και εν γένει της γενετικής ποικιλότητας.

Αναφορικά με τα ζητήματα της διαχείρισης στερεών αποβλήτων θα πρέπει να ακολουθηθούν πολιτικές βιώσιμης διαχείρισης των στερεών αποβλήτων στο σύνολο της Περιφέρειας, που θα ικανοποιούν στόχους για την πρόληψη παραγωγής στερεών αποβλήτων και τη μείωση της υφιστάμενης παραγωγής, μεγιστοποίησης του κλάσματος ανακυκλώσιμων υλικών και ανάκτηση προϊόντων και ενέργειας, μείωση των προς ταφή προϊόντων, περιβαλλοντική αποκατάσταση των ΧΑΔΑ και των κορεσμένων κυττάρων των ΧΥΤΑ και άρση των διαχωρισμών που προκύπτουν λόγω της νησιωτικότητας.

Αναλυτικότερα ο 1^{ος} Άξονας δομείται στα εξής μέτρα και στόχους και ενδεικτικές δράσεις

Μέτρο Α	Στόχοι	Ενδεικτικές δράσεις
Φυσικό Περιβάλλον	Διατήρηση και προστασία των ορεινών όγκων, των προστατευόμενων περιοχών και φυσικού περιβάλλοντος	<ul style="list-style-type: none"> • Αναβάθμιση της περιβαλλοντικής προστασίας με προτάσεις αυστηρότερων όρων – προώθηση περιβαλλοντικών ελέγχων • Συντονισμός με συναρμόδιους φορείς για τη δημιουργία και την εφαρμογή ολοκληρωμένων σχεδίων διαχείρισης και προστασίας • Συντονισμός δράσεων ευαισθητοποίησης και προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος / συμβολή στην προώθηση περιβαλλοντικής κουλτούρας • Σύσταση φορέων για την προστασία και διατήρηση του φυσικού αποθέματος • Ανάπτυξη σχεδίων πρόληψης και αντιμετώπισης φαινομένων φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών • Οργάνωση σχεδίων διαχείρισης και προστασίας των ευαίσθητων περιβαλλοντικά περιοχών • Σύσταση φορέων παρακολούθησης και διαχείρισης των περιοχών NATURA
	Εξυγίανση και αποκατάσταση των επιβαρυμένων περιοχών – Οργάνωση χώρων υποδοχής παραγωγικών δραστηριοτήτων	<ul style="list-style-type: none"> • Εντοπισμός και απομάκρυνση επικίνδυνων αποβλήτων – εξυγίανση εδαφών • Συνεργασία με κεντρικούς φορείς για την πλήρη εφαρμογή μέτρων εξυγίανσης στις επιβαρυμένες περιοχές • Οργάνωση ειδικών χωρικών υποδοχέων για πρωτογενή και δευτερογενή παραγωγικό τομέα (μέσω και της ολοκλήρωσης του χωρικού σχεδιασμού)
	Παρακολούθηση της ποιότητας του περιβάλλοντος	<ul style="list-style-type: none"> • Συνεργασία με κεντρικές δομές για την πρόληψη της ρύπανσης και την κατασταλτική αντιμετώπισή της

		<ul style="list-style-type: none"> • Οργάνωση της συγκέντρωσης πληροφοριών για την ποιότητα του περιβάλλοντος – παρακολούθηση – τροφοδότηση – αξιολόγηση • Παρακολούθηση της τήρησης των περιβαλλοντικών όρων σε εγκαταστάσεις και δραστηριότητες • Συμμετοχή στη λειτουργία του εθνικού δικτύου πληροφόρησης για το περιβάλλον
	Ανάδειξη της εξοικονόμησης ενέργειας σε παράγοντα περιβαλλοντικής προστασίας	<ul style="list-style-type: none"> • Διαμόρφωση συνεργασιών για την αξιοποίηση γεωθερμικών πόρων της περιφέρειας • Εκπόνηση σχεδίου για την εξοικονόμηση ενέργειας σε δημόσια κτίρια – πρόγραμμα σταδιακής ή / και πιλοτικής εφαρμογής σε κτίρια της περιφέρειας • Προώθηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας

Μέτρο Β	Στόχοι	Ενδεικτικές δράσεις
Υδάτινοι Πόροι	Παροχή πόσιμου και καθαρού νερού στους οικισμούς και τους κατοίκους της Περιφέρειας	<ul style="list-style-type: none"> • Έργα αποκατάστασης της ύδρευσης σε περιοχές με μη επαρκή ή ποιοτικά υποβαθμισμένα αποθέματα νερού (δημιουργία τροφοδοτικών αγωγών, διυλιστηρίων, ανόρυξη νέων γεωτρήσεων, εξωτερικά δίκτυα) • Έργα αναβάθμισης των συνθηκών ύδρευσης (νέα δίκτυα, αντικατάσταση παλαιών, βελτίωση ελέγχου ποιότητας, κ.λ.π.) • Σύνταξη στρατηγικών μελετών για την αντιμετώπιση του θέματος ύδρευσης στα μεγάλα νησιά της Περιφέρειας. Διερεύνηση της δυνατότητας μεταφοράς από την Ηπειρωτική χώρα, πόσιμου νερού για Κέρκυρα, Παξούς και Ιθάκης.
	Βελτίωση, επέκταση και εκσυγχρονισμός των δικτύων ύδρευσης	
	Προστασία υπόγειων και επιφανειακών νερών – εμπλουτισμός	<ul style="list-style-type: none"> • Κατασκευή έργων συγκέντρωσης και διανομής νερού, αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρικών, εγγειοβελτιωτικών

	υπόγειων υδροφορέων – περιορισμός της κατασπατάλησης υδάτινων πόρων – εξυγίανση εδαφών	<ul style="list-style-type: none"> • Ολοκλήρωση μελετών λεκανών απορροής και διατήρησης υδάτινου δυναμικού • Ίδρυση και λειτουργία φορέα διαχείρισης υδάτινων πόρων • Εκπόνηση εδαφολογικών μελετών και εφαρμογή προγραμμάτων απονιτροποίησης • Οργάνωση σχεδίου παρακολούθησης αποφυγής φαινομένων ερημοποίησης και αντιμετώπισης του περιορισμού της γεωργικής γης
--	--	--

Μέτρο Γ	Στόχοι	Ενδεικτικές δράσεις
Υγρά & στερεά απόβλητα	Πρώθηση της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων	<ul style="list-style-type: none"> • Πρώθηση της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης στα Στερεά Απόβλητα. • Ολοκλήρωση και θεσμοθέτηση της αναθεώρησης του ΠΕΣΔΑ. • Σχεδιασμός δράσεων για την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των πολιτών σε θέματα ανακύκλωσης • Πρώθηση ενδιάμεσου διαχειριστικού σταδίου που αποβλέπει στην Ολοκληρωμένη Διαχείριση προκειμένου να εκπληρωθούν οι Εθνικοί Στόχοι
	Ενίσχυση της κοινωνικής συμμετοχής σε θέματα διαχείρισης αποβλήτων και προστασίας περιβάλλοντος	<ul style="list-style-type: none"> • Συντονισμός κοινωνικών και περιβαλλοντικών ομάδων για την προώθηση των ζητημάτων προστασίας περιβάλλοντος ανά ΠΕ • Δημιουργία θεσμών συμμετοχής πολιτών για τον έλεγχο και την τήρηση των διαδικασιών

Μέτρο Δ	Στόχοι	Ενδεικτικές δράσεις
Χωροταξικός & Πολεοδομικός Σχεδιασμός	Κάλυψη των αναγκών διαχείρισης λυμάτων	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία / επέκταση / ολοκλήρωση αποχετευτικών δικτύων • Δημιουργία εγκαταστάσεων διαχείρισης λυμάτων και βελτίωση / αποκατάσταση της λειτουργίας των υπαρχουσών μονάδων • Προώθηση της ωρίμανσης έργων • Συνεργασία για την αντιμετώπιση της ρύπανσης από ειδικές κατηγορίες αποβλήτων
	Εφαρμογή σύγχρονης και ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> • Ολοκλήρωση των προγραμματισμένων έργων αποκατάστασης ΧΑΔΑ • Συντονισμός ενεργειών για την εφαρμογή σύγχρονων και εφικτών δράσεων διαχείρισης απορριμμάτων • Δημιουργία προγραμματισμένων έργων ΧΥΤΑ/ΧΥΤΥ • Ολοκλήρωση σχεδίων για την ολοκληρωμένη διαχείριση απορριμμάτων • Εφαρμογή πιλοτικών προγραμμάτων ανακύκλωσης σε σχολεία • Εφαρμογή ειδικών περιβαλλοντικών όρων, σε τουριστικές μονάδες, για διαλογή στην πηγή και κομποστοποίηση.
	Προώθηση εκπόνησης και εφαρμογής χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού	<ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση και ολοκλήρωση προγραμματισμένων ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ • Συμμετοχή της Περιφέρειας στην αναθεώρηση του Περιφερειακού Χωροταξικού Σχεδιασμού • Συντονισμός ενεργειών και προωθητικές πρωτοβουλίες για την ανάδειξη της ανάγκης εκπόνησης πλήρους χωροταξικού σχεδιασμού και εφαρμογής του • Ανάπτυξη πρωτοβουλιών για την χωροταξική εγκατάσταση δραστηριοτήτων, με προτεραιότητα τις ΑΠΕ

Μέτρο Ε	Στόχοι	Ενδεικτικές δράσεις
Μεταφορές & Επικοινωνία	Δημιουργία δικτύων μεταφορών και επικοινωνιών ως οριζόντιες δράσεις για την ισόρροπη ανάπτυξη της περιφέρειας, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και την ενδυνάμωση της οικονομίας	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη και αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών και αεροδρομίων • Βελτίωση δευτερεύοντος εθνικού και περιφερειακού / επαρχιακού οδικού δικτύου • Βελτίωση της οδικής ασφάλειας • Επέκταση των ευρυζωνικών δικτύων – παροχή υπηρεσιών • Διασύνδεση των νησιών με μεταφορές δια θαλάσσης και αέρος • Ανάπτυξη αεροπορικών συνδέσεων με υδροπλάνα. • Ολοκλήρωση του Οδικού άξονα Βορρά – Νότου, που θα διασχίζει όλες τις Περιφερειακές Ενότητες. • Ολοκληρωμένη προσπάθεια για την εφαρμογή της οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που αφορά το μεταφορικό ισοδύναμο. • Δημιουργία ενός σύγχρονου και λειτουργικού συστήματος, για διαδικτυακές συσκέψεις. (Περιφερειακού Συμβουλίου, Επιτροπής Διαβούλευσης, Οικονομική Επιτροπή, Επιτροπή Πολιτισμού κ.α.)
Μέτρο ΣΤ	Στόχοι	Ενδεικτικές δράσεις
Πολιτική προστασία	Βελτίωση της ετοιμότητας για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών	<ul style="list-style-type: none"> • Συντήρηση αγροτικού δικτύου & δημιουργία ζωνών πυρασφάλειας • Σύνταξη και επικαιροποίηση σχεδίων δράσης εκτάκτων αναγκών

		<ul style="list-style-type: none"> • Επέκταση και συντήρηση δικτύου πυροσβεστικών κρουών
	Ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση πολιτών σε θέματα πολιτικής προστασίας	<ul style="list-style-type: none"> • Διοργάνωση καμπάνιας ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης πολιτών ανά ΠΕ. • Ενίσχυση της προσπάθειας δημιουργίας Κινήματος Εθελοντισμού στην ΠΙΝ.
	Προώθηση του εθελοντισμού σε θέματα πολιτικής προστασίας	<ul style="list-style-type: none"> • Συντονισμός εθελοντικού δικτύου σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο • Εκπαίδευση και κατάρτιση εθελοντικών ομάδων • Παροχή υλικοτεχνικής υποδομής και εξοπλισμού σε εθελοντικές ομάδες

(1.2.2) 2^{ος} Άξονας Προτεραιότητας: Ενδυνάμωση των υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας, υγείας, παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού

Αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης

Τομέας	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
A. Υγεία, Κοινωνική Μέριμνα και προστασία της Δημόσιας Υγείας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ύπαρξη ικανοποιητικών δημόσιων υποδομών για την παροχή υπηρεσιών μέριμνας και υγείας ➤ Εμπειρία στη διαχείριση-λειτουργία Κοινωνικών Δομών και Υποδομών Υγείας ➤ Ενεργή συμμετοχή φορέων της Κοινωνίας των Πολιτών 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού ➤ Έλλειψη σε κατάλληλο εξοπλισμό (ιατρικό εξοπλισμό, οχήματα, ασθενοφόρα κλπ) ➤ Έλλειψη πόρων για κάλυψη παγίων αναγκών (αναλώσιμα κλπ) ➤ Περιορισμένοι πόροι για την κάλυψη του υψηλού κόστους πολλαπλών υποδομών εξαιτίας του νησιωτικού χαρακτήρα της Περιφέρειας ➤ Έλλειψη διασύνδεσης και προσφοράς υπηρεσιών σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο ➤ Αδυναμία συντονισμού και βέλτιστης αξιοποίησης των υποδομών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας υγείας ➤ Μη επαρκής πληροφόρηση των δυνητικών δικαιούχων
	<p style="text-align: center;">ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Αξιοποίηση εθνικών και ευρωπαϊκών πόρων για τη δημιουργία και ενίσχυση δικτύων διευρυμένων κοινωνικών υπηρεσιών ➤ Προσέλκυση και διατήρηση εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού ➤ Αξιοποίηση ΤΠΕ για την αντιμετώπιση των δυσκολιών πρόσβασης σε κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες υγείας λόγω της νησιωτικότητας 	<p style="text-align: center;">ΑΠΕΙΛΕΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Επικράτηση της κοινωνικής κρίσης λόγω αδυναμίας αντιμετώπισης της οικονομικής κρίσης ➤ Αδυναμία κάλυψης των αναγκών υγείας- πρόνοιας στις αγροτικές περιοχές και στα μικρά νησιά ➤ Αδυναμία κάλυψης αναγκών υγείας σε περιόδους αιχμής (τουριστική περίοδος) όπου αυξάνεται ραγδαία ο αριθμός των ατόμων που χρήζουν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης ➤ Έλλειψη ετοιμότητας για ανταπόκριση σε έκτακτες ανάγκες (πχ. αύξηση μεταναστευτικών/ προσφυγικών ροών, φυσικές καταστροφές, επιδημίες κλπ)

Τομέας	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
Β. Αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Σχετικά χαμηλό ποσοστό ατόμων που διαβιούν κάτω από το όριο της φτώχειας ➤ Εμπειρία διαχείρισης δομών για την αντιμετώπιση της φτώχειας ➤ Προσβάσιμες υποδομές σε όλους ➤ Μη ύπαρξη ζωνών κατοίκησης που προάγουν τον κοινωνικό αποκλεισμό ➤ Ύπαρξη πληθώρας κοινωνικών, εκπαιδευτικών, πολιτιστικών και αθλητικών δράσεων που προάγουν την κοινωνική συνοχή 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ανεπαρκείς στοχευμένες δράσεις κοινωνικής ένταξης για ευάλωτες κοινωνικά ομάδες ➤ Έλλειψη ολοκληρωμένων παρεμβάσεων αντιμετώπισης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού ➤ Μη βιώσιμες υποδομές με συχνή εναλλαγή ανθρωπίνου δυναμικού λόγω δυσχερών εργασιακών δεδομένων (Συμβάσεις Ορισμένου Χρόνου κλπ) και έλλειψης πόρων
	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Εξοικείωση με τη διάσταση της κοινωνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας με δημιουργία νέων θέσεων εργασίας ➤ Κοινωνική Καινοτομία – Πειράματα Κοινωνικής Πολιτικής (Social Experimentation) ➤ Προώθηση πολιτικών ενάντια στις διακρίσεις και ευαισθητοποίηση των πολιτών ➤ Ανάπτυξη δεξιοτήτων, εκπαίδευση & κατάρτιση για πρόσβαση στην αγορά εργασίας σε στρατηγικούς τομείς της έξυπνης εξειδίκευσης 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Παράταση της οικονομικής κρίσης που αναμένεται να οδηγήσει σε περαιτέρω συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας και επιδείνωση των κοινωνικών συνθηκών ➤ Περαιτέρω αύξηση των επίπεδων ανεργίας και ιδιαίτερα των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων

Τομέας	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
Γ. Εθελοντισμός και Κοινωνία των Πολιτών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ύπαρξη ενεργών εθελοντικών ομάδων, συλλογικοτήτων αλληλεγγύης και φορέων της ευρύτερης Κοινωνίας των Πολιτών σε όλες τις ΠΕ ➤ Εξειδίκευση στις υπάρχουσες εθελοντικές ομάδες ➤ Μικρό ποσοστό αλληλοεπικάλυψης αρμοδιοτήτων 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Έλλειψη επαρκών πόρων για την εύρυθμη λειτουργία των εθελοντικών φορέων ➤ Ανεπαρκής αριθμός εθελοντών σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο ➤ Ανεπαρκής διασύνδεση εθελοντικών ομάδων σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο ➤ Καμία παροχή κινήτρων στις εθελοντικές ομάδες από την πολιτεία (ελλιπές νομικό πλαίσιο)

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ανεπαρκής συνεργασία με φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης ➤ Μη ξεκάθαρες αρμοδιότητες των εθελοντικών φορέων ➤ Περιορισμένο αντικείμενο ενασχόλησης των εθελοντικών φορέων ➤ Ανυπαρξία σχεδιασμού και στρατηγικής για τη σύμπραξη των ομάδων της κοινωνίας των πολιτών με τους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης ➤ Έλλειψη ενημέρωσης του ευρύτερου κοινού σε σχέση με το έργο των εθελοντικών φορέων
	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Αύξηση αριθμού εθελοντών και εθελοντικών ομάδων ως απάντηση στην κρίση ➤ Δυνατότητες για εκπαίδευση και κατάρτιση των εθελοντών ➤ Δημιουργία κινήτρων στους πολίτες για παροχή εθελοντικών υπηρεσιών ➤ Ανάπτυξη στρατηγικής χρηστής διακυβέρνησης με την ενεργό συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών και των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Αδυναμία εξεύρεσης πόρων ➤ Αδυναμία παροχής κινήτρων στους εθελοντές

Τομέας	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
Δ. Ανάδειξη πολιτιστικών πόρων- ενίσχυση πολιτιστικής δημιουργίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ύπαρξη σημαντικού πολιτιστικού αποθέματος και πολιτιστικής κληρονομιάς ➤ Σημαντική τάση καλλιτεχνικής δημιουργίας ➤ Τοπική παράδοση που εξελίσσεται και προωθείται (γαστρονομία, μουσική, θρησκευτικά και πολιτιστικά δρώμενα) ➤ Συγκέντρωση πλούσιων πολιτιστικών μνημείων και πόρων ➤ Πλούσια δραστηριότητα, από φορείς, σε πολιτιστικές θεματικές 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Περιορισμένη αξιοποίηση του πολιτιστικού αποθέματος και της πολιτιστικής κληρονομιάς για την ενίσχυση της ταυτότητας της Περιφέρειας και τον εμπλουτισμό του Τουριστικού Προϊόντος ➤ Μη ύπαρξη δράσεων και διοργανώσεων πολιτισμού διεθνούς εμβέλειας ➤ Εστίαση στην πολιτιστική κληρονομιά και παράδοση με περιορισμένη αποδοχή και προώθηση της νέας καλλιτεχνικής δημιουργίας ➤ Έλλειψη κινήτρων επαγγελματικής

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Λειτουργία Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης με αντικείμενα σπουδών σχετικά με τον πολιτισμό (μουσική, ιστορία κ.α) ➤ Ύπαρξη ανοιχτών δημόσιων χώρων για διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων (open air events) 	<p>ενασχόλησης με τον τομέα της πολιτιστικής δημιουργίας</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Έλλειψη υποδομών πολιτισμού (ανοιχτά θεάτρα, υποδομές υψηλών προδιαγραφών με μεγάλη χωρητικότητα) ➤ Μη επαρκής προώθηση του πολιτιστικού τουρισμού ➤ Έλλειψη στρατηγικής αξιοποίησης του πολιτισμού και των φορέων που σχετίζονται με αυτόν
	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Προβολή πολιτιστικής φυσιογνωμίας της περιφέρειας μέσω της περαιτέρω ανάδειξης του πλούσιου πολιτιστικού αποθέματος και της σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας ➤ Θεσμοθέτηση φεστιβαλικού τύπου διοργανώσεων ργμε περιφερειακό χαρακτήρα ➤ Σύνδεση του τομέα του πολιτισμού και του αθλητισμού με το τουριστικό προϊόν για την προώθηση προϊόντων θεματικού τουρισμού. ➤ Δικτύωση πολιτιστικών σωματείων ➤ Ανάπτυξη διεθνούς παρουσίας των πολιτιστικών δρώντων της Περιφέρειας ➤ Αναδυόμενος τομέας δημιουργικής / πολιτιστικής οικονομίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο ➤ Σύνδεση ΑΕΙ,ΑΤΕΙ και τοπικής αυτοδιοίκησης για δράσεις πολιτισμού και πολιτιστικής δημιουργίας 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Απώλεια μέρους του πολιτιστικού αποθέματος λόγω καθυστέρησης στη συντήρηση και ανάδειξή του ➤ Τελική επικράτηση της εγκατάλειψης υποδομών λόγω υποχρηματοδότησης

Τομέας	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
Ε. Εκπαίδευση και Αθλητισμός	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ύπαρξη ικανοποιητικών δημόσιων υποδομών παιδείας ➤ Λειτουργία Ιδρυμάτων Πανεπιστημιακής και Τεχνολογικής 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Έλλειψη επαρκούς διασύνδεσης ΑΕΙ/ΑΤΕΙ με την αγορά εργασίας. ➤ Σχετικά χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης και εξειδίκευσης του ανθρώπινου δυναμικού.

	<p>Εκπαίδευση με τμήματα που σχετίζονται με την οικονομική δραστηριότητα και την ιστορία της Περιφέρειας</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ύπαρξη βασικών αθλητικών υποδομών 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ελλείψεις στις υποδομές του εκπαιδευτικού συστήματος. ➤ Έλλειψη σύνδεσης εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας και τους τομείς εξειδίκευσης της ΠΙΝ ➤ Έλλειψη πόρων για τη συντήρηση υποδομών αθλητισμού
	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ενίσχυση της δικτύωσης και των συνεργασιών των ΑΕΙ/ΑΤΕΙ της ΠΙΝ ➤ Αξιοποίηση υπαρχόντων και δημιουργία νέων Κέντρων Εκπαίδευσης και Κατάρτισης ➤ Ενίσχυση της δια βίου μάθησης και της εκπαίδευσης ενηλίκων ➤ Αξιοποίηση των Τριτοβάθμιων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων ως αυτόνομων και δυναμικών πόλων ανάπτυξης συνδεδεμένων με την ταυτότητα της Περιφέρειας, τις οικονομικές και κοινωνικές δυνατότητες ανάπτυξης νέων προϊόντων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο ➤ Συγκράτηση των αποφοίτων με υψηλό εκπαιδευτικό επίπεδο στην Περιφέρεια για την ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων συνδεδεμένων με τον παραγωγικό ιστό ➤ Θεσμοθέτηση περιφερειακών και διεθνών αθλητικών διοργανώσεων ➤ Σύνδεση του τομέα του πολιτισμού και του αθλητισμού με το τουριστικό προϊόν για την προώθηση προϊόντων θεματικού τουρισμού. ➤ Αξιοποίηση εθνικών και ευρωπαϊκών πόρων και άλλων χρηματοδοτικών εργαλείων 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Συνέχιση των τάσεων για πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης αλλά και μη δημιουργίας επαρκών ευκαιριών για το υψηλού επιπέδου ανθρώπινο δυναμικό ➤ Αυξημένα ποσοστά χαμηλού μορφωτικού επιπέδου ➤ Τελική επικράτηση της εγκατάλειψης υποδομών λόγω υποχρηματοδότησης

Περιγραφή 1^{ου} Άξονα – Μέτρα – Στόχοι – Δράσεις

Είναι πραγματικότητα πως όλες οι αλλαγές που πραγματοποιούνται σε κοινωνικό, οικονομικό, δημογραφικό και πολιτισμικό επίπεδο, επηρεάζουν άμεσα τους τομείς της υγείας και πρόνοιας οι οποίοι είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι με την εκπαίδευση, τον αθλητισμό και φυσικά την πολιτιστική δραστηριότητα ενός τόπου.

Στο πλαίσιο των βασικών δραστηριοτήτων της, η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων έχει να εκπληρώσει τον κοινωνικό ρόλο της και να ενισχύσει την κοινωνική συνοχή στο εσωτερικό της ώστε να εξασφαλίσει τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων της.

Η κοινωνική κρίση που έχει αναδειχθεί τα τελευταία χρόνια ως απόρροια της αδυναμίας ανταπόκρισης στην οικονομική κρίση, φαίνεται να εντείνεται και οι επιπτώσεις της να έχουν αποκτήσει χαρακτήρα μακροχρόνιο.

Η αδυναμία κάλυψης των αναγκών του πληθυσμού τόσο σε επίπεδο κοινωνικής πρόνοιας όσο και υγείας αυξάνεται, ενώ παράλληλα νέα ζητήματα προκύπτουν που δημιουργούν προκλήσεις τόσο για την ίδια την πολιτεία σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης όσο και την κοινωνία των πολιτών.

Οι τομείς της εκπαίδευσης, του πολιτισμού και του αθλητισμού υποβαθμίζονται συνεχώς λόγω έλλειψης πόρων για την επαρκή τους ανάδειξη και ανάπτυξη.

Η Περιφέρεια και γενικότερα η χώρα διανύει την περίοδο εκείνη όπου πρέπει να ανασυντάξει τις δεδομένες δυνάμεις της αναζητώντας νέες στρατηγικές στην υγειονομική περίθαλψη και την κοινωνική φροντίδα ώστε να διασφαλιστεί η ισότιμη πρόσβαση των πολιτών απέναντι στις υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας. Οι στόχοι που τίθενται στο πλαίσιο αυτού του Άξονα Προτεραιότητας αποσκοπούν στη βελτίωση και αναβάθμιση των υπηρεσιών στην Περιφέρεια για την άμβλυση των ανισοτήτων και τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής.

Υγεία , Κοινωνική Μέριμνα και Δημόσια Υγεία

Είναι προφανές ότι παρόλη την ύπαρξη ικανοποιητικών δημόσιων υποδομών για την παροχή υπηρεσιών μέριμνας και υγείας με σχετικά επαρκή εμπειρία σε επίπεδο διαχείρισης και λειτουργίας, οι ελλείψεις στις δομές και στις παρεχόμενες υπηρεσίες είναι αρκετές.

Το ανθρώπινο δυναμικό δεν έχει τη δυνατότητα να ανταποκριθεί επαρκώς στις ανάγκες που προκύπτουν είτε γιατί δεν έχει την κατάλληλη εκπαίδευση και εμπειρία είτε ακόμη κι αν την έχει γιατί δεν είναι αρκετό. Επίσης, ελλείψεις παρουσιάζονται συνεχώς τόσο σε υλικοτεχνική υποδομή (εξοπλισμός, οχήματα κλπ) όσο και σε αναλώσιμα.

Στόχος των παρεμβάσεων της ΠΙΝ είναι η πλήρης κάλυψη των αναγκών του πληθυσμού με παράλληλη μείωση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων που προκύπτουν από τη νησιωτικότητα με τη χρήση ΤΠΕ, με την βέλτιστη αξιοποίηση εθνικών και ευρωπαϊκών πόρων και την ενίσχυση της ενεργοποίησης της Κοινωνίας των Πολιτών.

Αναγκαία είναι η ολοκλήρωση των υπαρχόντων υποδομών, που σε σχέση με το παρελθόν θεωρούνται βελτιωμένες, στους τομείς υγείας, ψυχικής υγείας και

πρόνοιας, που θα συμβάλουν σημαντικά στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της άμβλυσης των ανισοτήτων πρόσβασης.

Αντιμετώπιση της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού με στήριξη Ευάλωτων Κοινωνικών Ομάδων

Η παρατεταμένη οικονομική κρίση, όπως ήδη αναφέρθηκε, έχει οδηγήσει σε συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας, με ιδιαίτερη αύξηση της ανεργίας αυξάνοντας συνεπαγόμενα και την ευάλωτοτητα συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων.

Οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης έχουν εντείνει, τόσο τις οικονομικές, όσο και τις κοινωνικές ανισότητες στην ΠΙΝ. Η έλλειψη απασχόλησης για σημαντικό μέρος του πληθυσμού, αποτελεί παράγοντα που εντείνει ιδιαίτερα το φαινόμενο της φτώχειας. Αν και η εποχική αύξηση της απασχόλησης στην ΠΙΝ, την τουριστική περίοδο, λειτουργεί ως ανάχωμα, τα επίπεδα ανεργίας παραμένουν σε κρίσιμα επίπεδα, ιδιαίτερα για τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Είναι προφανής η ανάγκη προώθησης πολιτικών υποστήριξης της κοινωνικής ένταξης και της απασχολησιμότητας των ευπαθών ομάδων πληθυσμού.

Σε ορισμένες περιοχές της ΠΙΝ υπάρχουν κοινωνικές ομάδες (π.χ Ρομά) που χαρακτηρίζονται από περιορισμένη κοινωνική ένταξη και επομένως η ανάγκη για ανάληψη πρωτοβουλιών υποστήριξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (π.χ. Ρομά, μετανάστες) για την κοινωνική και οικονομική ένταξή τους τίθεται ως προτεραιότητα.

Η στόχευση της ΠΙΝ προσανατολίζεται στην εξασφάλιση ελάχιστου δυνατού επιπέδου υπηρεσιών υγείας σε όλους και ειδικά σε αυτούς που αντιμετωπίζουν αδυναμία πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας (ανασφάλιστοι, πολίτες χαμηλού εισοδήματος απομακρυσμένων περιοχών, ευάλωτων και ειδικών ομάδων του πληθυσμού) και συγχρόνως στην ενίσχυση των κοινωνικής φροντίδας και πρόνοιας ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού (ηλικιωμένοι, ΑΜΕΑ, Ρομά, γυναίκες, μετανάστες κ.ά.)

Ευκαιρία για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού αποτελεί η κοινωνική οικονομία/ κοινωνική επιχειρηματικότητα με ιδιαίτερη έμφαση στην κοινωνική καινοτομία και σε πιλοτικές δράσεις που αποτελούν πειράματα κοινωνικής πολιτικής και μπορούν να αποτελέσουν μια ολοκληρωμένη απάντηση στην κοινωνική κρίση και τις επιπτώσεις της (πχ. Κέντρα Κοινότητας).

Εθελοντισμός και Κοινωνία των Πολιτών

Ως προς τον Εθελοντισμό και την ενεργοποίηση της Κοινωνίας των Πολιτών της ΠΙΝ αξίζει να σημειωθεί ότι υπάρχει ένας ικανός αριθμός εθελοντικών ομάδων, συλλογικοτήτων αλληλεγγύης και άλλων φορέων και ομάδων (τυπικών ή άτυπων).

Οι ομάδες αυτές όμως λειτουργούν βασιζόμενες σε περιορισμένους ίδιους πόρους, παρόλη την έλλειψη κινήτρων από πλευράς της πολιτείας, το ελλιπές νομικό πλαίσιο και την ανεπαρκή τους συνεργασία με φορείς της αυτοδιοίκησης ανά περιπτώσεις.

Για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, η ενεργός δράση των φορέων αυτών τίθεται ως προτεραιότητα, στοχεύοντας κατά πρώτον στη δικτύωση τους σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο και στην ενίσχυσή τους με κάθε μέσο.

Ανάδειξη πολιτιστικών πόρων- ενίσχυση πολιτιστικής δημιουργίας

Ένα από τα πιο δυνατά σημεία της ΠΙΝ είναι η ύπαρξη σημαντικού πολιτιστικού αποθέματος και πολιτιστικής κληρονομιάς ενώ παράλληλα αναγιγνώσκεται και μια σημαντική τάση σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας σε συνδυασμό με την ανάδειξη της τοπικής παράδοσης και της εξέλιξής της.

Ο αριθμός των πολιτιστικών φορέων που επί της ουσίας είναι ενεργοί στη σύγχρονη πολιτιστική δημιουργία είναι σημαντικός σε όλα τα νησιά της Περιφέρειας. Παρά τ'αύτα δεν υπάρχει πληθώρα δράσεων και διοργανώσεων διεθνούς εμβέλειας με εστίαση είτε στην ενίσχυση της πολιτιστικής ταυτότητας είτε στην υποστήριξη της νέας πολιτιστικής δημιουργίας.

Οι υποδομές πολιτισμού είναι πολύ περιορισμένες χωρίς να παραβλέπεται η σημαντική ύπαρξη ανοιχτών δημόσιων χώρων για διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Ειδικά, το πλούσιο πολιτιστικό απόθεμα της Περιφέρειας αποτελεί μια δυναμική βάση δυνατοτήτων να διαμορφωθεί μια «πολιτιστική ταυτότητα», που θα μπορεί να δώσει ώθηση σε σχετικές πρωτοβουλίες και δραστηριότητες με πολύπλευρες θετικές επιπτώσεις στην κοινωνία των πολιτών (διαμόρφωση κουλτούρας, ανάδειξη πολιτιστικού τουρισμού, συμμετοχή της κοινωνίας – ανάπτυξη εθελοντισμού, κ.λ.π.)

Οι στοχευμένες δράσεις για την ανάδειξη του πολιτισμού ως πυλώνας ανάπτυξης για την Περιφέρεια αφορούν τόσο τη βελτίωση και συντήρηση των υποδομών, την ανάδειξη και προστασία των μνημείων, την δικτύωση και την εξωστρέφεια των πολιτιστικών φορέων, την προώθηση της πολυπολιτισμικότητας και την παροχή κινήτρων για νέους καλλιτέχνες και δημιουργούς, καθιστώντας την Περιφέρεια τόπο δημιουργίας.

Εκπαίδευση & Αθλητισμός

Παράλληλα οι στόχοι του άξονα προτεραιότητας, περιγράφουν τις κατευθύνσεις στα ζητήματα της εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες, καθώς και του αθλητισμού που έχουν πληγεί αισθητά από την έλλειψη χρηματοδότησης.

Το εκπαιδευτικό επίπεδο της ΠΙΝ είναι σχετικά χαμηλό, όπως πιστοποιείται από μια σειρά παραγόντων (σχολική διαρροή, χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, χαμηλό ποσοστό με γ'θμια εκπαίδευση κλπ).

Οι υποδομές αποτελούν έναν επιπλέον παράγοντα με επιρροή στο επίπεδο εκπαίδευσης των κατοίκων. Κρίνεται επομένως αναγκαία η περαιτέρω βελτίωση, ολοκλήρωσης & συμπλήρωσης των υποδομών α'θμιας & β'θμιας εκπαίδευσης, ως βασικής προϋπόθεσης για την δημιουργία ελκυστικού περιβάλλοντος για την

παροχή γνώσης και δεξιοτήτων και κατ' επέκταση την συγκράτηση του μαθητικού πληθυσμού

Επίσης αναγκαία είναι και η ανάπτυξη και βελτίωση των υποδομών στην πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες εκσυγχρονισμού του εξοπλισμού των σχολικών μονάδων και την κάλυψη έκτακτων και απρόβλεπτων αναγκών (π.χ. λόγω σεισμών).

Ο αθλητισμός και κυρίως ο ναυταθλητισμός αποτελούν δυνατά σημεία για την Περιφέρεια και επομένως ενδεικτικές δράσεις όπως η θεσμοθέτηση διεθνών αθλητικών οργανώσεων αποτελούν προτεραιότητα.

Στον τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης η ΠΙΝ έχει ένα συγκριτικό πλεονέκτημα εφόσον τα ιδρύματα που λειτουργούν στην επικράτεια της (Ιόνιο Πανεπιστήμιο, ΤΕΙ Ιονίων Νήσων) έχουν εξειδίκευση που σχετίζεται τόσο με την οικονομική δραστηριότητα της Περιφέρειας όσο και με την ιστορία και τον πολιτισμό της. Η αξιοποίηση τους και η δικτύωσή τους με την αγορά εργασίας ευλόγως αποτελεί κυρίαρχο στόχο τόσο για τη δημιουργία νέων θέσεων όσο και για την προσέλκυση εξειδικευμένου επιστημονικού δυναμικού αλλά και συγκράτηση των ίδιων των αποφοίτων που με δυσκολία μπορούν να απασχοληθούν με τις δεδομένες συνθήκες στην Περιφέρεια.

Αναλυτικότερα ο 2^{ος} Άξονας δομείται στα εξής μέτρα και στόχους και ενδεικτικές δράσεις :

Μέτρο Α	Στόχοι	Ενδεικτικές δράσεις
Ενίσχυση των δράσεων και του ρόλου της ΠΙΝ στους τομείς υγείας – κοινωνικής μέριμνας και προστασίας της δημόσιας υγείας	Ενίσχυση των παρεμβάσεων της ΠΙΝ σε δράσεις υγείας πρόνοιας, στην κατεύθυνση της μείωσης των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων	<ul style="list-style-type: none"> • Κατασκευή υποδομών υγείας και πρόνοιας & αναβάθμισης υλικοτεχνικής υποδομής– Πρόγραμμα έργων κάλυψης αναγκών • Συμπλήρωση και βελτίωση των υποδομών της Περιφέρειας στους τομείς της υγείας και της πρόνοιας (υποδομές α΄θμιας και β΄θμιας υγείας και της πρόνοιας). • Εκπόνηση και εφαρμογή σχεδίου παροχής υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής μέριμνας, για την εξυπηρέτηση ειδικών ομάδων στόχων (π.χ. προληπτική ιατρική σε απομακρυσμένες περιοχές,τηλειατρική, κ.λ.π.) • Ανάπτυξη συνεργασιών και δικτύσεων υπηρεσιών και φορέων στο εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον, με δημόσιους και κοινωνικούς φορείς. • Οργάνωση μηχανισμών ταχείας αντίδρασης για την αντιμετώπιση έκτακτων κινδύνων και απειλών για τη δημόσια υγεία
	Ενίσχυση του ρόλου της Περιφέρειας στο δίκτυο φορέων κοινωνικής στήριξης, στην ΠΙΝ, με έμφαση στην εκπόνηση σχεδιασμού στον τομέα υγείας – κοινωνικής μέριμνας	<ul style="list-style-type: none"> • Καταγραφή των ελλειμμάτων σε υποδομές και υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής μέριμνας ανά ΠΕ και ιεράρχηση αναγκών παρέμβασης • Εκπόνηση ολοκληρωμένων σχεδίων παρέμβασης σε ειδικές ομάδες πληθυσμού • Εκπόνηση προγραμμάτων πρόληψης και προαγωγής της υγείας • Δημιουργία δικτύου Μονάδων Οικογενειακής Ιατρικής (Family Health Units) • Ενδυνάμωση των Κέντρων Υγείας στις αγροτικές περιοχές και αναδιοργάνωση των μονάδων υγείας του ΠΕΔΥ (πρώην μονάδες υγείας του ΕΟΠΥΥ/ΙΚΑ) και συντονισμός της παροχής υπηρεσιών υγείας μεταξύ της πρωτοβάθμιας και της νοσοκομειακής φροντίδας υγείας, μέσω της απόκτησης γνώσεων και ενίσχυσης των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού • Ενίσχυση του δικτύου των δομών Ψυχικής Υγείας (ενδονοσοκομειακές και κοινοτικές δομές ψυχικής υγείας)
	Ανάπτυξη πρωτοβουλιών της	<ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης των πολιτών , με προτεραιότητα τα

	ΠΙΝ για την προστασία της δημόσιας υγείας	<p>σχολεία</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών – προτύπων για βασικούς περιβαλλοντικούς παράγοντες που απειλούν την υγεία • Βελτίωση των μηχανισμών εποπτείας εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας • Οργανωτική και λειτουργική διασύνδεση φορέων προστασίας της δημόσιας υγείας και περιβάλλοντος που δραστηριοποιούνται στην ΠΙΝ.
--	---	---

Μέτρο Β	Στόχοι	Ενδεικτικές δράσεις
Αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού με τη στήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων	Δημιουργία δικτύου διευρυμένων κοινωνικών υπηρεσιών	<ul style="list-style-type: none"> • Ολοκληρωμένη δέσμη δράσεων επαγγελματικού προσανατολισμού (βάσει των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων της Περιφέρειας, σε κλάδους με συγκριτικό πλεονέκτημα)/ αναπροσανατολισμού συμβουλευτικής, κατάρτισης/επιμόρφωσης, mentoring κλπ, τύπου «κοινωνικού voucher» • Στοχευμένα προγράμματα κατάρτισης συνδεδεμένα με πρακτική άσκηση για ευπαθείς και λοιπές ομάδες σε κλάδους αιχμής της οικονομίας της Περιφέρειας / τοπικής οικονομίας, τα οποία οδηγούν σε τίτλους πιστοποίησης • Προγράμματα προώθησης στην αγορά εργασίας των ειδικών ευπαθών κοινωνικά ομάδων • Ενέργειες ευαισθητοποίησης, πληροφόρησης και δημοσιότητας.
	Ενίσχυση και υποστήριξη βιώσιμων υποδομών	<ul style="list-style-type: none"> • Συμπλήρωση και συνέχιση λειτουργίας κοινωνικών δομών όπως Κοινωνικά Παντοπωλεία, Κοινωνικά Φαρμακεία, Κέντρα Ημέρας Αστέγων • Δημιουργία και λειτουργία δομών για την υποστήριξη ΑμΕΑ όπως Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας, Στέγη Υποστηριζόμενης Διαβίωσης • Δημιουργία και λειτουργία Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων • Δομές Υποστήριξης και Προστασίας θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και θύματα εμπορίας. • Ενίσχυση δομών εξισορρόπησης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής (παιδικοί / βρεφικοί / βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΚΔΑΠ, κλπ) για διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας για άτομα

		<p>ευπαθών και ειδικών ομάδων του πληθυσμού τα οποία έχουν την ευθύνη της φροντίδας τέκνων/ δημόσιες ομάδες στήριξης.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση δομών στους τομείς της συμβουλευτικής και κατάρτισης με στόχο την κοινωνική ένταξη (πχ. Μετανάστες/πρόσφυγες)
	<p>Ενίσχυση προσβασιμότητας ΑμεΑ στο δημόσιο χώρο και δράσεις στήριξης ΑμεΑ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία υποδομών πρόσβασης σε όλα τα δημόσια κτίρια • Διευκόλυνση πρόσβασης σε παραλίες και στη θάλασσα • Πρόσβαση σε υπηρεσίες φροντίδας (Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Ολοκληρωμένης Φροντίδας για παιδιά με αναπηρία, Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία, Κέντρα Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας, κοινωνικές επιχειρήσεις φροντίδας) • Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες • Δικτύωση και κοινωνική εκπροσώπηση των ΑμεΑ • Συμβουλευτική και ψυχολογική υποστήριξη • Εξατομικευμένη επαγγελματική συμβουλευτική και κατάρτιση για την προώθηση στην αγορά εργασίας, ιδιαίτερα σε κλάδους όπου η Περιφέρεια διαθέτει συγκριτικό πλεονέκτημα, καθώς επίσης στο περιβάλλον και τον κοινωνικό τομέα • Ευαισθητοποίηση και πληροφόρηση της κοινωνίας και των επιχειρήσεων για θέματα διακρίσεων και πρόσβασης στην αγορά εργασίας
	<p>Δικτύωση φορέων σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο (ΟΤΑ κα)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία Ιόνιας Συμμαχίας για τη Φτώχεια για υλοποίηση του ΤΕΒΑ • Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών για θέματα και δράσεις των εθνικών και περιφερειακών πολιτικών μέσω Κόμβους Ενημέρωσης
	<p>Διευκόλυνση πρόσβασης σε βασικά αγαθά</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ηλεκτρικό Ρεύμα για Όλους: Κοινωνικό Τιμολόγιο για ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού και ανέργους • Επισιτιστική βοήθεια για ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού και ανέργους. (ΤΕΒΑ) • Δημιουργία Κέντρου Ενημέρωσης για Εθνικές και Περιφερειακές Πολιτικές υποστήριξης ευπαθών κοινωνικών ομάδων.

	Κοινωνική Καινοτομία με στόχο την κοινωνική ένταξη	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία Κέντρων Κοινότητας σε όλα τα νησιά με διευρυμένες υπηρεσίες τα οποία θα προσφέρουν μία ευρεία γκάμα υπηρεσιών για την προώθηση στην απασχόληση και την κοινωνική ένταξη. Ειδικότερα, μέσω της ανάπτυξης παρεμβάσεων μπορεί να οργανωθεί η κοινότητα για τοπική αναπτυξιακή και κοινωνική δράση στους τομείς της απασχόλησης, της υγείας, της εκπαίδευσης της προώθηση της προσωπικής και κοινωνικής ευημερίας και γενικότερα της δημιουργίας έργων αρωγής και συμπαράστασης • «Μαθήματα στη γειτονιά» για άτομα μη εξοικειωμένα με τις νέες ψηφιακές τεχνολογίες: Αναζωογόνηση της γειτονιάς: (Γραφείο Διαχείρισης για δικτύωση, επικοινωνία, πολιτισμικές δραστηριότητες, προώθηση της τοπικής οικονομίας, σύνδεσμος μεταξύ της γειτονιάς, της πόλης, και άλλων έργων ανάπτυξης). • Κοινωνική ρήτρα στις δημόσιες συμβάσεις και ειδικότερα για συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού πλαισιωμένες από δομές και υπηρεσίες υποστήριξης. • Δράση για αποκεντρωμένη συναρμολόγηση (π.χ αυτοκινήτων) από κοινωνικές επιχειρήσεις για άτομα που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας. • Λειτουργία Εστιατορίου ή και χώρων αναψυχής από μεικτές ομάδες πληθυσμού (π.χ. ΑΜΕΑ και νέοι άνεργοι)
--	--	---

Μέτρο Γ	Στόχοι	Ενδεικτικές δράσεις
Ενίσχυση του Εθελοντισμού και της Κοινωνίας των Πολιτών	Δημιουργία και υποστήριξη δικτύου εθελοντών σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο ανά θεματική	<ul style="list-style-type: none"> • Δράσεις δικτύωσης εθελοντικών ομάδων • Δημιουργία κινήτρων για προσέλκυση νέων εθελοντών • Εκπόνηση Σχεδίου Δράσης και Κανονισμού Λειτουργίας του Δικτύου (κοινά πρωτόκολλα) • Διοργάνωση κοινών δράσεων και Ασκήσεων Ετοιμότητας • Δημιουργία Μητρώου Εθελοντικών Φορέων της ΠΙΝ • Ενίσχυση εθελοντικών φορέων (εξοπλισμός, οικονομική ενίσχυση κλπ)
	Ενίσχυση της εκπαίδευσης & κατάρτισης των εθελοντών για τη βελτίωση των δεξιοτήτων	<ul style="list-style-type: none"> • Δράσεις εκπαίδευσης και κατάρτισης με παροχή πιστοποίησης • Ανάπτυξη διασύνδεσης εθελοντικών φορέων με εκπαιδευτικά κέντρα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα

	τους	της ΠΙΝ
	Συμμετοχή στη χρηστή διακυβέρνηση των ομάδων της Κοινωνίας των Πολιτών	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία στρατηγικής χρηστής διακυβέρνησης • Δημόσιο διάλογος και συμμετοχή στο σχεδιασμό των προτεραιοτήτων της περιφέρειας

Μέτρο Δ	Στόχοι	Ενδεικτικές δράσεις
Ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων – ενίσχυση της πολιτιστικής δημιουργίας	Ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος και της πολιτιστικής κληρονομιάς της Περιφέρειας και προβολή της πολιτιστικής της φυσιογνωμίας.	<ul style="list-style-type: none"> • Διάσωση – προστασία και ανάδειξη ιστορικών – πολιτιστικών ιδιοτεροτήτων κάθε ΠΕ / δημιουργία «πολιτιστικών διαδρομών» σε συνεργασία με αντίστοιχους φορείς • Ανάπτυξη ολοκληρωμένων συνεργασιών και δράσεων με δομές, συλλογικότητες και φορείς πολιτισμού (περιφερειακούς και διαπεριφερειακούς) – π.χ. συνδιοργάνωση φεστιβάλ, εκθέσεων, γεγονότων) • Δημιουργία οδηγού (έντυπου – ηλεκτρονικού) και άλλων εφαρμογών ΤΠΕ με όλα τα σημεία ιστορικού – αρχαιολογικού – πολιτιστικού ενδιαφέροντος της ΠΙΝ • Καθιέρωση διοργάνωσης ετήσιου «μεγάλου» πολιτιστικού γεγονότος, εθνικής και διεθνούς εμβέλειας • Παρεμβάσεις προστασίας και ανάδειξης στα μνημεία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς (μνημεία UNESCO), όπως η παλιά πόλη της Κέρκυρας και σε ιστορικά κέντρα πόλεων • Παρεμβάσεις σε λοιπά μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους, που αποτελούν καθιερωμένους ή εν δυνάμει τουριστικούς προορισμούς, ιδιαίτερα στην παράκτια ζώνη, καθώς και σε στοιχεία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της υπαίθρου • Λειτουργική αναβάθμιση (ολοκλήρωση μόνιμων εκθέσεων κλπ) και πιστοποίηση μουσειακών υποδομών και δημιουργία νέων μουσείων σε απολύτως στοχευμένες & σημαντικές περιπτώσεις\ • Προστασία και ανάδειξη του σημαντικού αρχαιολογικού υλικού της Περιφέρειας • Δράσεις για τη διάσωση και προβολή των άυλων πολιτιστικών στοιχείων του λαϊκού πολιτισμού (π.χ. παραδοσιακή μουσική, λαϊκά δρώμενα, διατροφικές συνήθειες κλπ). • Προβολή στοιχείων φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς στο πλαίσιο της Τουριστικής Προβολής της Περιφέρειας και στη βάση σχετικού Σχεδίου Δράσης

	<p>Διαμόρφωση στρατηγικού προσανατολισμού για ολοκληρωμένες πολιτιστικές δράσεις σε τοπικό και υπερτοπικό επίπεδο / ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία δικτύων επισκέψιμων μνημείων, αρχαιολογικών χώρων, μουσείων και εν γένει πολιτιστικών διαδρομών, καθώς και τοπίων φυσικού κάλλους σε τοπικό (π.χ. σε μία πόλη, ή στην ενδοχώρα) και περιφερειακό επίπεδο (διαδρομές επίσκεψης κατά μήκος οδικών ή θαλάσσιων αξόνων), καθώς και στη βάση θεματικών αξόνων (π.χ. μυθολογική διαδρομή, δρόμοι κρασιού & ελιάς, μεσαιωνικά κάστρα, βυζαντινές εκκλησίες, κλπ) • Προώθηση στο πλαίσιο της ΜακροΠεριφερειακής στρατηγικής (Πυλώνας -4-), δικτύων μνημείων/πόλεων UNESCO, καθώς και δικτυώσεων συνεργασίας για την προαστασία & ανάδειξη υπο-θαλάσσιου φυσικού και πολιτιστικού πλούτου • Εκπόνηση σχεδίου δράσης για τον συντονισμό πολιτιστικών και αθλητικών δραστηριοτήτων, με στόχο την αποτελεσματικότερη οργάνωσή της και την επίτευξη οικονομικών κλίμακας • Προώθηση του πολιτισμού και αθλητισμού ως γέφυρες κοινωνικής συνοχής. Ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και κουλτούρας πληθυσμών και περιοχών – συνδιοργάνωση πολυπολιτισμικών γεγονότων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. • Ενθάρρυνση συλλογικών, τοπικών και κοινωνικών φορέων για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων πολιτισμού και αθλητισμού – ενθάρρυνση της ερασιτεχνικής δημιουργίας
	<p>Ενίσχυση της Πολιτιστικής Δημιουργίας/Δημιουργική Βιομηχανία</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία και λειτουργία Θερμοκοιτίδας Πολιτιστική Δημιουργικής Βιομηχανίας σε όλα τα νησιά • Εύρεση και παροχή κινήτρων για νέους καλλιτέχνες και δημιουργούς • Ενίσχυση της διοργάνωσης πολιτιστικών θεσμών περιφερειακής & διεθνούς εμβέλειας στην κατεύθυνση της καθιέρωσής τους • Δημιουργία και λειτουργία δικτύου κινηματογραφικών αιθουσών σε όλη την ΠΙΝ • Υποστήριξη καθιερωμένων πολιτιστικών συνόλων (μουσική, χορός, χορωδία, εικαστικά, θέατρο) για τη δικτύωση, την ανάπτυξη καινοτόμων δράσεων εκπαίδευσης, την προβολή & προμήθεια ειδικού εξοπλισμού. • Δημιουργία κινήτρων και κέντρων πληροφόρησης (Film Office) για την προσέλκυση κινηματογραφικών παραγωγών από το εξωτερικό • Ανάδειξη του ιδιαίτερου γαστρονομικού πλούτου & πολιτισμού (επτανησιακό γαστρονομικό εδεσματολόγιο,

διοργάνωση δράσεων προώθησης & προβολής, δημιουργία επισκέψιμων χώρων και τοπικών κέντρων γαστρονομίας, συμμετοχή σε ευρύτερες πολιτιστικές κλπ διαδρομές)

Μέτρο Ε	Στόχοι	Ενδεικτικές δράσεις
Βελτίωση των υποδομών και της ποιότητας της εκπαίδευσης και του αθλητισμού	Ολοκλήρωση υποδομών εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων – αναβάθμιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας	<ul style="list-style-type: none"> • Ολοκλήρωση υποδομών τριτοβάθμιων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων – βελτίωση κτιριακών εγκαταστάσεων • Συμπλήρωση και βελτίωση των υποδομών α΄θμιας και β΄θμιας εκπαίδευσης, περιλαμβανομένου αναγκαίου ειδικού εκπαιδευτικού εξοπλισμού (εργαστήρια κλπ), • Προώθηση της χρήσης νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση • Δημιουργία νέων σύγχρονων αθλητικών εγκαταστάσεων και συντήρηση και φύλαξη των υφιστάμενων αθλητικών υποδομών
	Διατήρηση – διεύρυνση των τριτοβάθμιων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων – αναβάθμιση της σχέσης ΑΕΙ-ΤΕΙ/ κοινωνίας - εργασίας	<ul style="list-style-type: none"> • Πρωτοβουλίες της ΠΙΝ για τη διατήρηση και διεύρυνση του Πανεπιστημίου και των ΤΕΙ • Ανάπτυξη ερευνών και μελετών για τη διασύνδεση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τον κοινωνικό ιστό, την απασχόληση, την αγορά εργασίας και τις ευκαιρίες οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της ΠΙΝ • Προώθηση ενίσχυσης της ποιότητας στην εκπαίδευση (αναβάθμιση των ΤΕΕ με δυνατότητες πρόσβασης στην ανώτατη εκπαίδευση, ενίσχυση ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού, μέσω προγραμμάτων διδακτορικής, μεταδιδακτορικής, βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας) • Ίδρυση και ενίσχυση Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης
	Ενίσχυση του αθλητισμού διεθνούς εμβέλειας	<ul style="list-style-type: none"> • Καθιέρωση διεθνών αθλητικών διοργανώσεων (ιστιοπλοΐα, αγώνες πρόκρισης σε παγκόσμια κύπελλα) • Υποστήριξη τοπικών αθλητικών σωματείων • Δικτύωση αθλητικών σωματείων σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο

(1.2.3) 3^{ος} Άξονας Προτεραιότητας: Ανασυγκρότηση της τοπικής παραγωγής και της οικονομίας, με στόχο την προώθηση της απασχόλησης και τη μείωση της ανεργίας

Ανάλυση της Υφιστάμενης Κατάστασης

Τομέας	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
Α. Βιώσιμη ανάπτυξη – πολιτική ίσων ευκαιριών στην αγορά	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ύπαρξη σημαντικού αριθμού τοπικών προϊόντων με δυνατότητες πιστοποίησης ➤ Ύπαρξη περιοχών, στην ενδοχώρα των νησιών, χωρίς ανάπτυξη τουριστικής δραστηριότητας ➤ Εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό, ή και καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό. ➤ Χαμηλά ποσοστά αναλφαβητισμού 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Η περιφέρεια χαρακτηρίζεται ως «ενεργειακός καταναλωτής» ➤ Οι επιχειρηματικές – εταιρικές δομές που δραστηριοποιούνται στην περιφέρεια σχηματίζουν μονοπωλιακές καταστάσεις που δυσχεραίνουν την είσοδο νέων δομών στην αγορά εργασίας ➤ Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων έχει μειωμένη αρμοδιότητα να επέμβει στα θέματα απλούστευσης της ρύθμισης της παραγωγικής δραστηριότητας ➤ Ανυπαρξία σχεδίων διαχείρισης ευαίσθητων περιβαλλοντικά περιοχών
	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Άρση της μονοκαλλιέργειας του τουρισμού ➤ Εναρμόνιση δραστηριοτήτων με τις δυνατότητες των εθνικών και ενωσιακών πλαισίων ➤ Η αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος με εναλλακτικό τρόπο διαχείρισης μέσω και της αναθεώρησης του χωροταξικού σχεδιασμού 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Πιέσεις για την εξάντληση της «φέρουσας ικανότητας» των νησιών, που μπορεί να οδηγήσει σε υποβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων. ➤ Η επικράτηση του μη βιώσιμου μοντέλου τουριστικής ανάπτυξης ➤ Παράταση της οικονομικής κρίσης που θα οδηγήσει σε συρρίκνωση της παραγωγικής δραστηριότητας

Τομείς	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
B.1 Πρωτογενής Τομέας	<p><u>Γεωργία</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Νέο Θεσμικό Πλαίσιο για τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς και τις 	<p><u>Γεωργία</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Μικρό μέγεθος και πολυκατακερματισμένες γεωργικές

Συλλογικές Αγροτικές Οργανώσεις το οποίο εξυγιάνει το τοπίο του Τοπικού Συνεταιριστικού Κινήματος με την ψήφιση και την σταδιακή εφαρμογή του Νόμου 4384/2016.

- Αλλαγή του διατροφικού προτύπου παγκοσμίως και στροφή στην κατανάλωση διατροφικών προϊόντων πιστοποιημένης ασφάλειας και ποιότητας με ταυτόχρονη ενίσχυση του προτύπου της Μεσογειακής Διατροφής
- Απαλλαγή του τοπικού συνεταιριστικού κινήματος από ανενεργούς Αγροτικούς Συνεταιρισμούς και συνεταιρισμούς «σφραγίδες» μετά την εφαρμογή του Νόμου 4015/2011.
- Σημαντική συμβολή των παραδοσιακών μορφών αγροτικής παραγωγής στην φυσιογνωμία των νησιών και στο τοπίο.

Κτηνοτροφία

- Σημαντικός αριθμός προϊόντων που στηρίζονται στην πρώτη μεταποίηση κτηνοτροφικών προϊόντων (τυρί, μέλι, αλλαντικά).
- Σαφής καθορισμός των εκτάσεων βόσκησης στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου συνεπεία της Εφαρμογής της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής των ετών 2014-2020
- Σημαντικές μονάδες εκτροφής στον Ορεινό όγκο της Π.Ε. Κεφαλονίας.

Αλιεία

- Υψηλή ποιότητα αλιευτικών προϊόντων που έχουν παγιωθεί σε διατροφικές συνήθειες, συνδεδεμένα και με άλλα τοπικά προϊόντα.
- Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων και δημιουργία νέων αλιευτικών καταφυγίων
- Καλή κατάσταση των υδάτινων πόρων
- Ύπαρξη σημαντικής δυναμικής και παράδοσης στον τομέα των

εκμεταλλεύσεις που περιορίζουν τις δυνατότητες παραγωγικών επενδύσεων για τον εκσυγχρονισμό των εκμεταλλεύσεων.

- Μικρό ποσοστό Επαγγελματιών Αγροτών επί του συνόλου των ασκούντων αγροτική παραγωγική δραστηριότητα (καλλιεργητές, Αγρότες Ειδικού Καθεστώτος), με αποτέλεσμα την μη επαρκή αξιοποίηση των κονδυλίων του ΠΑΑ για τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.
- Ανυπαρξία διείσδυσης νέων τεχνολογιών και τεχνικών στην παραγωγή συνδυασμένη με χαμηλή επαγγελματική εξειδίκευση και γήρανση του αγροτικού πληθυσμού.
- Λίγα πιστοποιημένα προϊόντα με τις ενδείξεις ΠΟΠ – ΠΓΕ – ΕΠΙΠ σε σχέση με τον πλούτο των τοπικών προϊόντων που υπάρχουν.
- Υψηλή εξάρτηση της Φυτικής, κυρίως, παραγωγής από τις Άμεσες Ενισχύσεις του Α Πυλώνα της ΚΑΠ.
- Αγροτικοί Συνεταιρισμοί μικρού μεγέθους με σοβαρές οργανωτικές ελλείψεις με ταυτόχρονη απροθυμία συμμετοχής παλαιών και νέων συνεταιριστών στις παραγωγικές τους δραστηριότητες.
- Έλλειψη πιστοποιημένης συμβουλευτικής & υποστηρικτικής δομής των αγροτών νεοεισερχόμενων και παλαιών.
- Απουσία σύνδεσης του γεωργικού τομέα με τους κλάδους της εστίασης και του τουρισμού.
- Έλλειψη ικανού δικτύου προβολής και προώθησης των αγροτικών προϊόντων
- Απουσία πολιτικής καθορισμού χρήσεων γης.
- Προβλήματα που επιφέρει η

ιχθυοκαλλιεργειών.

νησιωτικότητα στους χρόνους και στα
κόστη μεταφοράς.

- Χαμηλός βαθμός μεταποίησης & οργάνωσης της εμπορίας αγροτικών προϊόντων.

Κτηνοτροφία

- Αποχώρηση από τον κλάδο του επαγγελματία κτηνοτρόφου ολοένα και μεγαλύτερου ενεργά οικονομικά πληθυσμού και μη είσοδος στο επάγγελμα νέων κτηνοτρόφων.
- Ερημοποίηση μέρους των βοσκοτόπων συνεπεία της υπερβόσκησης αλλά και της σταδιακής εγκατάλειψής τους.
- Μη τήρηση των κανόνων Ορθών Γεωργικών Πρακτικών για την υγιεινή και καλή μεταχείριση των ζώων (πολλαπλή συμμόρφωση).
- Μικρός βαθμός εκσυγχρονισμού των κτηνοτροφικών μονάδων και χαμηλός βαθμός εισαγωγής νέων τεχνολογιών σε αυτές.
- Έλλειψη υποδομών Α μεταποίησης (σφαγεία) ελλείψεις στην ασφάλεια και την ποιότητα παραγωγής των τροφίμων που παράγονται.
- Ασθένειες και αντιμετώπιση των ζωνθρωπονόσων.
- Συνδυασμός υψηλού κόστους παραγωγής με χαμηλή τιμή διάθεσης.
- Ύπαρξη πολλών μικρών και διάσπαρτων κτηνοτροφικών μονάδων σε δύσβατες/ δυσπρόσιτες περιοχές.

Αλιεία

- Μεγάλος μέσος όρος ηλικίας των αλιέων και χαμηλό επίπεδο μόρφωσής τους.
- Μείωση των ιχθυαποθεμάτων με κύριες αιτίες την υπεραλίευση, την παράνομη αλιεία και την χρήση

		<p>ανεξέλεγκτων αλιευτικών μεθόδων, κυρίως από του Αλβανούς αλιείς.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ακατάλληλες αλιευτικές πρακτικές και ελλιπείς υποδομές των αλιευτικών καταφυγίων ➤ Προβλήματα στον έλεγχο της ποιότητας και στην διάθεση των ιχθυαποθευμάτων στις αγορές. ➤ Αδυναμίες τεχνικής υποστήριξης από το υπάρχον επιστημονικό και τεχνικό προσωπικό. ➤ Κατακερματισμένες και περιορισμένων δυνατοτήτων συλλογικών οργάνων των αλιέων (αλιευτικοί σύλλογοι) και των επαγγελματιών του κλάδου.
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ		ΑΠΕΙΛΕΣ
	<p><u>Γεωργία</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ύπαρξη σημαντικών προϊόντων με δυνατότητες πιστοποίησης με τις ενδείξεις ΠΟΠ – ΠΓΕ – ΕΠΙΠ που παραμένουν αναξιοποίητες. ➤ Ύπαρξη σημαντικών ευκαιριών για χρηματοδότηση των Συλλογικών Αγροτικών Οργανώσεων της Περιφέρειας από τον Β Πυλώνα των έμμεσων ενισχύσεων της ΚΑΠ με ιδιαίτερα ευνοϊκή κατανομή ιδιωτικής και δημόσιας δαπάνης (40%-60%) ➤ Προοπτικές ανάπτυξης νέων καλλιεργειών (ενεργειακά και πολυδύναμα φυτά). ➤ Τάση ενασχόλησης ενεργά οικονομικά πληθυσμού υψηλής μορφωτικής στάθμης με τον γεωργικό τομέα συνεπεία της οικονομικής κρίσης. ➤ Ανάδειξη της τοπικής επτανησιακής κουζίνας ως ιδιότυπου τμήματος της Μεσογειακής Διατροφικής Κουλτούρας. ➤ Δυνατότητα χρηματοδότησης νεοεισερχόμενων γεωργών νεαρής 	<p><u>Γεωργία</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Σταδιακή κατάργηση του προστατευτισμού στην γεωργία. ➤ Ύπαρξη μεγάλου αριθμού ανταγωνιστικών προϊόντων από άλλες περιοχές της χώρας και το εξωτερικό. ➤ Υψηλό κόστος παραγωγής. ➤ Σημαντικές Διαρθρωτικές Στρεβλώσεις στην Πρωτογενή Παραγωγή που επιφέρουν χαμηλή παραγωγικότητα καθώς και πτώση της προστιθέμενης αξίας την οποία ενσωματώνουν τα αγροδιατροφικά προϊόντα κατά την διαδικασία παραγωγής ως και την διάθεση τους στους καταναλωτές. ➤ Ανεπάρκεια στην περιβαλλοντική διαχείριση και στην αξιοποίηση των αποβλήτων των μονάδων πρώτης μεταποίησης των αγροδιατροφικών προϊόντων. Απουσία στις περισσότερες των περιπτώσεων

ηλικίας ως επαγγελματιών αγροτών με πριμοδότηση στα ποσά των άμεσων ενισχύσεων σε ποσοστό 25% για την πρώτη πενταετία που ακολουθεί το πρώτο έτος εγκατάστασης.

- Απλοποίηση της σύστασης και της λειτουργίας Γυναικείων Συνεταιρισμών με ταυτόχρονο συνδυασμό των δυνατοτήτων που δίνει το νέο Προεδρικό Διάταγμα για την Οικοτεχνία.
- Δυνατότητα σύστασης και λειτουργίας της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ως υποστηρικτικής δομής αγροτών και αγροδιατροφικών προϊόντων & η οποία θα διασυνδέσει τον πρωτογενή τομέα, με τους κλάδους της μεταποίησης αγροδιατροφικών προϊόντων Α & Β βαθμού όπως επίσης και με αυτούς της Εστίασης και του Τουρισμού.
- Ανεκμετάλλετες από δεκαετίες γαίες που έχουν την δυνατότητα να αξιοποιηθούν μέσω κατάλληλης πολιτικής από νεοεισερχόμενους αγρότες αλλά και από ενεργούς αγρότες.
- Ύπαρξη νέων προϊόντων στα καθεστώτα των συνδεδεμένων ενισχύσεων του πρώτου πυλώνα της τρέχουσας ΚΑΠ.

Κτηνοτροφία

- Υποστήριξη της τοπικής παραγωγής ζωοτροφών από τα καθεστώτα των συνδεδεμένων ενισχύσεων της τρέχουσας ΚΑΠ
- Δυνατότητα της χρήσης του Μέτρου 14 του ΠΑΑ 2014-2020 για την καλή διαβίωση των ζώων (άρθρο 33 της Συνθήκης).
- Δυνατότητα της χρήσης του Μέτρου 19 του ΠΑΑ 2014-2020 για την αναβάθμιση των εγκαταστάσεων επεξεργασίας των προϊόντων του τομέα της κτηνοτροφίας

φορέα διαχείρισης τους.

- Απουσία πολιτικών προστασίας των εγχώριων τοπικών ποικιλιών με σημαντικές συνέπειες στην παραγωγή και αλλά και στην ταυτότητα των αγροτικών περιοχών. Αρκετές από αυτές απειλούνται με εξαφάνιση.
- Ανεπάρκεια στην καταπολέμηση εχθρών και ασθενειών στην φυτική παραγωγή

Κτηνοτροφία

- Μεγάλα κόστη μεταφοράς των ζωοτροφών
- Ελλείψεις των εργαστηρίων ελέγχου σε εξοπλισμός και προσωπικό.
- Τεχνικές και γραφειοκρατικές δυσκολίες στην εφαρμογή του αυστηρού κανονιστικού πλαισίου για την ίδρυση κτηνοτροφικών μονάδων και εγκαταστάσεων μεταποίησης τροφίμων ζωικής παραγωγής.
- Δυσκολίες μεταφοράς ζώντων ζώων από και προς τα νησιά λόγω την έλλειψης κατάλληλων μεταφορικών μέσων.
- Γενετική αλλοίωση από την εισαγωγή ξένων φυλών ζώων.
- Μείωση των δημοσίων δαπανών για την διενέργεια επιτόπιων ελέγχων και την άμεση ενημέρωση των κτηνοτρόφων.

Αλιεία

- Έλλειψη μέτρων για προστατευόμενα είδη (δελφίνια, χελώνες, φώκιες)
- Ανταγωνισμός στην χρήση του αιγιαλού με άλλες δραστηριότητες πχ τουρισμός.

- Χρηματοδότηση νέων κτηνοτρόφων για την πρώτη εγκατάσταση τους ως νεοεισερχόμενους στον κλάδο

Αλιεία

- Δυνατότητες εκσυγχρονισμού του αλιευτικού στόλου μέσα από το Ε.Π.Αλ.Θ. 2014-2020
- Δυνατότητες δημιουργίας συμπληρωματικών εισοδημάτων μέσα από το Leader Αλιείας
- Δυνατότητα χωροθέτησης πεδίων ανάπτυξης δραστηριότητας στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας με καθορισμό ζωνών σε περιφερειακό επίπεδο.
- Δυνατότητα της ανάπτυξης συνεργειών με τουριστικές επιχειρήσεις και δραστηριότητες

Τομείς	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
<p>B.2</p> <p>Βιοτεχνία/ Βιομηχανία Εμπόριο/ Μεταποίηση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος για τις Μικρές και Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις με σημαντική μεταφορά πόρων του ΕΣΠΑ σε ιδιωτικές επενδύσεις και τόνωση της απασχόλησης. ➤ Αύξηση της ζήτησης για πιστοποιημένα, επώνυμα, βιολογικά και συμβατικά αγροδιατροφικά προϊόντα τα οποία ενσωματώνουν υψηλές προδιαγραφές ποιότητας και ασφάλειας (πιστοποιήσεις ασφάλειας τροφίμων κατά Agro & Bio, εφαρμογή συστημάτων ασφάλειας τροφίμων HACCP/ISO 22000-2005 & Ιχθυλασιμότητας/ISO 22000-2007 & πιστοποιήσεις ποιότητας τροφίμων ΠΟΠ/ΠΓΕ/ΕΠΙΠ & Τοπικά Σήματα Ποιότητας) ➤ Νέο Θεσμικό Πλαίσιο (Νόμος 4384/2016) το οποίο δημιουργεί εθελοντικές συνεργατικές δομές οι οποίες προστατεύουν τα χαρακτηρισμένα ως ΠΟ/ΠΓΕ/ΕΠΙΠ προϊόντα. ➤ Συνεργασία με εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Έλλειψη πιστοποιημένων προϊόντων με την ένδειξη ΠΟΠ/ΠΓΕ/ΕΠΙΠ τα οποία επιβάλλεται να παράγονται και να μεταποιούνται εντός της οριοθετημένης περιοχής. ➤ Διατήρηση παραδοσιακών τρόπων οργάνωσης με περιορισμένες δυνατότητες ενσωμάτωσης καινοτομιών. ➤ Έλλειψη δικτύωσης των επιχειρήσεων και επιφυλακτικότητα σε συνέργειες μεταξύ των κλάδων. ➤ Έλλειψη στήριξης σε θέματα έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης που περιορίζει τις δυνατότητες αξιοποίησης των τοπικών πρώτων υλών. ➤ Περιορισμένη αξιοποίηση Τ.Π.Ε. από την επιχειρηματική κοινότητα. ➤ Αδυναμία συστηματικής προώθησης προϊόντων σε αγορές με στοχευμένο τρόπο ώστε να αυξάνεται η ενσωματωμένη προστιθέμενη αξία σε αυτά. ➤ Έλλειψη επαρκούς συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων και των φορέων – υπηρεσιών υποστήριξης της επιχειρηματικότητας. ➤ Υψηλό μεταφορικό κόστος που επιβαρύνει δυσανάλογα τις μικρές τοπικές παραγωγικές μονάδες και τις καθιστά μη ανταγωνιστικές. ➤ Διατήρηση και μερικές φορές επαύξηση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων. ➤ Χαμηλός βαθμός μεταποίησης και χαμηλή προστιθέμενη αξία των μονάδων μεταποίησης, «γήρανση» των υφισταμένων υποδομών και εγκαταστάσεων.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Δυνατότητες αξιοποίησης του νέου θεσμικού πλαισίου (προγράμματος δημοσίων επενδύσεων) και στοχευμένων χρηματοδοτικών ενισχύσεων για την δημιουργία νέων μονάδων μεταποίησης υψηλής προστιθέμενης αξίας.
- Εκσυγχρονισμός υποδομών που θα καλύπτουν οργανωμένες συγκεντρώσεις μονάδων μεταποίησης, με σκοπό την δημιουργία οικονομιών κλίμακας.
- Σύνδεση του δευτερογενή και τριτογενή τομέα με τον πρωτογενή για τα τοπικά αγροδιατροφικά προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας με τις αντίστοιχες πιστοποιήσεις προδιαγραφών ασφάλειας και ποιότητας.
- Δυνατότητα εφαρμογής νέων καινοτόμων τεχνικών και τεχνολογιών περιβαλλοντικά φιλικές και οικονομικά αποδοτικές.
- Αξιοποίηση εγχωρίων και Ευρωπαϊκών δικτύων και δομών στήριξης των ΜΜΕ.

ΑΠΕΙΛΕΣ

- Απελευθέρωση των διεθνών αγορών και ανταλλαγών η οποία δημιουργεί οξύμενο ανταγωνισμό σε μικρότερη του κράτους κλίμακα.
- Οικονομική κρίση η οποία καθιστά απαγορευτικό τον τραπεζικό δανεισμό, επιφέρει υψηλή φορολογία, δημιουργεί εν γένει προβλήματα στην ρευστότητα των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και επιφυλακτικότητα των εγχωρίων και εξωχώριων επενδυτών.
- Μη ευέλικτο γραφειοκρατικό σύστημα της δημόσιας διοίκησης που αποτρέπει τους επενδυτές από την δημιουργία νέων επενδύσεων ειδικά σε κλάδους τεχνολογίας αιχμής και υψηλής προστιθέμενης αξίας καθώς απαιτείται πλήθος εγκρίσεων και αδειοδοτήσεων οι οποίες απαιτούνται για την ίδρυση και λειτουργία μεταποιητικών μονάδων και συνακόλουθες καθυστερήσεις.

Τομείς	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
B.3 Ενέργεια/ Φυσικοί Πόροι/ Α.Π.Ε.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Πολύ καλό χερσαίο και υπεράκτιο αιολικό δυναμικό ➤ Διασύνδεση Νησιών με το Ηπειρωτικό Ηλεκτρικό Δίκτυο 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ανεπαρκές δίκτυο για την μεταφορά ενέργειας που παράγεται από ΑΠΕ ➤ Περιορισμένη αξιοποίηση ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από εναλλακτικές πηγές κυρίως αυτών της γεωθερμικής και της κυματικής ενέργειας. ➤ Έλλειψη περιφερειακής πολιτικής και χωροταξικού σχεδιασμού για την ενέργεια. ➤ Πρόβλημα επιστημονικής τεκμηρίωσης για τις γνωμοδοτούσες αρχές και προβλήματα εφαρμογής χωροταξικών ρυθμίσεων από την καθυστέρηση εκπόνησης σχεδιασμού των ΑΠΕ σε εθνικό επίπεδο και μη ουσιαστική διαβούλευση ως προς αυτό. ➤ Η έγκριση μεγάλων έργων ΑΠΕ ιδίως στην αιολική ενέργεια (αιολικά πάρκα) και στην ηλιακή ενέργεια (φωτοβολταϊκά πάρκα) επηρεάζουν και προκαλούν τάσεις ανταγωνισμού με άλλους κλάδους (τουρισμός, γεωργία – κτηνοτροφία – φυσικό περιβάλλον) και προϋποθέτουν δημόσιες υπηρεσίες υψηλής λειτουργικότητας και κατάρτισης καθώς και μεγαλύτερα αντισταθμιστικά οφέλη στην επιχείρηση.
	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Αξιοποίηση της ενέργειας που παράγεται από Ανανεώσιμες Πηγές (Αιολική, Ηλιακή, Γεωθερμική) ➤ Αξιοποίηση του θαλάσσιου χώρου για παραγωγή αιολικής και κυματικής ενέργειας. ➤ Δυνατότητα λειτουργίας των νησιών με μηδενικό ισοζύγιο διοξειδίου του άνθρακα 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Αδυναμία επίτευξης Εθνικών και Ευρωπαϊκών στόχων έως το 2020. ➤ Ανεπαρκής κάλυψη της ζήτησης κατά τις περιόδους αιχμής κατά τους καλοκαιρινούς μήνες (ημέρες υψηλών θερμοκρασιών/ καύσωνα)

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δυνατότητα διασύνδεσης και εφαρμογής νέων τεχνολογιών έξυπνων δικτύων. ➤ Εξέλιξη των τεχνολογιών ΑΠΕ και εξοικονόμησης ενέργειας. ➤ Ευνοϊκές πολιτικές σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο 	
--	--	--

Τομέας	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
Γ. Προώθηση της τουριστικής ανάπτυξης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Υψηλή αναγνωσιμότητα της Περιφέρειας ως δημοφιλής διεθνής τουριστικός προορισμός ➤ Ύπαρξη μεταφορικών υποδομών, λιμάνια, αεροδρόμια, ελικοδρόμια που επιτρέπουν την εύκολη πρόσβαση σε όλα τα νησιά ➤ Σημαντικός φυσικός πλούτος, και ιδιαίτερα τοπία ➤ Ισχυρή τοπική πολιτιστική παράδοση ➤ Σημαντικά ανεπτυγμένος τουριστικός τομέας, ως προς τις υποδομές ➤ Έμπειρο ανθρώπινο δυναμικό, εξ αιτίας της πολύχρονης τουριστικής δραστηριότητας σε όλα τα νησιά της Περιφέρειας 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Εμφανής μείωση του εγχώριου και διεθνούς τουρισμού (πληρότητα και μέση δαπάνη) ➤ Μοντέλο τουρισμού βασισμένο σε ενδιάμεσους (tour operators) ➤ Μη αναγνωρίσιμα τοπικά προϊόντα ➤ Ελλιπής βαθμός διασύνδεσης των τομέων της τοπικής οικονομίας ➤ Έλλειψη δικτύωσης των φορέων του τουρισμού ➤ Απουσία οργανωμένων σχεδίων για την προβολή –προώθηση τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών ➤ Η μη διαχείριση των νησιών της Περιφέρειας ως ενιαίο προορισμό ➤ Αδύναμο σύστημα προώθησης – προβολής σε συγκεκριμένες αγορές και έλλειψη στην επιλογή αγορών στόχων ➤ Διαρκώς μειούμενη τουριστική περίοδος ➤ Έλλειψη προσανατολισμού του ντόπιου πληθυσμού προς την αξιοποίηση των φυσικών πόρων ως προϋπόθεση ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού
	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Αξιοποίηση των πόρων του επιχειρησιακού προγράμματος για την 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Μη οργανωμένη χωροθέτηση δραστηριοτήτων με αποτέλεσμα τη

	<p>αναβάθμιση των τουριστικών υποδομών και υπηρεσιών</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Υλοποίηση προγράμματος τουριστικής προβολής από πόρους του επιχειρησιακού προγράμματος ➤ Ενθάρρυνση για παρεμβάσεις ολοκληρωμένου και ποιοτικού σχεδιασμού ➤ Διαμόρφωση τουριστικού προϊόντος εναλλακτικής μορφής και σε θεματική βάση ➤ Ανασυγκρότηση και ανάδειξη των ιστορικών, πολιτιστικών και φυσικών τόπων για την προώθηση νέων προορισμών. ➤ Ολοκληρωμένη προβολή της Περιφέρειας για την ανάπτυξη της διεξδυτικότητας της ως τουριστικό προορισμό ➤ Προβολή με χαμηλό κόστος μέσω διαδικτύου, μέσω κοινωνικής δικτύωσης κλπ. ➤ Δημιουργία πολιτιστικών και αθλητικών θεσμών μεταξύ των νησιών της Περιφέρειας 	<p>δημιουργία συγκρούσεων συμφερόντων και ανταγωνισμών της τουριστικής δραστηριότητας με άλλους παραγωγικούς τομείς</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Η οικονομική κρίση και τα ξένα μέσα μαζικής ενημέρωσης δρουν αποτρεπτικά σε μερίδα υποψηφίων επισκεπτών ➤ Οι μεσάζοντες πιέζουν για μείωση των τιμών λόγω οικονομικής κρίσης ➤ Υψηλό κόστος μετακίνησης λόγω της μη εφαρμογής της πολιτικής του μεταφορικού ισοδυναμίου ➤ Αύξηση του ανταγωνισμού στον τουρισμό από τις γειτονικές περιοχές της Αδριατικής και της περιοχές των Βαλκανίων, μέσω της ευρύτερης προβολής τους και την προσφορά ελκυστικότερων πακέτων ➤ Αδυναμία στην υλοποίηση κρουαζιέρας Ιονίων Νήσων ➤ Επικράτηση μη βιώσιμου τουριστικού μοντέλου
--	--	---

Τομέας	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
Δ. Διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ανθρώπινο δυναμικό με δεξιότητες και κατάρτιση ➤ Υψηλό ποσοστό απασχολούμενων στον τριτογενή τομέα της παραγωγής ➤ Εύκολη πρόσβαση σε υπηρεσίες επικοινωνίας υψηλής τεχνολογίας 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Πληθυσμιακή γήρανση ➤ Οικονομική κρίση, δημοσιονομική στενότητα ➤ Φαινόμενο οικονομικής μετανάστευσης και παράνομης εργασίας ➤ Έντονη εποχικότητα της εργασίας εξ αιτίας της έντονης εξάρτησης της οικονομίας απ' τον τουρισμό
	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ανασυγκρότηση του πρωτογενούς και 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Αυξανόμενο ποσοστό ανεργίας

	<p>του δευτερογενούς τομέα</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Δημιουργία ομότιμων δικτύων και δομών για την προώθηση συνεργασιών και της συνεργατικότητας ➤ Προώθηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης ➤ Προώθηση της σύστασης κοινωνικών και συνεταιριστικών δομών ➤ Ανάπτυξη της δικτύωσης εργοδοτών – εργαζομένων μέσω φορέων, δομών και υπηρεσιών ➤ Αναβάθμιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ➤ Σύσταση και άμεση ενεργοποίηση της Περιφερειακής Επιτροπής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΠΕΕΚ) ως αρμόδιου καθοδηγητικού οργάνου ➤ Αξιοποίηση δράσεων του νέου ΕΣΠΑ / ΕΚΤ – προτάσεις για την μεγιστοποίηση του κοινωνικού οφέλους	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Επικράτηση της μονοκαλλιέργειας του τουρισμού
--	--	---

Περιγραφή 3^{ου} Άξονα – Μέτρα – Στόχοι – Δράσεις

Στο πλαίσιο του 3^{ου} Άξονα Στρατηγικός Στόχος της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων αποτελεί η στήριξη της Απασχόλησης και του Εισοδήματος με παράλληλη ανάσχεση του φαινομένου της αυξανόμενης ανεργίας συνεπεία της οικονομικής κρίσης δια μέσου της παραγωγικής ανασυγκρότησης της τοπικής οικονομίας ξεπερνώντας το παλιό και αποτυχημένο οικονομικό μοντέλο το οποίο δημιούργησε τους όρους και τις προϋποθέσεις ανάφλεξης και εξάπλωσης της κρίσης αντικαθιστώντας το με ένα σύγχρονο και κοινωνικά δίκαιο μοντέλο οικονομικής δραστηριότητας στα πλαίσια του οποίου η οικονομική αξία η οποία παράγεται στην περιφέρεια θα ενισχύει το εισόδημα και την απασχόληση των κατοίκων της και θα διαμοιράζεται σε αυτούς με τον πλέον δίκαιο και επωφελή για το σύνολο των τοπικών κοινωνιών τρόπο.

Ο παρόν Άξονας δομείται σε τέσσερες αλληλοεξαρτώμενους και αλληλοσυμπληρούμενους μεταξύ τους Τομείς Οικονομικής Δραστηριότητας, η επιλογή των οποίων έγινε με γνώμονα την ανάγκη εφαρμογής του μοντέλου οικονομικής δραστηριότητας το οποίο η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων εφαρμόζει στην επικράτεια της. Πιο συγκεκριμένα και όπως προκύπτει άλλωστε σαφώς από την ανάλυση της Υφιστάμενης Κατάστασης, η Περιφέρεια προτίθεται να λάβει μέτρα υποστήριξης και υποβοήθησης στους τομείς της *Βιώσιμης Ανάπτυξης* των

οικονομικών δραστηριοτήτων ιδίως των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ), ως επίσης και σε εκείνο της αυτοσυντηρούμενης αξιοποίησης των *Φυσικών Πόρων* της εδαφικής της επικράτειας δίνοντας έμφαση στην υποστήριξη της παραγωγής και της εξοικονόμησης Ενέργειας με αιχμή του δόρατος τις ΑΠΕ, στην *παραγωγική ανασυγκρότηση του πρωτογενή και του δευτερογενή τομέα*, στον τομέα του *Τουρισμού* με έμφαση τον εξορθολογισμό του κλάδου και την υιοθέτηση ενός ενιαίου ενδοπεριφερειακού μοντέλου τουριστικής και τέλος σε αυτόν της *προώθησης της απασχόλησης με την διευκόλυνση της πρόσβασης* του οικονομικά ενεργού πληθυσμού στην αγορά εργασίας.

Στα πλαίσια αυτά το μίγμα των πολιτικών τις οποίες η Περιφέρεια προτίθεται να εφαρμόσει κατά την πενταετή περίοδο εφαρμογής του Στρατηγικού της Σχεδίου για την παραγωγική ανασυγκρότηση της τοπικής οικονομίας, με γνώμονα πάντα την στήριξη της απασχόλησης και του εισοδήματος και την ανάσχεση και την σταδιακή αποκλιμάκωση της ανεργίας συνοψίζονται στα πιο κάτω βασικά σημεία:

Στην στήριξη και την υποβοήθηση των παραγωγικών δομών της οικονομίας σε πρωτογενή, δευτερογενή, τριτογενή τομέα και στον κλάδο του τουρισμού. Στην ολοκλήρωση και επέκταση των υποδομών οι οποίες θα ενισχύσουν στην ενδυνάμωση των αποτελεσμάτων της οικονομικής δραστηριότητας η οποία αναπτύσσεται στην εδαφική της επικράτεια όχι μόνο ενδοπεριφερειακά αλλά και σε εθνικό καθώς και σε διεθνές επίπεδο. Στην ενθάρρυνση της καινοτομίας και της καινοτομικής οικονομικής δραστηριότητας σε περιφερειακό επίπεδο και στην υιοθέτηση και εμπέδωση πρακτικών έξυπνης εξειδίκευσης με κυριότερο στόχο την διασύνδεση της επιστημονικής έρευνας με την πρακτική εφαρμογή της στο πεδίο της οικονομικής δραστηριότητας. Στην υιοθέτηση πρακτικών η οποίες εισάγουν τον παράγοντα της ποιότητας στην οικονομική δραστηριότητα και στους τέσσερις παραγωγικούς τομείς της οικονομίας με έμφαση στην δικτύωση, κάθετη και οριζόντια, με στόχο την δημιουργία οικονομικών κλίμακας.

Κρίσιμο ρόλο αναμένεται να διαδραματίσει η βέλτιστη αξιοποίηση του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για την βέλτιστη κατανομή πόρων και επενδύσεων σε παραγωγικούς τομείς της οικονομικής δραστηριότητας οι οποίοι χαρακτηρίζονται έχοντες ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, παράγουν ή δύνανται να παράγουν προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας, αξιοποιούν ή μπορούν να αξιοποιήσουν καινοτομίες και οικονομίες κλίμακας και διορθώνουν τις ενδοπεριφερειακές ανισότητες και περιφερειακές διαρθρωτικές δομικές αδυναμίες.

Εξειδικεύοντας τους τομείς και την συνακόλουθη διαμόρφωση τους σε Μέτρα – Στόχους και Δράσεις για κάθε έναν εξ αυτών σε σχέση με την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης η οποία προηγήθηκε μπορούμε να προσδιορίσουμε με σαφήνεια τα πιο κάτω χαρακτηριστικά στα οποία θα εστιάσουν οι πολιτικές της περιφέρειας για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο:

➤ Βιώσιμη Ανάπτυξη:

Τομεακοί στόχοι αποτελούν

- ➔ Η βελτίωση των όρων λειτουργίας της αγοράς με την ταυτόχρονη στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων οι οποίες αποτελούν και την ραχοκοκαλιά

της οικονομικής δραστηριότητας στην περιφέρεια. Σκοποί των δράσεων αποτελούν η βελτίωση των όρων λειτουργίας των τοπικών αγορών και συνακόλουθα η εξάλειψη των στρεβλώσεων που υπάρχουν σε αυτές καθώς και η δημιουργία θετικού επιχειρηματικού κλίματος για τις ΜΜΕ η οποίες δραστηριοποιούνται σε αυτήν. Η απλοποίηση της άσκησης οικονομικής δραστηριότητας και ο εξορθολογισμός της αγοράς αποτελούν τους τελικούς στόχους της περιφέρειας σε αυτό το πεδίο. Επιπλέον αυτόν στόχευση υπάρχει στην απλοποίηση των διαδικασιών εκκίνησης οικονομικής δραστηριότητας και η δημιουργία ευνοϊκού κλίματος για την προσέλκυση και την δημιουργία μικρής και μεσαίας κλίμακας επενδύσεων στα νησιά. Σε αυτό αναμένεται να διαδραματίσει θετικό ρόλο η πρωτοβουλία για απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών και το ξεκαθάρισμα του πλαισίου μέσα στο οποίο μπορεί να γίνουν επενδύσεις στην εδαφική επικράτεια της περιφέρειας. Βαρύτητα θα δοθεί στην κωδικοποίηση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου άσκησης οικονομικής δραστηριότητας καθώς και στην συνεργασία με κοινωνικούς και παραγωγικούς τοπικούς φορείς για την ορθή προβολή αυτής.

➤ Η βελτίωση της Στρατηγικής/ Ανταγωνιστικής θέσης της περιφέρειας ως τόπος άσκησης οικονομικής δραστηριότητας με την ανάπτυξη πρωτοβουλιών για την ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας, την εφαρμογή της καινοτομίας και την σύνδεση της με τους τομείς της επιστημονικής έρευνας και της τεχνολογίας και μέσω επιχειρηματικής δομής (επιχειρηματικό πάρκο με έμφαση στην καινοτομία). Σημαντικό ρόλο διαδραματίζει και η υιοθέτηση του κατάλληλου χωροταξικού σχεδιασμού ο οποίος αργούσε επί δεκαετίες να εφαρμοστεί στα νησιά.

➤ Η ορθολογική βιώσιμη (αυτοσυντηρούμενη) αξιοποίηση των Φυσικών Πόρων που βρίσκονται στην εδαφική επικράτεια της περιφέρειας με την προώθηση πολιτικών αειφορικής παραγωγικής δραστηριότητας, την εφαρμογή πολιτικών εξοικονόμησης ενέργειας καθώς και την συνολικότερη αξιοποίηση των φυσικών πόρων με σχεδιασμό ανάπτυξης ειδικών υποδομών δραστηριοτήτων και ταυτοποίηση ενεργειακών εγκαταστάσεων και συγκεκριμενοποίηση της χωροθέτησης τους.

➤ Παραγωγική Ανασυγκρότηση του πρωτογενή και του δευτερογενή τομέα της τοπικής οικονομίας:

➤ Η ανασυγκρότηση του πρωτογενή τομέα (γεωργία – κτηνοτροφία – αλιεία) τίθεται στους πρωταρχικούς στόχους της περιφέρειας καθώς αναμένεται να συμβάλει στην ανάσχεση της ανεργίας και στην συμπλήρωση του εισοδήματος του ενεργά οικονομικού πληθυσμού. Στοχευμένες δράσεις με σκοπό να μειωθούν οι αδυναμίες να εξαλειφθούν οι απειλές και παράλληλα να εκμεταλλευθεί ο αγροτικός κόσμος της περιφέρειας τα ανταγωνιστικά του πλεονεκτήματα αξιοποιώντας παράλληλα και τις νέες ευκαιρίες που του παρουσιάζονται. Στα πλαίσια αυτά προωθούνται πολιτικές για την συγκρότηση Ομάδων Παραγωγών τοπικών προϊόντων που ενσωματώνουν στα στάδια της παραγωγικής τους διαδικασίας υψηλή

προστιθέμενη αξία ενώ παράλληλα θα πραγματοποιηθεί προσπάθεια να προστατευθούν αυτά τα προϊόντα με την κατοχύρωση τους με αναγνωρισμένα σήματα ποιότητας. Σημαντικό ρόλο αναμένεται να διαδραματίσει η σύσταση φορέα συντονισμού των δράσεων με την νομική μορφή της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης της Περιφέρειας ο οποίος έχει ως επιχειρησιακούς στόχους την υποστήριξη των αγροτών, την κατοχύρωση τοπικού σήματος ποιότητας για τα προϊόντα της Ιόνιας Γης, την προβολή και την προώθηση τους στις τοπικές και διεθνής αγορές και την ανάδειξη της ιδιότυπης επτανησιακής κουζίνας ως αναπόσπαστο τμήμα της μεσογειακής διατροφικής κουλτούρας. Επίσης σημαντικός είναι ο ρόλος της περιφέρειας στην αξιοποίηση των κονδυλίων των μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου, διαμέσου των οποίων θα υποστηριχθεί αφενός μεν η αντικατάσταση του γηρασμένου αγροτικού πληθυσμού (γεωργοί, κτηνοτρόφοι και αλιείς) ως επίσης και η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στην γεωγραφική επικράτεια της περιφέρειας. Ιδιαίτερη σημασία έχει για την περιφέρεια η αξιοποίηση εγκαταλελειμμένων γαιών καθώς και η διαφύλαξη του φυτικού και ζωικού κεφαλαίου με την πραγματοποίηση δράσεων για την δημιουργία τράπεζας γης και τράπεζας σπόρων αντίστοιχα. Επιπλέον με την συνεργασία επιστημονικών ιδρυμάτων (πανεπιστήμια και ΤΕΙ) θα επιδιωχθεί η εισαγωγή νέων τεχνολογιών στην πρωτογενή παραγωγή, ενώ παράλληλα θα εφαρμοστούν επικουρικά μέτρα όπως η προώθηση καλλιεργειών οι οποίες εντάσσονται στα καθεστώτα των συνδεδεμένων ενισχύσεων. Ιδιαίτερα κρίσιμο ρόλο θα διαδραματίσει η προσπάθεια για την διατήρηση της αγροτικής γης σε καλή γεωργική κατάσταση με την εφαρμογή φιλοπεριβαλλοντικών μέτρων και καλών πρακτικών. Τέλος η περιφέρεια θα αξιοποιήσει τα εκχωρούμενα σε αυτήν μέτρα του ΠΑΑ 2014 – 2020 για την δημιουργία παρεμβάσεων δημοσίου χαρακτήρα όπως είναι η αγροτική και η δασική οδοποιία, έργα έγγειων βελτιώσεων καθώς και έργα αναδασώσεων. Στους στόχους της περιφέρειας είναι η συνεργασία με τους ΟΤΑ Α βαθμού με σκοπό την αξιοποίηση κονδυλίων που προέρχονται από την Τοπική Προσέγγιση LEADER όσο αφορά στοχευμένες παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα για την βελτίωση της ζωής στην ύπαιθρο.

➔ Στα πλαίσια της παραγωγικής ανασυγκρότησης του δευτερογενή τομέα της τοπικής οικονομίας προγραμματίζονται δράσεις οι οποίες αφενός μεν συνδέουν τον τομέα αυτό με τον πρωτογενή (διατομεακές δράσεις) αξιοποιώντας τα πλεονεκτήματα όσο αφορά την παραγωγή αγροδιατροφικών προϊόντων πιστοποιημένης ποιότητας (μονάδες μεταποίησης Α και Β βαθμού αγροδιατροφικών προϊόντων καθώς και βραχύβιες αλυσίδες εφοδιασμού) και αφετέρου στην αξιοποίηση του νέου θεσμικού πλαισίου (πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων) και των χρηματοδοτικών εργαλείων του ΕΣΠΑ 2014 – 2020. Στόχος είναι η ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας των ΜΜΕ με την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό των παραγωγικών δομών τους με ταυτόχρονη ενίσχυση της εξωστρέφειας τους. Στα πλαίσια αυτά προγραμματίζεται η δημιουργία Επιχειρηματικών Πάρκων ως χώρων υποδοχής μεταποιητικών δραστηριοτήτων μέσης και υψηλής όχλησης.

➤ Προώθηση της Τουριστικής Ανάπτυξης:

Η πολιτική της περιφέρειας για τον τουρισμό εδράζεται στην προοπτική της δημιουργίας ενός συνεκτικού μοντέλου οργανωμένης τουριστικής ανάπτυξης για όλα τα Ιόνια Νησιά σε συνδυασμό με το έτσι κι αλλιώς πολυεπίπεδο πεδίο το οποίο αποτελεί ο τουρισμός και κατ'επέκταση το επονομαζόμενο τουριστικό προϊόν. Υπάρχει η προσδοκία ότι ο Τουρισμός, ο οποίος για δεκαετίες είναι η κύρια πηγή εισοδήματος για τα νησιά της περιφέρειας θα έχει την δυνατότητα να συμβάλει στην προσπάθεια αναγέννησης της τοπικής οικονομικής δραστηριότητας. Προς τούτο οι τομείς στους οποίους θα κινηθεί στρατηγικά η περιφέρεια στον κλάδο του τουρισμού ορίζονται όπως παρακάτω:

☞ Ενίσχυσης της στρατηγικής, διοικητικής και οργανωτικής ικανότητας της περιφέρειας σε τρόπο ώστε να κινητοποιήσει τους εμπλεκόμενους με τον τουρισμό φορείς με σκοπό την αύξηση της επισκεψιμότητας στην εδαφική της επικράτεια. Ως προς αυτό θα συμβάλουν η δημιουργία ενός οργανωμένου σχεδίου τουριστικής ανάπτυξης το οποίο θα συνδυάζεται με την ανάπτυξη δικτύων συνεργασίας για την ανάδειξη της τουριστικής ταυτότητας της περιφέρειας, ως σύνολο και όχι μεμονωμένα το κάθε νησί καθώς και με την διαμόρφωση συνεκτικού τουριστικού προϊόντος σε θεματική βάση.

☞ Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της περιφέρειας και της ελκυστικότητας της ως εθνικού και διεθνούς τουριστικού προορισμού με την εμπλούτιση και την διαφοροποίηση του τουριστικού μας προϊόντος κυρίως με την αξιοποίηση των μοναδικών χαρακτηριστικών των πολιτιστικών και των φυσικών μας πόρων. Επιπρόσθετος στόχος είναι η διάχυση της τουριστικής ροής προς όλες τις χωρικές ενότητες της περιφέρειας καθώς και η ανάπτυξη και η ολοκλήρωση υποδομών και δικτύων στους βασικούς τουριστικούς προορισμούς της και στη συνέχεια σε εναλλακτικούς θύλακες αναψυχής. Επιπρόσθετα σημαντικό ρόλο θα διαδραματίσουν η καθιέρωση της διοργάνωσης σημαντικών πολιτιστικών γεγονότων καθώς και η ανάπτυξη νέων υπηρεσιών και τουριστικών προϊόντων. Τέλος σημαντική είναι και η προσπάθεια που θα πραγματοποιηθεί για την ανάδειξη ιστορικών, πολιτιστικών και φυσικών τόπων ως ιδιαίτερου ενδιαφέροντος νέων τουριστικών προορισμών.

☞ Τέλος θα ακολουθηθεί το μοντέλο της ολοκληρωμένης τουριστικής προβολής των νησιών της περιφέρειας και η αξιοποίηση των οικονομικών κλίμακας που προκύπτουν από αυτό. Στα πλαίσια αυτά προβλέπονται η εκπόνηση ολοκληρωμένου πλαισίου δράσης για την τουριστική προβολή όχι αποσπασματικά και κατακερματισμένα αλλά ως σύνολο του φυσικού και του πολιτιστικού αποθέματος της περιφέρειας. Σημαντικό ρόλο θα διαδραματίσουν η ανάπτυξη δικτύων συνεργασίας στον εθνικό και στον διεθνή χώρο όπως επίσης και η οργάνωση και συστηματική παρακολούθηση της προβολής σε σχέση με τα παραγόμενα αποτελέσματα

➤ Διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας

➡ Ο σκοπός των πολιτικών που θα αναπτυχθούν είναι η διασύνδεση του ανθρώπινου δυναμικού με την αγορά εργασίας της περιφέρειας μέσα από δράσεις όπως η προώθηση της σύστασης κοινωνικών και συνεταιριστικών δομών, η ανάπτυξη της δικτύωσης μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων διαμέσου φορέων, δομών και υπηρεσιών και η αναβάθμιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Στις άμεσες προτεραιότητες της περιφέρειας είναι η σύσταση και άμεση ενεργοποίηση της Περιφερειακής Επιτροπής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΠΕΕΚ) ως αρμόδιου καθοδηγητικού οργάνου για την εκπόνηση των σχετικών πολιτικών καθώς και η αξιοποίηση δράσεων του νέου ΕΣΠΑ / ΕΚΤ με προτάσεις για την μεγιστοποίηση του κοινωνικού οφέλους.

Αναλυτικότερα ο 3^{ος} Άξονας δομείται στα εξής μέτρα και στόχους και ενδεικτικές δράσεις :

Μέτρο Α	Στόχοι	Ενδεικτικές δράσεις
Βιώσιμη ανάπτυξη	Βελτίωση των όρων λειτουργίας τους υφιστάμενης αγοράς στην ΠΙΝ και στήριξη των ΜΜΕ	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάλυση πρωτοβουλιών για «κρίσιμα σημεία» απλούστευσης διαδικασιών και διατύπωση συγκεκριμένων προτάσεων τους συναρμόδιους φορείς για απλοποίηση της άσκησης δραστηριότητας και εξορθολογισμό της λειτουργίας τους αγοράς. • Προώθηση αναβάθμισης υπηρεσιακών λειτουργιών για την απλοποίηση διαδικασιών ίδρυσης – αδειοδότησης και λειτουργίας επιχειρήσεων / Άρση επικαλυπτόμενων αρμοδιοτήτων • Διασφάλιση, σταδιακά, της δυνατότητας παροχής εξ’ αποστάσεως διαδραστικών υπηρεσιών σε επενδυτές και επιχειρηματίες. • Δημιουργία ηλεκτρονικού «Οδηγού», με μορφή διαρκούς ενημέρωσης κωδικοποιημένου θεσμικού πλαισίου ανά υπηρεσία και βαθμό διοίκησης. • Αξιοποίηση διεθνών συνεργασιών για την διεύρυνση της επιχειρηματικής πρωτοβουλίας • Συνεργασίες με κοινωνικούς και παραγωγικούς φορείς για την ανάπτυξη και αξιοποίηση «εργαλείων» προβολής και προώθησης δραστηριότητας.
	Βελτίωση της στρατηγικής / ανταγωνιστικής θέσης και της ελκυστικότητας τους ΠΙΝ ως τόπου άσκησης δραστηριότητας	<ul style="list-style-type: none"> • Διαμόρφωση σχεδίου συστηματικών πρωτοβουλιών για την προώθηση της ευκαιρίας και της καινοτομίας στην ΠΙΝ, σε συνδυασμό με την αξιοποίηση των τεχνολογικών εξελίξεων • Ανάλυση συλλογικών πρωτοβουλιών για την προβολή της Περιφέρειας ως χώρου με σημαντική γεωγραφική θέση με ειδικά πλεονεκτήματα • Προώθηση, και μέσω του χωροταξικού σχεδιασμού, της δημιουργίας τεχνολογικού πάρκου καινοτομίας, για τη διασύνδεση ερευνητικών προγραμμάτων και πανεπιστημίων με την τοπική παραγωγική διαδικασία. • Πρωτοβουλίες για θεσμικές αναπροσαρμογές

	Βιώσιμη διαχείριση και αξιοποίηση του πλούτου της Περιφέρειας	<ul style="list-style-type: none"> • Ταυτοποίηση ενεργειακών εγκαταστάσεων – συγκεκριμενοποίηση χωροθέτησης • Αξιοποίηση φυσικών πόρων με σχεδιασμό ανάπτυξης ειδικών υποδομών δραστηριοτήτων • Προώθηση πολιτικών εξοικονόμησης ενέργειας • Προώθηση πολιτικών αειφορίας σε όλους τους παραγωγικούς τομείς
--	---	---

Μέτρο Β	Στόχοι	Ενδεικτικές δράσεις
Ανασυγκρότηση της Παραγωγικής Βάσης στον Πρωτογενή και στον Δευτερογενή Τομέα της Τοπικής Οικονομίας	Ανασυγκρότηση & Αναβάθμιση του Πρωτογενή Τομέα της Τοπικής Οικονομίας στους κλάδους της Γεωργικής Παραγωγής, της Κτηνοτροφίας και της Αλιείας.	<ul style="list-style-type: none"> • Συγκρότηση Ομάδων Παραγωγών του Άρθρου 37 του Νόμου 4384/2016 ανά τοπικά παραγόμενο προϊόν το οποίο ενσωματώνει υψηλή προστιθέμενη αξία και ιδιαίτερα τοπικά χαρακτηριστικά με την συμβολή του Μέτρου 9 του ΠΑΑ 2014-2020. • Τυποποίηση αγροτικών προϊόντων, μεμονωμένα ή προτιμότερο συλλογικά με την δημιουργία συνεταιριστικών σχημάτων (ΑΣ, γυναικείοι ΑΣ, Κοιν.Σ.Επ. κτλ). • Πιστοποίηση Ποιοτικά Αναγνωρίσιμων Προϊόντων με την χρηματοδότηση του Μέτρου 3 του ΠΑΑ 2014-2020 με την ένδειξη ΠΟΠ/ΠΓΕ/ΕΠΙΠ με ταυτόχρονη δημιουργία θεσμοθετημένης Ομάδας Προστασίας καθ ενός από αυτά σε εφαρμογή του άρθρου 38 του Νόμου 4384/2016 • Σύσταση Αγροδιατροφικής Σύμπραξης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων με ταυτόχρονη αξιοποίηση Μέτρων & Δράσεων του ΠΑΑ 2014-2020 από αυτήν προς όφελος των Αγροτών (Συμβουλευτικές Υπηρεσίες του Μέτρου 02 – Εκπαίδευση & Κατάρτιση του Μέτρου 01, δημιουργία Τοπικού Σήματος Ποιότητας, Προώθηση και Προβολή των Τοπικών Προϊόντων και της Επτανησιακής Κουζίνας & του Μοντέλου της Μεσογειακής Διατροφής) • Δημιουργία Τράπεζας Σπόρων , Τράπεζας Γης και Τράπεζα Ελιάς. Η Τράπεζα σπόρων υποχρεωτικά συνοδεύεται από φυτώριο για την ενίσχυση και προώθηση των τοπικών ποικιλιών.

- Στόχευση στην Παραγωγή Προϊόντων τα οποία επιδοτούνται από τα καθεστώτα των Συνδεδεμένων Ενισχύσεων, ιδίως σε ότι αφορά την παραγωγή ζωοτροφών, με σκοπό την μείωση του κόστους μεταφοράς τους από την ηπειρωτική χώρα προς τα νησιά μας.
- Ανασύσταση του Ινστιτούτου Ελαιάς, με αναφορά σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες.
- Συστηματική και Εντατική Υποβοήθηση στην αντικατάσταση του γηρασμένου αγροτικού πληθυσμού από νέους ηλικιακά γεωργούς, κτηνοτρόφους και αλιείς με την συμβολή των Μέτρων του ΠΑΑ 2014-2020 αφενός μεν για τους νεοεισερχόμενους στον πρωτογενή τομέα νέους έως 40 ετών και αφετέρου με τα υπομέτρα και τις δράσεις για την απόκτηση, αντικατάσταση, αναβάθμιση & ανανέωση του εξοπλισμού.
- Συστηματική και Εντατική Υποβοήθηση στην τήρηση Καλών Γεωργικών Πρακτικών και των Κανόνων Ορθολογικών Γεωργικών Πρακτικών (πολλαπλή συμμόρφωση, φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές κτλ).
- Υποστήριξη των Αγροτικών Συνεταιρισμών των Π.Ε. της Π.Ι.Ν. στην δημιουργία Κ.Π.Α.Σ. του Άρθρου 31 του Νόμου 4384/2016 με συνακόλουθη συμμετοχή στα Μέτρα και τις Δράσεις του ΠΑΑ που προβλέπουν ενισχυμένα ποσοστά εθνικών και ενωσιακών ενισχύσεων για την υλοποίηση έργων από αυτούς.
- Προγραμματικές Συνεργασίες με Ανώτατα και Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα καθώς και Ερευνητικά Κέντρα και Οργανισμούς με σκοπό την αξιοποίηση των κονδυλίων των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Χρηματοδότησης στους τομείς της Γεωργίας – Κτηνοτροφίας και Αλιείας με στόχο την βελτίωση και αναβάθμιση της υπάρχουσας κατάστασης. Αξιοποίηση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων σε Ζάκυνθο και Κεφαλληνία.
- Αξιοποίηση των Μέτρων του ΠΑΑ 2014-2020 καθώς και του Ε.Π.ΑΛ.Θ. 2014-2020 που αφορούν στις παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα στον πρωτογενή τομέα, ιδιαίτερα των εκχωρούμενων στην ΠΙΝ μέτρων – υπομέτρων και δράσεων, για την πραγματοποίηση εγγειοβελτιωτικών έργων, αναδασώσεων καθώς και έργων αγροτικής και δασικής οδοποιίας. Αξιοποίηση επίσης των Δημοσίων Δράσεων του Μέτρου 19 καθώς και του Leader Αλιείας για την βελτίωση της ποιότητας ζωής στην ύπαιθρο με παράλληλη ανάδειξη της ταυτότητας των τοπικών αγριδιατροφικών προϊόντων.

	<p>Ανασυγκρότηση & Αναβάθμιση του Δευτερογενή Τομέα της Τοπικής Οικονομίας στους κλάδους της Βιοτεχνίας και της Βιομηχανίας (μεταποίηση/παραγωγή)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση του Μέτρου 16 του ΠΑΑ 2014-2020 για την δημιουργία βραχύβιας εφοδιαστικής αλυσίδας η οποία θα συνδέει την τοπική παραγωγή αγροδιατροφικών προϊόντων (αλιεύματα – αγροτικά προϊόντα – κρέας και προϊόντα γάλακτος) με τις τοπικές αγορές των νησιών μας. • Υποστήριξη στην αξιοποίηση των δράσεων του Μέτρου 19 καθώς και του Leader Αλιείας που αφορά στην μεταποίηση αγροδιατροφικών προϊόντων (δημιουργία – εκσυγχρονισμός επέκταση παραγωγικών μονάδων αγροδιατροφικών προϊόντων μετά την πρώτη μεταποίηση) • Αξιοποίηση του νέου Θεσμικού Πλαισίου (πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων) και των χρηματοδοτικών εργαλείων του ΕΣΠΑ (ΠΕΠ Ιονίων Νήσων, Τομεακά Προγράμματα για την τόνωση και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων) με σκοπό την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας των ΜΜΕ, την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό των παραγωγικών δομών τους και την ενίσχυση της εξωστρέφειας τους. • Δημιουργία Φορέα Διαχείρισης και Οικονομικής Αξιοποίησης των αποβλήτων των μονάδων μεταποίησης αγροδιατροφικών προϊόντων. • Δημιουργία Επιχειρηματικών Πάρκων ως χώρων υποδοχής μεταποιητικών δραστηριοτήτων μέσης και υψηλής όχλησης.
--	---	---

Μέτρο Γ	Στόχοι	Ενδεικτικές δράσεις
<p>Πρώθηση της τουριστικής ανάπτυξης</p>	<p>Ενίσχυση της στρατηγικής, οργανωτικής και διοικητικής ικανότητας της ΠΙΝ για τη συμμετοχική</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Διαμόρφωση συγκροτημένου σχεδίου τουριστικής ανάπτυξης της περιφέρειας • Ανάπτυξη δικτύων συνεργασίας για την ανάδειξη της τουριστικής ταυτότητας της περιφέρειας, ως σύνολο και όχι μεμονωμένα το κάθε νησί. • Διαμόρφωση συνεκτικού τουριστικού προϊόντος σε θεματική βάση

	<p>κινητοποίηση εμπλεκόμενων με τουριστικές δραστηριότητες φορέων για την αύξηση της επισκεψιμότητας στην Περιφέρεια</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ενθάρρυνση για παρεμβάσεις ολοκληρωμένου και ποιοτικού σχεδιασμού
	<p>Βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης και της ελκυστικότητας της Περιφέρειας, ως τουριστικού προορισμού εθνικής και διεθνούς εμβέλειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Εμπλουτισμός και διαφοροποίηση του περιφερειακού τουριστικού προϊόντος, με αξιοποίηση του συνδυασμού πολιτιστικών / φυσικών πόρων • Διάχυση των τουριστικών ροών της χωρικές ενότητες και περιοχές της περιφέρειας • Ανάπτυξη και ολοκλήρωση υποδομών και δικτύων με άξονες κατά προτεραιότητα βασικούς τουριστικούς προορισμούς και στη συνέχεια με εναλλακτικούς θύλακες αναψυχής • Υποστήριξη του τουρισμού με την διοργάνωση σημαντικών πολιτιστικών γεγονότων και με ανάπτυξη νέων υπηρεσιών και προϊόντων • Ανασυγκρότηση και ανάδειξη των ιστορικών, πολιτιστικών και φυσικών τόπων ιδιαίτερου ενδιαφέροντος και προώθηση «νέων τουριστικών προορισμών»
	<p>Ολοκληρωμένη τουριστική προβολή της Περιφέρειας – Ενίσχυση της διεισδυτικότητας της περιφέρειας ως τουριστικού προορισμού –</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Διάγνωση σύγχρονων αναγκών προβολής και προώθησης του τουριστικού προϊόντος – Εκπόνηση πλαισίου δράσης • Προσέγγιση της προβολής ως σύνολο φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος • Ανάπτυξη δικτύων συνεργασίας στον εθνικό και διεθνή χώρο. • Οργάνωση και συστηματική παρακολούθηση της προβολής σε σχέση με τα παραγόμενα αποτελέσματα

	αξιοποίηση οικονομιών κλίμακας από επι μέρους δράσεις προβολής και προώθησης του τουριστικού προϊόντος.	
--	---	--

Μέτρο Δ	Στόχοι	Ενδεικτικές δράσεις
Διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας	Αποτελεσματική σύνδεση του ανθρώπινου δυναμικού με την περιφερειακή αγορά εργασίας της περιφέρειας	<ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση της σύστασης κοινωνικών και συνεταιριστικών δομών • Ανάπτυξη της δικτύωσης εργοδοτών – εργαζομένων μέσω φορέων, δομών και υπηρεσιών • Αναβάθμιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης • Σύσταση και άμεση ενεργοποίηση της Περιφερειακής Επιτροπής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΠΕΕΚ) ως αρμόδιου καθοδηγητικού οργάνου • Αξιοποίηση δράσεων του νέου ΕΣΠΑ / ΕΚΤ – προτάσεις για την μεγιστοποίηση του κοινωνικού οφέλους

(1.2.4) 4^{ος} Άξονας προτεραιότητας: Ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας ως μέσο δημιουργίας, δικτύωσης και κοινών δράσεων, κοινωνικών, παραγωγικών και θεσμικών φορέων και για την ανάπτυξη και την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης.

Ανάλυση της Υφιστάμενης Κατάστασης

Τομείς	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
<p>Κοινωνική Οικονομία – Κοινωνική Επιχειρηματικότητα</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ανθρώπινο δυναμικό με δεξιότητες και κατάρτιση ➤ Υψηλό ποσοστό απασχολούμενων στον τριτογενή τομέα της οικονομίας. ➤ Εύκολη πρόσβαση σε υπηρεσίες επικοινωνίας υψηλής τεχνολογίας ➤ Δημοκρατική Οργάνωση των διαφόρων συλλογικοτήτων (κάθε μέτοχος μια ψήφο) ➤ Ύπαρξη τοπικών προϊόντων και παραδοσιακών υπηρεσιών με ιστορική διάρκεια. ➤ Η προώθηση της συνεταιριστικής αντίληψης, της αλληλεγγύης, της κοινωνικής προσφοράς 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Το θεσμικό πλαίσιο (Ν. 4019/2011) περιορίζει την κοινωνική οικονομία μόνο στις Κοιν.Σ.Επ. Ένας αυξανόμενος αριθμός ανθρώπων που έχουν υιοθετήσει αυτή τη νομική μορφή ενδιαφέρονται κυρίως να δημιουργήσουν έναν συνεταιρισμό εργαζομένων και όχι μία κατεξοχήν κοινωνική επιχείρηση. ➤ Το κατακερματισμένο θεσμικό πλαίσιο δεν προβλέπει συνέργειες μεταξύ των διαφόρων νομικών μορφών της κοινωνικής οικονομίας, όπως είναι οι αγροτικοί και αστικοί συνεταιρισμοί ή οι πιστωτικοί συνεταιρισμοί και οι συνεταιριστικές τράπεζες. ➤ Δεν υπάρχει, χώρος διαλόγου ανάμεσα στα εγχειρήματα και την ΠΙΝ. ➤ Έχουν αναδειχθεί αυτόκλητοι σύμβουλοι, οι οποίοι είτε παρέχουν πλημμελή πληροφόρηση ή/και κερδοσκοπούν σε βάρος των εγχειρημάτων. ➤ Η πλειονότητα των Κοιν.Σ.Επ. που δημιουργήθηκαν αναπαράγει μόνο την υπάρχουσα δομή της ελληνικής οικονομίας (εστίαση, υπηρεσίες ψυχαγωγίας). ➤ Έχουν σημειωθεί σημαντικές καθυστερήσεις στην ανάπτυξη εργαλείων χρηματοδοτικής στήριξης για τα εγχειρήματα της Κοινωνικής Οικονομίας.

	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Συνέργειες και διασύνδεση. ➤ Διασφάλιση και ανάπτυξη του χώρου. ➤ Ενσωμάτωση κοινωνικών, περιβαλλοντικών κριτηρίων στις αυτοδιοικητικές λειτουργίες ➤ Υιοθέτηση βασικών κριτηρίων βιωσιμότητας & ωφέλειας δομών κοινωνικής οικονομίας ➤ Χρηματοδοτικά εργαλεία στα πλαίσια του ΕΣΠΑ και άλλων κοινοτικών προγραμμάτων. ➤ Ανασυγκρότηση του πρωτογενούς και δευτερογενούς παραγωγικού τομέα με αύξηση των Κοινωνικών Επιχειρήσεων. (στόχος συμμετοχή των Κοινωνικών Επιχειρήσεων στο 10% του ΑΕΠ των Ιονίων) ➤ Δημιουργία μιας οικονομίας ενδιάμεσα στο κράτος-επιχειρηματίαξ και στην ανταγωνιστική αγορά. ➤ Διασύνδεση των τοπικών προϊόντων με την τοπική πολιτιστική ταυτότητα ➤ Ανάπτυξη παραδοσιακών παραγωγικών δραστηριοτήτων με χρήση σύγχρονων τεχνολογιών. ➤ Η προώθηση του Κοινωνικού κέρδους απέναντι στο ατομικό κέρδος. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Η ελληνική κοινωνία δεν έχει να επιδείξει πολλά παραδείγματα αυτοοργάνωσης ➤ Απουσία κοινοτικής κουλτούρας ➤ Αρνητική εμπειρία χρόνων από το Συνεταιριστικό κίνημα. ➤ Ανεπαρκείς θεσμοί ➤ Γραφειοκρατία ➤ Απουσία «κοινωνικής αναγνώρισης» των δραστηριοτήτων ➤ Μη εφαρμογή κριτηρίων και προτύπων ➤ Λανθασμένη θεώρηση των δομών κοινωνικής οικονομίας ως υποκατάστατα κρατικών δομών ➤ Η επικράτηση στους πολίτες της αντίληψης, ότι μόνο μέσω των ατομικών προσπαθειών θα λύσουν τα προβλήματα που έχουν. ➤ Επικράτηση, της ανταγωνιστικότητας, κύριο χαρακτηριστικό του οικονομικού σημερινού συστήματος, απέναντι στις αρχές της αλληλεγγύης, της αλληλοβοήθειας, της συνεργατικότητας. ➤ Αδυναμία σχεδιασμού νέων παραγωγικών δραστηριοτήτων λόγω μη ανάσχεσης του κρισιακού κλίματος.

Τομείς	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
Κοινωνική Οικονομία και ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στην εργασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ισότιμη πρόσβαση όλων των πολιτών στις παραγωγικές διαδικασίες. ➤ Ισότητα πρόσβασης στη διοίκηση. Ένα μέλος μία ψήφος. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Πληθυσμιακή γήρανση. ➤ Οικονομική κρίση, δημοσιονομική στενότητα. ➤ Φαινόμενο οικονομικής μετανάστευσης

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δυνατότητα συμμετοχής στην κοινωνική επιχείρηση πολιτών με διαφορετική εργασιακή εμπειρία (Άνεργοι, εργάτες, αγρότες, φοιτητές κ.α.). 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ και παράνομης εργασίας. ➤ Έντονη εποχικότητα της εργασίας εξ αιτίας της έντονης εξάρτησης της οικονομίας από τον τουρισμό.
	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ανασυγκρότηση του πρωτογενούς και του δευτερογενούς τομέα. ➤ Προώθηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης. ➤ Αναβάθμιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. ➤ Σύσταση και άμεση ενεργοποίηση της Περιφερειακής Επιτροπής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΠΕΕΚ) ως αρμόδιου καθοδηγητικού οργάνου. ➤ Αξιοποίηση δράσεων του νέου ΕΣΠΑ / ΕΚΤ – προτάσεις για την μεγιστοποίηση του κοινωνικού οφέλους. ➤ Στήριξη – ενίσχυσης – εμπλουτισμού ήδη υφιστάμενων κοινωνικών δομών 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Η υφιστάμενη νοοτροπία της πλειοψηφίας των πολιτών ότι η ατομική και όχι η συλλογική εργασία θα λύσει το πρόβλημα της απασχόλησης. ➤ Οι πολλές περιπτώσεις κακοδιαχείρισης, διαπλοκής, πελατειακών σχέσεων, αδιαφάνειας που παρουσίασαν τις προηγούμενες δεκαετίες οι Συνεταιριστικές Οργανώσεις δημιούργησαν αποστροφή των πολιτών προς αυτές τις μορφές συλλογικής οργάνωσης της κοινωνίας.

Τομείς	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
Κοινωνική Οικονομία και ανεργία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Αποτελεσματική σύνδεση του ανθρώπινου δυναμικού με την αγορά εργασίας της περιφέρειας. ➤ Υψηλός δείκτης ανεργίας 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Μη λειτουργικό μοντέλο διάθεσης ενωσιακών πόρων σε συνεταιριστικές μορφές.
	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δημιουργία ομότιμων δικτύων και δομών για την προώθηση συνεργασιών και της 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Η υφιστάμενη νοοτροπία της πλειοψηφίας των πολιτών ότι η ατομική και όχι η συλλογική εργασία θα λύσει το

	<p>συνεργατικότητα.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Προώθηση της σύστασης κοινωνικών και συνεταιριστικών δομών. ➤ Ανάσχεση της υψηλής ανεργίας με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, με την ανάπτυξη νέων κλάδων παραγωγής και οικονομίας.	<p>πρόβλημα της απασχόλησης.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Οι πολλές περιπτώσεις κακοδιαχείρισης, διαπλοκής, πελατειακών σχέσεων, αδιαφάνειας που παρουσίασαν τις προηγούμενες δεκαετίες οι Συνεταιριστικές Οργανώσεις δημιούργησαν αποστροφή των πολιτών προς αυτές τις μορφές συλλογικής οργάνωσης της κοινωνίας.
--	---	---

Περιγραφή 4^{ου} Άξονα – Μέτρα – Στόχοι – Δράσεις

Εισαγωγή

Η επικράτηση του χρηματοπιστωτικού και κερδοσκοπικού κεφαλαίου έναντι του παραγωγικού και κοινωνικού κεφαλαίου, τις τελευταίες δεκαετίες, βαθμιαία ακύρωσε το νόημα όλων των κοινωνικών και πολιτικών εννοιών με τις οποίες είχαμε συνηθίσει να σκεφτόμαστε τη σύγχρονη κοινωνία.

Ο θρίαμβος του κερδοσκοπικού χρηματοπιστωτικού τομέα αφοπλίζει την πολιτική και την οικονομία, αποδιαιρώνοντας τις κοινωνίες, αφού ένα σημαντικό μέρος των πόρων δεν κυκλοφορεί πλέον στην κοινωνία αλλά συγκεντρώνεται στα χέρια όλο και λιγότερων ανθρώπων.

Τα θεμελιώδη δικαιώματα που συγκροτούν το κοινωνικό, όπως η ελευθερία, η ισότητα, ο συνεργατισμός, αλλά και το δικαίωμα στην αξιοπρέπεια, ενώ πρέπει να βρίσκονται στο επίκεντρο του στοχασμού μας δυστυχώς συνεχώς υποχωρούν. Αυτές οι ηθικές μέριμνες που είναι ήδη παρούσες στην κοινωνία των πολιτών, περισσότερο ή λιγότερο έντονες, πρέπει να τις υπερασπιστούμε για να αναδημιουργήσει τους κοινωνικούς δεσμούς μας. Διαφορετικά ανοίγουμε τον δρόμο για την οπισθοδρόμηση προς τις ψευδοθρησκείες, τις ιδεοληψίες της ταυτότητας, τον ξέφρενο ατομικιστικό ηδονισμό που τροφοδοτεί την ψύχωση και τη βία πάνω στους εαυτούς μας και πάνω στους άλλους.

Αυτό που αποκαλούμε «πολιτική», είναι σήμερα ήδη, μια πραγματικότητα υποβαθμισμένη και αμφισβητούμενη. Χωρίς την χρησιμοποίηση αυτών των αρχών η πολιτική δεν κατορθώνει πλέον να μιλάει στους ανθρώπους.

Η ιδέα της πολιτικής που παίρνει τις αποφάσεις στο όνομα του κοινού συμφέροντος δεν λειτουργεί πλέον. Σήμερα χρειάζεται να ξεκινήσουμε από ένα ηθικό αίτημα που μετασχηματίζεται σε συγκεκριμένες δράσεις και σε θεσμούς. Ο πιο σημαντικός και ευγενής σκοπός της πολιτικής είναι να ευνοήσει τη γέννηση νέων κοινωνικά δρώντων υποκειμένων, να αναδημιουργήσει το κοινωνικό. Χρειάζεται να μετασχηματίσουμε τα άτομα σε υποκείμενα ικανά για κοινωνική δράση.

Η ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών, η μετακίνηση των βιομηχανιών σε άλλες περιοχές περισσότερο ανταγωνιστικές με χαμηλότερο εργασιακό κόστος, η γήρανση του πληθυσμού, η διαρκώς αυξανόμενη ανεργία, η αύξηση του αριθμού των

μεταναστών , των μειονοτήτων, των αποκλεισμένων και των λοιπών ομάδων που λόγω της κρίσης και των εστιών πολέμου διογκώνονται, αφήνει ένα μεγάλο κενό στην δημιουργία ενός συστήματος βιώσιμης οικονομίας. Η συνολική ζήτηση για πόρους που σπανίζουν εκθέτουν τις χώρες , τους πολίτες και τις επιχειρήσεις σε σημαντικούς μελλοντικούς κινδύνους. Η ανάγκη για την ανακύκλωση των διαθέσιμων πόρων , τη χρήση εναλλακτικών πηγών ενέργειας, με τη χρήση πρακτικών φιλικών προς το περιβάλλον και τον άνθρωπο, θέτουν στο επίκεντρο των αναγκών κάθε κοινωνικού σχηματισμού την έννοια της **Αλληλεγγύης** μεταξύ των μελών και των ομάδων που την απαρτίζουν , **την έννοια του Κοινωνικού Κεφαλαίου**, για διέξοδο από την κρίση με κοινωνική δικαιοσύνη.

Η χώρα μας έφθασε στο χείλος της χρεοκοπίας λόγω μακροχρόνιων δυσλειτουργιών και στεβλής ανάπτυξης του ελληνικού πολιτικού, οικονομικού και κοινωνικού μοντέλου, πριν την κρίση. Οι κοινωνικοί δείκτες σημείωσαν σημαντική επιδείνωση. Το ποσοστό φτώχειας σε όρους πραγματικής αγοραστικής δύναμης του 2008, ανέρχεται σε 44,3% το 2013 από 20,1% το 2008 .

Τέτοια θεαματική επιδείνωση των βιοτικών συνθηκών του πληθυσμού σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα δεν έχει γνωρίσει καμία από τις αναπτυσσόμενες χώρες του ΟΟΣΑ κατά τη μεταπολεμική περίοδο.

Οι «μεταρρυθμίσεις», είχαν τεράστιο κόστος για την κοινωνία και την οικονομία της χώρας. Το ΑΕΠ της χώρας μειώθηκε κατά 25% από το 2008 έως το 2013. Το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών μειώθηκε κατά το ένα τρίτο και το ποσοστό της ανεργίας αυξήθηκε 7% σε 27%, ενώ τα 2/3 των ανέργων είναι μακροχρόνια άνεργοι.

Τα μεσαία στρώματα αυξήθηκαν ραγδαία, που αναπτύχθηκαν κυρίως σε δραστηριότητες του τομέα των υπηρεσιών με την παράλληλη μείωση του αγροτικού τομέα, αλλά και σταδιακή αποβιομηχάνιση της χώρας. Με κυριαρχία του κρατικοδίαιτου προτύπου επιχειρηματικότητας, έναντι της πρωτοβουλίας, της δημιουργικότητας και της αξιοκρατίας. Με σημαντικό τμήμα «άτυπης οικονομίας», «παραοικονομίας», επιχειρηματικότητα ανάγκης, κλειστές αγορές και επαγγέλματα, πολλές επιχειρήσεις σε παραδοσιακούς τομείς της οικονομίας με πολύ μικρό μέγεθος , αδύναμες να παρακολουθήσουν τις εξελίξεις της τεχνολογίας, χωρίς ουσιαστική πρόσβαση στο χρηματοπιστωτικό και τραπεζικό σύστημα, με υποβάθμιση της έρευνας και της καινοτομίας.

Οι δημόσιες υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας αδυνατούν πλέον , λόγω της κρίσης, να αυξήσουν τις δαπάνες για την παραγωγή κοινωνικών και κοινοτικών υπηρεσιών και έχουν οριακά μέσα για να απαντήσουν τόσο σε διαχρονικές όσο και σε νέες κοινωνικές ανάγκες ,να λάβουν υπόψη τους ιδιαίτερες γεωγραφικές συνθήκες και τα προβλήματα που αναδύονται και, ίσως το σημαντικότερο, να αξιοποιήσουν την τοπική δυναμική για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων.

Η ελληνική επιχειρηματικότητα χαρακτηρίζεται κυρίως από την οικογενειακή επιχείρηση, με πολύ μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες από τη φύση τους δεν είναι ούτε δυναμικές, ούτε προσανατολισμένες προς την ανάπτυξη ή τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Ένας μεγάλος αριθμός των ελληνικών ΜμΕ ήταν σε άμεση εξάρτηση από τον δημόσιο τομέα, προμηθευτές προϊόντων ή υπηρεσιών στο

Δημόσιο. Διαρθρωτικά εμπόδια, όπως η δυσκολία εύρεσης χρηματοδότησης και το αναχρονιστικό νομικό πλαίσιο και διαδικασίες, συνέβαλαν αρνητικά και αποθάρρυναν την επιχειρηματική πρωτοβουλία.

Το ποσοστό της επιχειρηματικότητας ευκαιρίας (εκμετάλλευση μιας επιχειρηματικής ευκαιρίας) μειώθηκε από 47% το 2009 σε 30,5% το 2014, σε αντίθεση με την επιχειρηματικότητα ανάγκης (που στηρίζεται στην ανάγκη για εργασία), η οποία αυξάνεται προοδευτικά μέσα στην κρίση. Η συνεχιζόμενη ύφεση φαίνεται να παρακινεί περισσότερους Έλληνες να ξεκινήσουν μια επιχείρηση για λόγους ανάγκης και όχι εξαιτίας πραγματικής επιχειρηματικής ευκαιρίας. Οι περισσότεροι από αυτούς είναι απολυμένοι του ιδιωτικού τομέα οι οποίοι επενδύουν το κεφάλαια αποζημίωσης από 8.000 και 15.000 ευρώ για να ανοίξουν μια επιχείρηση στον τομέα των τροφίμων (καφετέριες, μπαρ, εστιατόρια, παράδοση, catering). Ωστόσο, οκτώ στις δέκα αυτού του είδους επιχειρήσεις κλείνουν κατά το πρώτο έτος λειτουργίας τους, με αποτέλεσμα το εν λόγω αναπτυξιακό μοντέλο να μην είναι βιώσιμο, αλλά περιστασιακό.

Ο τρίτος τομέας της οικονομίας που συνδυάζει το “επιχειρείν” με την κοινή ωφέλεια και το κοινωνικό συμφέρον στο ίδιο χρονικό διάστημα καλυπτόταν από τη σύσταση μη κερδοσκοπικών φορέων, σωματείων και συλλόγων δηλαδή της «άτυπης οικονομίας».

Μένει λοιπόν σαν ένας άξονας αντιμετώπισης της κρίσης που βασίζεται στην **συνεργατικότητα**, στην **αλληλεγγύη**, στην **συλλογικότητα** και συνδυάζει το **συλλογικό κέρδος** με την **κοινωνική προσφορά**, η **Κοινωνική Οικονομία**.

Στην κοινωνική οικονομία ουσιαστικά περιλαμβάνονται τρεις κατευθύνσεις.

A. Δημιουργία θεσμών και δράσεων για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης. Ενδεικτικά αναφέρουμε εθνικά και περιφερειακά προγράμματα για την επιδότηση ενοικίου, το ρεύμα, συσσίτια (κάρτα σίτισης), πρωινό στα σχολεία, κ.ά. Δημιουργία εστίας αστέγων και κακοποιημένης γυναίκας.

B. Επίσης, στον άξονα αυτόν ανήκουν οι ενέργειες για την στήριξη και εξυπηρέτηση των ΑμΕΑ, όπως πρόσβαση σε ιδιωτικούς και δημόσιους χώρους, ειδικές εφαρμογές για την πρόσβαση στη θάλασσα, κ.ά. Μπορούμε πιλοτικά να εφαρμόσουμε το σήμα που δηλώνει το βαθμό προσβασιμότητας των ΑμΕΑ, σε δημόσιες υπηρεσίες, χώρους μαζικής εστίασης, καταστήματα, τουριστικά καταλύματα, κ.ά. Βοήθεια και ενίσχυση των δομών των ορφανοτροφείων και των γηροκομείων. Εργαλεία για την εφαρμογή αυτών των πολιτικών αποτελούν οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ) Κοινωνικής Φροντίδας, όπως αναφέρονται αναλυτικά στην Κοινωνική Οικονομία.

Γ. Η τρίτη κατεύθυνση είναι η αντίληψη που έχει η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων για την κοινωνική οικονομία και την κοινωνική επιχειρηματικότητα. Θεωρεί ότι η κοινωνική οικονομία απευθύνεται στο σύνολο των πολιτών και στο σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων. Δεν αντιλαμβάνεται την Κοινωνική Οικονομία ως περιφερειακή δραστηριότητα, αλλά ως έναν από τους κεντρικούς πυλώνες της Οικονομίας. Ουσιαστικά, η ΠΙΝ βλέπει την ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας ως μια διαδικασία που στον πυρήνα της έχει την κάλυψη κοινωνικών αναγκών,

εισάγοντας ταυτόχρονα ένα διαφορετικό μοντέλο οργάνωσης της παραγωγής, της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της διανομής των κερδών της.

Κοινωνική Οικονομία

Σύμφωνα με τον Ν. 4019/2011, **Κοινωνική Οικονομία** ορίζει: το σύνολο των οικονομικών, επιχειρηματικών, παραγωγικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων, οι οποίες αναλαμβάνονται από νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων, δημιουργώντας συνενώσεις με εμπορικό χαρακτήρα, των οποίων ο καταστατικός σκοπός είναι η επιδίωξη του συλλογικού οφέλους των συνενώσεων και η εξυπηρέτηση γενικότερων κοινωνικών συμφερόντων.

Τα κύρια χαρακτηριστικά της κοινωνικής οικονομίας μπορεί να συνοψιστούν ως εξής:

- Τα πρωτεία δίνονται στον κάθε πολίτη και την συλλογική κοινωνική αποστολή σε σχέση με τον οικονομικό σκοπό,
- Η εθελοντική και η ανοικτή συμμετοχή των μελών,
- Ο δημοκρατικός έλεγχος και η συμμετοχή των ίδιων των μελών της συλλογικότητας,
- Ο συνδυασμός των ενδιαφερόντων των μελών ή χρηστών και του γενικού καλού,
- Η υπεράσπιση και η εφαρμογή των αρχών της αλληλοβοήθειας, της αλληλεγγύης και της υπευ-θυνότητας,
- Η αυτόνομη διοίκηση και η ανεξαρτησία από τις δημόσιες αρχές, και
- Το επαρκές πλεόνασμα για την εκτέλεση των βιώσιμων στόχων και των υπηρεσιών των μελών ή του γενικού καλού.

Ως φορέας της Κοινωνικής Οικονομίας ορίζεται η **Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (Κοιν.Σ.Επ.)**.

Η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (ΚΟΙΝΣΕΠ) είναι μια καινοτόμος μορφή «ιδιωτικής» επιχείρησης, που θεσμοθετήθηκε πρόσφατα στην Ελλάδα. Είναι μια μορφή συνεταιρισμού, όπου πολίτες με κοινό όραμα και σκοπό, ενώνουν τις δυνάμεις τους για να δημιουργήσουν μια κοινά διοικούμενη συνεταιριστική εταιρεία. Ο καθένας έχει μόνο μια ψήφο (από τον νόμο) και έτσι ο κάθε συνεταίρος έχει λόγο στη διοίκηση της επιχείρησης. Συνεταίρος σε μια ΚΟΙΝΣΕΠ μπορεί να είναι οποιοσδήποτε: άνεργος, επιχειρηματίας, φοιτητής, συνταξιούχος, εργαζόμενος, δημόσιος υπάλληλος, αγρότης κοκ. Η Κοιν.Σ.Επ. διαθέτει εκ του νόμου την εμπορική ιδιότητα.

Ανάλογα με τον ειδικότερο σκοπό τους, μπορούν να δημιουργηθούν 3 είδη Κοιν.Σ.Επ.:

Α) Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης: Αφορούν στην ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ατόμων που ανήκουν στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού.

Β) Κοιν.Σ.Επ. Κοινωνικής φροντίδας: Αφορούν στην παραγωγή και παροχή προϊόντων και υπηρεσιών κοινωνικού-προνοιακού χαρακτήρα σε συγκεκριμένες

ομάδες πληθυσμού, όπως ηλικιωμένοι, βρέφη, παιδιά, άτομα με αναπηρία και άτομα με χρόνιες παθήσεις.

Γ) Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικού και Παραγωγικού Σκοπού: Αφορούν την παραγωγή προϊόντων και παροχή υπηρεσιών για την ικανοποίηση των αναγκών της συλλογικότητας (πολιτισμός, περιβάλλον, οικολογία, εκπαίδευση, παροχές κοινής ωφέλειας, αξιοποίηση τοπικών προϊόντων, διατήρηση παραδοσιακών δραστηριοτήτων και επαγγελμάτων κ.α.) που προάγουν το τοπικό και συλλογικό συμφέρον, την προώθηση της απασχόλησης, την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και την ενδυνάμωση της τοπικής ή περιφερειακής ανάπτυξης.

Οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.), όντας η βασική μορφή φορέων της κοινωνικής οικονομίας, μπορούν να αναπτυχθούν σε όλους τους τομείς της οικονομίας, από τον πρωτογενή έως τον τριτογενή τομέα, δηλαδή τον αγροτικό τομέα, τον τομέα της μεταποίησης, του εμπορίου και των υπηρεσιών, με ευρύτητα ειδικών παραγόμενων προϊόντων, αγαθών και υπηρεσιών.

Πιο συγκεκριμένα, μπορούν να δραστηριοποιηθούν σε τομείς, όπως η αξιοποίηση τοπικών και παραδοσιακών προϊόντων, η τυποποίηση αυτών, η διατήρηση παραδοσιακών επαγγελμάτων και δραστηριοτήτων, η οικολογία, ο πολιτισμός, το περιβάλλον, η εκπαίδευση, οι παροχές κοινής ωφέλειας κ.ά. Επίσης έχουν αναπτυχθεί σε διάφορους τομείς, όπως αυτών της υγείας, της παιδείας, του πολιτισμού, της κοινωνικής αλληλεγγύης, της προστασίας του περιβάλλοντος και της πράσινης ανάπτυξης, των συνεταιριστικών τραπεζών κ.ά.

Υγεία

Στον τομέα της υγείας, έχουμε κοινωνικές επιχειρήσεις και συνεταιρισμούς για τη φροντίδα ηλικιωμένων και ομάδων με ειδικά προβλήματα υγείας. Επίσης, έχουν δημιουργηθεί ομάδες παροχής υπηρεσιών για προσπελασιμότητα στα συστήματα μεταφορών. (ταξί, λεωφορεία, πλοία κ.α. κυρίως για άτομα με ειδικές ανάγκες). Τέλος, δραστηριοποιούνται εταιρείες πληροφορικής - παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών για αναπήρους, ηλικιωμένους, κ.τ.λ.

Παιδεία και Επιμόρφωση

Στον τομέα της παιδείας και επιμόρφωσης δραστηριοποιούνται μη κερδοσκοπικές εταιρίες μελετών, ερευνών και σπουδών, τοπικές εφημερίδες, περιοδικά και βιβλία.

Κοινωνική αλληλεγγύη

Στον τομέα της κοινωνικής αλληλεγγύης δραστηριοποιούνται κοινωνικά παντοπωλεία, κοινωνικά φαρμακεία-ιατρεία κ.ά. παρέχοντας τρόφιμα, φάρμακα, προϊόντα ένδυσης, ιατρική περίθαλψη κ.α. σε άπορους, φτωχούς, ανέργους κ.τ.λ.

Πολιτισμός

Στον τομέα του πολιτισμού έχουν δημιουργηθεί διάφορα μουσεία, βιβλιοθήκες, πολιτιστικά κέντρα, κ.ά. καθώς και συμβουλευτικές ομάδες διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς και της τοπικής πολιτιστικής ανάπτυξης.

Περιβάλλον και πράσινη ανάπτυξη

Στον τομέα του περιβάλλοντος και της πράσινης ανάπτυξης έχουν συσταθεί επιχειρήσεις δασοπροστασίας, ανάπτυξης και διαχείρισης οικοτόπων και οικοσυστημάτων, οικότουρισμού και υπαίθριων δραστηριοτήτων, επιχειρήσεις παραγωγής ήπιων μορφών ενέργειας, αγροτικοί/οικοτεχνικοί/αγροτουριστικοί συνεταιρισμοί, επιχειρήσεις διαχείρισης αποβλήτων και υδάτων, επιχειρήσεις βιολογικών-οικολογικών προϊόντων, αλιευτικές επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών και προϊόντων εστίασης και catering, επιχειρήσεις που λειτουργούν ως κέντρα δημιουργικής απασχόλησης, φιλοξενίας και ψυχαγωγίας παιδιών, ηλικιωμένων, ΑμΕΑ, κ.ά.

Συγκέντρωση και διαχείριση κεφαλαίου

Στον τομέα της συγκέντρωσης και διαχείρισης κεφαλαίου έχουν συσταθεί Συνεταιριστικές ή «Ηθικές» τράπεζες (π.χ. η BancaEtica στην Πάντοβα της Ιταλίας για τη χρηματοδότηση πολιτισμικών και περιβαλλοντικών προγραμμάτων, καθώς και προγραμμάτων κοινωνικής αλληλεγγύης), οικοδομικοί συνεταιρισμοί, εταιρείες λαϊκής βάσης τοπικής ανάπτυξης κ.τ.λ.

Στην περιφέρεια Ι.Ν. μπορούν να αναπτυχθούν Κοινωνική Συνεταιρισμοί στους εξής κλάδους:

Παραγωγή - Πώληση – Τυποποίηση Αγροτικών, Τοπικών Παραδοσιακών & Βιολογικών προϊόντων.

Μπορεί να γίνει συνένωση και αξιοποίηση αγροτεμαχίων και παραγωγή ποιοτικών τοπικών προϊόντων (π.χ. μέλι, κρασί, ρακί, παραδοσιακά ζυμαρικά, παραδοσιακά γλυκά, αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά, βότανα, καλλιέργεια και συλλογή ελαιολάδου κ.ά.). Πρέπει να προσδιορισθούν και να οργανωθούν ομάδες παραγωγών για την παραγωγή αγροτικών ή παραδοσιακών προϊόντων. Να δημιουργηθούν Τράπεζα Γης και Τράπεζα ελιάς. Εργαλείο είναι η Αγροδιατροφική Σύμπραξη Περιφέρειας Ιονίων Νήσων του άρθρου 35 του νόμου 4384/2016 με την συμμετοχή Περιφέρειας και ομάδων παραγωγών. Δημιουργία τράπεζας σπόρων και παραγωγής φυτών (φυτώριο) στήριξης των τοπικών ποικιλιών. Καθετοποίηση παραγωγής, μονάδες μεταποίησης κ.α. Κατασκευή και Λειτουργία Θερμοκηπίων (Βιολογικών Λαχανικών και Φρούτων κ.ά.), Υδροπονικών Εγκαταστάσεων και εγκαταστάσεων εκτροφής σαλιγκαριών καθώς και καλλιέργειας μανιταριών.

Υπηρεσίες κηποτεχνίας, εξωραϊσμός – καθαρισμός εξωτερικών χώρων και παροχή αγροτικών εργασιών (κατασκευή, διαμόρφωση και συντήρηση κήπων και αποκαταστάσεις (παραδοσιακών) κτιρίων, αποψιλώσεις μεγάλων εκτάσεων, συσσώρευση και απομάκρυνση άχρηστων υλικών).

Αλιευτικές επιχειρήσεις (μεταποίηση, τυποποίηση, παραγωγή και εκμετάλλευση αλιευτικών προϊόντων).

Κοινωνικά παντοπωλεία, κοινωνικά εστιατόρια, κοινωνικά ιατρεία-φαρμακεία κ.τ.λ.

Καλλιτεχνικό εργαστήρι για την προστασία και διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς (χειροτεχνία - δερματοτεχνία, αγγειοπλαστική-κεραμική-ζωγραφική, υφαντουργία, εκμάθηση παραδοσιακών μουσικών οργάνων και κατασκευή

παραδοσιακών στολών, κατασκευή και παλαίωση ξύλινων εικόνων, κατασκευή εκκλησιαστικού και καλλιτεχνικού κεριού, κατασκευή ευχετήριων καρτών, ανθοσύνθεσης - ανθοδετικής, κ.ά.).

Ήπιες Μορφές Τουρισμού: Αγροτουρισμός – Οικοτουρισμός (περιπατητικός – ποδηλατικός τουρισμός, συνεδριακός, αθλητικός, πολιτιστικός, θρησκευτικός κ.τ.λ.).

Φωτοβολταϊκά συστήματα (τόσο για μεταφορά τεχνογνωσίας σε άλλους όσο και για εγκαταστάσεις φωτοβολταϊκών).

Διαχείριση απορριμμάτων, αποβλήτων και υδάτινων πόρων (Προστασία του περιβάλλοντος από αέριους ρίπους, αξιοποίηση των ανακυκλώσιμων υλικών για την παραγωγή βιομάζας και βιοαερίου, αφαλάτωση υπογείων και θαλάσσιων υδάτων, αξιοποίηση επικίνδυνων και μη επικίνδυνων βιομηχανικών αποβλήτων με τη μετατροπή τους σε εναλλακτικό καύσιμο -πρώτη ύλη για άλλες δραστηριότητες και εμπορεύσιμα παραπροϊόντα- κ.τ.λ.).

Σκοπός της ΠΙΝ είναι να δημιουργήσει Σύμφωνο Συνεργασίας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με τις ενώσεις των οργανώσεων της Κοινωνίας Πολιτών, που σκοπό έχει την ενεργοποίηση ανενεργών υλικών και ανθρώπινων πόρων, θέτοντας, σε άμεσους στόχους τους παρακάτω άξονες:

1ον Τη δημιουργία αλληλέγγυας αγοράς στο γενικότερο πλαίσιο του δίκαιου εμπορίου σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες στη βάση συνεργασίας με Δήμους – συνεταιρισμούς και ενώσεις παραγωγών και της συνεργασίας με καταναλωτικές οργανώσεις των αστικών κέντρων.

Στόχος της δράσης αυτής είναι να εξασφαλιστεί η διάθεση γεωργικών προϊόντων σε δίκαιη τιμή για τους παραγωγούς και ταυτόχρονα πολύ προσιτή τιμή για τους καταναλωτές στη λογική ότι μπορούν να κερδίζουν όλοι οι συντελεστές της πραγματικής οικονομίας χωρίς να κερδοσκοπούν οι μεσάζοντες.

Παράλληλα, η διασφάλιση της ποιότητας γνωρίζοντας ο καταναλωτής την περιοχή προέλευσης με τη δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης μεταξύ παραγωγού και καταναλωτή.

2ον Στον τομέα παροχής κοινωνικών υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς τους πολίτες, όπως:

παιδικό- βρεφονηπιακό σταθμό, αρωγή προς αδύναμες κοινωνικές ομάδες, ηλικιωμένους, ΑΜΕΑ, αστέγους κ.α.π.

Να ανατεθούν οι υπηρεσίες αυτές σε Κοινωνικές Επιχειρήσεις (ΚοινΣΕπ) του νόμου 4019/11, εξασφαλίζοντας καλύτερες υπηρεσίες και αντιμετωπίζοντας την ανεργία της περιοχής τους.

Στην ίδια κατεύθυνση στόχος είναι η προώθηση των κοινωνικών αγροκτημάτων, κοινωνικών παντοπωλείων, κοινωνικών ιατρείων και γενικότερα των εθελοντικών πρωτοβουλιών αλληλεγγύης.

3ον Η ψηφιοποίηση των αρχείων σε επίπεδο Τοπικής Αυτοδιοίκησης με αυτεπιστασία στη βάση ενός ειδικού προγράμματος κοινωφελούς εργασίας για την εξυπηρέτηση του πολίτη με το σύστημα ανοικτής διακυβέρνησης open gov με

παράλληλο στόχο και την ενσωμάτωση της συμμετοχικότητας του πολίτη. (π.χ. έρευνα και καταγραφή της ακίνητης περιουσίας της περιφέρειας)

4ον Οριζόντια οργάνωση της κοινωνίας για τη συμμετοχικότητα του πολίτη και οριζόντιο επικοινωνιακό σύστημα.

Στην Τοπική Αυτοδιοίκηση που τίθεται ως προτεραιότητα η κοινωνική οικονομία έχει συνειδητοποιηθεί ότι η κρίση και το δημοσιονομικό έλλειμμα της χώρας οφείλεται πριν από όλα στο έλλειμμα της συμμετοχικής δημοκρατίας που παρουσιάζει η χώρα μας.

Στο έλλειμμα κοινωνικής συμμετοχής στα δημοτικά πράγματα αλλά και από την άλλη πλευρά στο έλλειμμα χρηστικής ενημέρωσης και ουσιαστικής επιμόρφωσης στις νέες οργανωτικές τεχνολογίες, τη διαχείριση γνώσης και στις καινοτόμες πρακτικές.

Για τους λόγους αυτούς το Σύμφωνο Συνεργασίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των περιφερειακών ενώσεων των οργανώσεων στοχεύει στη δημιουργία ενός επικοινωνιακού εργαταξίου καινοτόμων ιδεών και πρακτικών σε επίπεδο ΤΑ.

Η θεσμική καινοτομία στην ενημέρωση ακούει στον τίτλο: ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ ΠΩΛΗΤΩΝ με περιφερειακές ηλεκτρονικές εφημερίδες που συνδέονται μεταξύ τους στη διάδοση διακίνησης περιεχομένου.

Αναλυτικότερα ο 4^{ος} Άξονας δομείται στα εξής μέτρα και στόχους και ενδεικτικές δράσεις :

Μέτρο Α	Στόχοι	Ενδεικτικές κατευθύνσεις
Κοινωνική Οικονομία – Κοινωνική Επιχειρηματικότητα	Κοινωνική Οικονομία	<ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση και θεσμοθέτηση των συνεργατικών δικτύων φορέων • Προώθηση της ενίσχυσης της λειτουργίας των υφιστάμενων παραγωγικών δομών • Ανασυγκρότηση παραγωγής με κοινωνικό χαρακτήρα • Υιοθέτηση βασικών κριτηρίων βιωσιμότητας & ωφέλειας δομών κοινωνικής οικονομίας • Ενσωμάτωση κοινωνικών, περιβαλλοντικών κριτηρίων στις αυτοδιοικητικές λειτουργίες • Δημιουργία μιας οικονομίας ανάμεσα κράτους και αγοράς. • Προώθηση του Κοινωνικού κέρδους απέναντι στο ατομικό κέρδος. • Ανάπτυξη νέων χρηματοδοτικών εργαλείων στα πλαίσια του ΕΣΠΑ και άλλων κοινοτικών προγραμμάτων, με στόχο την ενίσχυση της Κοινωνικής Οικονομίας. • Μεταφορά τεχνογνωσίας από κλάδους υψηλής τεχνολογίας για τη δημιουργία μονάδων μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας. • Δημιουργία επιστημονικού δικτύου με στόχο τη συμβουλευτική και το σχεδιασμό της παραγωγικής διαδικασίας με έμφαση στην εκπαίδευση των εργαζομένων και στην παρακολούθηση όλων των παραγωγικών σταδίων μιας διαδικασίας.
	Κοινωνική Οικονομία και πρωτογενής τομέας	<ul style="list-style-type: none"> • Ανασυγκρότηση του πρωτογενούς παραγωγικού τομέα με αύξηση των Κοινωνικών Επιχειρήσεων. (στόχος συμμετοχή των Κοινωνικών Επιχειρήσεων στο 10% του ΑΕΠ των Ιονίων)

		<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη δικτύου διάθεσης τοπικών παραδοσιακών προϊόντων εκτός Π.Ι.Ν. • Δικτύωση Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων με στόχο την αξιοποίηση και διατήρηση των τοπικών και παραδοσιακών προϊόντων • Δημιουργία δικτύου για την ανεύρεση νέων αγορών διάθεσης προϊόντων • Δημιουργία αλληλέγγυας αγοράς στο γενικότερο πλαίσιο του δίκαιου εμπορίου σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες στη βάση συνεργασίας με Δήμους – συνεταιρισμούς και ενώσεις παραγωγών και της συνεργασίας με καταναλωτικές οργανώσεις των αστικών κέντρων. • Οργάνωση και προώθησης εργαλείων – πολιτικών όπως η τράπεζα γης, τράπεζα ελιάς κλπ
	Κοινωνική Οικονομία και επιχειρηματικότητα	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία δικτύων συνεταιριστικού τύπου για τη διατήρηση και προώθηση παραδοσιακών δραστηριοτήτων και επαγγελμάτων • Ανάπτυξη συνεταιριστικού δικτύου για τη μεταποίηση και τυποποίηση προϊόντων του αγροτικού τομέα. • Υποστήριξη προγραμμάτων κατάρτισης εργαζομένων για τη βελτίωση δεξιοτήτων που αφορούν τον τομέα της μεταποίησης προϊόντων • Ανασυγκρότηση του δευτερογενούς παραγωγικού τομέα με αύξηση των Κοινωνικών Επιχειρήσεων. (στόχος συμμετοχή των Κοινωνικών Επιχειρήσεων στο 10% του ΑΕΠ των Ιονίων) • Ανάπτυξη παραδοσιακών παραγωγικών δραστηριοτήτων με χρήση σύγχρονων τεχνολογιών. • Δημιουργία δικτύου για την ανεύρεση νέων αγορών διάθεσης προϊόντων • Προώθηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης.

Μέτρο Β	Στόχοι	Ενδεικτικές δράσεις
Κοινωνική και ίσες πρόσβασης εργασία Οικονομία ευκαιρίες στην	Αποτελεσματική σύνδεση του ανθρώπινου δυναμικού με την περιφερειακή αγορά εργασίας της περιφέρειας	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη της δικτύωσης εργοδοτών – εργαζομένων μέσω φορέων, δομών και υπηρεσιών • Αναβάθμιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας επαγγελματικής εκπαίδευσης. • Σύσταση και άμεση ενεργοποίηση της Περιφερειακής Επιτροπής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΠΕΕΚ) ως αρμόδιου καθοδηγητικού οργάνου • Αξιοποίηση δράσεων του νέου ΕΣΠΑ / ΕΚΤ – προτάσεις για την μεγιστοποίηση του κοινωνικού οφέλους • Δημιουργία Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης. • Αξιοποίηση δράσεων του νέου ΕΣΠΑ / ΕΚΤ – προτάσεις για την μεγιστοποίηση του κοινωνικού οφέλους.
	Άρση διακρίσεων	<ul style="list-style-type: none"> • Σύσταση και άμεση ενεργοποίηση της Περιφερειακής Επιτροπής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΠΕΕΚ) ως αρμόδιου καθοδηγητικού οργάνου. • Στήριξης – ενίσχυσης – εμπλουτισμού ήδη υφιστάμενων κοινωνικών δομών
	Ανάπτυξη του πολιτισμού και της συλλογικής συμμετοχής	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία δομών ομότιμου δικτύου για τα θέματα της δικτύωσης πολιτιστικών δράσεων και δομών πολιτισμού • Δημιουργία επιστημονικού δικτύου με στόχο τη συμβουλευτική για τη διατήρηση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και της τοπικής πολιτιστικής ανάπτυξης • Διασύνδεση των τοπικών προϊόντων με την τοπική πολιτιστική ταυτότητα

Μέτρο Γ	Στόχοι	Ενδεικτικές δράσεις
Κοινωνική Οικονομία και ανεργία	Άρση της κοινωνικής απομόνωσης	<ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση της σύστασης κοινωνικών και συνεταιριστικών δομών • Πληροφόρηση για την ύπαρξη συνεταιριστικών δομών και τη δυνατότητα συνεργασίας ανέργων μέσω της δικτύωσής ανθρώπων για τη δημιουργία νέων επιχειρηματικών δράσεων κοινωνικού τύπου • Προώθηση πολιτικών τύπου θερμοκοιτίδας • Δημιουργία προγραμμάτων κατάρτισης για την επανένταξη ανέργων και χρονίως ανέργων στην αγορά εργασίας.
	Ανάπτυξη αγροτουριστικού προτύπου	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία ΑΜΚΕ Αγροδιατροφική Σύμπραξη Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.
	Ανάπτυξη του πολιτισμού και της συλλογικής συμμετοχής	<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση και υποστήριξη δικτύων χωρίς μεσάζοντες για την προώθηση των προϊόντων • Συμμετοχή των πολιτών στη διοίκηση της παραγωγής.

(1.2.5) 5^{ος} Άξονας προτεραιότητας : Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας, των παρεχόμενων υπηρεσιών και της σχέσης Περιφέρειας – πολιτών

Ανάλυση της Υφιστάμενης Κατάστασης

Τομείς	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
<p>A. Οργανωτική Δομή & Συστήματα Λειτουργίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Εμπειρία σε συστήματα ποιότητας ISO στις υπηρεσίες που σχετίζονται με την εκτέλεση συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ➤ Ισχυρή θέληση της Περιφερειακής Αρχής για καλύτερη οργάνωση της λειτουργίας των υπηρεσιών της ΠΙΝ ➤ Ιδιαίτερη εμπειρία στην επικοινωνία μέσω τηλεδιάσκεψης ➤ Η νομοθεσία περί διοίκησης μέσω στόχων (Ν.3230/2004) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Η ύπαρξη πολυνομίας (συστατικό της γραφειοκρατίας.) ➤ Αναντιστοιχία νέων αρμοδιοτήτων και διοικητικής αρχιτεκτονικής σε εθνικό επίπεδο με αυτό των υπηρεσιακών δομών και θέσεων εργασίας. ➤ Σοβαρές καθυστερήσεις στη διεκπεραίωση των εργασιών και στην εξυπηρέτηση των πολιτών – χαμηλή ποιότητα εξυπηρέτησης λόγω υποστελέχωσης. ➤ Ανομοιογενές επίπεδο γνώσης και εμπειρίας & ανισοκατανομημένη στελέχωση ορισμένων παρεμφερών τμημάτων των Π.Ε. ➤ Μη ενιαία αντιμετώπιση υπηρεσιακών ζητημάτων από τις Π.Ε. (διαφοροποιημένες διαδικασίες και κανόνες λειτουργίας) ➤ Αδυναμία μετακίνησης στελεχιακού δυναμικού μεταξύ των εδρών των Π.Ε. λόγω νησιωτικότητας. ➤ Επιφυλακτική στάση μεγάλης μερίδας υπαλλήλων απέναντι σε οργανωτικές αλλαγές ➤ Ασαφής και ελλιπής αποτύπωση των αρμοδιοτήτων στον υφιστάμενο Οργανισμό της Περιφέρειας καθώς και αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων

		<p>μεταξύ διαφορετικών Υπηρεσιών ή βαθμίδων διοίκησης</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Απουσία εφαρμογής συστημάτων διοίκησης ποιοτικής απόδοσης και τυποποίησης διαδικασιών λειτουργίας ➤ Καθυστέρηση στην υλοποίηση της σχετικής νομοθεσίας για τις κρίσεις των προϊσταμένων με αποτέλεσμα στις υπάρχουσες δομές να προϊστανται υπάλληλοι που δεν έχουν κριθεί από υπηρεσιακά συμβούλια
	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Νέες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών που επιτρέπουν την επικοινωνία, συνεργασία και μετάδοση δεδομένων μεταξύ των νησιών ή απομακρυσμένων γεωγραφικά υπηρεσιών. ➤ Η θετική πίεση για αναδιοργάνωση του ευρύτερου δημόσιου τομέα από την Κοινωνία ➤ Χρηματοδοτικά προγράμματα ΕΣΠΑ ➤ Επικείμενη τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Λειτουργίας της ΠΙΝ ➤ Επικείμενη εφαρμογή του νέου νόμου για τις κρίσεις προϊσταμένων με βάση τον οποίο προωθούνται προϊστάμενοι με ιδιαίτερες οργανωτικές και διοικητικές ικανότητες ➤ Εθνικά συστήματα ηλεκτρονικής διαχείρισης εγγράφων και ηλεκτρονικών υπογραφών που εφαρμόζονται σε δημόσιες υπηρεσίες ➤ Εθνική πολιτική για την ανάπτυξη δράσεων και υπηρεσιών E-GOV ➤ Διαδικτυακή ενημέρωση από τις κεντρικές Υπηρεσίες της κρατικής 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δυσκολίες επικοινωνίας μεταξύ υπηρεσιών της Περιφέρειας και της Κεντρικής Διοίκησης. ➤ Πολυπλοκότητα και ρευστότητα κανονιστικού πλαισίου με αποτέλεσμα σύγχυση, επικάλυψη και αδιέξοδα. ➤ Σοβαροί περιορισμοί στην πρόσληψη νέων δημοσίων υπαλλήλων και στη στελέχωση των υπηρεσιών ως συνέπεια της δημοσιονομικής προσαρμογής. ➤ Κατάργηση-συγχώνευση αρκετών ουσιαστικών Υπηρεσιών και Οργανισμών κατόπιν μνημονιακών ανεδαφικών αποφάσεων που υποβαθμίζουν την εξυπηρέτηση των πολιτών, τις παρεχόμενες υπηρεσίες και κατά συνέπεια συνιστούν τροχοπέδη στην ανάπτυξη των νησιών. ➤ Καθυστέρηση στην εφαρμογή του Ν. 3230/04 περί διοίκησης μέσω στόχων στα Υπουργεία και η συνεπακόλουθη έλλειψη πίεσης προς τις Περιφέρειες. ➤ Η εμφανής καθυστέρηση του αρμόδιου Υπουργείου στην

	διοίκησης για τη ανάπτυξη καινοτόμων δράσεων και εργαλείων αποδοτικότητας του δημοσίου (πχ Υπουργείο Διοικ. Μεταρρύθμισης & Ηλ. Διακυβέρνησης)	εκκίνηση της διαδικασίας των κρίσεων προϊσταμένων οι οποίοι με βάση το νέο νόμο 4369/16 θα διαθέτουν καλύτερες οργανωτικές/διοικητικές ικανότητες
--	--	---

Τομείς	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
Β. Ανθρώπινο Δυναμικό	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Εν γένει επαρκής μόρφωση των στελεχών ➤ Θετική διάθεση για επιμόρφωση. ➤ Έμπειρο προσωπικό με γνώση των τοπικών ιδιαιτεροτήτων και αναγκών. ➤ Υψηλό επίπεδο υφιστάμενου ανθρώπινου δυναμικού. - Στελέχη με μακρόχρονη εμπειρία, εκπαιδευτική & επαγγελματική επάρκεια και ικανότητα ανταπόκρισης στις, θεσμικά, ιδιαίτερες και, διαχειριστικά, πολύπλοκες υπηρεσιακές απαιτήσεις – ➤ Ανακατανομή του προσωπικού με βάση την αρχή της ικανοποίησης του προσωπικού και της αποτελεσματικής και ποιοτικής απόδοσης του οργανισμού – ➤ Εξασφάλιση διοργάνωσης εξειδικευμένων προγραμμάτων επιμόρφωσης στελεχών – ➤ Πολιτικές και ενέργειες ενθάρρυνσης του προσωπικού ➤ Εκμετάλλευση ευκαιριών κινητικότητας προσωπικού 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Έλλειψη συστηματικής ενημέρωσης & αξιολόγησης για την αποδοτικότητα και την εξέλιξη του. ➤ Σοβαρές καθυστερήσεις και ελλείψεις στην επιμόρφωση και ενημέρωση των στελεχών σε σχέση με τις εξελίξεις και τις ανάγκες. ➤ Ανομοιογενές επίπεδο γνώσης και εμπειρίας & ανισοκατανομημένη στελέχωση ορισμένων παρεμφερών τμημάτων των Π.Ε. ➤ Ανομοιογενής οργανωτική κουλτούρα τόσο στις Διευθύνσεις όσο και στις Π.Ε. ➤ Υψηλός Μέσος όρος ηλικίας ➤ Υποστελέχωση των Υπηρεσιών (εντονότερο το φαινόμενο σε Τμήματα που εξυπηρετούν καθημερινά πολύ κοινό) σε όλες τις κατηγορίες εκπαίδευσης τόσο σε επίπεδο κεντρικών υπηρεσιών όσο και ΠΕ κυρίως λόγω πρόωρης συνταξιοδότησης χωρίς αντικατάσταση με νέες προσλήψεις. ➤ Υποστελέχωση της υπηρεσίας σε ανθρώπινο δυναμικό συγκεκριμένης εμπειρίας και τεχνογνωσίας, που περιορίζει τη δυνατότητα του Επιχειρησιακού προγράμματος της ΠΙΝ.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ➤ Υποστελέχωση των Υπηρεσιών τόσο σε αριθμό όσο και σε επιστημονική εξειδίκευση σε τεχνολογίες αιχμής και σε διοικητικά εργαλεία ➤ Δυσκολία προσαρμογής στο σύγχρονο αλλά και διαρκώς μεταβαλλόμενο εργασιακό περιβάλλον ➤ Δυσaréσκεια, εργασιακό άγχος και έλλειψη ενθουσιασμού για την επίτευξη εργασιακών στόχων λόγω της καθημερινής πίεσης εξαιτίας της υποστελέχωσης ➤ Δυσaréσκεια λόγω της συνεχόμενης μείωσης του μισθού, των υπερωριών, των μετακινήσεων κ.λπ. ➤ Υπερβολική πίεση από τους πολίτες οι οποίοι συνήθως εκφράζουν τη δυσaréσκειά τους λόγω της οικονομικής κρίσης στους δημοσίους υπαλλήλους. 			
	<table border="1"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ</th> <th style="text-align: center;">ΑΠΕΙΛΕΣ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Χρηματοδοτήσεις της Ψηφιακής Σύγκλισης. ➤ Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Μεταρρύθμισης, καθώς και επιλέξιμες δράσεις του ΠΕΠ. ➤ Αξιολόγηση δημοσίων υπαλλήλων με βάση το νέο νομοθετικό πλαίσιο ➤ Στοχευμένα και πιστοποιημένα εκπαιδευτικά προγράμματα του ΠΙΝΕΠ ➤ Νέος νόμος για την κινητικότητα των δημοσίων υπαλλήλων με βάση τις πραγματικές ανάγκες των υπηρεσιών ➤ Ύπαρξη προγραμμάτων πρακτικής </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Δυσκολίες επικοινωνίας μεταξύ υπηρεσιών των ΠΕ και της Κεντρικής Διοίκησης. ➤ Δημοσιονομική στενότητα. ➤ Συνεχής μείωση προσωπικού λόγω των μέτρων των μνημονίων. ➤ Έλλειψη κινήτρων ικανοποίησης των εργαζομένων στο δημόσιο τομέα (πχ νέο μισθολόγιο, καθυστέρηση εφαρμογής συστήματος επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων) ➤ Θεσμικό πλαίσιο προσλήψεων (ν. 3812/2009 κανόνας 1 πρόσληψη / 5 αποχωρήσεις) </td> </tr> </tbody> </table>	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Χρηματοδοτήσεις της Ψηφιακής Σύγκλισης. ➤ Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Μεταρρύθμισης, καθώς και επιλέξιμες δράσεις του ΠΕΠ. ➤ Αξιολόγηση δημοσίων υπαλλήλων με βάση το νέο νομοθετικό πλαίσιο ➤ Στοχευμένα και πιστοποιημένα εκπαιδευτικά προγράμματα του ΠΙΝΕΠ ➤ Νέος νόμος για την κινητικότητα των δημοσίων υπαλλήλων με βάση τις πραγματικές ανάγκες των υπηρεσιών ➤ Ύπαρξη προγραμμάτων πρακτικής
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Χρηματοδοτήσεις της Ψηφιακής Σύγκλισης. ➤ Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Μεταρρύθμισης, καθώς και επιλέξιμες δράσεις του ΠΕΠ. ➤ Αξιολόγηση δημοσίων υπαλλήλων με βάση το νέο νομοθετικό πλαίσιο ➤ Στοχευμένα και πιστοποιημένα εκπαιδευτικά προγράμματα του ΠΙΝΕΠ ➤ Νέος νόμος για την κινητικότητα των δημοσίων υπαλλήλων με βάση τις πραγματικές ανάγκες των υπηρεσιών ➤ Ύπαρξη προγραμμάτων πρακτικής 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δυσκολίες επικοινωνίας μεταξύ υπηρεσιών των ΠΕ και της Κεντρικής Διοίκησης. ➤ Δημοσιονομική στενότητα. ➤ Συνεχής μείωση προσωπικού λόγω των μέτρων των μνημονίων. ➤ Έλλειψη κινήτρων ικανοποίησης των εργαζομένων στο δημόσιο τομέα (πχ νέο μισθολόγιο, καθυστέρηση εφαρμογής συστήματος επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων) ➤ Θεσμικό πλαίσιο προσλήψεων (ν. 3812/2009 κανόνας 1 πρόσληψη / 5 αποχωρήσεις) 			

	<p>άσκησης του ΟΑΕΔ και των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και προσλήψεις υπαλλήλων</p>	<p>➤ Απαξίωση των δημόσιων υπηρεσιών και υπαλλήλων</p>
--	--	--

Τομείς	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
Γ. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Περιφέρειες & Δήμοι) διαδραματίζει καίριο ρόλο στο πολιτικό, οικονομικό και διοικητικό σύστημα της χώρας. ➤ Οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών αποτελούν ευρωπαϊκή και εθνική προοπτική και εντάσσονται στην αναπτυξιακή πολιτική των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. ➤ Εν γένει ικανοποιητικό επίπεδο εξοπλισμού και εσωτερικής δικτύωσης των υπηρεσιών. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Έλλειψη Διαλειτουργικότητας σε επίπεδο θεσμικό, οργανωσιακό, εννοιολογικό και τεχνικό. ➤ Αποσπασματική και ελλειμματική χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών. ➤ Η γραφειοκρατία η ύπαρξη πολυνομίας και η κουλτούρα του προσωπικού αποτελούν σημαντικά εμπόδια στην ένταξη των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών στην καθημερινή διοικητική λειτουργία. ➤ Απουσία αμφίδρομης διαδικτυακής επικοινωνίας με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις (G2C-Government to Citizen και G2B-Goevernment to Business), αλλά και μεταξύ των υπηρεσιών (G2G-Goevernment to Government). ➤ Αδυναμία απόκτησης σύγχρονου τεχνολογικά εξοπλισμού με αναβαθμισμένες δυνατότητες σε εξειδικευμένες εφαρμογές.
	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Χρηματοδοτήσεις των ΕΠ Ψηφιακής Σύγκλισης και Διοικητικής Μεταρρύθμισης καθώς και επιλέξιμες δράσεις του ΠΕΠ. ➤ Η ανάπτυξη σύγχρονων πληροφοριακών συστημάτων Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης θα συμβάλει στην μείωση των γραφειοκρατικών διοικητικών 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δημοσιονομική στενότητα και αδυναμία χρηματοδότησης εφαρμογών αξιολόγησης. ➤ Το έμπειρο και καταρτισμένο στις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών προσωπικό δεν επιλέγει ως φορέα απασχόλησης και το Δημόσιο. ➤ Περιορισμένη χρήση των

	<p>διαδικασιών, καθώς επίσης και στην εξοικονόμηση πόρων.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Η ένταξη των ΤΠΕ στην καθημερινή διοικητική πράξη θα ενσωματώσει συστήματα για την αξιολόγηση των διαδικασιών και τον έγκυρο εντοπισμό προβλημάτων λειτουργίας και διαχείρισης των διαθέσιμων πόρων, και συνεπώς θα συμβάλλει στην αύξηση της αποδοτικότητας και παραγωγικότητας. ➤ Η μεγάλη πρόοδος στις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών αυξάνει τα επίπεδα εμπιστοσύνης στην χρήση των πληροφοριακών συστημάτων, καλλιεργώντας αίσθημα ασφάλειας. ➤ Σημαντική γνώση και εμπειρία χειρισμού εξοπλισμού από τα στελέχη των υπηρεσιών. ➤ Αυξανόμενη εξοικείωση του κοινού με ψηφιακές εφαρμογές. ➤ Ραγδαία εξέλιξη των τεχνολογιών. 	<p>παρεχόμενων ψηφιακών υπηρεσιών από πολίτες/επιχειρήσεις.</p>
--	---	---

Τομείς	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
Δ. Κτιριακή Υποδομή & Τεχνολογικός Εξοπλισμός	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ύπαρξη σχετικά σύγχρονου εξοπλισμού ΗΥ σε μεγάλο εύρος υπηρεσιών. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Κατά περίπτωση ανεπάρκεια ή ακαταλληλότητα χώρων. ➤ Εντοπισμένα προβλήματα Η/Μ εξοπλισμού. ➤ Κτίρια, εξοπλισμός και εγκαταστάσεις που χρήζουν συντήρησης και επισκευών. ➤ Ελλείψεις σε εξειδικευμένο εξοπλισμό και εντοπισμένες ανεπάρκειες εξοπλισμού Η/Υ και γραφείου. ➤ Προβλήματα λειτουργικής χωροθέτησης των υπηρεσιών και στέγασής τους (διάσπαρτες

		<p>κτιριακές υποδομές)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Δυσκίνητο σύστημα προμηθειών με αποτέλεσμα την καθυστέρηση κάλυψης λειτουργικών αναγκών και την αύξηση του κόστους ➤ Ανεπάρκεια εργαστηριακού εξοπλισμού στις Υπηρεσίες που ασκούν συναφείς δραστηριότητες (πχ χημικές & μικροβιολογικές αναλύσεις, συντήρηση εμβολίων)
	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Εξέλιξη τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας και αξιοποίησης ανανεώσιμων μορφών ενέργειας. ➤ Νέα χρηματοδοτικά εργαλεία (π.χ. JESSICA) για τη στέγαση /συγκέντρωση δημόσιων & αυτοδιοικητικών υπηρεσιών. ➤ Προγράμματα INTERREG από τα οποία υπάρχει δυνατότητα αγορά εξοπλισμού ➤ Δυνατότητα αξιοποίησης συνολικής ακίνητης περιουσίας της ΠΙΝ ➤ Δυνατότητα βελτίωσης των συμβάσεων για τα μισθωμένα κτίρια της ΠΙΝ ➤ Δυνατότητα αγοράς εξοπλισμού από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα της ΠΙΝ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δημοσιονομική στενότητα και αδυναμία χρηματοδότησης. ➤ Νέοι κανονισμοί για κτήρια. ➤ Η έδρα της Περιφέρειας δεν διαθέτει κατάλληλο Ενιαίο διοικητικό κέντρο. ➤ Η συνεχόμενη υποβάθμιση του εξοπλισμού λόγω χρήσης και παλαιώσης

Περιγραφή 5^{ου} Άξονα – Μέτρα – Στόχοι – Δράσεις

Ως εσωτερική ανάπτυξη ή βελτίωση της διοικητικής ικανότητας μιας Περιφέρειας, ορίζεται η βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της νομιμοποίησης της λειτουργίας του, θεωρούμενου τόσο ως οργανισμού παροχής δημόσιων υπηρεσιών, αλλά και ως πολιτικού, κοινωνικού και αναπτυξιακού θεσμού.

Η επιδίωξη κατά συνέπεια της ανάπτυξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων σε εσωτερικό επίπεδο διατυπώνεται ως εξής: « *σχεδιάζουμε τη δημιουργία μιας Περιφέρειας, η οποία, έχοντας ολοκληρωμένο σύστημα προγραμματισμού,*

συνεκτικές οργανωτικές δομές, ευέλικτες διαδικασίες λειτουργίας, εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό και σύγχρονη υλικοτεχνική υποδομή, να μπορεί με ίδιες δυνάμεις αλλά και σε συνεργασία με άλλους φορείς, να παρέχει αποτελεσματικές υπηρεσίες που ανταποκρίνονται στις τοπικές ανάγκες ανάπτυξης και να είναι ικανή στο να εκπληρώνει την αποστολή της, με συμμετοχή, διαφάνεια και με το επίπεδο ποιότητας που προδιαγράφεται από τις προσδοκίες των πολιτών» .

Η αποτελεσματική και αποδοτική Περιφέρεια, εξασφαλίζει :

- Την επίτευξη των στόχων του Επιχειρησιακού Προγράμματος.
- Την ποιότητα των παραγόμενων δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών και την ανταπόκρισή τους προς τις ανάγκες των πολιτών, των επιχειρήσεων και των οργανώσεών τους .
- Την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση του ανθρώπινου κεφαλαίου.
- Την καλύτερη δυνατή απόδοση των χρηματοοικονομικών πόρων.

Η Περιφέρεια που τηρεί τις αρχές της «χρηστής» διακυβέρνησης, εκτός από τη παραδοσιακή αξία της νομιμότητας και τις διοικητικές αξίες της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας, τηρεί επί πλέον και τις ακόλουθες αρχές κοινωνικού και πολιτικού χαρακτήρα, που αφορούν στη δημοκρατική νομιμοποίηση της λειτουργίας της ως δημόσιου οργανισμού :

- Τη διαφάνεια της λειτουργίας της.
- Την ενεργό συμμετοχή και τη μεγαλύτερη δυνατή συναίνεση στις αποφάσεις της.
- Την υπευθυνότητα και τη λογοδοσία για τις πράξεις της.
- Τη δίκαιη και ισότιμη μεταχείριση.
- Την ισοτιμία στις σχέσεις Περιφέρειας-πολίτη.

Η εσωτερική ανάπτυξη της Περιφέρειας εξασφαλίζεται μέσα από τη βελτίωση των χαρακτηριστικών της σε δραστηριότητες, διαδικασίες λειτουργίας, οργάνωση, συνεργασίες, ανθρώπινους και υλικούς πόρους, και οικονομικά, καθώς και μέσα από λειτουργίες αμφίδρομης επικοινωνίας και συμμετοχής των πολιτών.

Οι στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης μας δείχνουν το «τι αναπροσαρμογές πρέπει να γίνουν εσωτερικά, προκειμένου η Περιφέρεια να πετύχει τους στόχους τοπικής ανάπτυξης». Με τον καθορισμό των Μέτρων και των στόχων εσωτερικής ανάπτυξης, συμπληρώνεται ο πίνακας, που ακολουθεί :

Αναλυτικότερα ο 5^{ος} Άξονας δομείται στα εξής μέτρα και στόχους και ενδεικτικές δράσεις:

Μέτρα	Στόχοι	Ενδεικτικές δράσεις
A. Οργανωτική Δομή & Συστήματα Λειτουργίας	Υιοθέτηση σύγχρονων μεθόδων οργάνωσης της διοίκησης (σύγχρονο δημόσιο μάνατζμεντ)	<ul style="list-style-type: none"> • Ολοκλήρωση του Στρατηγικού και του Επιχειρησιακού Σχεδίου της ΠΙΝ και η κατηγοριοποίηση έργων και δράσεων σε άξονες και μέτρα καθώς και η κοστολόγησή τους • Πιλοτική εφαρμογή του Ν. 3230/04 «Διοίκηση μέσω στόχων» σε επιλεγμένες υπηρεσίες για 1 έτος και στη συνέχεια εξαπλώσή του σε όλες τις υπηρεσίες της ΠΙΝ. Καθιέρωση εφικτών και ρεαλιστικών στόχων σε όλα τα επίπεδα της διοίκησης (Τμήμα, Διεύθυνση, Γενική Διεύθυνση) • Πιλοτική εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κοινού Πλαισίου Αξιολόγησης (EFQM) στη Διεύθυνση Διοίκησης.
	Τροποποίηση και προσαρμογή του ΟΕΥ της ΠΙΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Εκπόνηση μελέτης αξιολόγησης της οργανωτικής δομής της ΠΙΝ. • Σχεδιασμός Εσωτερικών Κανονισμών Λειτουργίας με απλοποίηση – βελτίωση των διαδικασιών για βασικές λειτουργίες της ΠΙΝ (π.χ. οικονομική διαχείριση, διαχείριση έργων, διαχείριση κίνησης οχημάτων και μηχανημάτων, κ.λ.π.) • Νέο οργανόγραμμα λειτουργίας της ΠΙΝ προσαρμοσμένο στον Στρατηγικό Σχεδιασμό και τις ανάγκες τους • Καθιέρωση περιγραφής εργασίας (job description) σε όλες τις θέσεις του οργανογράμματος της ΠΙΝ στις οποίες θα περιγράφονται τα τυπικά και τα ουσιαστικά προσόντα που θα πρέπει να διαθέτει ο υπάλληλος που είναι τοποθετημένος σε κάποια θέση εργασίας
	Εισαγωγή συστήματος διαχείρισης ποιότητας ISO 9001:2015	<ul style="list-style-type: none"> • Καταγραφή όλων των διεργασιών που αντιστοιχούν στις αρμοδιότητες της Περιφέρειας ανά Τμήμα, Διεύθυνση και Γενική Διεύθυνση με πλήρη ανάλυση σε όλα τα επιμέρους βήματα, τα απαιτούμενα εισερχόμενα και εξερχόμενα έγγραφα και τα τελικά αναμενόμενα αποτελέσματα

		<ul style="list-style-type: none"> Μελέτη εφαρμογής συστήματος διαχείρισης ποιότητας ISO 9001:2015 σε όλες τις υπηρεσίες της ΠΙΝ πιστοποίηση του συστήματος διαχείρισης ποιότητας και τακτική ετήσια ανανέωση της πιστοποίησης.
	Τυποποίηση εγγράφων και διαδικασιών	<ul style="list-style-type: none"> Τυποποίηση των εντύπων της δημόσιας διοίκησης σε όλους τους κλάδους (ενιαία μορφή και εικόνα) Ανάρτησή τους στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας προκειμένου να είναι προσβάσιμα στους πολίτες συνοδευόμενα από πλήρη περιγραφή των αποτούμενων δικαιολογητικών που πρέπει να προσκομίσει ο πολίτης προκειμένου να εξυπηρετηθεί από τις υπηρεσίες της ΠΙΝ
	Βελτίωση των οικονομικών – διαχειριστικών λειτουργιών.	<ul style="list-style-type: none"> Βελτίωση των εσόδων / περιορισμός των εξόδων Ενίσχυση των δημοσίων επενδύσεων με αξιοποίηση των δυνατοτήτων των χρηματοδοτικών προγραμμάτων και των δράσεων των Νομικών Προσώπων Εφαρμογή του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος Εκπόνηση σχεδιασμού αξιοποίησης, επαναξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας της ΠΙΝ.

Μέτρα	Στόχοι	Ενδεικτικές δράσεις
B. Ανθρώπινο Δυναμικό	Υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης του προσωπικού	<ul style="list-style-type: none"> Καταγραφή των αναγκών εκπαίδευσης του προσωπικού Σύνταξη ολοκληρωμένων Τεχνικών Δελτίων-προτάσεων με συνοδευόμενα με σχέδια μαθήματος, και εκπαιδευτικούς στόχους και υποβολή τους στο ΕΚΔΔΑ για τη διενέργεια εκπαιδευτικών σεμιναρίων στην έδρα αλλά και στις άλλες ΠΕ υπό την αιγίδα του ΕΚΔΔΑ Διενέργεια εσωτερικών σεμιναρίων και μεταφορά τεχνογνωσίας από υπαλλήλους της ΠΙΝ

		<p>προς τους συνάδελφούς τους σε θέματα που έχουν επιστημονική ή διοικητική εξειδίκευση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σχεδιασμός, οργάνωση και υλοποίηση προγραμμάτων ενημέρωσης / κατάρτισης των αιρετών και των προϊσταμένων, στα νέα συστήματα διοίκησης της ΠΙΝ.
	Αξιολόγηση του προσωπικού	<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμογή του Ν.4369/2016 για την αξιολόγηση του προσωπικού • Σε συνδυασμό με τη στοχοθεσία, καθιέρωση τακτικών συναντήσεων με τις υπηρεσίες, επιμερισμός εργασίας και χρονοδιαγραμμάτων για την υλοποίηση των στόχων και παρακολούθηση της υλοποίησής τους.
	Ανάπτυξη ανθρωπίνου δυναμικού	<ul style="list-style-type: none"> • Σχεδιασμός των θέσεων εργασίας ανά ΠΕ / Περιγραφή των καθηκόντων και προσόντων για κάθε θέση εργασίας • Προγραμματισμός αναγκών ανθρωπίνου δυναμικού • Σχεδιασμός και εφαρμογή εσωτερικού συστήματος πληροφόρησης του προσωπικού για θέματα που το αφορούν • Σχεδιασμός και εφαρμογή συστήματος διάγνωσης και αναγκών βελτίωσης των προσόντων του προσωπικού της ΠΙΝ με βάση τις θέσεις εργασίας • Ενθάρρυνση της συμμετοχής του προσωπικού σε προγράμματα κατάρτισης, επιμόρφωσης, πληροφόρησης.

Μέτρα	Στόχοι	Ενδεικτικές δράσεις
Γ. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση	Εξασφάλιση οργανωσιακής, εννοιολογικής και τεχνικής	<ul style="list-style-type: none"> • Διασύνδεση πληροφοριακών συστημάτων των υπηρεσιών της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

	<p>διαλειτουργικότητας μεταξύ των υπηρεσιών της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Μοντελοποίηση διοικητικών διαδικασιών για την επίτευξη οργανωσιακής διαλειτουργικότητας • Ανάπτυξη οντολογίας και υλοποίηση θησαυρού EUROVOC για την επίτευξη εννοιολογικής διαλειτουργικότητας • Προσαρμογή πληροφοριακών συστημάτων σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΦΕΚ 1301/Β/12-04-2012)
	<p>Βελτίωση των παρεχόμενων ηλεκτρονικών υπηρεσιών, μείωση του φαινομένου της γραφειοκρατίας, βελτίωση της παραγωγικότητας.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη και καθιέρωση πληροφοριακού συστήματος παρακολούθησης ροής εγγράφων και εργασιών (Workflow Management System) • Ψηφιοποίηση εγγράφων, ψηφιακή διακίνηση υπηρεσιακής αλληλογραφίας, ψηφιακή υπογραφή διοικητικών πράξεων από όλες τις υπηρεσίες της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων • Ανάπτυξη συστήματος μέτρησης (απόδοσης και αποδοτικότητας), αξιολόγησης και συνεχούς βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών
	<p>Καθιέρωση αμφίδρομης διαδικτυακής επικοινωνίας με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις (G2C-Government to Citizen και G2B-Goevernment to Business), αλλά και μεταξύ των υπηρεσιών (G2G-Goevernment to Government</p>	<p>➤ Ανάπτυξη και εγκατάσταση διαδικτυακής πύλης για την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών, διαλειτουργικά συνδεδεμένης με τα υφιστάμενα συστήματα του δημοσίου τομέα (ενδεικτικά ΕΡΜΗΣ), και με δυνατότητα (εκ μέρους της ΠΙΝ) διαρκούς αξιοποίησης των μηχαναγνώσιμων δεδομένων επικοινωνίας, καθώς και των δεδομένων απόδοσης και αποδοτικότητας των υπηρεσιακών δομών για την παροχή ποιοτικά αναβαθμισμένων υπηρεσιών.</p>

Μέτρα	Στόχοι	Ενδεικτικές δράσεις
-------	--------	---------------------

Δ. Κτιριακή Υποδομή & Τεχνικός Εξοπλισμός	Αναβάθμιση κτιρίων και εξοπλισμού	<ul style="list-style-type: none"> • Προσπάθεια εξεύρεσης πόρων από συγχρηματούμενα προγράμματα για την ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων της ΠΙΝ • Εκπόνηση προγραμμάτων αναβάθμισης της εξωτερικής και εσωτερικής εμφάνισης των χώρων στους οποίους στεγάζονται οι υπηρεσίες της ΠΙΝ. • Αναβάθμιση του ηλεκτρονικού εξοπλισμού της ΠΙΝ Ανανέωση, εκσυγχρονισμός και συντήρηση εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένων και των δικτυακών υποδομών • Εφαρμογή προγράμματος αντιμετώπισης των κτιριακών αναγκών της ΠΙΝ στην κατεύθυνση της ενιαίας εγκατάστασης των υπηρεσιών όπου δεν υπάρχει.
--	-----------------------------------	---

Μέτρα	Στόχοι	Ενδεικτικές δράσεις
Ε. Αμφίδρομη Επικοινωνία Περιφέρειας – Πολιτών / Αναβάθμιση Παρεχομένων Υπηρεσιών	Τόνωση της συμμετοχής πολιτών και συλλογικών φορέων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων – Ενίσχυση της διαφάνειας	<ul style="list-style-type: none"> • Λειτουργία της Περιφερειακής Επιτροπής Διαβούλευσης • Καθιέρωση της διαβούλευσης - Κατάρτιση κανονισμού διαβούλευσης • Καθιέρωση της δημόσιας λογοδοσίας (απολογισμός πεπραγμένων) και ενημέρωσης πεπραγμένων με διευρυμένη συμμετοχή πολιτών και φορέων
	Συστηματική ενημέρωση και πληροφόρηση των πολιτών – Λειτουργία και διαρκής αναβάθμιση του ιστότοπου της Περιφέρειας	<ul style="list-style-type: none"> • Κατάρτιση χάρτας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των πολιτών • Έκδοση, ενημέρωση και διακίνηση οδηγού του πολίτη για τις παρεχόμενες υπηρεσίες της ΠΙΝ σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή • Κατάρτιση κανονισμού πληροφόρησης των πολιτών • Λειτουργία ιστότοπου της ΠΙΝ και ανάδειξή του σε «οδικό χάρτη» ενημέρωσης και

		εξυπηρέτησης των συναλλασόμενων.
	Βελτίωση της διοικητικής εξυπηρέτησης των πολιτών – Εφαρμογή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης	<ul style="list-style-type: none"> • Κατάρτιση σχεδίου προώθησης και εφαρμογής της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης • Σχεδιασμός και ανάπτυξη ηλεκτρονικών υπηρεσιών